JAZZ. BLUES. EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

OCAK • ŞUBAT • MART 1996 • SAYI 5 • 150.000 TL.

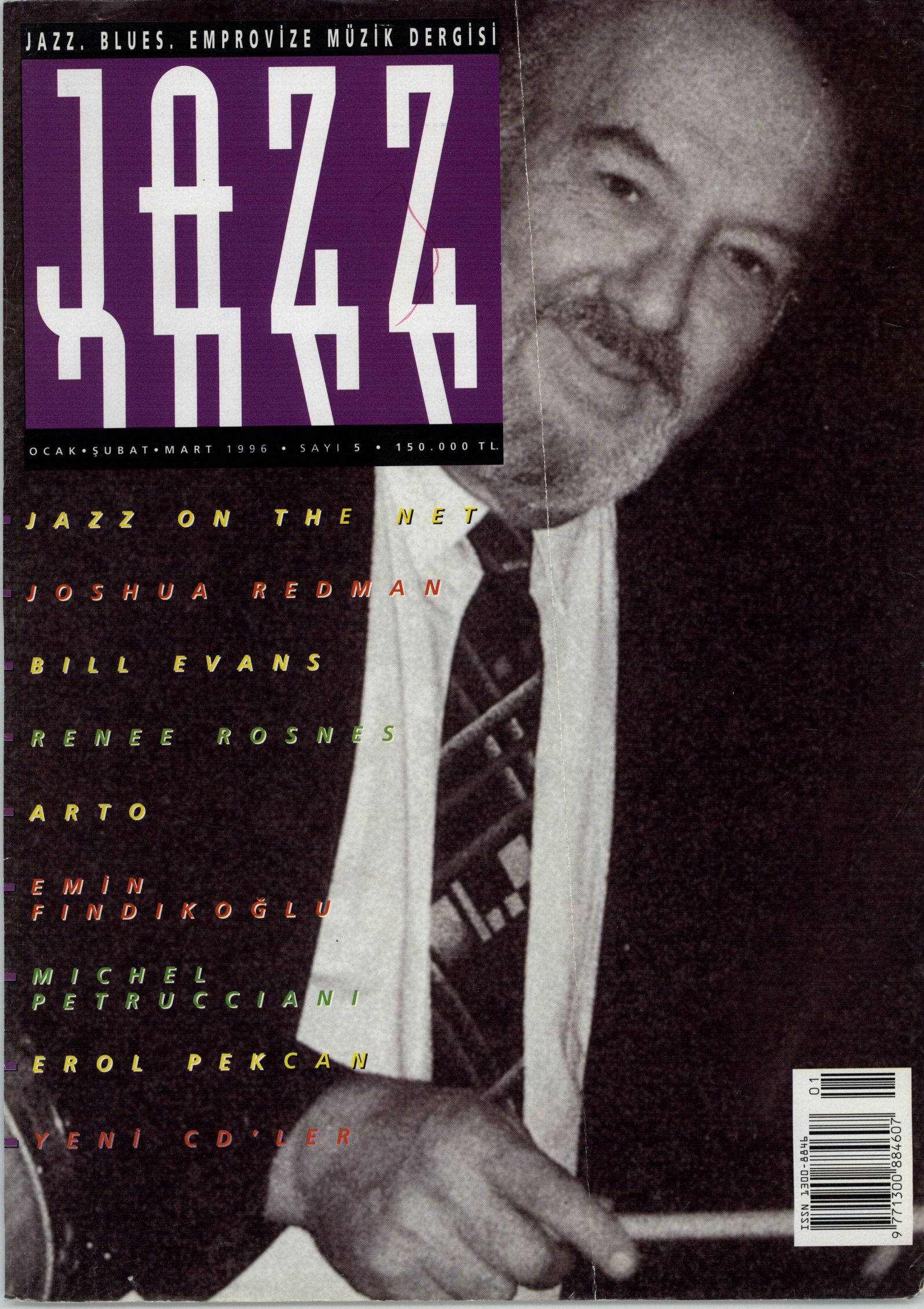

- JAZZ ON THE NET
- JOSHUA REDMAN
- BILL EVANS
- RENEE ROSNES
- ARTO
- EMİN FINDIKOĞLU
- MICHEL PETRUCCIANI
- EROL PEKCAN
- YENİ CD'LER

ISSN 1300-8846
01
9 771300 884607

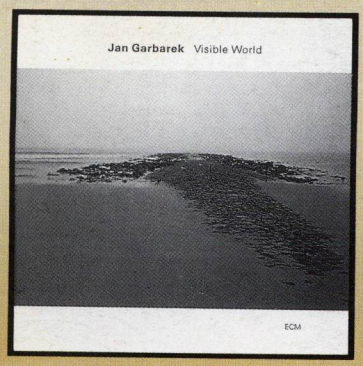

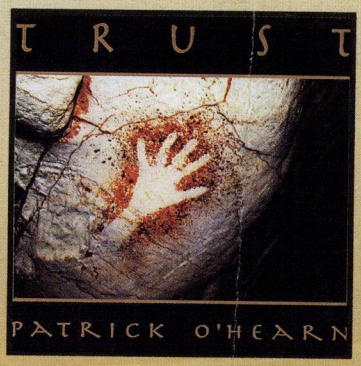

Dünyanın kendi alanlarında en ileri ve saygın markaları* en geniş Jazz, Klasik Müzik ve Audiophile CD koleksiyonları, en gelişmiş ses ve görüntü düzenleri en popüler Audio Visual konseptleri, en yeni Home Theater ve Surround Sound teknolojileri, anahtar teslimi İleri Kumanda - Kontrol Ev Otomasyon sistemleri; Adcom / AMX / Anthem AudioQuest / Auvidis / Bellaphon / Boston Acoustics / B&W / Chesky / CMP / Concord Denon / ECM / Enja / Harmonia Mundi / Higher Octave / Infinity / Magnepan Mark & Levinson / Martin Logan / Mission / Monster Cable / Narada / Proceed Reference Recordings / Rel / Opus 111 / Solid / Sonic Frontiers / Telarc / Thiel / Verabra Vidikron - Faroudja.

B&W 600 Series
Home Theater
Speaker System

AKUSTA

HOME THEATER & AUDIO GALLERIES

AKUSTA NİŞANTAŞI: Abdi İpekçi cad. Zati apt. 40/2 Nişantaşı-İstanbul (212) 241 65 50 / 51
AKUSTA MASLAK: Atatürk Oto San. Nazmi Akbacı Ticaret Merkezi, D Blok Mağazaları 95-96 Maslak-İstanbul (212) 276 49 28 / 34
* TÜM MARKALAR TÜRKİYE'DE **RKD LTD** TARAFINDAN TEMSİL EDİLMEKTEDİR. AKUSTA BİR **RKD LTD** KURULUŞUDUR.

içindekiler

5 **NARDIS**

6 **RIFFS**
- *JAZZ ON THE NET*
- *PİYASADAKİ MÜZİK KİTAPLARI*
- *ANKARA JAZZ DERNEĞİ ETKİNLİĞİ*
- *İSTANBUL JAZZ DERNEĞİ ETKİNLİĞİ*
- *ŞEBNEM ŞENYENER/NEW YORK*
- *DEE DEE BRIDGEWATER*
- *CİHAT ŞENER*
- *MERİH AKOĞUL*
- *JASHUA REDMAN*
- *JAZZ 10*
- *DOWN BEAT DERGİSİ - YILIN SANATÇILARI*
- *ALİ PERRET*

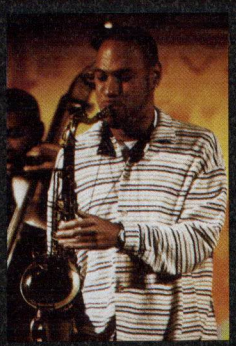

24 **KİM NEREDE BİZDE**
İSTANBUL, ANKARA ve İZMİR'DEKİ JAZZ KLÜPLERİ

26 **ŞU JAZZ DEDİKLERİ**
ALİ SÖNMEZ'İN KALEMİNDEN JAZZ GÜNDEMİ

28 **DÖRTTEBİR**
CRR'DEKİ JAZZ KONSERLERİ

30 **AD-LIB**
DENİZ DÜNDAR BILL EVANS'I ANLATIYOR

32 **Hİ-Fİ**
ARMAĞAN AK
MONO, STEREO DERKEN, NERDEN, NEREYE...

34 **RÖP.**
- *RENEE ROSNES / YAVUZ BAYDAR*
- *ARTO TUNÇBOYACIYAN TUNÇEL GÜLSOY*
- *EMİN FINDIKOĞLU SERDAR KARABATI*

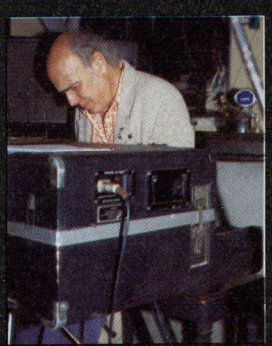

42 **PORTRE**
MICHEL PETRUCCIANI / TUNCEL GÜLSOY

44 **ÖZEL**
ÖLÜMÜNÜN 3. YILINDA EROL PEKCAN
HÜLYA TUNÇAĞ, SEBLA PEKCAN, SELÇUK SUN, CÜNEYT SERMET

54 **ANILAR**
- *COUNT BASIE / VICTOR BENSUSAN*
- *BİR TATLI HÜZÜN / MAHMUT YALAY*
- *GLENN MILLER / ORHAN ARGUN*
- *DAVE BRUBECK / CİHAT ŞENER*
- *MAVİ HAYAL KIRIKLIĞI / YOSSİ FALAY*

60 **NELER OLDU**
- *MONTEREY JAZZ FESTİVALİ / ATEŞ MURAT TEMELTAŞ*
- *AKBANK JAZZ FESTİVALİ / LEVENT ÖGET*
- *SAN FRANCISCO JAZZ FESTİVALİ / ATEŞ MURAT TEMELTAŞ*
- *İRLANDA CORK JAZZ FESTİVALİ / FÜSUN LEVET*
- *1. ODTÜ CAZ GÜNLERİ / LÜTFİ VAROĞLU*

70 **BİR KONUK**
JOHN LURIE - LOUNGE LIZARDS
DÉJÁ-VU IN İSTANBUL / HÜSEYİN ALPTEKİN

76 **BLUES**
GRAHAM BOND / SARP KESKİNER

80 **DR. JAZZ**
RENE MACAROĞLU

83 **CD REVIEWS**
EROL PEKCAN, JOE HENDERSON, JOHN SCOFIELD, MICHAEL BRECKER, JOSHUA REDMAN, JACKY TERRASSON, KENNY GARRETT,

95 **KÖRLEME**
CEM AKSEL / SERDAR KARABATI

97 **JAZZ RADYOLARI**
AÇIK RADYO, TRT3, RADYO FOREKS, CAPİTOL VE RADYO ODTÜ, YAPI RADYO PROGRAMLARI, FREKANSLARI

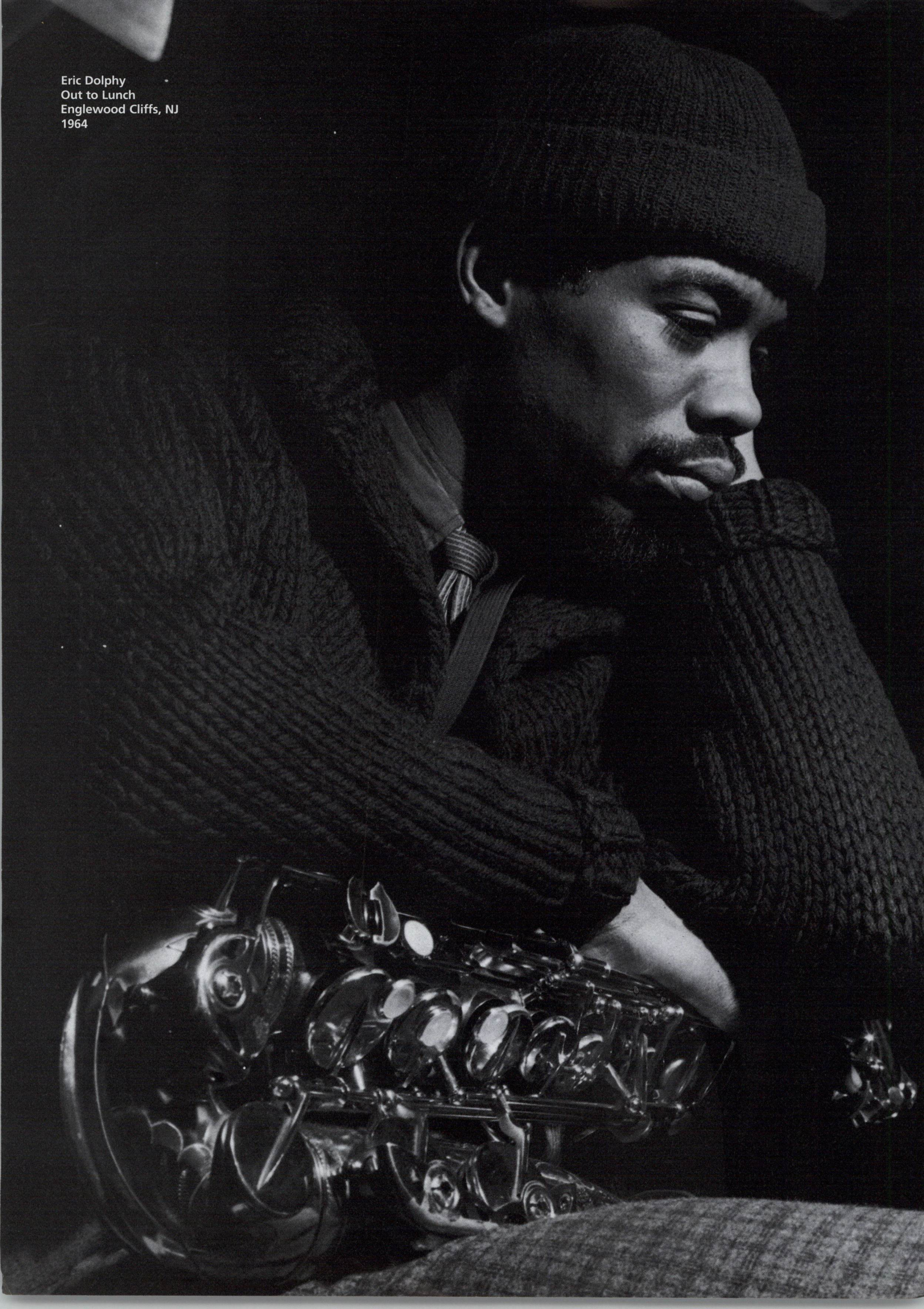

Eric Dolphy
Out to Lunch
Englewood Cliffs, NJ
1964

NARDIS

Sevgili jazz severler,

Bu sayımızla birlikte yeni, yepyeni heyecanlarla dolu olarak ikinci yılımıza başlıyoruz. Bu sayımızdan itibaren dergimizin sesini uzaklardan duyan jazz sever dostlarımızla tanışacaksınız. Amerika, California'dan, Maffy'nin İstanbul konserini CD yapan, Türk jazzcılarının sesinin duyulmasını amatör ruhla sağlamaya çalışan Ateş Murat Temeltaş, New York'tan eski arkadaşım, basından belki bir kısmınızın da politika haberlerini okuduğunuz Şebnem Şenyener, Fransa'dan Kuşadası Jazz Festivalini inatla organize etmeye devam eden Füsun Levet dergimize yazacaklar. Kendilerine verdikleri destek için teşekkür etmek istiyorum.

Gönderdiğiniz mektuplarda, gerçekten de hedeflediğimiz şeylerin yavaş yavaş olduğunu görmek büyük mutluluk. Lise öğrencisi Simge Köksal'ın mektubu beni çok mutlu etti. Ama telefon numarası vermediği için kendisine ulaşamadım. Üzerinde çalıştığı okul ödevi jazz projesinde kendisine yardımcı olmak istiyorum. Beni telefonla aramasını rica ediyorum.

Bu sayımızın en özel konusu kendisine çok şey borçlu olduğumuzu düşündüğüm Erol Pekcan. Türkiye'de sokaktaki adama 'jazzcı kimi biliyorsunuz' deseniz, eminim size sayacağı ilk isimler arasında mutlaka Erol Pekcan yer alacaktır. Türkiye'de daha bu kadar radyo ve TV kanalı yokken o yılmadan, yorulmadan jazz adına önemli bir misyon yüklendi. Ben jazz'ı onun TRT3'deki programlarından dinleyip sevdim. Onun için kendimi şanslı sayıyorum. Ölümünün üçüncü yılında, yokluğunu her geçen gün biraz daha fazla hissederek saygı ile anmak istiyoruz. Ayrıca 12 Ocak Pazar günü Caz Derneği ona bir anma günü düzenledi. Detayları sayfalarımızda bulacaksınız.

Yeni yılda fiyatımız 250 bin lira. Anlayış ile karşılayacağınızı umuyoruz. Yeni yıl dileklerimizle başta siz okuyucularımıza ve sürekli reklam destekleri nedeniyle Oyak Sigorta'ya, Akbank'a, Yapı Kredi Bankası'na, Garanti Bankası'na, Akusta'ya, Blaupunkt ve Nefan'a, Raks'a, Lale Plak'a ayrıca tüm bildiklerini dergimiz için kaleme alarak bizlerle paylaşan, hepimizin kendilerinden çok şey öğrendiğimiz tüm yazar arkadaşlarımıza da teşekkür ederim.

ZUHAL FOCAN

JAZZ
AYLIK DERGİ

GENEL YÖNETİM
Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
Bülent Özükan
Genel Koordinatör
Uğur Büke
Genel Müdür
Nilgün Özükan

YAYIN & REKLAM YÖNETMENİ
Zuhal Focan

KATKIDA BULUNANLAR
Eyüp İblağ, Lale Kuyucu, Ahmet Uluğ, Cihat Şener,

TASARIM
Kreatif Yönetmen
Murat Öneş
Sanat Yönetmeni
Mehmet Edeoğlu
Tasarım-Grafik
Yıldız Ertan

TEKNİK
Matbaa Müdürü: Memduh Arslan
Teknik Koordinatör: Güven Turan
Renk Ayrımı: İzzet Özbay, Şenol Şenoğlu
Elektronik Montaj: Barış Turan
Montaj: Ali Babayiğit
Baskı: Sami Gökırmak

SATIŞ & ABONE
Satış Müdürü: Adnan Demirtaş
Satış Sorumlusu: Hamit Bintaş
Satış ve Abone İlişkileri: Oktay Özer
Abone İşleri: Aynur Topal, Necati Hızal, Tuncay Uyuşkan, Mustafa Çebi

MUHASEBE
Muhasebe Müdürü: Jale Ürper
Sedef Erdinç, Sultan Olgeç, Kazım Doğan, Serkan Keser

İDARE
İdare Amiri: Hüseyin Kutlu
Ulaşım: Hüseyin Akkuş

Yazışma Adresi
e mail: boyut@turk.net
Jazz
PK 701 Şişli 80225 / İstanbul
Telefon: 0.212.231 40 80 (5 Hat)
0.212.225 85 41 (6 Hat)
Fax: 0.212.240 48 24 / 246 62 66

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sitesi
No: 109 Bağcılar-İSTANBUL
Telefon: 0.212.629 05 72 (3 Hat)
Fax: 0.212.629 05 75
AYLIK DERGİ
Fiyatı: 250.000 TL (KDV dahil)
K.K.T.C. Fiyatı: 250.000 TL.

BOYUT YAYIN GRUBU

© 1997 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.
Cumhuriyet Cad. 317 Nur Han 80230 Harbiye-İSTANBUL

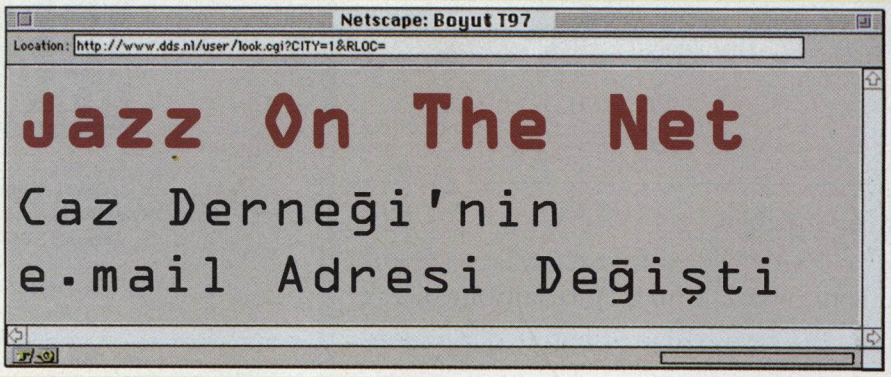

Caz Derneği'nin Prizmanet sayfalarının adresi teknik nedenlerle değişmiştir. Caz Derneği'ne internet'den ulaşmak isteyenler aşağıdaki yeni adresi kullanabilirler.
www.prizma.net.tr/OTHER/DERNEKLER/JAZZ/jazz.html
e-mail: cazistan@prizma.net.tr

Bizim sanatçılarımız da internet'de

Kerem Görsev	Http://wwwturk.net/kgorsev e-mail: kgorsev@turk.net
Önder Focan	www.prizma.net.tr/OTHER/DERNEKLER/JAZZ/jazz.html e-mail: ofocan@prizma.net.tr
Can Ayer	www.prizma.net.tr/OTHER/ DERNEKLER/JAZZ/Jazz.html e-mail: cana@Doruk.com.tr

Bu sayımızdan başlayarak sizlere internetdeki jazz adreslerini vereceğiz.

Dedicated Jazz Sites:

Acid Jazz Server	www.cmd.uu.se/Acidjazz/
American Jazz Symposium	members.aol.com/AJSExec/ajs.htm
American Music Center Jazz Pages	www.amc.net/jazz.htm
Articulate Jazz	www.wpi.edu/~pj/index.html
Blue Note (NYC)	www.webcom.com/~ijazz/bluenote.html
Cadence	www.acns.nwu.edu/jazz/cadence/cadence.html#EntryForm
cjazz	wworks.com/~jazz/index.html
Contemporary List of Jazz Links	pk-siec.oeto.pk.edu.pl/~pmj/jazzlinks/
Da Capo Press	www.dnai.com/~lmcohen/dacapo.html
Digital Music Network	www.dmn.com/
Dixieland/Traditional Jazz	www.best.com/~kquick/dixie.html
Epistrophy: The Jazz Literature Archive	ie.uwindsor.ca/jazz/
Euclid Jazz Page	www.jpcom.com/euclid/
greatday in harlem*	www.beatthief.com/greatday/
The Hard Bop Cafe	www.mbnet.mb.ca/~mcgonig/hardbop.html
HyperJazz	www.vimages.com/vimages/hyperjazz.html
InterJazz	www.webcom.com/ijazz/
Jazz: A Brief History	lab.housing.fsu.edu/~pdouglas/Jazz/JazzHist.html
Jazz at Lincoln Center	www.jazzworld.com/JALC/
Jazz Center Station*	jazzcentralstation.com/
Jazz Clubs Around the World	www.acns.nwu.edu/jazz/lists/clubs.html
Jazz Fan Attic	www2.magmacom.com/~rbour/
Jazz Music World	www.bekkoame.or.jp/~danitoh/
Jazz Musician List From UCI	www.book.uci.edu/Jazz/JPRAII.html
The Jazz Photography of James Radke	www.jazznet.com/jr~idex.html
The Jazz Photographyof Ray Avery*	www.book.uci.edu/Jazz/jazz.html
Jazz Stuff	wworks.com/~JazzStuff/
Jazz Underground	www.unt.edu/~cpt000l/cartel/index/home.html
Jazz Bytes	www.jazzbytes.com/jbhome.html
Jazz Net	www.jazznet.com/
Jazz Online*	www.jazzonln.com/
Jazz World	www.jazzworld.com/
Massive Online	www.massive.com/cgibin/var/masssive/index.html
Pacific Jazz and Blues	www.speakeasy.org/nwjazz/
Red Hot and Cool Jazz	members.aol.com/Jlackritz/jazz/
U.S.Postal Service Jazz Stamps	www.jazznet.com/mf_stamp.html
W.R.Hogan Archive of New Orleans Jazz	www.tulane.edu/~lmiller/JazzHome.html
World Wide Jazz Web	www.xs4all.nl/~centrale/jazz.html
Wolverine Antique Music Society	www.teleport.com/~rfrederi/

Non Dedicated Sites with A Serious Jazz Presence:

C NOTES	www.cnotes.com/cnotes.home.html
CDnow (*)	www.cdnow.com/
Concert Connection*	cconnection.com/concon
Electric Gallery-Jazz and Blues Wing	www.egallery.com/egallery/jazz.html
Internet Underground Music Archive*	www.iuma.com/
The Music Book Store	www.scinet.com/~musicbk/
Internet Jukebox*	interjuke.com/jukebox
Tower Records	www.eshop.com/eplaza/merchants/tower.html
The Ultimate Band List*	american.recordings.com/wwwofmusic/ubl/ubl.shtml
Virgin Records Megaweb	www.virgin.fr/virgin/html/us/Welcome3.html
Web Wide World of Music	american.recordings.com/wwwofmusic/

Jazz For Sale (Rare and Collectables):

Allegro (Independent Record Dist.)	www.teleport.com/~allegro/
The Bookcellar-Jazz LPs	www.bluemarble.net/~bookcell/
Brown Sugar Records	www.gnofn.org/~sugar/
DCL House of Records	www.gate.net/~dclabarr/homepage.htm
Double Time Jazz	www.iglou.com/doubletimejazz/
Gear Inc.	web.www.com/gear/
The Jazz Store	www.dantowitz.com/TheJazzStore/index.htm
Kelsy's Jazz	www.euronet.nl/users/kjazz/index.html
KOCH International	kochint.com/
Mangotree Music	brazilonline.com/mango3/
Mason Editions	www.w2.com/masoneditions.html
Sirens' Song	www.sirens-song.com/
Time Warp Record Store	www.vintage.com/record/

Jazz Record Labels

Accurate Records	www.dmn.com/accurate/
All For One Records - AFO	www.turnipseed.com/afo.html
Arbors Records	www.arborsjazz.com/
Artifex Records	www.biznet-tn.com/artifex/
Atlantic Jazz	www.cnotes.com/cnotes.artists/ajazz.html
Atlantic Records	www.atlantic-records.com/
Axiom	www.hyperreal.co:80/music/labels/axiom/axiom.html
Big Cheese Records	cermics.enpc.fr/~dh/fromage/big-chesse.html
Blind Pig Records	www.jazzonln.com/JAZZ/BLUES/LABELS/BPIG/
Blue Thumb	www.grp.com/grp/blue/
Boucheen Records	www.babel.it/jazz/
Brajo Records	www.jazzonln.com/LABELS/BRAJO
Caricature Records	www.dmn2.com/caricature/
Cexton Records	www.cexton.com/
Changing Tones Records	www.inch.com/~macmusic/chngtone.html
Chesky Records	www.chesky.com/music
DeG Records	www.owlnet.rice.edu/~darkman/blue.html
Discovery Records	pathfinder.com@@XTrElqGgDAMAQD6Y/Discovery/
DMP Records	www.w2.com/docs2/d/dmp.html
Dreyfus	www.jazzonln.com/JAZZ/LABELS/DREYFUS/
ECM Records*	www.ecmrecords.com/
Elektra Records	pathfinder.com/@@kNpyLqEUOAIAQE2P/elektra
EMI Jazz	www.riv.nl/emi/bluenotecorner/default.htm
Fahrenheit Records	www2.csn.net/~soren/fahrhome.html
Geffen Records	geffen.com/
GRP Recording Company*	www.grp.com/grp
Hands On Music	www.w2.com/hands.html
Heads Up Online	headsup.com/
Higher Octave Music	www.higheroctave.com
Impulse! Records	www.grp.com/grp/impulse/
Jazz Inspiration Records	www.w2.com/docs2/j/jazz.html www.hype.com/jazz_inspiration/home.htm

GO TO NEXT PAGE
JAZZ FOR SALE
RECORD LABELS
PUBLICATIONS
RADIO STATIONS
ARTISTS' SITES

Garanti'den 50. yılında düşünce seferberliğine davet.

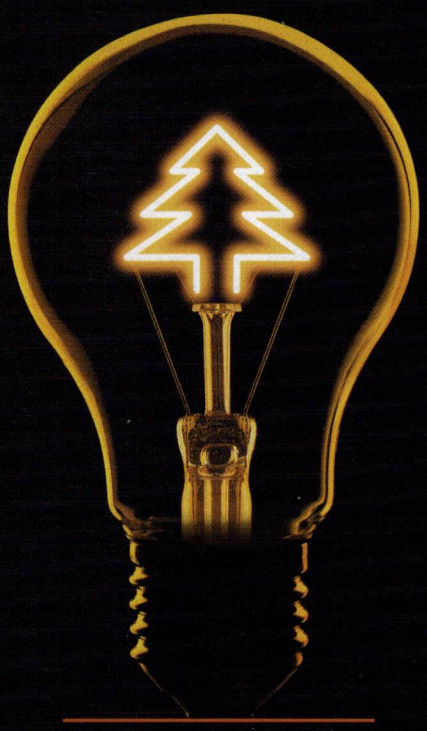

Çevre

Garanti, ikinci elli yılına girerken,
Türkiye için "en iyisini"
ortaya çıkarmak üzere
bir proje yarışması düzenliyor:

"Yarına Dört Işık".

Yarışma konuları; çevre, eğitim,
spor ve endüstriyel tasarım.

Garanti, bu dört alanda
dünya kalitesinde
düşünen, tasarlayan, üreten ve
yaşayan bir Türkiye yaratılmasına
yardımcı olacak projeleri ödüllendirecek.

Türkiye'de gün ışığına çıkmayı ve
yarınımızı aydınlatmayı bekleyen binlerce
yaratıcı fikir olduğuna inanıyor,
yüreği ve beyni ışık dolu herkesi
bu düşünce seferberliğine
katılmaya davet ediyoruz.

Başvuru formu
Garanti Bankası şubelerinde.

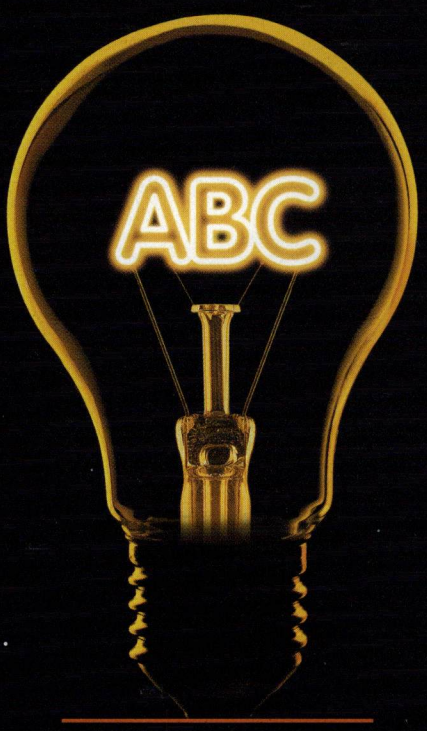

Eğitim

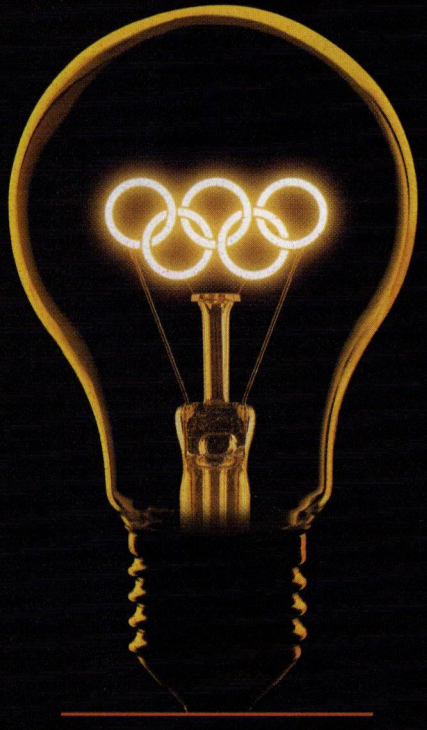

Spor

YARINA
DÖRT
IŞIK

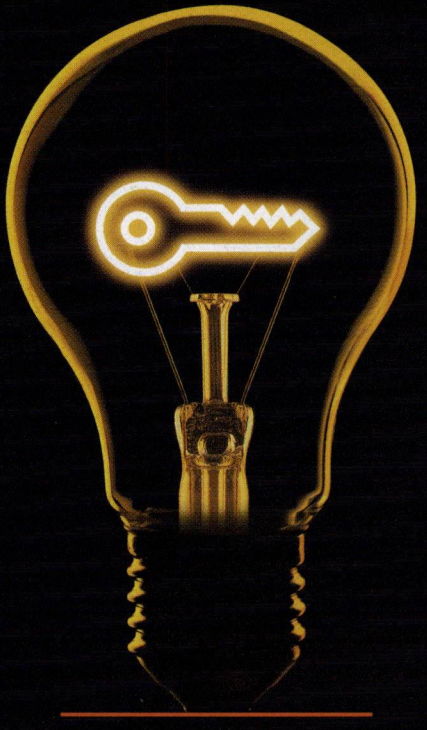

Endüstriyel Tasarım

GARANTİ

Jazz Focus Records	canuck.com/~jazz/
Jazzology Records	www.bigeasy.com/jazzology.html
JVC Jazz Cafe	www.jazzonln.com/jvc.htm
Knitting Factory*	www.knittingfactory.com/
Lipstick/Jazzline	www.move.de/amm
Living Music	www.jazzonln.com/labels/living
MCA Records	www.mca.com/mca_recording/index.html
Miramar Productions	useatlle.uspan.com/miramar/
Moonshine Music	www.moonshine.com/Moonshine/Index.html
Mr.Brown Records	www.jazzonln.com/LABELS/MRBROWN
Noteworthy Records	www.w2.com/docs2/n/noteworthy.html
Offshore Music Group	ignatz.ucsd.edu/offshore/
Om Records	www.om-records.com/
Paradise Sounds Records	www.jazzonln.com/LABELS/PARADISE
Passage Records	www.passagerecords.com/records/
PolyGram	spider.media.philips.com/polygram/
PRA Records	www.jazzonln.com/LABELS/PRA
Purple Penguin Records	www.rednet.co.uk/intercafe/purplepenguin/home.html
RCA Victor	www.rcavictor.com/
Schoolkids' Records	www.schoolkids.com/
Shanachie Entertainment	www.dmn.com/shanachie
Shore Line Records	www.geocities.com/Hollywood/1393
Sonic ımages Records	www.sonicimages.com/
Sony	www.sony.com/Music/MusicIndex.html
Soul Coast	home.earthlink.net/~soulcoast
Square Records	www.dmn.com/square/
Telarc Records	www.dmn.com/telarc/
Triloka Records/Wordly Music	www.w2.com/triloka.html
Turnipseed Music	www.turnipseed.com/
Ubiquity Recordings	www.massive.com/ubiquity/
V.S.O.P.Jazz Catalog	www.jazznet.com/vsopidex.html
Verve Interactive*	www.verveinteractive.com
Wa Nui Records	planet-hawaii.com/wanui/
Warner Bros. JazzSpace*	www.wbjazz.com/
Windham Hill*	www.windham.com/

Jazz Publications Online

AllJazz@The Muse	hyperlink.com/muse/jazz/index.html
e.Bop (subscription)*	mb0.musicblvd.com/cgi-bin/tw/9893825263464_0_/md/mags/80/499.txt
Fly! Music Magazine	www.cerbernet.co.uk/fly/
Gene Lees Jazzletter	pms.com/pink/jazzlet/
JAM-Jazz Ambassador Magazine	worldmall.com/wmcc/kcjazz/
Jazz Now Interactive*	www.jazznet.com/~lmcohen/jazznow.html
Jazzscene-Jazz Society of Oregon	www.speakeasy.org/nwjazz/jazzscene/
Jazz View	www.io.org/~akw/
Jelly	www.jellyroll.com/
MisterLUCKY	www.wco.com/~coconutg/
NuSchool	www.ingress.com/~vmi/cafe/nuschool/nuskl.html
Oz Groove Zine	dove.mtx.net.au/~carlos/ozgroove.htm
Thrash Jazz Nation	pages.prodigy.com/T/H/Z/thrashjazz/netscape.htm
VIBE	www.vibe.com/
The Wire Magazine (Index)	www.sat.dundee.ac.uk/~arb/music/wire.html

Jazz Radio Stations Online

Eurojazz Radio	www.pi.net/~jazzrad/
KCCK-88.3	soli.nav.net//~kcck/
KIFM San Diego	www.kifm.com/
KKSF	www.tbo.com/kksf/index.html
KLON's Jazz Avenue	home.earthlink.net/~jazzave
KTRU Jazz Show Page	spacsun.rice.edu/~vek/ktru.html
KUCD Honolulu	www.pixi.com/~cd1019/
WAER	web.syr.edu/~waerfm88/
WBGO-88.3 FM	wbgo.org/
WCBN	www.umich.edu/~wcbn/
WMOT-FM 89.5	www.mtsu.edu/mtsu/wmot/
WNUR FM Jazz Web*	www.acns.nwu.edu/jazz
WPKN Jazz&Blues Line	www.wpkn.org/wpkn/jazzline.html
WSIE	www.siue.edu:80/WSIE
WUTM-90.3 FM	www.utm.edu/~wutm/main.shtml

Jazz Festivals Online (Lütfen bazı site'ların sezonluk olduğunu unutmayın)

Ann Arbor Blues and Jazz Festival	www.schoolkids.com/a2.blues-jazz/
Arizona Jazz, Rhythm and Blues Fes.	www.infomagic.com/~azjazz/index.html
Festival International de Jazz de Montreal	w3.lanternette.com/festival/
Festival International de jazz de Rimouskisk	www.w.quetel.qc.ca/festijazz/
Gothenburg Jazz Festival	www.etek.chalmers.se/~felix/Secondline/GJF95.html
Guelph Jazz Festival Ontario, Canada	tdg.ougelph.ca/~jpw/jazz/
High Mountain Dixieland Jazz Fest.	www.informat.com/bz/jazz/
Istanbul International Jazz Festival	www.brainlink.com/~MEGA/jprogram.html
Isthmus Jazz Festival	www.fourlakes.com/~isthmus_jazzfest
Jazz Festivals in the Netherlands	huizen.dds.nl/~toetsie/ukfestiv.html
Kincardine Summer Music Festival	www.maple.net/~kac/kincard.html
Kongsberg Jazz Festival	www.kih.no/kongsberg/jazz/home.html
Lionel Hampton Jazz Festival	www.cs.uidaho.edu/~vern/jazz/
Molde International Jazz Festival	www.ifi.uio.no/~kjetilbe/Molde95.html
Monterey Jazz Festival	www.jazznet.com/~lmcohen/montery.html
Montreux Jazz Festival	www.grolier.com/festival/montreux/
Mt.Fuji Jazz Festival	www.dik.co.jp/mt.fuji/mt.fuji.html
Musi-Cal Search	www.calendar.com/cgi-bin/music-searh?type=jazz&event=festival
New Orleans Jazz&Heritage Fest.	www.gambit-no.com/jazzMain.html
	www.yatcom.com/neworl/jfest/jfesttop/html
	www.neworleans.com/jazzfest.html
	www.wisdom.com/la/jfinfo.htm
NextWave Jazz (Toronto)	www.io.org/~rixax/NextWave.html
Playboy Jazz Festival	www.playboy.com/jazz~festival/jazz~fest.html
San Francisco Jazz Festival	www.jazzonln.com/JAZZ/SFJAZZFEST/
SaskTel Saskatchewan Jazz Fest.	www.sasknet.sk.ca/jazz/
Sildajazz	www.sol.no/silda/jazz
Spoleto USA Jazz Festival	www.sims.net/organizations/spoleto/spole-to95/jazz.html
Wangaretta Jazz and Blues Fest.	www.netc.net.au/jazzblues.html
What Is Jazz? Festival	www.knittingfactory.com/Wlj.html

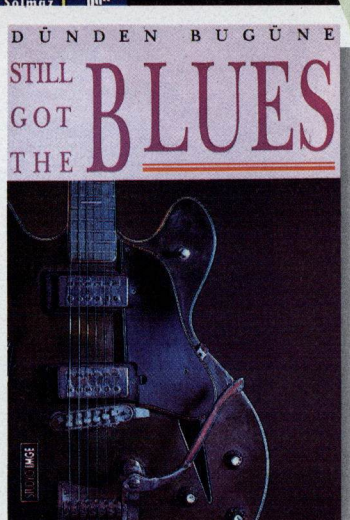

Dünden Bugüne Still Got The Blues, Erdal Göksoy'un çalışması, İmge Yayınları'ndan ve 1992'den beri piyasada. Hala okumadıysanız...

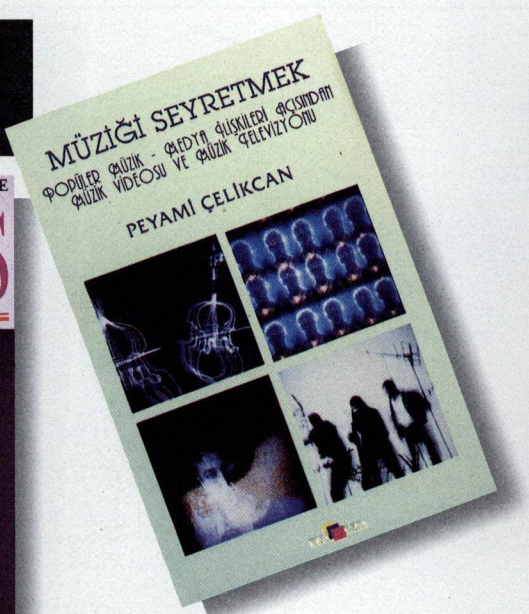

Peyami Çelikcan tarafından kaleme alınan ve Yansıma Yayınları'ndan piyasaya çıkarılan Müziği Seyretmek, medya ile müzik endüstrisinin günümüzdeki etkisinin irdelemesini yaptığı gibi çözüm de arıyor.

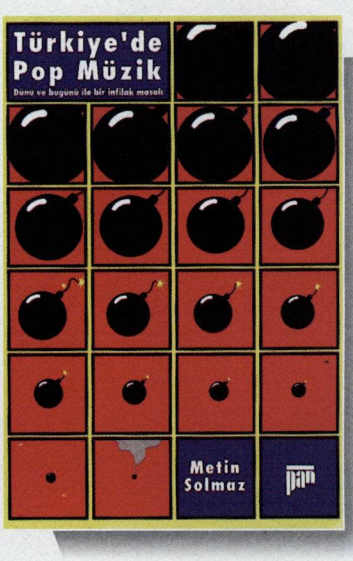

Pan Yayınları'ndan çıkan ve Metin Solmaz'ın yazdığı Türkiye'de Pop Müzik, (Dünü ve bugünü ile bir infilak masalı); Türkiye'de "pop" kavramının her anlamıyla incelenmesi ve çeşitli müzik çevrelerindeki müzisyenlerin de görüşlerinin yer aldığı bir araştırma kitabı.

Jazz Artists Pages

Abercrombie, John	www.ecmrecords.com/ecm/artists/96.html www.nettuno.it/ejn/mus/abercrom.htm
Acuna, Alex	www.isk.kth.se/~ib94_cja/alex_acuna.html
Albright, Gerald	www.cnotes.com/cnotes.artists/albright.html
Allen, Carl	www.cnotes.com/cnotes.artists/allen.html
Anderson; Wessell	www.cnotes.com/cnotes.artists/anderson.html
Appleyard; Peter	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/appleyard.peter/
Armstrong, Louis	www.netspace.org/~haaus/shome.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/armstrong.louis/
Art Ensemble of Chicago	farcry.neurobio.pitt.edu/Discographies/aeocdiscog.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/ art-ensemble-of-chicago/
Ayers, Roy	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo RoyAyers.html
Ayler, Albert	ernie.bgsu.edu/~jeffs/ayler.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artist/ayler.albert/
Bartz, Gary	www.cnotes.com/cnotes.artists/bartz.html
Basia	www.eden.com/%7Ecombee/basia/
Baker, Chet	www.book.uci.edu/jazz/CDLists/ChetBaker_CDL.html www.riv.nl/emi/bluenotecorner/baker.htm
Bates, Django	www.nettuno.it/ejn/mus/bates.htm
BeebleBrox	copper.ucs.indiana.edu/~mherzig/beeblebrox.html
Beiderbecke, Bix	www.netins.net/showcase/qcinterac/bixjazz.html
Bennett, Tony	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/ factstrs/bennett.html
Benoit, David	www.benoit.com/
Benson, George	wwwwebcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/ factstrs/benson.html
Berne, Tim	www.acns.nwu.edu:80/jazz/artists/berne.tim/discog.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/berne.tim/
Blanchard, Terence	www.music.sony.com/Music/ArtisInfo/ TerenceBlanchard.html
Bloom, Jane Ira	www.tuna.net/janeirabloom/ marge.infohouse.com/janeirabloom/
Brackeen, JoAnne	www.turnipseed.com/joanne.html
Brand New Heavies	www.geocities.com/westhollywood/2107/bnh.html
Braun, Rick	wworks.com/~JazzStuff/
Braxton, Anthony	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/braxton.anthony/
Breau, Lenny	www.guitarchives.com/guitarchives/lenny.htm www.cyberstore.ca/guitarchives/
Brown, Clifford	www.book.uci.edu/Jazz/CDLists/ CliffordBrown_CDL.html
Brown, Norman	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/brown.norman/
Brubeck, Dave	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/brubeck.dave/
Buehler, Evan	www.speakeasy.org/nwjazz/bios/buehler.html
Bugnon, Alex	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo/ AlexBugnon.html
Burton, Gary	www.ecmrecords.com/ecm/artists/440.html
Byron, Don	pantheon.cis.yale.edu/~catseye/interact/
Carter, James	www.erb.com/cdeus/jcarter/ www.cnotes.com/cnotes.artists/carter.html www.music.sony.com/Music/ArtistInfo/ JamesCarter.html
Carter, Regina	www.cnotes.com/cnotes.artists/carterregina.html
Charles, Ray	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/ factstrs/charles.html
Cherry, Don	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists//cherry.don/ hgiicm.tu-graz.ac.at:80/FIB9657l/Crojac_cherry hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/rojac_cherry
Chestnut, Cyrus	www.cnotes.com/cnotes.artists/chestnut.html
Christy, June	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/christy.june/
Clarke, Stanley	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo/ StanleyClarke.html
Clayton, Jay	www.speakeasy.org/clayton/
Colaiuta, Vinnie	www.pitt.edu/~tjbs26/colaiuta.html
Cole, Holly	noether.math.uwaterloo.ca/~ccamfiel/hct/index.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/cole.holly/
Coleman, Anthony	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/coleman.anthony/ www.knittingfactory.com/Persons/Coleman.html
Coleman, Ornette	www.nwu.edu/WNUR/jazzartists/coleman.ornette/ hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/rojac_ornette www.nettuno.it/ejn/mus/coleman.htm
Coleman, Steve	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/coleman.steve/
Coltrane, John	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/coltrane.john/ www.inetworld.net/~keith/coltrane.john/ www.acns.nwu.edu/jazz/artists/coltrane.john/ www.siba.fi/~eonttone/trane.html
Connick Jr., Harry	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo/ HarryConnickJr.html
Cora, Tom	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/cora.tom/ www.knittingfactory.com/Persons/TomCora.html
Corea, Chick	www.ecmrecords.com/ecm/artists/479.html www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/ factstrs/chick.html www.nettuno.it/ejn/mus/corea.htm
Crescent City Gold	www.windham.com/ourmusic/artist_pages/ ccg.empty.byartist.html
The Crescent Jazz Orchestra	www.st.rim.or.jp/~yokomizo/index_e.html
Davis, Miles	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/davis.miles/ www.wam.umd.edu/~losinp/music/md-list.html hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/rojac_miles charlotte.acns.nwu.edu/larryt/miles/milestones.html
DeJohnette, Jack	pk-siec.oeto.pk.edu.pl/~pmj/dejohnette/
Dennerlein, Barbara	www.nettuno.it/ejn/mus/dennerl.htm
Di Meola, Al	www.students.rhodes.edu/homepages/R-U/sanjg/ dimeola.html
Dixie Lion Jazz Band	ripsaw.cac.psu.edu/dixie.html
Dolphy, Eric	www.cs.berkeley.edu/~jmh/dolphy.html farcry.neurobio.pitt.edu/Eric.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/dolphy.eric/ farcry.neurobio.pitt.edu/Discographies/ EricDiscog.html hyperg.iicm.tu-graz.ac/rojac_dolphy
Dutch Falconi and His Twisted Orchestra	www.mother.com/~foy323/falconi.html
Eckstine, Billy	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/ factstrs/eckstine.html
Ehrlich, Marty	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/ehrlich.marty/ www.knittingfactory.com/Persons/Marty.html
Ellington, Duke	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/ellington.duke/
Ellis, Don	www.mbnet.mb.ca/~mcgonig/donellis.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/ellis.don
Emissary	www.users.interport.net/~hagerg/emissary/
Erskine, Peter	www.nettuno.it/ejn/mus/erskine.htm
Eubanks, Kevin	www.riv.nl/emi/bluenotecorner/kevin.htm
Evans, Bill	www.magicnet.net/~winhink/index.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/evans.bill.1929/
Ferguson, Maynard	huizen.dds.nl/~edoardo/edoardo.html
Fleck, Bela	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/fleck.bela/
Fowler & Branca	www.acy.digex.net/~bobma/
Freeman, Chico	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/freeman.chico/
Freeman, Russ	www.magicisland.com/russ_freeman/holiday.html

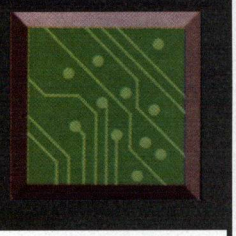

Şimdi Robotların da Kulakları Var

İstanbul Fındıklı'da özellikle orkestra ve jazz müziği kayıtları yapmak üzere dizayn edilmiş olan Audeon Stüdyoları'nda büyük bir performans odası mevcut. Yirmi kişilik orkestraların birlikte çalabileceği bu ortamda, akustik davul için altı ve her çalgı için ayrı mono ve stereo kanallar açılıyor. Kontrol odasındaki miks masalarının da dijital ve programlanabilir olması, bu kadar çok kanalın ayrı ayrı kontrol edilebilmesinde büyük kolaylık sağlıyor.

İlgilenenler için: **Tel: 0212-2455885/86**

ELLA FITZGERALD

Siyah dudaklı bir çift siyah giz
şarkı söylüyordu ince ayrıntısına

Kalın damarlı parmalarıyla hayatın
türküler mırıldanıyordu mızıkasıyla ömrün

Marşlar geziniyordu kirpiklerinde
ardıç ağaçlarının gülüşü örneğin

Yakaladığı bağımsızlığıydı ritmin
yeniden yaratılıyordu çıplak ayaklı Tanrılarla
Alçakgönüllü bir Didem gizemindeydi sesi
çoğaldığı gibi vurulup düşen Afrika'da bir siyahi selin.

Halim Yazıcı / 1988

Frisell, Bill	www.acns.nwu.edu:80/jazz/artists/frisell.bill/discog.txt
Fuller, Jeff	www.rootsworld.com/rw/fuller/fuller.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/fuller.jeff/
Garbarek, Jan	hgiicm.tu-graz.ac.at:80/FIB96571/Crojac_garbarek www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/garbarek.jan/ hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/rojac_garbarek
Gillespie, Dizzy	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/factstrs/dizzy.html
Gismonti, Egberto	hgiicm.tu-graz.ac.at:80/FIB96571/Crojac_gismonti www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/gismonti.egberto/ hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/rojac_gismonti
Goings, Reggie	www.speakeasy.org/nwjazz/bios/goings.html
Gold Sparkle Band	www.prism.gatech.edu/~vaps1wd/bands/gsb/
Golub, Jeff/Avenue Blue	wworks.com/~JazzStuff/
Grant, Darrell	www.clapp.com/jazz/dgrant.html
Grisman, David	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/grisman.david/
Haden, Charlie	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/haden.charlie/
Haggerty, Terry	www.shayes.com/Terry_Haggerty.html
Hampton, Lionel	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/factstrs/hampton.html
Hancock, Herbie	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/hancock.herbie/
Haslanger, Elias	www.zilker.net/~elias/
Heynes, Roy	www.nettuno.it/ejn/mus/haynes.htm
Hellerstein, Joe	www.cs.berkeley.edu/~jmh/music.html
Henderson, Bugs	www.entertain.com/flatcan/
Higgins, Billy	www.nettuno.it/ejn/mus/higgins.htm
Hinton, Milt	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo/MiltHinton.html
Holdsworth, Allan	www.addimension.com/holdsworthly www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/holdsworth.allan www.nettuno.it/ejn/mus/holdswor.htm
HornHeads!	www.bitstream.net/hornheads
Horta, Toninho	www.algonet.se/~jorg/
Hubbard, Freddie	www.columbia.edu/~jes79/freddie.html
Incognito	www.pt.hk-r.se/~pt93jr/incognito/
James, Bob/Fourplay	wworks.com/~JazzStuff/
Jarrett, Keith	www.ecmrecords.com/ecm/jarrett/index.html www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/jarrett.keith/ www.jazzonln.com/JAZZ/SPECIALS/JARRETT/
Jazz Passengers	www.windham.com/ourmusic/artists_pages/jazz_passengers.empty.byartist.html
Johnson, J.J.	www.calvert.com/jj.html
Johnson, Kelly	www.speakeasy.org/nwjazz/bios/johnson.html
Johnson, Marc	www.nettuno.it/ejn/mus/johnson.htm
Johnson, Robert	www.demon.co.uk/london-calling/musrjohn.html
Jones, Elvin	www.nettuno.it/mus/jones.htm
Jones, Oliver	www.stfx.ca/people/profiles/ojones/
Joseph, Julian	www.shared-model.co.uk/shared-model/jazz jjoseph.htm
Kennedy, Alex	www.oanet.com/homepage/akennedy/index.htm
Kenton, Stan	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/kenton.stan/
Korn, Steve	www.speakeasy.org/nwjazz/bios/korn.html
Lacy, Steve	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/lacy.steve/
Lewine, Alan	www.tripod.com/userland/A/alewine/index.html
Lewis, Ramsey	www.afgsoft.com/ramsey/
Liberty Hall Jazz Quartet	outland.cyberwar.com/~lhmidi/
Lloyd, Charles	www.artdirect.com/charlesllloyd/ hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/Crojac_lloyd hgiicm.tu-graz.ac.at:80/FIB96571/Croyac_llyod
Lovano, Joe	ucs.usc.edu/~sweet/lovano/index.html www.riv.nl/emi/bluenotecorner/schuller.htm
Mabern, Harold	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo HaroldMabern.html
Magnolia Jazz Band	www.magnoliajazz.com/
Mamet, Bob	www.cnotes.com/cnotes.artists/mamet.html
Marsalis, Ellis	www.music.sony.com/Music/ArtistsInfo/EllisMarsalis.html
Marsalis, Wynton	www.music.sony.com/Music/ArtistInfo/WyntonMarsalis.html
Martel, Helene	www.tc.com/~helene/
Martino, Pat	www.cyboard.com/ent/PatMartino.html
Mays, Lyle	www.gilman.com/cgi-bin/imgsel.pl?lyle.html+gif
McBride, Christian	www.nettuno.it/ejn/mus/mcbride.htm
McLaughlin, John	www.nwu.eduWNUR/jazz/artists/mclaughlin.john/ hgiicm.tu-graz.ac.at80/FIB96571/Crojac_mclauglin www.nettuno.it/ejn/mus/mclaughl.htm
McRae, Carmen	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/factstrs/mcrae.html
Metheny, Mike	worldmall.com/wmcc/kcjazz/features/metheny.htm
Metheny, Pat	www.ecmrecords.com/ecm/artists/535.html www.cecam.fr/~lensink/metheny.shtml www.gilman.com/Metheny/home_page.html

Müziğe Giriş

Müziğe Giriş" kitabının yazarı Otto Karolyi'ye göre, müzik dinlemekten hoşlanan ama müziğin dilinden anlamayan bir müziksever, tatilini geçirmek için gittiği ülkenin yaşamına tanık olan, konuşmalarını dinleyen ama tek bir sözcüğünü bile anlamayan bir turiste benzer.

Yaşamı süresince şu veya bu vesileyle turistik geziler yapmamış, bu deneyimi yaşamamış ve yaşamayacak olan bir kişi yoktur, belki de. Günümüzde neredeyse herkesin uzaktan ya da yakından ilgi duyduğu, az çok fikir sahibi olmak istediği, günlük uğraşları sırasında bile ilgisini eksik etmediği, ayrı bir kültürel uğraş olarak da yaşamında hatırı sayılır bir yer tutan; bütün bunlara karşın, değil ciddi bir uygulayıcı, pasif bir dinleyici/izleyici olmak için bile önemli ölçüde uzman bilgisi gerektiren bir konu varsa, bu "müzik"tir diyebiliriz. Burada söz konusu olan, leblebi çekirdek gibi tüketilen, günlük eğlence müziği değildir, kuşkusuz. İşte bu özelliğinden ötürü müzik alanında, diğer birçok alanda olduğundan çok daha fazla, kişiyi özel bir eğitimden geçirmeden ve teknik ayrıntılar arasında kaybolmasına yol açmadan yeterli donanıma kavuşturacak biçimde tasarlanmış, öğretici yapıtlara gereksinim vardır.

Böyle bir amaçla hazırlanmış olan bu kitap temel bir müzik kavrayışı için gereken araçları sağlar, ama ne kadar bilinçli okunursa okunsun, okuru müzisyen kılmaya yetmez; ancak, müziğin malzemesini ve temel kurallarını büyük bestecilerin uygulandığı biçimiyle okura tanıtmakta başarılı olacağı kesindir.

Yavuz Oymak

Ankara Caz Derneği Etkinlikleri

YAMAHA
MÜZİK ENSTRÜMANLARI
UYGULAMALI TANITIM MERKEZLERİ

Ankara Caz Derneği faaliyetlerini, adresi Güniz Sokak 44/2 Kavaklıdere adresinde bulunan Yamaha Müzik Kursu ile ortaklaşa sürdürmeyi amaçlıyor. Piyano, yaylı ve üflemeli çalgılar, gitar (klasik, rock, pop, jazz), keyboard, müzik okullarına hazırlık ve koropetisyon dersleri verilmektedir. İlgilenen arkadaşlar için tel. 4281778-4281779.

- ***Ankara Caz Derneği Etkinliği***

TUBİTAK Feza Gürsoy Salonu 20:30

17 Ocak Cuma	*24 Ocak Cuma*
Asia Minor Konseri	Önder Focan
Yahya Dai (f, s)	İlhan Erşahin
Tahir Aydoğdu (kanun)	Doug Weiss
Kamil Erdem (b)	Jeff Williams
Zafer Gerdanlı (d)	

	www.jazzonln.com/PMG/
	www.nwu/edu/WNUR/jazz/artists/metheny.pat/
	www.yahoo.com/Entertainment/Music/Artists/Metheny_Pat/
Mingus, Charles	www.siba.fi/~eonttone/mingus/
	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/mingus.charles/
Modern Jazz Quartet	www.cnotes.com/cnotes.artists/miq.html
Monk, Thelonious Sphere	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/monk.thelonious/
Morgan, Lee	ss.inada.affrc.go.jp/~mmasa/fun/leemorgn.html
	www.cc.columbia.edu/~jes79/lee.html
Murray, David	www.nwu/WNUR/jazz/artists/murray.david/
New Legends	www.netwizards.net/fogcity/new_leg.html
Next Step Quintet	jupiter.cc.gettysburg.edu/~s302333/NextStep.html
Nitti, Adam	www.hidwater.com/nitti/anhome.html
Omar's Basement	gil.ipswichcity.qld.gov.au/~cneville/
Parker, Charlie	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/parker.charlie/
Parker, Evan	www.shef.ac.uk//misc/rec/ps/efi/mparker.html
	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/parker.evan/
Pastorius, Jaco	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/pastorius.jaco/
Patitucci, John	www.students.rhodes.edu/homepages/r-u/sanjg/ipatituc.html
Pine, Courtney	www.nettuno.it/ejn/mus/pine.htm
Plunge	www.plunge.com/
Ponty, Jean-Luc	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/ponty.jean-luc/
Powell, Bud	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/powell.bud/
Pullen, Don	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/pullen.don/
Rare, Randy	www.xmission.com/~gastown/RESMO/
Revival Jass Band	www.bart.nl/~heu/
Rippingtons	www.ccnet.com/~smdutra/rippingtons.html
	www.magicisland.com/rippingtons/
Sade	www.diku.dk/~terra/sade/
Schnalle, Wally	www.iuma.com/IUMA-2.0/ftp/volume3/Schnalle_Wally/
Schfield, John	library.uncc.edu/lis/media/scof/scofield.html
Second Line Jazz Band	www.etek.chalmers.se/~felix/SecondLine/
Shadowfax	www.sonicimages.com/shadowfax/
	web.msu.edu/mfest94/shadowfax.html
Shank, Kendra	www.speakeasy.org/nwjazz/kendra.html
Sheppard, Harry	justicerecords.com/arp03.htm
Shinn, Rob	ignatzs.ucsd.edu/offshore/shinn.html
Sinatra, Frank	www.io.org/~buff/sinatra.html
Socci, Charles	www.connix.com/~cssocci/
Stern, Mike	www.cnotes.com/cnotes.artists/stern.html
	www.cecam.fr/~lensink/stern.shtml
	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/stern.mike/
Stetch, John	www.ualberta.ca/~gstechis/stetch/homestetch.html
Sugarbeat	infoweb.magi.com/~huebener/Sugarbeat.html
Surman, John	hgiicm.tu-graz.ac.at:80/FIB96571/Crojac_surman
Tabnik, Richard	www.inch.com/~rctabnik/
Take 6	www.unt.edu/~ddas/take6.html
Taylor, John	www.nettuno.it/ejn/mus/taylor.htm
Tech Jazz Singers	web.mit.edu/tjs/www/
Thompson, Burnett	www.dgsys.com/~burnett/burnett.html
A Thousand Tiny Fingers	www.escape.com/~rpisen/handson.html
Tilitz, Jerry	user.aol.com/gtilitz/jazz.html
Tyner, McCoy	www.inetworld.net/~keith/tyner.mccoy/
	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/tyner.mccoy/
Ulmer, James "Blood"	hgiicm.tu-graz.ac.at:80/FIB96571/Crojac_ulmer
	hyperg.iicm.tu-graz.ac.at/rojac_ulmer
University Of Pennsylvania Jazz Band	www.sas.upenn.edu/~jjaffe/jazz.html
Uttal, Jai and the Pagan Love Orchestra	192.188.37.4/~anirvan/uttal.html
Valentino, Vinny	www.seneca.com/vv.stuff/vv/
	canam.dgsys.com/vvstuff/vv
Valle, Jaime	ignatz.ucsd.edu/offshore/jv.html
Van Roon, Marc	ourworld.compuserve.com/homepages/air Roon.htm
Vienna Art Orchestra	www.porgy.or.at/porgy/vao.htm
Weckl, Dave	www.nettuno.it/ejn/mus/weckl.htm
West Coast Swing	www.hials.no/~aalesund/people/wcs/
Westbrook, Kate and Mike	www.shared-model.co.uk/shared-model/jazz/westb.htm
Whittaker, Sebastian	justicerecords.com/arp02.htm
Williams, Joe	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/factstrs/williams.html
Wilson, Nancy	www.webcom.com/~ijazz/clubs/bluenote/factstrs/wilson.html
Yellen, E.J.	newtech.net/users/slapshot/index.html
Zawinul, Joe	www.nettuno.it/ejn/mus/zawinul.htm
Zorn, John	www.nwu.edu/WNUR/jazz/artists/zorn.john/
	www.nettuno.it/ejn/mus/zorn.htm

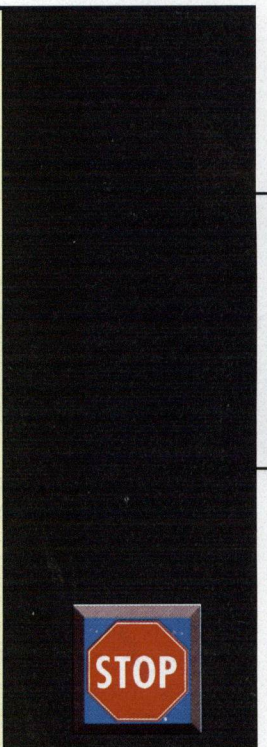

Aşk Ateşi

Hırlısı hırsızı, iplisi ipsizi, bitlisi bitsizi... Velhasıl tuzlu çöllerin tuzunu kurutup biryere varamadıktan sonra belirsizliğe sığınmakta yarar var diye düşünüp, bu yıl Mevlana Celaleddin Rumi'nin doğum gününü New York'ta kutlayanlara katılmaya karar verdim. Belki de gecenin yapıldığı Symphony Space'in yanındaki gökdelenden "Yüce"ye kendimi biraz daha yakın hissederim umuduyla. Çevirmen Şarham Şiva, piyanist Michael Harrison ve müzisyen Ömer Faruk Tekbilek, kadın sufi korosu eşliğinde Mesnevi'yi New Yorkvari bir havaya büründürdüler. Jazz, hu çekişler, minimalist tonlamalar, hatta biraz latin ezgileriyle New Age, salonun akvaryuma benzeyen sınırlı dünyasını aşk ateşi, evrensel uyum ve barışla doldurdu.

New York bu tür kaçışlar için tabii seçenekleri olağanüstü zengin bir şehir. Noel ve Yeniyıl zamanı olduğu için illa da Hendel'in Messiah'sına sığınmanız gerekmiyor. Mesela Woody Allen yeniyılı "Everyone says I love you" müzikal filmiyle adeta "kaçış yılı" ilan etti. İnanılmaz güzellikteki hayali bir New York'ta sürekli şarkılar söyleyerek dans eden insanların, hiç kaybetmeyen aşkların hikayesini son derece inandırıcı bir edayla filme aktaran Allen, halinden çok memnun: "Müzik bizi içinde yaşadığımız dünyadan daha iyi bir dünyaya taşır. Bu faaliyeti hem inandırarak, hem de sevecenlikle gerçekleştirir" diyor.

Her Pazartesi günü Michael's Pub'da klarineti ile jazz yapmayı bir kere bile ihmal etmeyen, Manhattan'ın ünlü film yönetmeni Woody Allen'ın kaçış teorisinin cazibesine kapılmamaya imkan yok. Müzik tabii bu, teorinin belkemiğini oluşturuyor. Çünkü, New York'un müzisyenleri ile olan aşk hikayesi aslında Amerikan "great songs" albümünün hikayesinin ta kendisi. Bu hikaye, bunalım yıllarını takiben New York'tan dünyaya yayılan siyah müziği ile yahudi müziğinin karışımından ibaret. George Gershwin, jazz çağı, büyük orkestralar, Fat Waller, Rogers ve Hart, Benny Goodman, Tin Pan Alley, Broadway, Harlem, Charlie Parker, Stan Getz, 52.Sokak, Cole Porter, Irving Berlin, Cotton Club, Crosby, Fred ve Ginger, Frank Sinatra, Ella, Jerome Kern, Duke Ellington ve Count Basie, Louis Armstrong, Judy Garland ve saymakla bitmeyecek bir liste ve All That Jazz ve Manhattan.

İşte bütün bunların yanısıra, bir ay kadar önce güzel bir sürpriz ile karşılaştım New York'ta, hem de hiç beklemediğim bir sırada. Böyle hiç beklenmedik sürprizler nadir olduğundan kıymeti ölçüsüz. Boğaz'ın Kandilli yakasında lise yıllarımın sevimli bir siması, onbeş yıldır izini kaybettiğim Zuhal, Sweet Basil'de yine nostalji ile dolu bir jazz ortamında karşıma çıkıverdi. O gün İlhan Erşahin Dörtlüsü'nde misafir olarak çalan eşi Önder Focan'ın İstanbul dolu gitar ezgileri ve New York'un jazz dünyası eşliğinde yılların hasretini giderdik. Zuhal, Dergiyi gösterip yazmamı istediği zaman ise sevincim bambaşka bir boyut kazandı. Bundan böyle hasret gidermeye devam edeceğiz.

Şebnem Şenyener/New York

"Her Zaman Müzisyen Olmak İstemiştim"

> "Ondan çıkan hiçbir şey yazılı değildir. O derece müzikaldir ki, kendi yolunda gider ve bizim gitmediğimiz bir yere onun da gitmediğini biliriz.
>
> **Besteci Thad Jones**

Öğrenci jazz orkestraları ile başladığı müzikal yaşamında ilk başarısını kazandığında henüz ondördünde olan Denise (Dee Dee) Bridgewater, 27 mayıs 1950 yılında Memphis, Tennessee'de bir müzik öğretmeni ve jazz trompetçisi Matthew Garret'in kızı olarak dünyaya gelir. Flint şehrinde (Michigan) büyür. Hayran olduğu ilk kadın şarkıcı Diana Ross'dur. Onaltı yaşında profesyonel şarkıcı olur. Devam ettiği Illinois Üniversitesi'nde öğrenci orkestraları arasında yapılan festivalde yıldızı öylesine parlar ki, 1969 yılında John Garvey Orkestrası ile Rusya turnesine gider. 1972 yılında kendisini New York'da bulan Dee Dee, burada Thad Jones-Mel Lewis orkestrasında yer edinir. İlk kocası trompetçi Cecil Bridgewater ve Jones-Lewis orkestrası ile Avrupa ve Japonya turnesine çıkması ufuklarını genişletir. Amerika'ya döndüğünde Dizzy Gillespie, Max Roach, B.B.King ve Grover Washington Jr. gibi müzisyenlerle plak çalışmaları gerçekleştirir. Geliştirme isteği ile pekçok değişik projenin içine girer. Pop sanatçısı olarak listelere girmesi popüleritesini arttırır. Ardından kendisine yepyeni kapılar açan Broadway dönemi başlar. Good Witch of the South müzikalinde Glenda rolünde çok başarılı olur. The Wiz müzikalindeki rolü ile en saygın Broadway ödülü olan Tony'yi kazanır. Müzikaller sonrası tiyatro oyunlarında rol alır. Oynadığı belli başlı oyunlar Sophisticated Ladies, 1940 Radyo Saati ve Broadway'den Hollywood'a. Ardından film çevirmeye başlar. Pittsburgh'u Kurtaran Balık, Dünyadan Gelen Kardeş ve Gece Ortakları gibi. Televizyon filmleri arasında İşte Boomer, Şehir Dışında Cumartesi Gecesi ve Başka Bir Hayat adlı yapımları sayabiliriz. Sanırım jazz müziğinde hiçbir şarkıcı gösteri sanatlarının bu kadar değişik alanlarında boy göstermemiştir. Sahnede şarkı söylerken teatral anlamda bir show da sergileyen Dee Dee Bridgewater, dört oktava ulaşan sesi ile dinleyenlerini görsel anlamda da etkilemekte. Tiyatro kariyerinde en önemli rolü şarkıcı Billie Holiday'i anlatan Lady Day oyunu olmuştur. Paris ve Londra'da uzun bir süre oynayan Lady Day oyunu, eleştirmenlerce çok beğenilir.

1987 yılında Filipinler ve Japonya'yı kapsayan Philip Morris Superband turnesine çıkılır. Bu turnede müzisyen olarak Clark Terry, James Moddy, Jimmy McGriff, George Mraz ve Grady Tate gibi isimler de vardır. 1987 yılında Dee Dee aynı zamanda ülkesi dışında, İtalya'da radyo dinleyicileri arasında yapılan bir seçimle hem yılın şarkıcısı hem de müzisyeni kategorisinde ödüllendirilir.

1989 yılında Polydor firmasından çıkan The Victim of Love albümü ilgi uyandırır. Albümde yer alan Precious Thing adlı şarkı listelerde uzun süre kalır. 1991 yılında Archie Shepp ile Black Ballad adlı oyunda rol alır. 1982'de McCoy Tyner'ın Big Band'i ile Antibes-Juan Les Pens Jazz Festivaline katılır. Hem şarkıcılık hem de oyunculuk kariyerini hep yükseklere taşıyan D.D.Bridgewater, şarkı söylemediği zamanlar için bakın ne demiş. "Ben hiç jazz'ı düşünmek zorunda kalmadım, jazz bana konuşmak gibi kendiliğinden gelir".

1993'de Bizet'nin ünlü operası Carmen'de rol alır, aynı yıl üçüncü albümü Keeping Tradition yayınlanır. Albümde kendisine Thierry Eliez (piyano), Hein Van De Geyn (bas), De' De' Ceccarelli (davul) eşlik ederler. Kendi trio'su ve McCoy Tyner'ın Bobby Hutcherson'lu trio'su ile Parliament Superband turnesi kapsamında İstanbul ve İzmir'de (28-29 Kasım 1993) konserler verir. Ardında kendisine hayran bir kitle bırakır.

Büyük jazz piyanisti Horace Silver'a adadığı 1995 yılı albümü Love and Peace büyük satış başarısına ulaşır. Aynı zamanda Grammy'e aday gösterilir. Yeni projelerinden birisi Fransızca şarkılardan oluşan bir albüm çıkarmak. Artık Paris'te yaşayan Dee Dee, 1996'nın ilk aylarında Manhattan'da Village Vanguard Jazz Club'ın açılışında sahneye çıktı, bu vesile ile ülkesine de kısa bir süre dönmüş oldu. Henüz dinlemediğim son albümünün adı Doodlin. Scat tekniği ile yorumladığı şarkılarda trompet ve trombon sesine ait cümleler kurduğu okuduğum eleştirilerde yer alıyordu.

Fotoğraf: Aykut Uslutekin

Şule Uslutekin

JAZZ Üzerine Birkaç Söz -2

Sadece iki tür müzik vardır; İyi müzik, kötü müzik. Ben birincisini dinlerim!..." Bu sözler büyük usta Louis Armstrong'a ait. Ustanın bu yaklaşımına katılır mısınız? Ve sizce jazz iyi bir müzik midir? Ya da iyi müzik nedir? ve nihayet, sizce iyi nedir? Durum karışık!... Bana kalırsa göreli, insandan insana değişken. Yani bana göre iyi ile size göre iyi -iyi müzik- farklı olabilir. O zaman jazz için "iyi" çok net bir niteleme olmayacaktır. O zaman soruyu şöyle ele alalım; Jazz zor bir müzik midir? Bence evet. Bu müziği hem yapmak zordur, hem de dinlemek.

Bir dostum "jazz beni yoruyor" demişti. Haklı. Çünkü jazz'ı dinlemek emek ister. Anlamak da emek ister. Bence jazz bir fon değildir. Jazz öndedir, objedir yani. Belki de bu yüzden çok dinleyeni yoktur. Yorulmak istemez birçok insan. Ortalama insan için müzik, fazla emek verilmeden dinlenilmelidir. Yani kolay elde edilmelidir. Oysa jazz için bu olanaksız. Jazz dinleyicisine çok iş düşer anlatılanı anlayabilmek için. Adam ne diyor, bu solo neden böyle, niye bu varyasyona gerek duydu... vs, vs... Yorucudur bu, ve işte bu yüzden jazz dinleyicisi "ortalama insan" değildir. Doğal olarak aldığı lezzet ortalama insanın aldığı lezzetten çok farklıdır.

Jazz insanları yalnız jazz müziğini yapan insanlar değildir bence. Üretimin ne denli zor olduğu açıktır, ama o üretimi değerlendirmek, yorumlamak, algılamak da zordur. Kolay alkışlamaz jazz dinleyicisi ve kolay yutmaz yanlışı. Güzeli ve coşkuluyu da hemen benimser, ödüllendirir, övgüsünü ve alkışını esirgemez. Jazz dinleyicisi seçicidir. Jazz dinleyicisi, jazz üreticisi kadar emek verir, zaman harcar, yorulur. Bu nedenle jazz dinleyicileri de "jazz insanı"dırlar. Üretim ortaktır artık, coşku da, paylaşım da.

Ortalama müzik için "boş zamanlarımda dinlerim" denebilir belki ama jazz bir "dolu zaman" müziğidir. Yani boşluk doldursun diye kullanamazsınız onu. Hem tat vermez hem anlaşılmaz olur. Oturacaksınız, belki de elinize kağıt kalemi alacaksınız(!), yaşam içinde işinize, eşinize ayırdığınız gibi jazz'a da zaman ayıracaksınız. Önemseyeceksiniz yani. Eğer böyle yaklaşmazsanız

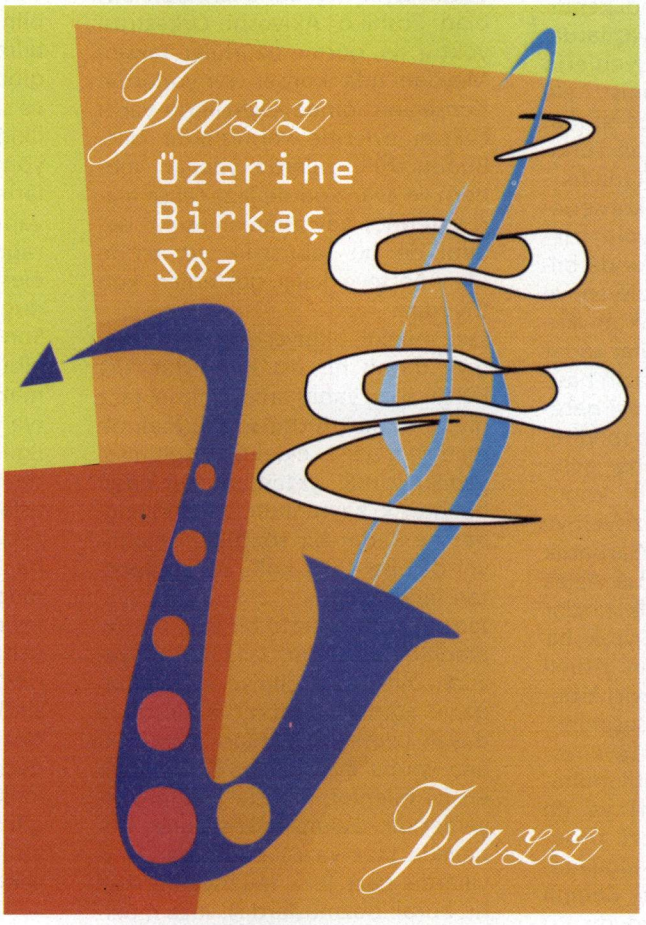

"anlamıyorum" şeklinde eleştirmeye hakkınız yoktur. Çünkü anlamanız için emek vermeniz gerekiyor. Her şeye öyle değil mi? İnsana, sevgiye, yaşama, herşeye...

Klasik müziğin de böyle bir sorunu var. Anlaşılamamak ya da geniş kitlelere ulaşamamak. Bir söyleşide ünlü bir bestecimize soruyorlar: "Neden halkın anlayabileceği birşeyler bestelemiyorsunuz? Halkımız bunu anlamıyor ve dinlemiyor". Yanıt çok güzel: "Halkımız benim üretirken verdiğim emeği, müziğimi dinlerken vermiyor ki. Emek verse eminim anlayacak ve sevecektir. Bu konuda kolaya kaçmamak gerekir". Bu yaklaşıma katılıyorum. Kolaycılığa kaçmamak gerek. Sadece müzikte değil, yaşamın tümünde geçerli olmalı bu. Üretenin ürününe saygı duymak gerek. Klasik müzik için de böyle, jazz için de böyle. Zaten kolayı herkes yapıyor, önemli olan zoru başarmak.

Jazz sizce değişimci midir? Bence, evet. Hem düşünsel anlamda, hem de eylemsel anlamda değişimcidir. Her değişim bir yenilenme olmayabilir. Ama jazz yeniye doğru bir değişimdir. Süreç içinde birçok yeni akımın çıkması da bunun kanıtıdır. Jazz'cı hep arar, aramalıdır. Jazz'cı dener, denemelidir. Hem de cesurca yapmalıdır bunu. Beğendirme kaygısı taşımadan yapmalıdır. Jazz'cı yenilikçi olmalıdır, yenilikçidir. İşte bu nitelikleri ile jazz çağdaştır. Tutucu değildir. Bu noktada "Peki standartlar ne oluyor? Önemsenmeli diyordunuz?" diye sormayınız. Yenilikçi olmak eskiyi ve eskide üretilmiş mükemmelleri reddetmek değildir. Standartlar jazz'ın temelidir. Vazgeçilmezidir. Bu durum yeniyi aramayı engellemez, aksine doğru çıkış noktaları sağlar. Doğru örneklerden yola çıkarsanız doğru sonuçlara ulaşma olasılığınız daha yüksektir. Jazz bu noktada ne kadar şanslıdır. Doğru varsayımlar ve doğru örnekler ayaklarınızı yere sağlam basmanızı sağlar. Sizi temellendirir. Üretiminizi ve çeşitliliğinizi arttırır.

Kısacası jazz'ı bir dünya görüşü olarak algılıyorum ve bu görüşün, bu felsefenin açınımlanırını yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Jazz bir müzik türü müdür? Evet ama yalnız bu değildir jazz. Jazz'ı "yaşam" evrensel kümesi olarak algılamanın yanındayım.

Cihat Şener

Jazz'ı (yazı) Yazmak!

Jazz bir virüs gibi yayılıyor. Sayıları giderek artan her gruptan izleyici, jazz konserlerini ilgiyle izliyorlar. Biletler tükeniyor, karaborsaya düşen biletleri satın alanlar bilete ödedikleri fiyatı telaffuz etmekten büyük keyif alıyorlar; konserleri izleyemeyenler, izleyenlere gıptayla bakıyorlar. Jazz'ın, "caz yapma" deyimine henüz gönderme yapmadığı geçmiş günler (yani 1950'li yılların) geri mi geliyor, diye soruyor insan kendi kendine. Ama basında çıkan yazılarda, çoğunlukla gelen müzisyenlerin yaptıkları müzikten bağımsız ele alınış biçimleri ve yeterince satmayan jazz albümleriyle jazz'ın Türkiye'deki gerçek durumu ortadadır.

Türkiye'de genellikle jazz konserlerine olan ilgi aşağıdaki yolu izlemektedir. Daha önce hakkında bilgi sahibi olunmayan müzisyen ve toplulukların isimleri kulaktan kulağa yayılır. Grubun, popüler sanat olaylarıyla ilgili üyesi magazin basınından konseri duyar; görevi gereğince diğer arkadaşlarına bildirir, sıra bilet organizasyonuna gelir. Tercihler yapılırken müzik konusunda belirli ünü olan müzisyen ve gruplar, erkeklerde Jan Garbarek gibi yakışıklı, kadınlarda ise Aziza Mustafa Zadeh gibi erotik pozlar veren sanatçılar seçilir. Kıvrak bir melodi, Afrika veya Latin ritimli müzik yapanlar bu tip izleyici kitlesi için idealdir. Konser seçimleri, haftalık dergilerin damak zevki yeni gelişen toy ama iyi niyetli muhabirlerinin yemek önerileri ya da coğrafya dergilerinin gezi programlarından daha farklı algılanamaz. Jazz dinleyicilerinin önemli bir bölümü bu grubun içindedir. Bu grupların jazz konserlerini izleyişi, topluca sinemaya ya da lokantaya gitmek gibi törensel bir hava içinde gerçekleşir. Hatta bu konserlerde yeni "jazz aşkları" bile doğar.

Türk jazz müziği izleyicileri sabırsızdır. Melodiyi duymak, ritmle coşmak ister. Duygularını hemen belli eder. Sevdiği müziği çılgınca alkışlar, o sırada müzisyenin, solonun neresinde olduğu hiç önemli değildir. Bu alkışa diğer izleyiciler de hızla uyum sağlar ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk günlerindeki coşkulu kutlamalar gibi duygusal anlar yaşanır. Ya da, müzik izleyicinin istediği gibi değildir; o an sahnede belki de gelecek yüzyılın müziğini yapan Anthony Braxton ya da dünyanın sayılı big band'lerinden biri olan Toshiko Akiyoshi Orkestrası yoktur da, görme özürlüler Taksim Meydanı'nda konser veriyorlardır. Konser bittiğinde seyircilerin yarısı çoktan evlerine varmışlardır bile. Bugün 70'li yıllarda yapılan modern ve avant-garde jazz çalışmaları yeterince kavranamamasının nedeni de bu sabırsızlık ve ileride olan herşeye karşı gösterilen katı tavırdır.

Jazz müziği, bilgiye, sevgiye ve sezgiye dayalı bir üst kültürdür. Üst kültür sözü yanlış anlaşılmasın, jazz hiçbir zaman, hiçbir sınıfın malı olmamıştır. Jazz, eklektik toplumsal yapılar içinde, yatay hareket eden bir müzik kavramıdır. Jazz müziği her ne kadar bir sözcükle anlatılıyor da olsa, sekiz kollu bir ahtapottan farksızdır.

Jazz'ı yazmak, zorlu bir iştir, bir uzmanlık konusudur. Jazz'la ilgili yazıları, niceliksel bilgiye dayalı/magazin ağırlıklı tanıtım ve eleştiriye dayalı uzmanlık yazıları olarak iki ana gruba ayırabiliriz. Bu konuyu en iyi bilenler, elbette jazz müzisyenleridir. Fakat müzisyenler genellikle jazz yazısı yazmazlar (son yıllarda bazı jazz müzisyenlerimiz bu kuralı bozmuşlardır). Jazz müziğini doğru değerlendirmek adına, kuramsal yazıların müzikseverleri eğitme konusunda önemi büyüktür. Konser eleştirileri, o konseri izleyen izleyicilerle, eleştirmenin konser karşısında aldığı tavrın karşılaştırılması ve potansiyel jazz kitlesini motive etme adına önem taşımaktadır. Ne yazık ki, gerçek anlamda jazz yazılarının yer aldığı platformlar yeterli değildir. Aynı konu, yalnızca konserler için değil, piyasaya yeni çıkan albümler için de geçerlidir. Jazz'ın en önemli özelliği, çalarken de yazarken de yorumlanışlarındaki özelliklerdir. Aynı, "standart" olarak tabir ettiğimiz jazz'ın en önemli yapıtlarının, yıllardır birçok müzisyen ve gruplar tarafından farklı biçimlerde yorumlanıp, sevilerek dinlenmesi gibi.

Doğru bir tanıtım/eleştiri mekanizmasının gelişmesi için jazz'ın tarihini iyi bilmesi, jazz'daki gelişmeleri yakından izlemesi, müzisyenleri tanıması, yorumlar arasındaki farkı ortaya koyabilmesi, en önemlisi de müzik jargonu içinde, konusunu dil düzleminde açıklıkla ortaya koyabilmesidir. Gerçek bir iletişimin olabilmesi için, sinema, resim, müzik gibi konuların tümünün görüntü ve ses düzleminden alınarak, öncelikle dil düzleminde, doğru -eleştiri yöntemleri ve terimleriyle- paydalarının eşitlenmesi ve sağlamasının yapılması gerekmektedir. Herşeye rağmen, unutulmaması gereken, eleştirinin subjektif bir kavram olduğudur.

Sonuç olarak gerek konser, gerek albüm bilinçli bir jazz izleyicisi olmak için önce bol müzik dinlemek (ve konser izlemek) sonra konuyla ilgili herşeyi okumak, en önemlisi de müziği kategorize edebilecek uslamlama gücüne sahip olmak gerekir. Ülkemizde jazz müziğini daha yukarıya taşımanın tek yolu, müzisyen (yapılan jazz müziği), izleyici ve müzik yazarı (eleştirmen) üçlüsünün sağlıklı bir platform üzerinde uyum içinde biraraya gelmesinden geçmektedir.

Not: Yukarıdaki satırların yarattığı geçici rahatsızlık, sosyolojik, psikolojik ve kültürel yapılanmamızla ilgili bir durum olup, -soy- jazz dinleyicilerini hiçbir biçimde etkilemeyecektir umarım.

Merih Akoğul

Joshua Redman'la
Anın Ruhunu Yakalamak

Onu ilk defa 1993'de, kendi adını taşıyan ilk albümünü çıkarttığı sene, Newport, Rhode Island'daki JVC Jazz Festival'da dinlemiştim. İsmini daha önceden duymuş olmama rağmen, festivalde sahne alacak Sonny Rollins, Michel Camilo / Anthony Jackson/Dave Weckl, Spyro Gyra, The Brecker Brothers, Grover Washington Jr. ve John Scofield gibi isimlerin yanında Joshua Redman adı o anda benim için fazla birşey ifade etmiyordu. İki gün boyunca bir plaja kurulmuş olan sahneye çıkacak bu müzisyenleri birbiri ardına izleyecek olmanın büyüsüne kapılmaktan, bir yandan da şezlonglara uzanmış, hem güneş banyosu yapıp, hem konserleri izleyen insanlardan oluşan bu ilginç ortamı şaşkınlıkla izlemekten olacak ki, Joshua Redman'ın ancak yarısında içeri girmeyi başarabildiğim bu konseri beni pek o kadar etkilememişti.

Bu tarihten 1995 yazındaki 2.İstanbul Jazz Festivali'ne kadar geçen süre içinde Joshua bir anda jazz dünyasında parlayıverdi. İlk iki albümü sadece ABD'de çeyrek milyonun üzerinde satış yaptı. Down Beat, Jazz Times, Jazziz gibi dergilerin yazarları onu yere göğe koyamadılar. Bu dergilerin okuyucu anketlerinde en iyi yeni sanatçı, en iyi saksofoncu ve en iyi sanatçı seçildi. Onun, dörtlüsüyle beraber İstanbul'a geleceğini öğrendiğimde son yılların ençok sözü edilen jazzcısını, bu sefer konserin başından sonuna kadar, Açıkhava Tiyatrosu'nun o bayıldığım ortamında seyredebilecek olduğum için sevinmiş ve meraklanmıştım. Nihayet onunla Türkiye'ye vardıktan hemen sonra, vereceği konserden bir gün önce tanıştım. Kısa sürede büyük başarılar kazanmış birçok genç müzisyenin aksine oldukça sıcak, başkalarıyla çalışırken uyumlu biriydi. Açıkhava'da sahne aldığı akşam seyirci sayısı, isimleri ülkemizde festivalin diğer tanınmış, parlak isimleri arasında sönük kalmış, tüm iyi müzisyenlerin konserlerinde olduğu gibi çok fazla değildi. Bir gece önceki Geri Allen konseri de ne yazık ki az seyirci akıbetine uğramıştı. Ama Joshua'nın seyirci sayısına aldırışı yok gibiydi. O insanların hepsi Joshua Redman Dörtlüsü'nü seyretmek için para verip, zamanlarını ayırıp oraya gelmişlerdi ve ağzına kadar dolu olan bir salondaki seyirciler ne hak ediyorlarsa onlar da hak ediyorlardı. Dörtlü de bunun farkındaydı. Joshua Redman'la beraber piyanoda Peter Martin, basta Christopher Thomas ve davulda Brian Blade o akşam unutulmaz bir konser verdiler. Joshua saksofona hakimiyeti ve ona bazen sevinç, çoşku bazense acı çığlıkları attıran o kendine özgü stiliyle Açıkhava'yı dolduran o küçük dinleyici topluluğunun beklentilerini boşa çıkarmadı. Bu kadarla da kalmıyordu. Konser sonrasında Roxy'deki jam session'a da katıldı ve gecenin ilerleyen saatlerine kadar enstrümanından o duymaya bayıldığım sesleri çıkartmaya devam etti. Adeta yorulmak bilmiyordu. Büyülenmiştim. Benim için o sene festivalin en iyi konseriydi.

Joshua Redman'ın bu yeteneğinde genlerin de rolü var gibi gözüküyor. Babası saksofoncu Dewey Redman, o 1 Şubat 1969'da Berkeley, California'da doğduğunda, New York'taydı ve Ornette Coleman'la çalıyordu. Onu yetiştiren ve müziğe ilgi duymasını sağlayan ise bir dansçı ve kütüphane memuru olan annesi Renee Shedroff'tu. Küçük yaşta gitar ve piyano çalmayı öğrenen Joshua bu zamanlarda evlerinden müzikleri hiç eksik olmayan Earth, Wind&Fire, James Brown,

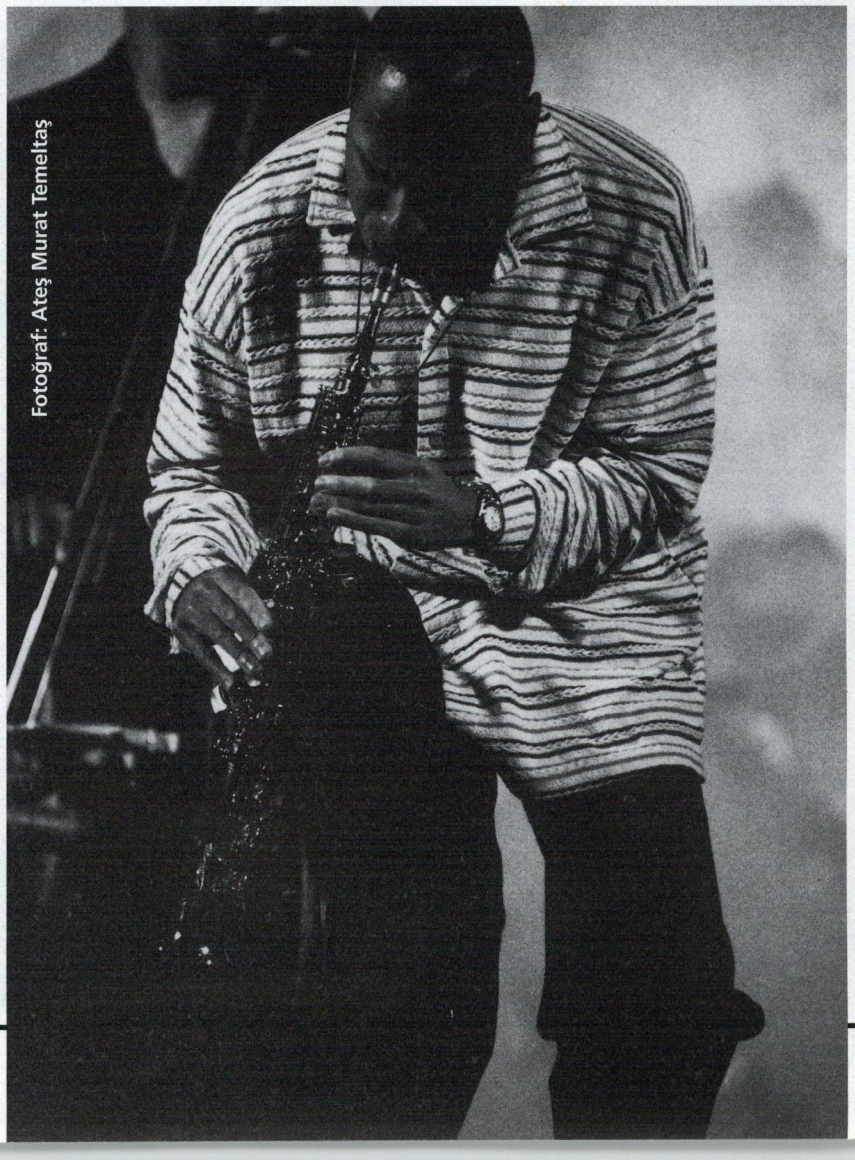

Fotoğraf: Ateş Murat Temeltaş

Fotoğraf: Ateş Murat Temeltaş

Seçilmiş Diskografi
Spirit of the Moment:
Live at the Village
Vanguard (Warner Bros 945923)
Moodswing (Warner Bros 945643)
Wish (Warner Bros 945365)
Joshua Redman (Warner Bros 945242)

Parliament Funkadelic, Led Zeppelin ve Beatles gibi popüler grup ve sanatçıları dinliyordu. On yaşlarındayken önce klarineti, sonra da saksofonu eline aldı. Berkeley Lisesi'ne başlaması jazz'a olan ilgisini arttırdı, çünkü okulun içinden Benny Green, Rodney Franklin, Craig Handy, Peter Apfelbaum gibi müzisyenleri çıkarttığı bir jazz orkestrası ve eğitim programı vardı. Joshua o günleri hatırladığında henüz orkestraya girmediği zamanlarda kendilerinden birkaç yaş büyük olan bu müzisyenlere bakarak kendilerine güven kazandıklarını, Miles Davis, John Coltrane, Charlie Parker ve Sonny Rollins gibi müzisyenleri uzaktaki erişelemeyecek tanrılar gibi gördüklerini, fakat kendi jazz orkestrasındakilerin onlar için yakınlarında, dokunulabilir kahramanlar olduklarını söylüyor. Okulda derslerinde de çok başarılı olan müzisyen, liseden kendi senesinin birincisi olarak mezun oldu ve profesyonel müzisyen olmayı o zaman hiç düşünmediğinden hukuk ya da tıp okumak amacıyla Harvard Üniversitesi'ne girdi. En baştan beri müzik dinlemeye ve yapmaya aşık olmasına rağmen insanlara yardım etmek ve sosyal sorunlarla ilgilenmek istiyordu. Boston müzik açısından da aktif bir kent olduğu için Harvard'dayken de müzikten kopmadı. Zamanının çoğunu Berklee College of Music'te ve jam-session'larda diğer müzisyenlerle birlikte geçirdi. Harvard'dan mezun olduktan sonra Yale Üniversitesi'nin hukuk fakültesine kabul edildi ama önce New York'ta bir sene geçirip, bu şehrin müziğini daha yakından tanımak istiyordu. Fakat New York'a geldikten sonra herşey değişti. Müzik yaşamını tamamen kaplamaya başlamıştı. Babası ile birlikte de çalmaya başladı. Kasım 1991'de Thelonious Monk Uluslararası Jazz Saksofonu Yarışması'nı kazandı. Bunu 1993'den itibaren kendi adına çıkarttığı, Warner Bros tarafından yayınlanan stüdyo albümleri "Joshua Redman", "Wish", "Moodswing" ve başka müzisyenlerle yaptığı çalışmalar takip etti. Son olarak da geçtiğimiz yıl İstanbul'a geldiği dörtlüsü ile Village Vanguard'da verdiği konserin kayıtlarında oluşan ve bir parça dışında daha önceki hiçbir albümünde bulunmayan kendi bestelerine ve birkaç standarda yer verdiği iki CD'lik albümü yaptı. Dörtlünün İstanbul'daki müzik ziyafetini kaçıranlar, merak edenler ve tekrar tekrar yaşamak isteyenler için bu albüm bulunmaz bir hazine.

Redman, müziğe başladığından beri kendisini geleneksel ve yenilikçi jazz arasındaki savaşın anlamsızlığını kanıtlamaya, ayrıca jazz'ın tüm insanlar tarafından sevilebilecek bir müzik olduğunu, dinleyici için özel bir eğitim gerektirmediğini açıklamaya adamış. Röportajlarında ve "Joshua Redman" ve "Moodswing" CD'leri için yazdığı notlarında bunları savunuyor. Jazz'ın doğaçlama demek olduğunu, doğaçlamanın da yeniliği zaten içinde bulundurduğunu belirtiyor. Aynı parçanın her yeni performansının, doğaçlama sayesinde, daha öncekilerde bulunmayan unsurlara sahip olduğunu, bu yüzden de gelenek ve yeniliğin jazz'ın doğasında bulunan ayrılmaz iki öğe olduğunu söylüyor. Kendisine bugüne kadar ağırlıklı olarak akustik jazz çalışmaları yaptığını söylemiş, ileride farklı akımlara da kaymayı düşünüp düşünmediğini sormuştum. Bana verdiği cevap, şu anda bu müziği hissettiği ve yaptığı, ilerisi için belirli bir düşüncesi olmadığı oldu. Hissedilerek yapılan bütün müzikleri seviyordu. Jazz, onun için diğer tüm türler içinde kendisini en yakın hissettiği. Jazz'da farklı fikirlere saygı gösterdiği ve onları sevdiği, konuk müzisyen olarak beraber çalıştığı sanatçıların çeşitliliğinde de görülüyor. Dave Brubeck'ten Jack DeJohnette'e, acid-jazz grubu Us3''den Chick Corea'ya, Quincy Jones'dan Joe Lovano'ya kadar birçok farklı sanatçıyla çalışmış. Yine de hepsinde amaç aynı: "Çalarken hissedilenleri dinleyiciye aktarabilmek, belki de kişilerde farklı etkiler yaratarak da olsa, onların da duygularına hitap edebilmek. Joshua, "Moodswing" CD'sindeki yazısında jazz'ın birçok kişinin sandığı gibi zorluk ve karmaşa üzerine kurulmuş bir müzik olmadığını, jazz'ın bir duygu müziği olduğunu belirtiyor. "Bu albümdeki her parça bir ruh hali uyandırmak için var" diyor. İlk albümdeki yazısında bizim, albümü dinlerken "o anın ruhunu" hissetmemizi temenni etmiş. İkibuçuk sene sonra yayınladığı konser albümüne isim verirken de yine bu terimi kullanmış: "Spirit of the Moment".

Joshua Redman müzik yolculuğuna bu sonbaharda yayınlaması beklenen yeni albümüyle devam ediyor. Bu sefer ilk defa dörtlü formatından çıkıp beşlisiyle karşımızda olacak: Joshua Redman Dörtlüsü'nün elemanları, artı bir de gitarist... Aslında "Wish" albümünde Pat Metheny'nin yer almasından, Joshua'nın müziğinde gitara yabancı değiliz, ama beşlinin soundunu da merakla bekliyoruz. Bu yaz onu Chick Corea ve arkadaşlarıyla tekrar seyrettik. Yine Roxy'de jam-session'a katıldı. Harikaydı. Seneye ya da iki sene sonra bakarsınız bir daha, belki beşlisiyle gelir. Gelirse konseri inşallah bu sefer dolu olur. Anın ruhunu yakalmak istiyorsak böyle fırsatları kaçırmamak gerektiği kesin.

Hakan Ağatan

Diğer Müzisyenlerle

Young Lions&Old Tigers
(Telarc 83349 Dave Brubeck)
Q'S Jook Joint
(QWest/Warner Bros 945875 Quincy Jones)
Burnin' In The Woodhouse
(Qwest/Warner Bros 945918 Milt Jackson)
Gettin' To It
(Verve 314523989 Christian McBride)
With The Tenors Of Our Time
(Verve 314523019 Roy Hargrove, Joe Henderson, Branford Marsalis, Stanley Turrentine)
Tenor Legacy
(Blue Note 827014 Joe Lovano)
Boss Organ (Criss Cross 1080 Melvin Rhyne)
Soulmates
(Criss Cross 1074 Mike LeDonne)
I-Bop (Soul Note 121196 Eric Felten)

Diğer Çalışmaları

Kansas City (Original Motion Picture Soundtrack, Verve 314529828)
Stolen Moments: Red, Hot&Cool (GRP/Impulse 9794 (w/US3)

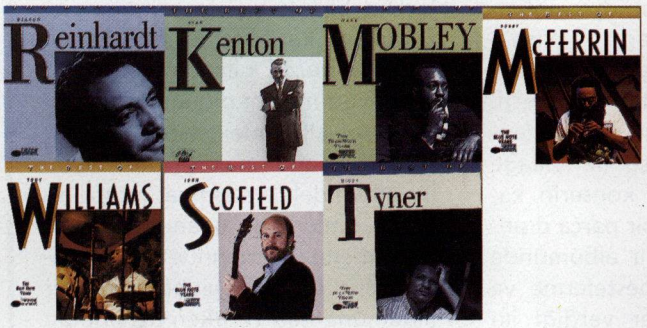

Sony ve Blue Note birbiri ardı sıra jazz serileri çıkarmaya devam ediyorlar

Geçtiğimiz günlerde piyasaya sürülen yeni This Is Jazz Serisinde Count Basie CK64966, Return To Forever CK64967, Erroll Garner CK64968, Stan Getz CK64969, Billie Holiday CK64622, Maynard Ferguson CK64970, John McLaughlin CK64971, Gerry Mulligan CK64972, Wayne Shorter CK64973, Sarah Vaughan CK64974 yer alıyorlar.

Caz Derneği 2. Olağan Genel Kurul Toplantısını Yaptı

Caz Derneği 2.Olağan Genel Kurulu'nu 29 Aralık'ta Kadıköy'deki yeni lokalinde yaptı. İki sene için seçilen yeni yönetimde bu yıl şeref üyesi de olan Selçuk Sun, Nilüfer Ruacan, Sevgi Karasapan, H.Yıldırım Oral ve Zuhal Focan yer alıyorlar.

Yeni yönetim ilk etkinlik olarak 11 Ocak 1994'de kaybettiğimiz Erol Pekcan'ı anma günü düzenliyor. Sanatçı 12 Ocak 1997 Pazar günü saat 17:00-19:00 arası dernek lokalinde bir törenle anılacak. Lokalde üyelere her ayın 15'inde spagetti ve sıcak şarap geceleri düzenlenecek. Ayrıca her pazar saat 16:00-20:00 arası gitarlarda Erdem Başkaya ve Bircan Mutlu, vokallerde Funda Kara ve Güher Kadıoğlu'nu dinleyebilirsiniz.

Caz Derneği'nin yeni adres ve lokali: Caferağa Mahallesi, Dumlupınar Sokak No.23 Kadıköy, ilgili Yıldırım Oral, tel: 0216-3472492.

Caz Derneği Etkinlikleri

12 Ocak Pazar	17:00-19:00	Ölümünün 3.Yılında Erol Pekcan
01 Şubat Cumartesi	14:00-16:00	Emin Fındıkoğlu ile söyleşi
15 Şubat Cumartesi	14:00-16:00	Önder Focan ile söyleşi

jazz 10

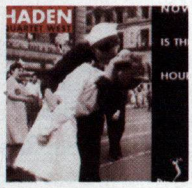

1 Charlie Haden
Now Is The Hour (Verve)

2 David Sanchez
Street Scenes (Sony)

3 Joshua Redman
Freedom In The Groove (Warner Bros)

4 Herbie Hancock
The New Standart (Verve)

5 Miles Davis
Live Around The World (Warner Bros)

6 Keith Jarrett
Trio Standarts In Norway (ECM)

7 Joe Sample
Old Places Old Faces (Warner Bros)

8 John Scofield
Quiet (Verve)

9 Jan Garbarek
Group Twelve Moons (ECM)

10 Jaco Pastorious
The Birthday Concert (Warner Bros)

Jazz 10 listesinin oluşmasındaki yardımlarından dolayı Lale Plak Hakan Atala, Akusta ve Altuğ Müzik'e teşekkürler ederiz.

BEYKOZ CAMLARI SERGİSİ

18. ve 19. yüzyılda İstanbul'un Beykoz semtinde özel olarak üretilen, özgün yapısı, tekniği ve desenleriyle Osmanlı cam sanatını yansıtan ve günümüze pek azı ulaşabilen Beykoz camları, Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi'nde sergileniyor.

10 OCAK - 28 ŞUBAT 1997

YAPI KREDİ KÜLTÜR MERKEZİ

Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi
İstiklâl Caddesi 285 Beyoğlu 80050 İstanbul Telefon: (0212) 245 20 41-252 47 00/259 Faks: (0212) 251 07 04
Pazar hariç her gün saat 10.00 - 17.00 arası açıktır.

BU SERGİ, YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK TARAFINDAN DÜZENLENMİŞTİR.

YAPI KREDİ

ATÇW

YILIN SANATÇILARI

Down Beat Dergisi Okuyucuları Yılın Sanatçılarını Seçti

Jazz Onur Ödülü
Horace Silver

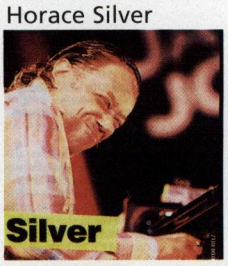

Jazz Albümü
Quartets: Live At The Village Vanguard, Joe Lovano (Blue Note)
Blues Albümü
Live - The Real Deal, Buddy Guy with G.E. Smith & The Saturday Night Live Band (Silvertone)
Saksofoncu
Kenny Garrett
Trompetçi
Tom Harrell
Kompozitör
Benny Carter
Aranjör
Maria Schneider
Big Band
Count Basie
Akustik Jazz Grubu
Charlie Haden Quartet West
Elektrik Jazz Grubu
John Scofield

Jazz Müzisyeni
Joe Lovano

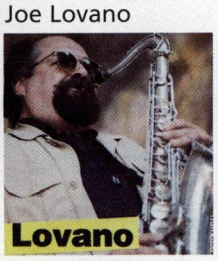

Soprano Saksofoncu
Steve Lacy
Tenor Saksofoncu
Sonny Rolins

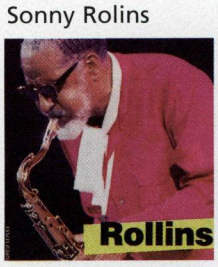

Bariton Saksofoncu
Gerry Mulligan

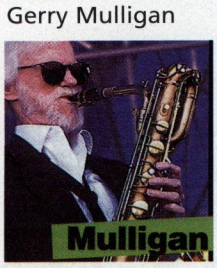

Piyanist
Keith Jarrett
Orkçu
Jimmy Smith
Elektrik Keyboard
Herbie Hancock
Gitarcı
John Scofield
Akustik Gitarcı
Charile Haden
Elektrik Bascı
Steve Swallow

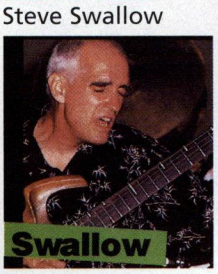

Davulcu
Elvin Jones
Perküsyoncu
Tito Puente

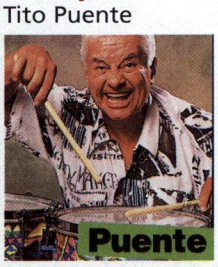

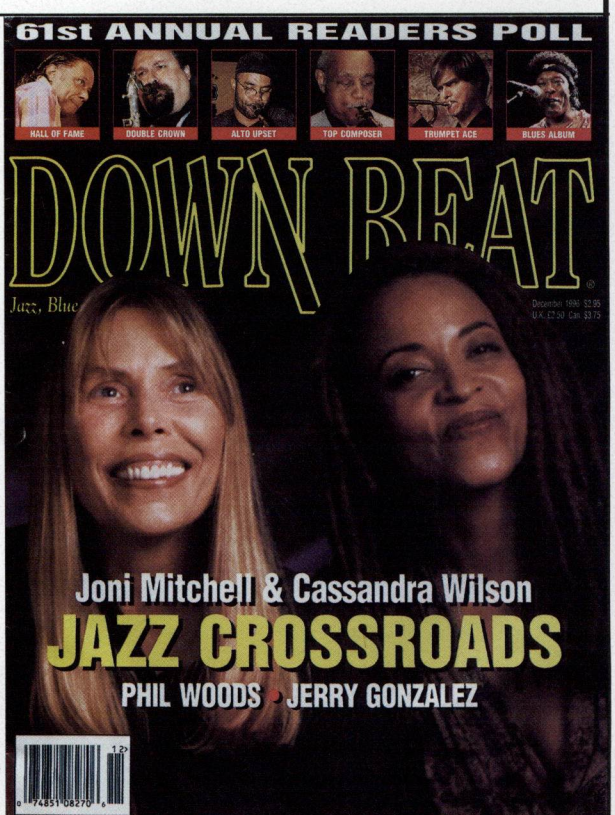

Tromboncu	J.J. Johnson
Klarinetci	Addie Daniels
Flütçü	James Newton
Vibrofoncu	Milt Jackson
Kemancı	Stephane Grappelli
Armonikacı	Toots Thielemens
Erkek Şarkıcı	Mark Murphy
Kadın Şarkıcı	Cassandra Wilson
Vokal Jazz Grubu	Take 6
Blues Muzisyeni	B.B. King
Blues Grubu	B.B. King

Amerikan Müzik Büyüklerinin **Pul** Serisinde Jazz'cılar Yer Alıyor...

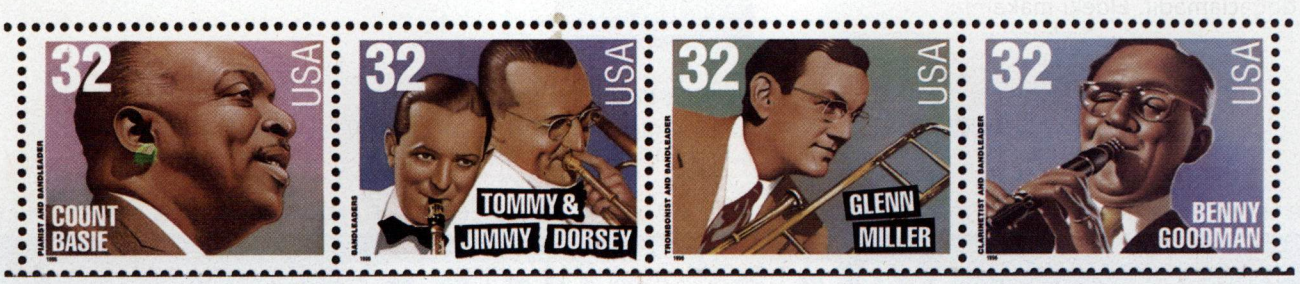

Müzikte Doğaçlamanın Önemi

Yelkenlerimizi fora edip, apaz seyirle, doğaçlamanın sınırsız sularında biraz gezinelim. (Bu arada bir hatırlatma yapmak isterim, ben müzisyenim, kaptanım ama yazar değilim. Yeterince meşakkatli olan iki mesleğimin üzerine, yine zor olan başka bir mesleği yapmama ne vaktim yeter ne de enerjim. Varsa ufak tefek hatalarım kusura bakmayın).

İnsanoğlunun yaratıcılık tarihi doğaçlamayla başlar. Günümüzde teknolojinin hızı bile doğaçlamanın önemini azaltamamıştır. Konumuz müzik olduğundan, müzikteki doğaçlamadan bahsetmek istiyorum. Bilindigi gibi müziğin gelişimi, doğaçlamanın gelişmesinin sonradan müzikologlar tarafından incelenip, doğal olarak yaratılanın bir bilimsel açıklamasıdır.

Doğadaki seslerin bir düzen içinde kullanılması makamları doğurmuştur. 3 sesli, 5 sesli (pentatonik) makamlar, daha sonraları da 7 sesli ve Bach devrinde başlayan 12 tonlu, günümüzde kullanılan tampere (eşit) sistemdir. Makamsal müzikle başlayan serüvenin, seslerin üst-üste konularak birbirlerine doğal şekilde bağlanmaları da müzikteki armoniyi meydana getirmiştir. Çaldığımız tek bir notayı dikkatlice dinlediğimizde, doğuşkanlar sayesinde doğal akoru duyarız (doğuşkanlar, tek notadan duyulan doğal armoniler). Makamsal müziklerini birkaç akorla zenginleştirip, doğada zaten var olan armoniyi, kulağın duyduğu şekilde düzene koymuşlardır. Diğer yandan tek sesli devam eden müziğin, makamları çoğalıp zenginleşmiştir. Tek sesli etnik müzikte nakarat kısmından (parçanın en çok bilinen ve tekrarlanan kısmı) önce veya sonra, uzunca doğaçlama kısımları vardır. Mistik müzikte ise neredeyse tümü doğaçlamadır. Eldeki makamlar, hisse göre kullanılır. Makamsal müziğe dayalı olan batı avrupa müziğide rönesans'la birlikte başlayan aydınlanma çağının etkisiyle daha bilimsel çalışmalara yönelir. Enstrümanlar geliştirilir, ton duygusu, armonik yapılaşmayla duyurulmaya başlanır. Bach'ın 14 tondan yazdığı prelüd ve füg'ler günümüzdeki tonal sistemin ilk ciddi örneklerini oluşturur. Daha sonraları Mozart ve Beethoven'la gelişen armonik ve melodik çalışmalar günümüze değin gelişimini sürdürmüş ve sürdürmektedir. Tabii ki gelişmeleri yaratan müzisyenlerdir, daha sonraları, müzikologlar tarafından incelenip, yapılanlar bilimsel ve sistematik olarak açıklanmaktadır. Beethoven'ın zamanında var olan doğaçlama, daha sonraları klasik müzik camiasından kaybolmuştur. Beethoven kendi eserlerini yorumladığında, armonik yapıya bağlı kalarak doğaçlama yaptığı ve kadans kısımlarını doğaçlama çaldığı bilinir. Daha ilerideki yıllarda virtiöz çalgıcılar tarafından çalınan kadans bölümleri içinden en iyileri editörlerce notaya alınıp, basılmış ve daha az yaratıcı (teknik çalışmaktan, yaratıcılığa önem vermemiş) çalgıcıların, müziğin doğasını kavrayamamış müzisyenlerin kullanımına sunulmuştur. Zamanla klasik müzik doğaçlamadan tamamen kopup, notalı yoruma dönük bir müzik olmuştur. İşin yaratıcı kısmı bestecilere bırakılmış, teknik ve yorumla uğraşan çalgıcılar kendi kişiliklerini bulamamışlardır.

20. yüzyılda, etnik müzik ve jazz müziğinden etkilenen besteciler doğaçlamayı tekrar gündeme getirmişler ve birçok eserlerde doğaçlamaya dayalı bölümler ayırmışlardır.

Etnik halk müzikleri entellektüel yaklaşımdan çok duygusal hislere dayalı olduğundan, doğaçlama her dönemde önemini korumuştur. Çalgıcının kendisini anlatmasının en doğal yolu olan doğaçlama, kendisini dinlemesi ve içine dönmesidir, bir tür tefekkürdür. Mistik müzikte doğaçlamanın önemi, felsefesinin bir parçası olup, kendini tanıma, içine dönme, her insanda tanrının bir parçası olduğu, ruhi gelişmenin kendini anlamaktan geçtiği yolundadır. Sözlü müzikte de doğaçlama örneklerini görüyoruz. Halk sanatçıları olan aşıklar, o anda hissettikleri konularla veya güncel konularla ilgili sözlü ve ona eşlik eden müziklerle doğaçlama örneklerinin inceliklerini sunarlar. Günümüzdeki batı versiyonu da Rap'dir. Rap'de melodi yerine ritmik duygu, cümlelerin vurguları ile ritmin uyum içinde kullanılmasıdır (tabii ki doğaçlamaya dayalı Rap'lerden bahsediyorum). Afrika etnik müziklerinin, değişik kültürlerin, batı müzik tekniği ile Amerika'da siyahlarca kullanılması ve civardaki değişik kültürlerden insanları etkilemesi sonucu ortaya çıkan bir çok müzik türünden, günümüze jazz adı verdiğimiz müzik türemiştir. Jazz'ın önemli bir unsuru olmuş ve Amerika kökenli müzikleri etkilemiş olan Blu-

es, aşıkların müziğine benzer etnik özellikler gösterir. Belirli bir biçim içinde, doğaçlama, sözlere ve melodiye eşlik eden bir armonik yapı, genellikle (yüzyılımızın başlarında) gitarla renklendirilmiştir. Bizdeki aşıklar gerçi saz çalıp tek sesli müzik yapıyorlarsa da, sözlerin ve ona göre müziğin doğaçlama olması benzerliği, batıda gelişmiş olan bir müziğin etnik kökenlerini taşıması bakımından önemlidir.

Jazz müziği, yüzyılın başlarından itibaren batı tekniklerinden yararlanarak, armonisinden etkilenerek, daha çok armonik yapıya bağlı kalan ama bu dinamik yapının içinde müzikal cümleler kuran bir doğaçlama tekniği geliştirmiştir. Geçen yıllar zarfında armonide de değişik renkler kullanılmaya başlanmış ve klasik kökenli bestecileri etkilemeye başlamıştır. 20. yüzyılın başlarına damga vurmuş klasik kökenli bestecilerin modern çalışmalarıda jazz'cıları etkilemiştir. Her sanat dalında doğal olan karşılıklı etkilenme süreci başlamış ve gelişmiştir. 1940'lara kadar olan zaman diliminde jazz, başta Amerika olamak üzere büyük kitleleri etkilemiş, dans pistlerini doldurmuştur. Yani - swing era- dediğimiz 30'lu yılların popüler müziği olmuştur. 1940'lardan sonra (savaş yılları) daha entellektüel bir gelişmeye girmiş ve daha karmaşık melodik ve armonik yapısıyla büyük kitleleri etkilemekten kopup, küçük kulüplerde meraklısına müzik sunmaya başlamıştır.

Zamanın ekonomik problemlerinden ve ses teknolojisinin gelişmesinden dolayı büyük dans orkestraları dağılmış, yerine iki elin parmaklarını geçmeyecek combolar kurulmuştur. 1950'lerde Coltrane'le başlayan batı hegamonyasndan sıyrılma, doğuya yönelerek mistik müzikten etkilenmekle yeni bir araştırma dönemine geçilmiştir.

Jazz'ın doğaçlamadan kopmaması, zaten jazzın kökeninde bulunan etnik, kültürel yapıya bir kere daha dönülmesiyle sağlanmıştır. Coltrane ile günümüze gelene kadar da jazz'da doğaçlamanın yeri artık bir daha önemini hiçbir zaman yitirmemiştir. Bu aynı zamanda, müzisyenin her zaman bir içsel meditasyonu kurduğunu da gösterir.

Günümüzde kurumsallaşmış olan müzik eğitimi, (buna etnik müzikler ve jazz da dahil) bazı müzikal olayların daha kolay anlaşılmasını sağlar. Ama bu bilgiler öğrenildikten sonra, bizlerden unutulması istenmektedir. Eğitimle sağlamlaştırdığımız, bilgiler, armoni ve kulağın üzerine artık yeni birşeyler eklemek ve benliğimizi bulmak kalıyor. Kuralları zorlamadan ilerlemek mümkün değildir, yaratıcılıkta kişiliğimizi bulmak çok önemlidir.

Doğaçlama, kompozisyondur. Bir fikrin geliştirilmesidir. Hayat hikayesi anlatma sanatı değildir. Aşıkların gittiği yol gibidir. Bir konunun en yalın anlaşılır şekilde anlatılmasıdır. Kendini anlamayan bir müzisyenin doğaçlaması, doğal ve samimi olamaz. Doğaçlamada her notanın önemi vardır. Anlamadığımız notaları ve ses guruplarını yerli yersiz kullanmamamız gerekir. Doğaçlamada belirli bir seviyeye ulaşmak için çok çalışmak, çok dinlemek, çok çalmak gerekir. Daha ileriki seviyelerde ise, benliğini bulmak, hissettiğini ve düşündüğünü anlatabilmektir. Günlük olaylar, yaşam, dünya görüşü, iletişim doğaçlamayı etkileyen önemli faktörlerdir. Doğaçlama meditasyon gibidir, çaldıkça insan gelişir. İyi bir doğaçlama anında transa geçer ve o durumun nadiren gerçekleştiğini farkedersiniz. Jazz müzisyeni olarak yaşamanın zorluğuna katlanmak durumuna rağmen, doğaçlamanın herşeye kadir olduğunu anlarsınız.

Ali Perret

Düzeltme: Geçen sayıdaki "Mingus ve Müziği" adlı yazımda "Bird her zaman kompozisyonlarımı desteklemiştir, fakat hiç bir zaman iyi bir besteci olduğumu söylememiştir."deki "besteci" kelimesinin yerine "kontrabasçı" olması gerekir.

Genç Saksofon
Sanatçısı
Art Porter Jr. (35)
23 Kasım 1996
Tayland'da
Talihsiz Bir
Deniz Kazasında
Hayatını
Kaybetti.

Onları
unutmaya "cazz"
Afrika'da atılan çığlığı Türkiye'ye yayan, caz ustalarının yörüngesine girmek, yüreklerinin sıcaklığında dolaşmak isteyen caz severlere, dopdolu caz günleri yaşatan tek kuruluş Akbank'tır.
Akbank Uluslararası Caz Festivali,
1991 yılından bu yana, ekim aylarında
Dünya ve Türk cazının ustalarını
İstanbul'da buluşturmaktadır.
AKBANK
Sanatın, Sanatçının Yanında

[Klüpler tarafından bildirilen program Nisan'a kadar aşağıdaki gibidir. Ancak her zaman ani değişiklikler olabilceği göz önüne alınarak, telefonla konfirmasyon yapılmasında fayda vardır.]

İstanbul

Önder Focan (g)
Selçuk Sun (b)
Cankut Özgül (d)
Her Salı 22:30-01:30
Cafe Gramofon
Tünel Meydanı No.3 Beyoğlu-**İstanbul**
Tel: 0212-2930786

Ajlan (v)
Selçuk Sun (p)
Cemal Serezoğlu (b)
Cankut Özgül (d)
Her Çarşamba 22:30-01:30
Cafe Gramofon
Tünel Meydanı No.3 Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2930786

Nüket Ruacan (v)
Neşet Ruacan (g)
Nilüfer Ruacan (p)
Deniz Dündar (d)
Her Perşembe-Cuma 22:30-01:30
Cafe Gramofon
Tünel Meydanı No.3 Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2930786

Önder Focan (g)
Selim Benba (p)
Taylan Cemgil (b)
Cankut Özgül (d)
Her Cumartesi 22:30-01:30
Cafe Gramofon
Tünel Meydanı No.3 Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2930786
Acid Trippin

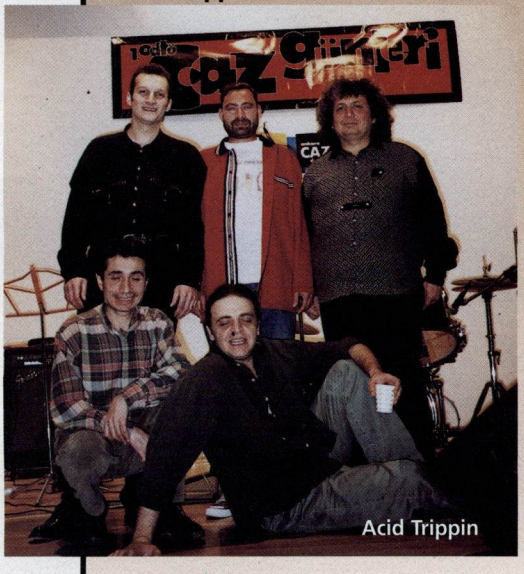
Acid Trippin

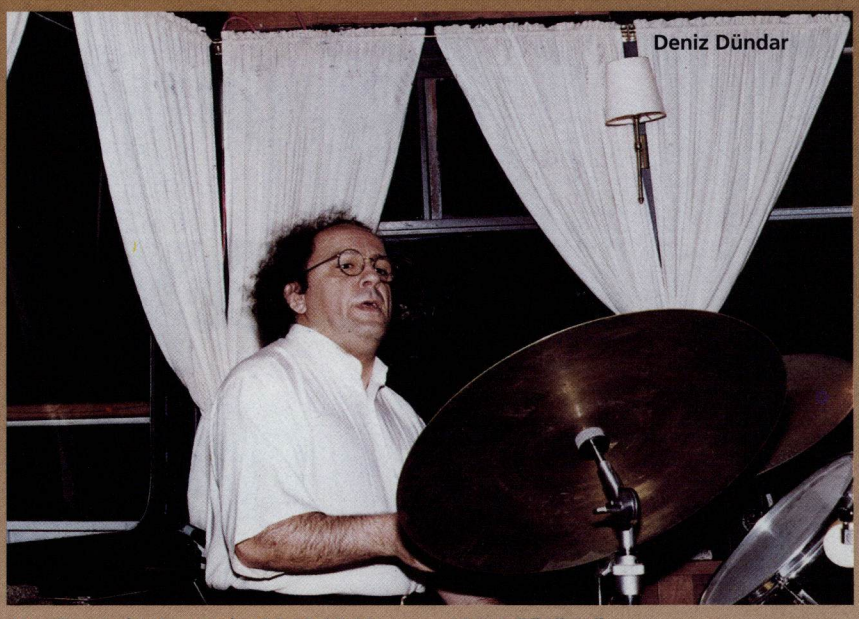
Deniz Dündar

Her Çarşamba-Perşembe 23:00-02:00
Eski Yeşil
Abdülhakhamit Cad. 61
Talimhane-Taksim
Tel: 0212-2543509-0212-2552020

Acid Trippin
Her Salı 23:00-02:00
Hayal Kahvesi
Büyükparmakapı Sk. No.19
Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2442558

Şafak Yaprak (v)
Baki Duyarlar (p)
Mümtaz (b)
Saygun (d)
Goodfellas
22:30-01:30
Şişli Bomonti
Tel: 0212-233 00 36

Ajlan-Şevket Uğurluel
Her Salı 11:00-01:30
Kuruçeşme Galatasaray Adası
Tel:0212-2575111

Ajlan&Mine
Ercüment Vural
Jozi Levi
Sibel Gürsoy
Cafe Zanzıbar
Her Cuma-Cumartesi
Teşvikiye Cad. Reasürans Çarşısı 60
Tel:0212-2338046

Ayşe Tütüncü
Ümit Kıvanç
Mehmet Güreli
Timuçin Gürer
Saruhan Erim
Sappho'da
Her Cuma 23:00-02:00
Tel: 0212-2450668-69

Ayşe Gencer (v)
Selçuk Sun (p)
Cemal Serezoğlu (b)
Deniz Dündar (d)
Upstairs'de
Tel: 0.212.266 50 31
Her Cuma-Cumartesi 21:30-01:00

Thierry Elliez & Trio
Thierry Elliez (v, p)
Philippe Chribade (b)
David Treal (d)
Musical stand-up comedy:
Gills Vantier
Q Bar Çırağan Kempinski
Çırağan Sarayı, Beşiktaş
Tel:0212-2362121
27 Aralık-05 Ocak 1997 arası

Kerem Görsev (p)
Eric Revis (b)
Bob Dameo (d)
Q Bar Çırağan Kempinski
Çırağan Sarayı, Beşiktaş
Tel:0212-2362121
06 Ocak-24 Ocak 1997 arası

Kim nerede Bizde

Maria Johnson Trio

Alison Crokett (v)
Orran Evans (p)
Matt Parish (b)
Ali Jackson (d)
Q Bar Çırağan Kempinski
Çırağan Sarayı, Beşiktaş
Tel:0212-2362121
24 Ocak-Şubat 1997 arası

Sürekli değişen jazz ve blues gruplarıyla
Eylül Bar
1.Cadde No.23 Arnavutköy
Tel:0212-2571109

Şenova Ülker (tp)
Kent Mete (p)
Yaz Baltacıgil (d)
Her Pazar 12.00-16.00 Brunch
Conrad otel
Tel: 0212-2930786

Ankara

Quintet Prestige
Yasemin Altıner (v)
Çetin Akıncı (p)
Ersun Çavuşoğlu (g)
Alpay Işman (b)
Tamer Akman (d)
Pazar hariç hergün 21:30-01:30
Sheraton Hotel & Tower
Noktalı Sokak
Kavaklıdere Ankara
Tel: 0312-4685454

Maria Johnson Trio
Hilton Otel & Lotus Bar
Pazar hariç her akşam 21:30-01:30
Tel:0312-4682888

Sibel Köse (v)
Tuna Ötenel (p, ts)
Alan Ginter (b)
Sera Bar
Tel:0312-4467714
Her Cuma 21:00-23:00

Sibel Köse (v)
Tuna Ötenel (p)
Dolçe Vita Cafe Ristorante
Çarşamba 21:00-23:00
Tel:0312-4276933

Manhattan Big Band
Manhattan
Çevre Sokak No.7 Çankaya-Ankara
Her Cuma 21:30-24:00
Tel:0312-4276263

Quintet Prestige

Nergis Kalender (v)
Metin Kalender (g)
Yahya Dai (ts)
Tadım Tunalı
Her Salı-Perşembe
Tel:0312-4271643

Jazz Connection
Her Pazartesi **Tenedos Cafe**
Selanik ad. 67/A Kocatepe
Tel:0312-4193450

İzmir

Mehmet Büyükkeskin (v, perc)
Yavuz Darıdere (tpt, p)
Erdoğan Turanlı (ts, g)
Kürşat And (b)
Crescendeo Bar
Her Perşembe-Cumartesi 20:30-23:00
Muzaffer İzgü Sk. No.22 Alsancak

Mehmet Büyükkeskin (v, perc)
Yavuz Darıdere (tpt, p)
Erdoğan Turanlı (ts, g)
Kürşat And (b)
Kybele Bar
Her Pazar-Salı 21:00-24:00
1453 Sk. No.28 Alsancak
Tel:0232-4636871

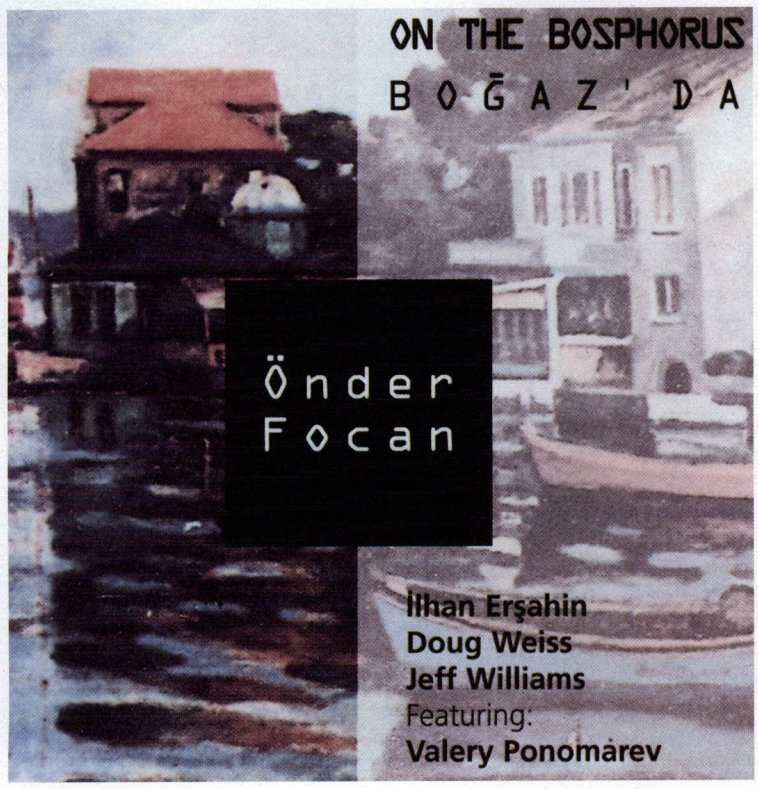

CD Tanıtım Konserleri

24 Ocak 1997 Ankara TUBİTAK Feza Gürsey Konser Salonu
Saat: 20:30

25 Ocak 1997 Eskişehir
Hayal Kahvesi
Saat: 22:00

26 Ocak 1997 Denizli Belediyesi Sanat Merkezi
Saat:20:00

Denizli Sanatsevenler Derneği Etkinlik Salonu Saat: 16:00 Söyleşi ve İmza

Derleyen: Ali Sönmez

Şu Jazz dedikleri...

"JAZZ benim için bir dindir, aynı zamanda da bir aşk ilişkisidir." - SHEILA JORDAN

Genç koleksiyoncu

Olağanüstü tekniği ve trompetteki yenilikçi yaklaşımıyla jazz müziğinin gelişimini derinden etkilemesinin ötesinde, seslendirdiği parçalar ve sempatik kişiliğiyle, jazz'ı popüler bir müzik olarak tüm dünyaya sevdiren Louis Armstrong'un müzik yaşamı birkaç farklı evreden oluşur. New Orleans kökenli Armstrong'un ismini jazz tarihine altın harflerle geçiren kayıtlar, 1925'in Kasım ayından 1928 yılının sonuna kadar, "Hot Five" ve "Hot Seven" adını verdiği küçük gruplarla Chicago'da doldurduğu plaklardır. İçerdikleri özgün fikirler, yapılarındaki melodik ve ritmik özelliklerle bir bakıma jazz'ın alfabesini oluşturan, ve solo doğaçlama kavramını ilk kez ortaya çıkaran bu çalışmaların bazılarında kornet ve trompetin yanısıra vokal yorumlara da yer veren sanatçı, 26 Şubat 1926 günü yapılan "Hot Five" kayıtlarında, "Heebie Jeebies" adlı parçayı, o kendine özgü boğuk sesiyle yorumlamaya başladıktan kısa bir süre sonra, sözlerin yazılı olduğu kağıdı yere düşürünce, müziğe anlamsız ama uyumlu seslerle eşlik etme biçimi olan "skat" tarzının da öncüsü olmuştu. 1930'lu yıllarda çıktığı Amerika ve Avrupa turnelerinin ardından dünya çapında bir şöhrete kavuşan Armstrong, o sıralarda dudaklarındaki yıpranmadan kaynaklanan sorunlar nedeniyle, trompet çalış yeteneğini eskisi kadar iyi kullanamamaya başlamıştı. Bu dönemde kurduğu büyük orkestrada şarkıcılığını ön plana çıkaran Armstrong, Big Band döneminin sona erdiği 1940'ların ikinci yarısından itibaren "All-Stars" adını verdiği küçük gruplarla çalışmalarını sürdürmüştü. Yıllarca jazz'da bir baba figürü olarak kendisinden sonra gelen kuşakların saygınlığını kazanan Armstrong, 21 Şubat 1949'da, trompetlerden yapılmış bir taçla Time dergisinin kapağında yer almış, 1952 yılında ise "Down Beat" dergisinin okuyucuları tarafından "tüm zamanların en büyük müzisyeni" seçilmişti. 1930'lardan itibaren rol aldığı elliye yakın filmle kendini sinema izleyicilerine de tanıtan Louis Armstrong, 50'li yılların ortasından itibaren, başarılarını daha çok popüler müzik alanında sürdürdü. 1959'da geçirdiği kalp krizinin ardından, müzik yaşamının son yıllarında trompetini iyice bir kenara bırakan sanatçı, "Hello Dolly" ve "Cabaret" gibi müzikallerin popüler temalarına kendine özgü, jazz ağırlıklı yorumlar getirerek hemen herkesin sevdiği bir efsaneye dönüştü. 1976 yılında New Orleans'ın Jackson Meydanı'na bir heykeli dikilen, ve yıllarca çaldığı trompeti yine bu kentin ünlü jazz müzesinde gururla sergilenen Louis Armstrong için, Miles Davis "Bilmelisiniz ki, bir trompetle Louis'in daha önce çalmadığı herhangi birşeyi seslendirmenize olanak yoktur" derken, yine New Orleans kökenli genç trompet ustası Wynton Marsalis ise "Armstrong'tan etkilenmemiş jazz müzisyeni yoktur" yorumunu getirmiştir. "Satchmo" ya da "Pops" lâkaplarıyla tanınan bu değerli müzisyenin 50 yılı aşan müzik yaşamı boyunca doldurduğu yüzlerce plak ve albüm arasından yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık.

Louis Armstrong

4 Ağustos 1901 - 6 Temmuz 1971

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

- This Is Jazz: Louis Armstrong (1923-1966) COLUMBIA CK 64613
- Great Original Performances (1923-1931) BBC CD 597
- Highlights From His American Decca Years (1924-57) GRP/DECCA JAZZ GRD-638 (2 CD)
- Louis Armstrong: The Ultimate Collection (1932-70) RCA BLUEBIRD
- On the Sunny Side of the Street (1938-46) J-CD-19
- Louis Armstrong & All-Stars Dates (1947-50) FORLANE UCD-19002
- 16 Most Requested Songs (1954-66) COLUMBIA 57900
- Compact Jazz: Ella Fitzgerald & Louis Armstrong (1956-57) VERVE 835313
- Autour de Minuit / Jazz 'Round Midnight: Louis Armstrong (1957-66) VERVE 843422

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

- Hot Fives and Sevens, Volumes 1-4 (1925-31) JSP CD 312-15 (4 ayrı CD)
- Pops: The 1940s Small Band Sides (1946-47) RCA BLUEBIRD ND 86378
- Satchmo at Symphony Hall (1947) GRP GRD-661
- Plays W.C. Handy (1954) COLUMBIA CK 40242
- Satch Plays Fats (1955) COLUMBIA CK 40378
- Ella & Louis (1956) VERVE 825373
- Ella and Louis Again (1957) VERVE 825374
- Louis Armstrong Meets Oscar Peterson (1957) VERVE 825713
- Louis Armstrong and Duke Ellington: The Complete Sessions (1961) ROULETTE CDP 7 93844
- What a Wonderful World (1970) RCA BLUEBIRD 88310

KOMPLE SETLER

(Fanatik ve "tuzu kuru!" Satchmo hayranları için)

- Portrait of the Artist as a Young Man (1923-34) COLUMBIA 57176 (4 CD)
- The Complete Recordings of Louis Armstrong and the Blues Singers (1924-30) AFFINITY AFS 1018 (6 CD)
- Louis Armstrong Vol.1 (1925-32) CLASSICS (6 CD)
- Louis Armstrong Vol.2 (1932-40) CLASSICS (6 CD)
- Satchmo: The New and Revised Musical Autobiography Vol.1-3 (1947-57) JAZZ UNLIMITED JUCD 2003-05 (3 CD)
- The Complete Decca Studio Recordings of Louis Armstrong and the All-Stars (1950-58) MOSAIC (6 CD)
- The California Concerts (1951 & 1955) MCA/GRP 613 (4 CD)

ŞU CAZ DEDİKLERİ

(Her Pazartesi akşamı
20:00-21:00, TRT Radyo-3)

5	Ocak	**Erroll Garner**
19	Ocak	**Billie Holiday**
2	Şubat	**Roy Eldridge**
16	Şubat	**Sarah Vaughan**
2	Mart	**Wes Montgomery**
16	Mart	**Ella Fitzgerald**

Özel Programları

JAZZ TAKVİMİ

DOĞUMLAR

OCAK

1	Ocak	1923	Milt Jackson
4	Ocak	1942	John McLaughlin
9	Ocak	1914	Kenny Clarke
10	Ocak	1924	Max Roach
12	Ocak	1946	George Duke
13	Ocak	1929	Joe Pass
15	Ocak	1909	Gene Krupa
17	Ocak	1934	Cedar Walton
19	Ocak	1931	Horace Parlan
22	Ocak	1924	J.J. Johnson
22	Ocak	1940	Eberhard Weber
23	Ocak	1910	Django Reinhardt
23	Ocak	1943	Gary Burton
25	Ocak	1929	Benny Golson
26	Ocak	1908	Stephane Grappelli
27	Ocak	1941	Bobby Hutcherson
30	Ocak	1911	Roy Eldridge

ŞUBAT

1	Şubat	1894	James P. Johnson
1	Şubat	1933	Sadao Watanabe
1	Şubat	1939	Joe Sample
1	Şubat	1969	Joshua Redman
2	Şubat	1924	Sonny Stitt
2	Şubat	1927	Stan Getz
15	Şubat	1944	Henry Threadgill
19	Şubat	1955	David Murray
21	Şubat	1917	Tadd Dameron
21	Şubat	1933	Nina Simone
22	Şubat	1915	Buddy Tate
27	Şubat	1923	Dexter Gordon
29	Şubat	1904	Jimmy Dorsey

MART

1	Mart	1904	Glenn Miller
1	Mart	1940	Ralph Towner
4	Mart	1947	Jan Garbarek
6	Mart	1923	Wes Montgomery
9	Mart	1930	Ornette Coleman
10	Mart	1903	Bix Beiderbecke
11	Mart	1950	Bobby McFerrin
13	Mart	1962	Terence Blanchard
14	Mart	1933	Quincy Jones
15	Mart	1929	Cecil Taylor
15	Mart	1932	Arif Mardin
15	Mart	1938	Charles Lloyd
16	Mart	1927	Ruby Braff
17	Mart	1917	Nat "King" Cole
19	Mart	1919	Lennie Tristano
22	Mart	1943	George Benson
25	Mart	1931	Paul Motian
26	Mart	1925	James Moody
27	Mart	1906	Pee Wee Russell
27	Mart	1909	Ben Webster
27	Mart	1924	Sarah Vaughan
28	Mart	1923	Thad Jones
29	Mart	1949	Michael Brecker
31	Mart	1908	Red Norvo

ÖLÜMLER

OCAK

2	Ocak	1977	Errroll Garner
5	Ocak	1979	Charles Mingus
6	Ocak	1993	Dizzy Gillespie
11	Ocak	1994	Erol Pekcan
15	Ocak	1964	Jack Teagarden
16	Ocak	1963	Ike Quebec
20	Ocak	1996	Gerry Mulligan
26	Ocak	1985	Kenny Clarke
31	Ocak	1979	Grant Green

ŞUBAT

12	Şubat	1983	Eubie Blake
15	Şubat	1965	Nat "King" Cole
15	Şubat	1969	Pee Wee Russell
15	Şubat	1988	Al Cohn
17	Şubat	1982	Thelonious Monk
19	Şubat	1972	Lee Morgan
26	Şubat	1989	Roy Eldridge

MART

2	Mart	1942	Charlie Christian
8	Mart	1965	Tadd Dameron
12	Mart	1955	Charlie Parker
15	Mart	1959	Lester Young
20	Mart	1988	Gil Evans
23	Mart	1985	Zoot Sims
27	Mart	1993	Clifford Jordan

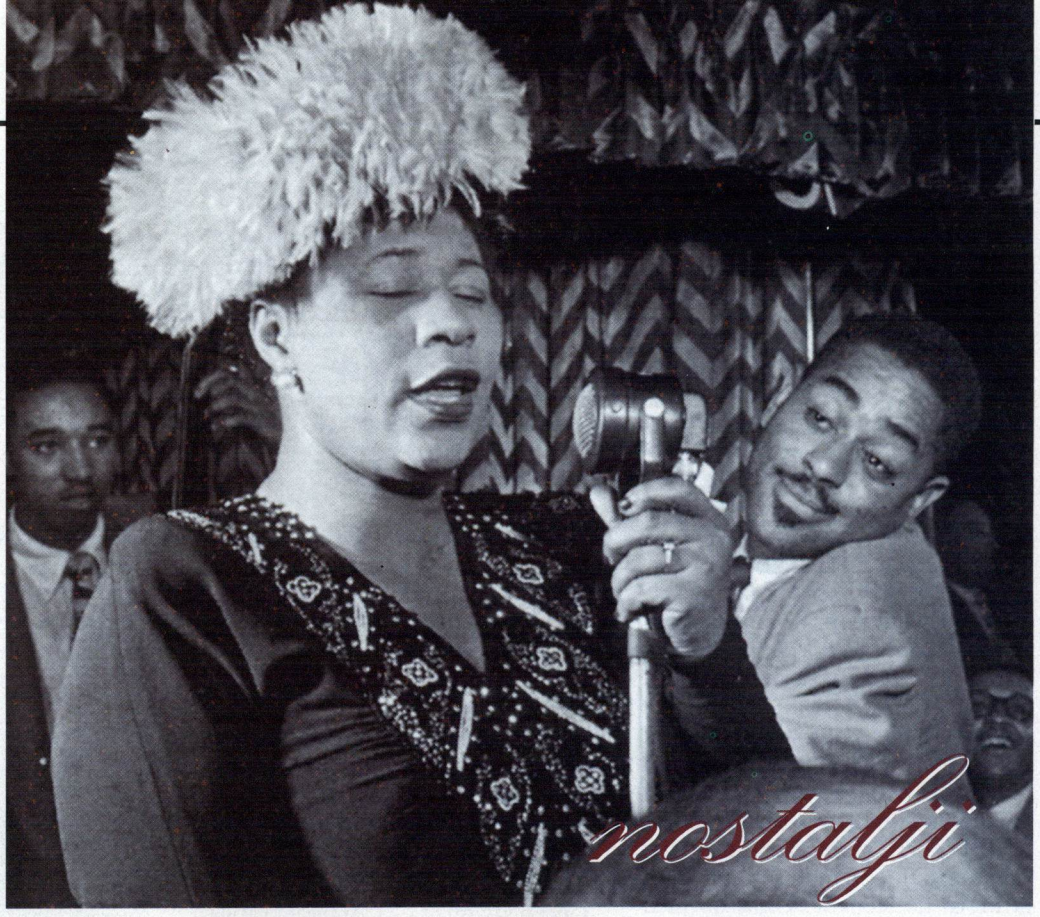

DİZZY'NİN AKLINI KARIŞTIRAN ŞAPKA

Yıl 1948. Dizzy Gillespie, basçı Ray Brown'ı da içeren grubuyla 52. Cadde üzerinde bir klüpte sahne almakta. O gecenin konukları arasında, o dönemde Ray Brown'un sevgilisi olan (daha sonra evlenecek ve boşanacaklar) Ella Fitzgerald da var. Ünlü fotoğrafçı William P. Gottlieb, Ella'nın ilginç şapkasını bir mizansenle birleştirerek unutulmaz bir fotoğraf elde etmiş. Her tür müzipliğe her zaman hazır olan Dizzy'den Ella'ya hayranlıkla bakmasını istemiş. Ne olup bittiğinin farkında olmayan Ray Brown'un gözlerinde patronu ve sevgilisiyle ilgili endişe ve şaşkınlığı gözlemlerken, Dizzy'nin hemen arkasından başını uzatan vibrafoncu Milt Jackson'ın durumdan büyük keyif aldığını anlıyoruz.

Jazz Sözlüğü

C

Cajun - 18. yüzyılın ortalarında Kanada'dan Louisiana'ya göç etmiş Fransız kökenli halk. Eski ve bozuk bir Fransızca ile İngilizce karışımı bir dil kullanan ve günümüzde 1.5 milyonluk nüfusu bulunan bu toplumun akordeonla zenginleşen renkli müziği ve bol baharatlı mutfağı New Orleans kültürüne büyük katkıda bulunmuştur. Bu müzikle zenci blues'unun birleşiminden **Zydeco** müziği ortaya çıkmıştır.

Cakewalk - (sözlük anlamı: pasta yürüyüşü) 1) Yüzyılın başında moda olan bir dans. Bu sözcüğün kökeni aslında, esaret döneminde zenciler arasında düzenlenen dans yarışmalarında, bacağını en yükseğe kaldırabilen dansçıya ödül olarak verilen pastaya (**cake**) dayanmaktadır; 2) Beyazların yapmacıklı tavırlarıyla dalga geçen, havalı bir zenci yürüyüşü (*"Cakewalkin' Babies Back Home"* - Louis Armstrong).

Call-and-response - (sözlük anlamı: davet ve yanıt) Bir jazz grubunda solo doğaçlama ile grubun buna toplu olarak yanıt verişi şeklinde ortaya çıkan dönüşümlü çalış biçimi. Bu tarzın kökünde karşılıklı soru-cevap anlayışına sahip Afrika müzik geleneği yatmaktadır.

Canary - (sözlük anlamı: kanarya) Bir jazz orkestrasının (genellikle beyaz ırktan) kadın şarkıcısı.

Cannonball - (sözlük anlamı: gülle) Alto saksofoncu Julian "Cannonball" Adderley'nin lakabı. Aslında, korkunç bir iştahı olan Adderley'e bir müzisyen arkadaşı "Cannibal - yamyam" diyerek takılmış, ama bu çevreden "Cannonball" olarak algılanınca, hep bu biçimde kullanılmıştır.

Carve - (sözlük anlamı: oymak, yontmak, kesmek) Jazz müzisyenleri arasındaki müzikal kapışmada çok iyi çalarak karşındakini adeta parçalamak. (**Carving Contest** - New Orleans tarzı jazz'da rakip orkestralar arasındaki müzikal kapışma. Daha çok müzisyenler arasındaki atışma için kullanılan **Cutting Contest** ile eş anlamlı.)

Cat - (sözlük anlamı: kedi; Afrika Wolof dilinde bulunan ve bilge kişi anlamına gelen **"hipicat"** sözcüğüyle de ilgilidir) 1. Jazz müzisyeni; müzisyenlerin dostu (*"All the Cats Join' In"* - Roy Eldridge); 2. Adam; 3. Kadın peşinde koşmak (*"Cattin' at Keynote"* - Coleman Hawkins); 4. Trompetçi William "Cat" Anderson'ın lakabı. (**Black Cat / Spade Cat** - (sözlük anlamı: kara kedi) Zenci)

Channel - (Bkz. **Bridge**)

Charleston - 1. "Stride" piyanisti James P. Johnson'ın 1923 yılında doldurduğu aynı adlı parçadan kaynaklanan ve özellikle 1920'li yılların ortasında çok popüler olan hareketli bir dans; 2. Davulcunun ayağıyla hükmettiği pedallı çifte zil (**High hat** ile eş anlamlı). Klasik jazz döneminde bu zile sürekli bir biçimde, baget veya fırçayla da vurulurdu.

Chart - Jazz müzisyenleri arasında bir parçanın düzenlemesine verilen ad. Parçanın ana temasına da **Head** denir.

Chase - (sözlük anlamı: takip, izleme) Genellikle aynı aileden enstrümanları çalan müzisyenlerin birbiri ardına solo doğaçlama yaparak "atıştıkları" jam session. "Chase"lerde başlangıçta uzun tutulan doğaçlamalar sonlara doğru karşılıklı çalınan çok hızlı ve kısa cümlelere dönüşür. (*"The Chase"* - Dexter Gordon & Wardell Gray); **Chaser** - (sözlük anlamı: izleyen) Alkollü bir içkinin ardından içilen su (*"Straight, No Chaser"* - Thelonious Monk).

Chicago (tarzı) - 1917 yılında Storyville'in kapatılması üzerine Chicago'ya göç eden New Orleans'lı zenci jazz müzisyenlerinden etkilenen beyaz ırktan müzisyenlerin, trompetten ziyade tenor saksofona ağırlık veren çalış tarzı. Bu akımın önemli müzisyenleri arasında Frank Teschmaker, Pee Wee Russell, Bud Freeman, Eddie Condon yer alırken, bu tarzın en ünlü ismi yine de bir trompetçi, Bix Beiderbecke idi.

Chick - (sözlük anlamı: piliç) 1. Alımlı genç kadın; 2. Orkestra şefi ve davulcu William "Chick" Webb'in lakabı.

Chocolate City - (sözlük anlamı: Çikolata Kenti) ABD'de en yüksek oranda zenci barındıran (toplam nüfusun % 70'i) Washington, D.C.'nin takma adı.

Cemal Reşit Rey Jazz Etkinlikleri

Mehmet Uluğ

Pozitif ile CRR Konser Salonu'nun ortaklaşa düzenlediği jazz konserleri dizisinin dördüncü yılı, 11 Ocak Cumartesi akşamı kornet ustası genç jazz'cı Graham Haynes'in konseriyle başlayacak. Haynes'in son projesi olan "Transition" kornet, saksofon, davul ve bas yanında DJ'lerin yanısıra bir film gösterisi de içeriyor. Ünlü davulcu Roy Haynes'in oğlu olan Graham Haynes, trompet çalarak başladığı müzik yaşamını aynı ailenin bir ufak ferdi olan kornet çalarak sürdürmekte. Jazz dünyasında ustalaşması en zor aletlerin başında gelen korneti büyük bir ustalıkla çalan genç sanatçı, babasından gelen jazz geleneğini gençlik yıllarını geçirdiği New York'un rap, funk, underground gibi eklektik müzikleriyle birleştiriyor. Son Projesi olan "Transition"da Haynes'in acid jazz, funk, blues gibi farklı müzik türlerini DJ'ler ve film gösterisiyle desteklediği, görsel ve müzikal bir ekstravaganza. Grupta yer alanlar; Graham Haynes, kornet; Mark Batson, klavyeli çalgılar; Micah Gaugh, saksofon; Ricardo Quinones "Ricky Q", gitar; Aaron Lazansky "DJ Spazecraft", DJ, çeşitli enstrümanlar; Jason Kibler "DJ Logic", CD; Lonnie Plaxico, bas; Fred Alias "Catfish", davul; Zak Shuman, görsel sanat.

Graham Havnes

Geçen sayımızda 21 Aralık'ta yapılacağını duyurduğumuz İlhanErşahin konseri büyük gitarcımız Neşet Ruacan'ın konser tarihiyle yer değiştirince Neşet Ruacan ile ilgili bir bölüm atlandı gibi olduysa da önümüzdeki sayılarımızda kendisiyle bir röportaj yapacağımızı şimdiden sizlere duyuralım.

New York'lu saksofon sanatçımız İlhan Erşahin 23 Ocak akşamı CRR'de trompetde Eddie Henderson, piyanoda Jon Davis, basta Doug Weiss, davulda Kenny Wollesen ile birlikte yer alıyorlar. İlhan Erşahin son olarak bascı Doug Weiss ile birlikte Önder Focan'ın Boğaz'da adlı son albümünde kendisine eşlik etmişlerdi.

Eddie Henderson

Eyüp İblağ

Major Müzik Organizasyon ve CRR işbirliği ile gerçekleştirilecek 1997 yılının ilk yarısındaki jazz konserleri dizisi 14 Ocak'ta İstanbul Jazz Quartet ile başlıyor. Trompette ımer Demirer, piyanoda Ali Perret, davulda Ateş Tezer ve basta Mahmut Yalay'dan oluşan grup CRR'de ilk kez birlikte konser verecekler. Dizinin yeni yıla rastlayan ikinci konseri ustalarla devam ediyor. Davulda Peter Erskine, basta Michael Formanek ve saksofonda Marty Ehrlich jazz'ın nitelikli örneklerini sunacaklar.

Marty Ehrlich hem besteci hem de müzisyen olarak büyük övgüler toplayan yeni kuşak jazz'cılar arasında

11.1.1997	Graham Haynes "Transition"
14.1.1997	İstanbul Jazz Quartet
18.1.1997	Global Theory
23.1.1997	İlhan Erşahin Beşlisi ve Eddie Henderson
26.1.1997	Ehrlich&Formanek& Erskine Trio
12.2.1997	Aisa Minor
15.2.1997	Bobby Watson's Urban Renewal
28.2.1997	Joanna Connor
01.3.1997	Gürol Ağırbaş
15.3.1997	Rova Saksofon Dörtlüsü Türk Müzisyenlerle Buluşuyor
21.3.1997	Don Byron Group

Global Theorly

ön sıralarda yer alıyor. Klarinet, saksofon ve flütte eşit seviyede usta olan Ehrlich için "Eric Dolphy'den beri en dikkat çekici multi-enstrümantalist" deniyor (The Village Voice). The New York Times onun için "kuşağının en usta melodi yaratıcılarından" diyor. Ehrlich'in birlikte çalıştığı isimler arasında Jack DeJohnette, Don Grolnick, Chico Hamilton, Oliver Lake, Myra Melford, George Russel, Zohn Zorn gibi isimler var. Ehrlich 70'den fazla albümde çaldı.

Peter Erskine, davul çalmaya dört yaşında başladı ve artık yirmi yılı aşkın süredir jazz dünyasının en önemli davulcularından biri olarak karşımızda. İlk profesyonel çalışması 1972 yılında Stan Kenton Orkestra'da oldu. 1978 yılında Weather Report'a katıldı. Erskine ile bascı Jaco Pastorius'un mükemmel birlikteliği grubun başarısının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bu grupla Grammy ödülünü kazanan "8.30" dahil dört yıl içinde beş albüm yaptıktan sonra Michael Brecker, Mike Manieri ve Eddie Gomez ile birlikte ünlü "Steps Ahead" grubunu kurdular. Birlikte çaldığı müzisyenler arasında Stely Dan, Chick Corea, Joe Henderson, Freddie Hubbart, Gary Burton-Pat Metheny, Joni Mitchell, Ralph Towner, Sadao Watanabe, Al DiMeola, Jan Garbarek, John Abercrombie Trio var. Erskine aynı zamanda Shakespare'in "King Richard II" ve "Bir Yaz Gecesi Rüyası" eserleri için de beste yaptı. Anılan ikinci oyun için 1987 yılında "en iyi orijinal beste" ödülünü kazandı. Bunların yanısıra pekçok tiyatro müziği de yapmıştır.

Bascı Michael Formanek, 1958 doğumlu. Birlikte çalıştığı müzisyenler arasında Loose Cannon, Tim Berne, Marty Ehrlich, Dave Liebman, James Emery gibi isimler var. 1982'de "Extended Animation" ve 1990'da "Wide Open Spaces" isimli iki albümü var. Albümlerine eşlik ettiği sanatçılar arasında Chet Baker, Dave Liebman, Bob Moses, Toshiko Akiyoshi, Mark Murphy, Dave Samuels, Gunther Schuller var.

Bu konserden 8 gün sonra bu kez New York'lu beş yıldız müzisyenin bir araya gelerek oluşturduğu Global Theory izliyor. Gitarda David Gilmore, saksofonda David Binney, piyanoda Uri Caine, basta Ekim ayında aynı dizi içinde izleme fırsatı bulduğumuz Michael Brecker'ın grubundan James Genus ve davulda da Gene Jackson'ın olduğu Global Theory 26 Ocak'da. 12 Şubat'ta dizinin ayağı yine bir Türk jazz'ının temsilcisi grup Asia Minor ile sürüyor. Grupta bası Kamil Erdem, davulda Zafer Gerdanlı, saksofonda Yahya Dai ve kanunda Tahir Aydoğdu çalıyorlar.

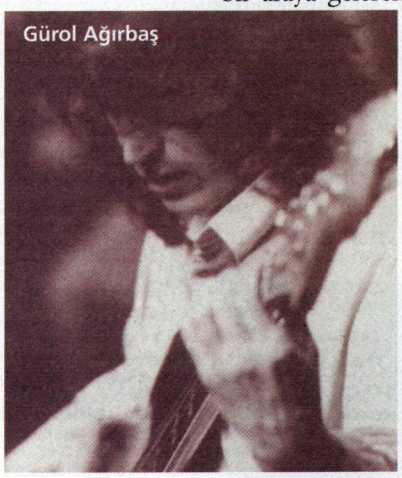
Gürol Ağırbaş

28 Şubat'taki konserde bir blues'cu ağırlanıyor. Blues'un sihirli gitarı Joanna Connor. Geçen yılki konseri bu yıla ertelenen sanatçı 1989'da Guitar Dergisi'nin en iyi üç kadın gitarcısından biri seçildi. Amerika'nın en önemli müzik yazarlarından biri olan Bill Mikowsky onun için "Freddie King'in ruhunu anımsatıyor" şeklinde yazıyor. Her parçasında blues ve rock'ın inanılmaz bir sentezini yakalayan Joanna Connor akustik ve elektrikli çalgıları modern rock ve orijinal blues karışımında sunuyor.

Ertesi gün, yani 1 Mart'ta ülkemizde yetişen en önemli bascılardan birini, Gürol Ağırbaş'ı kendi grubuyla izleyeceğiz. Gürol'un yaptığı değişik çalışmaların keyif verici olacağı kesin.

Rova Saxophone Quartet

Asia Minor

15 Mart'ta Larry Ochs liderliğinde 4 saksofoncudan oluşan Rova Saxophone Quartet yer alacak. Klasik jazz temalarının üstüne çağdaş ezgileri bindiren California çıkışlı dörtlü, özellikle Avrupa ve Japonya'da son derece popüler. Rova saksofon Dörtlüsü İstanbul konserlerinin ilk bölümünde geleneksel Türk Müziği sanatçılarıyla bir araya gelerek özel bir proje yapacaklar. Konserin ikinci bölümünde ise dörtlünün son çalışmaları sergilenecek.

Joanna Connor

21 Mart'ta Don Byron'un Music for Six Musicians'ı var. Don Byron, ritmik dokusu, zengin melodik yapısı ve kendine özgü yorumuyla jazz klarinetin yeni dahisi olarak kabul ediliyor.

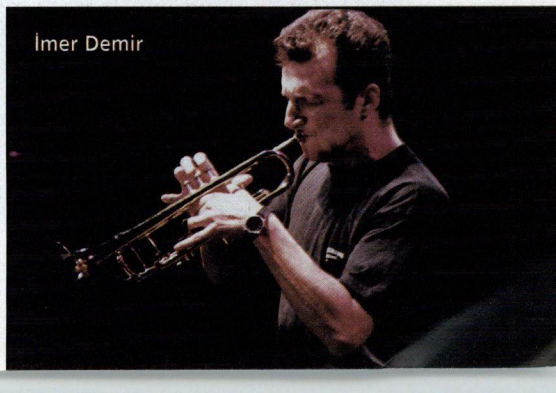
İmer Demir

Bill Evans

Deniz Dündar

Modern jazz müziğini en çok etkileyen müzisyenlerden biri sayılan Bill Evans'ın ilk plağı 1956 yılında yaptığı 'New Jazz Conceptions'dır. Daha çok bebop tarzına yakın, rahatça dinlenebilen bir plaktır bu. Popülizm ve medyatik süperstar olgularının jazz dünyasını daha az etkilediği dönemlerde 'New Jazz Conceptions'ın ancak 800 adet civarında satabildiği söylenir.

Bill Evans piyano çalışında Stan Getz, Charlie Parker, Dizzy Gillespie ve Miles Davis gibi her biri 'okul' sayılan ve jazz dünyasındaki yerleri asla doldurulamayacak müzisyenlerden çok etkilenmiştir. Çalıştığı jazz klübünden kovulmamak için şarkıcılığa başlamak zorunda kalan ünlü piyanist Nat Cole'un Lester Young, Dexter Gordon ve Charlie Parker'la çalıştığı dönemlerdeki piyano çalış tarzı da sanatçının müzikal gelişimine öncülük etmiştir.

1929 yılında doğan Bill Evans hemen hemen tüm yaşamı boyunca müzikle iç içe olmuştur. Müziğe olan ilgisi onu piyano dersleri almaya yöneltmiştir. Piyanonun yanısıra keman ve flüt de çalışan Bill Evans yaşamı boyunca flüt çalmayı sürdürmüştür. Southeastern Louisiana College'dan mezun olduktan sonra gitarist Mundell Lowe ve kontrbasçı Red Mitchell'la yaptığı çalışmalar onu jazz dünyasına tanıtmıştır. Herbie Fields ve Jerry Wald'ın orkestralarında çalıştıktan sonra 1955 yılında müzik öğrenimi için New York kentindeki Mannes School Of Music okuluna giden Bill Evans bir yıl sonra Tony Scott orkestrasıyla çalmaya başlamış ve jazz hayatına atılmıştır.

Aslında Bill Evans'ın keşfedilmesi ünlü plak yapımcısı Orrin Keepnews'un sanatçının deneme bandını telefonda Bill Evans'ın ilk yaptığı 'New Jazz Conceptions' plağındaki kendine özgü üstün piyano tekniği, tuşesi ve dolayısıyla elde ettiği tını bize jazz tarihine geçecek bir sanatçının varlığını müjdeler.

Derin psikolojik bilgilerine mağrur (!) jazz eleştirmenleri Bill Evans'ın fazlasıyla içine kapanık ve melankolik ruh halinde olduğunu düşünüp, kronik bir isteksizlikle suçlamışlar, bu ruh halinin plak çalışmalarına da yansıdığından söz etmişlerdir. Ancak Bill Evans'ın hep 'mükemmel'i aradığını düşünürsek, onun sıkça plak yapmaktan kaçınması çok doğal olsa gerek.

'New Jazz Conceptions'dan sonra Bill Evans Miles'la da çalışmalar yaptı, hatta Miles'ın müziğini de epey etkiledi. 1958 yılında 'Everybody Digs Bill Evans' plağı piyasaya çıktı. Bu plakta Bill Evans'a eşlik eden kontrbasçı Sam Jones ve 'Philly' (Philadelphia'lı) Joe Jones sanatçının içindeki o enerjiyi, ateşi ve Miles'ın gruplarında çalarken edindiği özgüveni bizlere en üst düzeyde aktarmasını sağlamışlardır.

Bill Evans'ın müzikal düşüncesi, piyano, kontrbas, davul bileşiminde getirdiği köklü yorum değişikliklerine dayanır. Bu nedenle sanatçı Scott LaFaro'ya rastlayana dek birlikte çaldığı kontrbasçılardan memnun olmadığını söylemiştir hep. Müzik dehasını dizginleyemeyen, kontrbas çalarken enerjisini neredeyse kontrol etmekte güçlük çektiği hissedilen Scott LaFaro, Duke'un 1940 yılındaki orkestrasında çalan ve kontrbas çalmada devrim gerçekleştirdiği ka-

Diskografi

New Jazz Conceptions
Everybody Digs Bill Evans
Undercurrent
Portrait In Jazz
Live At Birdland
Explorations
Live at the Village Vanguard
Live at the Village Vanguard (Waltz for Debbie)
Know What I Mean?
Nirvana
Solo
How My Heart Sings
Interplay 1&2
Moonbeams
Empathy
Conversations with Myself
At Shelly's Manne-Hole
Trio 64
Trio In Europe - 1964
Waltz for Debbie - with Monica Zetterlund
The Getz-Evans Sessions
Trio 65
Bill Evans Trio with Symphony Orchestra
At Town Hall
Live In Oslo
Intermodulation
Simple Matter of Conviction
Further Conversations
California Here I Come 1&2
Montreux 68
Alone
The Bill Evans Album
Tokyo Concert
Symbiosis
Since We Met
Re. Person I Knew
Intuition
Bill Evans/Tony Bennett
Montreux 3
Alone Again
I Will Say Goodbye
You Must Believe In Spring
New Conversations
In Stockholm with Monica Zetterlund
Affinity with Toots Thielemans
We Will Meet Again
Paris Concert 1&2
Ritz Tehaetre Vancouver
Live at the Village Vanguard 1980 1&2
Liveat Ronnie Scott's 1&2
Molde Jazz Festival

bul edilen Jimmy Blanton gibi 1960'lı yılların ritim anlayışının tümüyle değişimine ön ayak olmuştur. Piyano, bas, davuldan oluşan jazz üçlülerinin günümüz evrensel standartlarına ulaşmasına, 1959-61 yılları arasında Bill Evans'ın Scott LaFaro ve Paul Motian'la kurduğu üçlünün katkısı olmuştur. Bill Evans'ın bu üçlüsünün son zamanlarda kolay kolay rastlayamadığımız özelliklerinden en önemlisi her üç müzisyenin birbirleriyle devamlı iletişim içinde çalmalarıydı. Kısacası Bill Evans'ın 1959-61 yılları arasında çalışmalar yaptığı üçlüsü organik olarak düşünüldüğünde sanki tek bir müzisyenden çıkıyormuş gibi algılanırken, Scott LaFaro'nun araba kazası sonucu dünyadan ayrılması 60'larda jazz müziğinde yeni başlayan arayışların da sonu oldu. Bu üçlünün yaptığı plaklardan 'Portrait In Jazz' 'Explorations', 'Sunday At The Village Vanguard' ve 'Waltz For Debbie' tarihsel önem taşımaktadırlar.

LaFaro'nun ölümünün içine işlemesinden belki de, Bill Evans uzun süre plak çalışması yapmadığı gibi evinde piyanoya bile yaklaşamadı, biyografilere göre.

1962 yılında Bill Evans kendisini yeniden çalmaya ikna edebilen kontrbasçı Chuck Israels ve yine davulcu Paul Motian ile 'Moon Beams' ve 'How My Heart Sings' plaklarını yaptı. Israels'in kışkırtıcı çalışının Bil Evans'ı zaman zaman hırçınlaştırdığı hissedilir bu plaklarda.

Ünlü jazz gitaristi Jim Hall ve Bill Evans stüdyolarda çok verimli çalışmalar yapıyorlardı. Bunlardan bir tanesi 'Undercurrunet' gerek 'swing'i, gerek melankolik, uçucu bir hayal aleminde gibi çalınmış baladlarıyla mükemmel bir çalışmaydı.

1963 yılında Evans'ın yine Israels ve yeni davulcusu Larry Bunker ile yaptığı 'At Shelly's-Manne Hole' plağı Evans'ın gergin fakat aynı zamanda lirik piyano çalışını çok iyi yansıtır. Bu plakta kontrbasçının ve davulcunun hangi parçaları çalacaklarını önceden bilmeyip, çaldıkları parçalara nasıl yoğunlaştıklarını hissetmek dinleyiciler için büyük bir zevktir doğrusu.

'Empathy' ve 'A Simple Matter Of Conviction' plaklarındaki özellik davulcu Shelly Manne'nın Evans ile bütünleşmeye çalışmasıdır. Ancak Evans böylesine sert çalan bir davulcu ile çalmaya pek alışık olmadığından yaptıkları müzikte yer yer kopukluklar hissedilir. Üstelik bu kopukluk, Evans'ın müziğindeki 'arınmışlık'ın da bulanıklaşmasına neden olur. Ama yine de bu plaklar Evans meraklıları tarafından benimsenir.

Bill Evans'ın 1963'de yaptığı (Conversations With Myself' ve 1964'te yaptığı 'Trio 64' plakları onun iç dünyasının müzikle ne kadar özdeş olduğunu kanıtlar. Solo piyano çaldığı üç ayrı kaydı birleştirdiği 'Conversations With Myself' zaman zaman esinlendiği ünlü piyanist Lennie Tristano'nun aynı tarz denemelerini anımsatır. Kimi eleştirmenler jazz müziğinde üst üste kayıt yapmanın doğaçlamaya aykırı olduğunu savunup bu plağı acımasızca eleştirmişlerdir. Ama ortaya çıkan yapıt müzikal niteliği açısından doyurucuysa kayıt stüdyolarında nasıl üretildiği de çok önemli olmasa gerek.

'Trio 64' plağı ise kontrbasçı Gary Peacock'un Bill Evans ile yaptığı bilinen tek çalışması. Bazı parçalarda duyulan Evans-Peacock telepatik uyumu bu plaktaki şaşırtıcı özelliklerden biri. Motian her zamanki gibi zarif ve incelikli çalışıyla bu plakta da zevkle dinlenebilen bir davulcu olarak gösterir kendini.

1965 yılında Bill Evans kontrbasçı Chuck Israels ve sanatçı ile çalışma adına işlerini bir yana bırakan davulcu Larry Bunker'la 'Trio 65' plağını yaptı. Bu plakta ancak ileri tekniğe sahip piyanistlere özgü bir Bill Evans dinlerken onun özgünlüğünü standartlarda da öne çıkardığını duyuruyoruz. 'Trio 65'deki bir diğer önemli özellik de Bill Evans'ın müziğini yalnız jazzseverlere değil tüm müzikseverlere ulaştırabilmesidir.

1968-74 yılları arasında Bill Evans'ın enerjisi biraz azalmaya başlamıştı. İlk kez 'A Simple Matter Of Conviction' plağında karşılaştığı kontrbasçı Eddie Gomez ve Bill Evans müziğine pek de katkıda bulunmayan davulcu Marty Morell ile sayısız plaklar yapan sanatçı bu yeni üçlüsüyle düzeyli bir sıradanlığı aşamadı.

Psikolojik sorunları Evans'ı son yıllarında fazlaca etkilemiştir. İleri safhadaki ülseri, ölümcül karaciğer hastalığı, uyuşturucu bağımlılığı giderek onu fiziksel olarak zayıf düşürmüştür.

1970'lerin sonuna doğru, grubunda gene bir değişiklik yaparak Evans, son zamanların en önemli kontrbasçılarından Marc Johnson ve davulcu Joe LaBarbera ile yeni bir üçlü kurdu. Bill Evans'a göre bu üçlü 1959-61'deki o efsanevi üçlüsüne yaklaşır, hatta onu da aşar. Bu üçlünün önemli plakları arasında 1980 yılında kaydedilen 'The Brilliant', 'Concestration 1', 'Concestration 2', 'Live At Ronnie Scott's 1&2' sayılabilir.

80'li yıllarda yapılan kayıtların çoğu Bill Evans'ın ölümünden sonra piyasaya çıkmıştır. Bu plakların çoğunda kayıt kalitesi düşüktür.

1970'lerde başlayan 'swingsiz fusion' akımından hiç etkilenmeyen ender müzisyenlerdendi o. Bill Evans sanatsal gelişiminin doruğunda aramızdan ayrıldı. Ne mutlu belki de ne yazık ki arkasında kendisine benzemeye çalışan pek çok piyanist bıraktı.

Bill Evans'ın Diğer Ünlü Jazz Müzisyenleriyle Yaptığı Plaklar

Miles Davis Quintet at Newport - 1956
George Russel - Jazz Workshop
The Tony Scott Orchestra
The Tony Scott Quartet
Charles Mingus Workshop
Jimmy Knepper Quintet
Jazz Sahib
The Eddie Costa Quartet
Helen Merrill Sings
Facets - Michel Legrand Orchestra
Portrait of Cannonball
Jazz at the Plaza with Miles Davis
Love For Sale - Miles Davis
Just Jazz - Benny Golson Orchestra
The Art ofr Improvisation 1&1 - Warne Marsh
Chet - Chet Baker
Kind of Blue - miles Davis
You and Lee (Konitz)
Jazz Abstractions - Gunther Schuller
The Dave Pike Quartet
Blues and teh Abstract Truth - Oliver Nelsun
The Magic Touch - Tadd Dameron Orchestra
The Gary McFarland Orchestra

Mono... Stereo Derken... Nereden... Nereye...

Armağan Ak

Bu yazıyı okuyan herkesin "mono" müzik aletlerini hatırladığına ve hatta bir zamanlar sahip olduğuna eminim. Daha sonra "Stereo" aletler çıktığı zaman yine bizlerin (müzikseverler) duyduğu heyecanı da çok iyi hatırlarım. O zamanlar yaşım epey küçük olduğu için, stereo kelimesinden anladığım şeyin de "sağ taraftan kalın sesler, sol taraftan de ince sesler geliyor" olduğunu da tatlı bir gülümseyişle gayet iyi hatırlıyorum.

Evet, o günlerden, bu günlere geldik, "Digital" teknolojisinin inanılmaz, hayret uyandıran gelişmeleri çoluk çocuk oyuncaklarında kullandığı günlere...

Birazda basit teknik konuşalım.

a) Hepimizin bildiği gibi, müziksever, Hi-fi düşkünü veya High-end'ciler diye tanımlanan kişilerin asıl olan tek isteği, dinlediği "live" müziği, iyi bir şekilde kayıt edip, istediği zaman ve yerde, tekrar aynı şekilde dinleyebilmesidir. Bu yıllardır süregelen istek için, dünyanın önde gelen üreticileri sistemler geliştirmiş, kablolar yapmış, gerek analog ve gerekse digital teknolojiyi kullanmış ve hepsini de yakın bir geçmişe kadar "stereo" olarak 2 adet hoparlör'den bize ulaştırmaya çalışmıştır. Sadece eskiden 70'li yıllarda "Quadrophonic" denemesi ile 4 kanal olarak ele alınmış bu konu başarısızlıkla sonuçlanmış ve yine "Stereo"ya dönülmüştür.

b) Stereo kelimesinin ne demek olduğunu bana 2 sene önce, Güney Afrika'da Hi-end ürünler distribütörü olan ve Avrupa distribütörler toplantısında tanışıp tatlı sohbetlerimiz olan Mr. Andre E. Van Den Heuvel öğretti. İnsanlar bazı konuların veya conceptlerin ansiklopedik tanımlarını arıştırmak yerine, genel tanılarıyla yetinmeyi daha kolay kabul ederler. Zaten aksi takdirde hayatımızın çoğu ansiklopedi okuyarak geçerdi (belki de daha iyi olurdu). Evet, Andre bana stereo ne demektir, biliyormusun dediği zaman, samimiyetle söyliyeyim, epey afallamıştım. Ne diyordu bu adam? Zaman kazanmak için mutad sistemlerle gülümseyip etrafima bakınıp zaman ve kendim gibi (epey kalabalık bir toplantıda geçiyordu bu olay ve hepi-

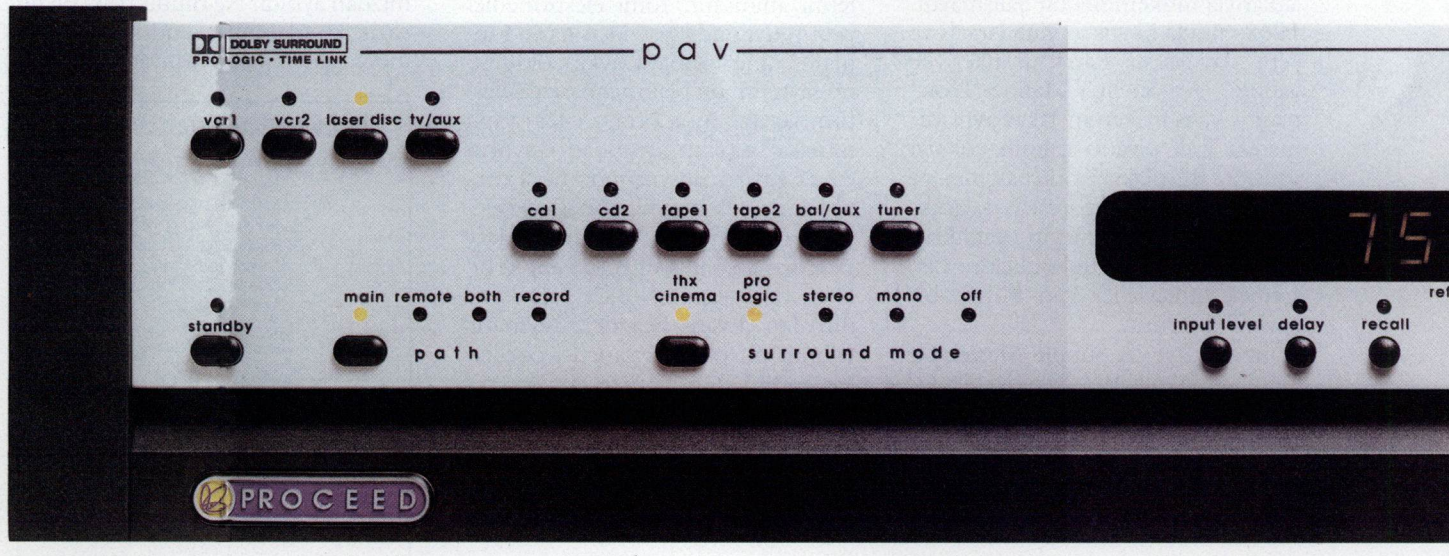

miz bu konunun profesyoneli idik) kişi veya taraftar bulmaya çalıştım. İnanın bir kişi hariç herkes benim taraftandı... Herkes havalara bakıp gülümsüyordu çünkü, epey taraftar bulmanın güvencesi ile, stereo "iki kanal" demektir diye basit bir cevap verdim. Andre gülümseyip, hayır dedi. Stereo "High Fidelity konusunda, kaydedilen sesi gerçeğe yakın bir tarzda, birden daha fazla noktada yerleştirilmiş üreticiler (hoparlör) ile tekrar üretmektir. Türkiye'ye döner dönmez, Americana, Britanica gibi ansiklopedilerle en az 2-3 saat boğuştuğuma inanın. Evet Andre haklıydı.

Haklı olduğunu da Madrigal Firması'nın Surround Processor'undaki bir müzik mode'unun adında gördüm. "Surround Stereo". Yani stereo 2 kanalla kısıtlı değildi. Nereden, nereye...

Ne anlatıyor bu adam? Bazen bu kadar basit bilgileri, bazı yazarların kitaplarında okurken, sizin şu anda aklınızdan geçen bu soruyu hep kendime sormuşumdur. Hep sonunda basiti anlatmanın aslında ne kadar zor olduğunu görüp keşke insanlar, çok komplike, sofistike, teknik vs... vs... yazmasa da, kolayca anlaşılsa demişimdir.

Evet, geldik Dolby Labs ile gelişen surround sound, ev sineması, özel effectlerin uyuşturucu etkisine. Evet sağolsun Dolby Labs, insanların seyrettiği filmlerde görüntü estetiği kadar ses gerçekçiliğine de ihtiyacı olduğunu farketti. New York'ta gittiğim ilk Dolby Sound'lu sinemadan çıkarken ayıptır söylemesi "zevkten dört köşe" olmuştum. O eski önden sözde stereo gelen seslerle seyrettiğim filmlerden aldığım zevk ile bu filmden aldığım zevk arasında dağlar kadar fark vardı.

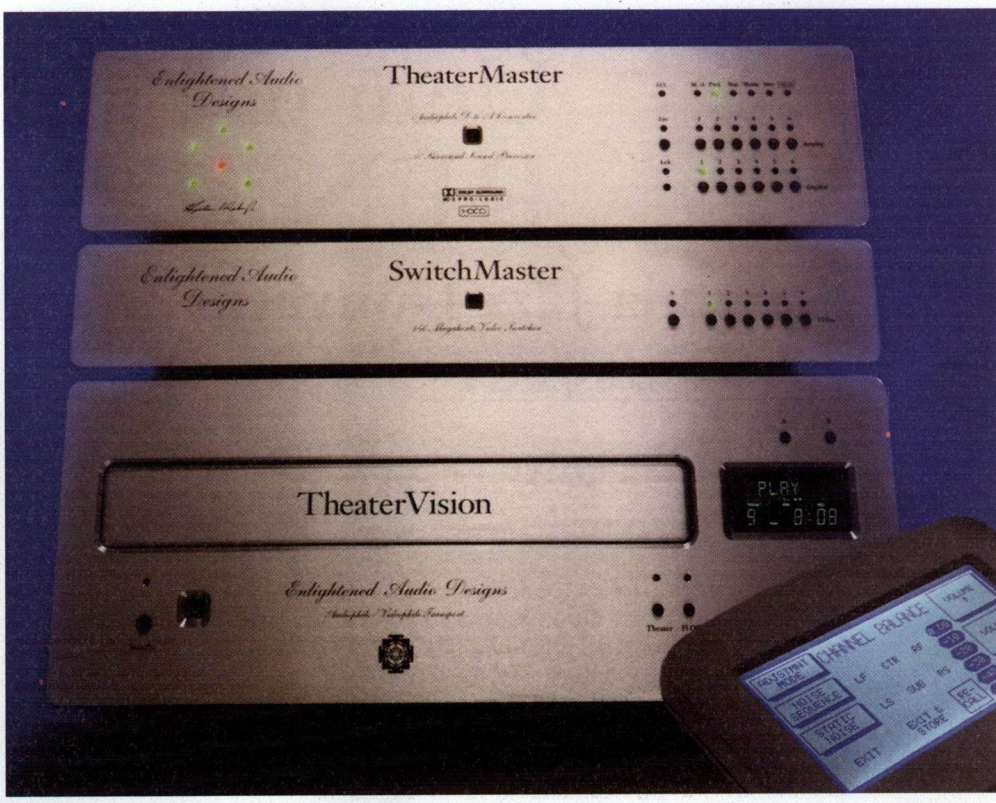

"Dolby Prologic"le başladık, Lucas film durur mu? "Thx" system çıktı, sonra Dolby altta kalır mı? "Dolby digital (AC-3)" devreye girdi, bu arada.

Nimbus Records "Ambisonic" sistemini Meridian Digital Surround Processor ile destekledi ve aynı anda Spielberg üstadımız, kazandığı paralarla bir de bu konuya el atıp "DTS"i çıkardı, ne de iyi yaptı.

Konunun güzel tarafı ne biliyor musunuz? Son gelişmiş sistemler sadece film efektlerini doğru vermeye çalışmıyor, aynı zamanda Hi-Fi kalitesini hatta hatta Hi-End müzik kalitesini içeriyor. Dünyanın önde gelen markaları artık geleceğin ses üretme sisteminin "Surround Stereo" olduğunda hemfikir, bunu görmek çok kolay, bu bir iddia değil bir gerçektir. Yakınlarda TV aldınız mı? Yeni modellerin üzerinde hep surround sound yazıyor. Amerika'da Cable TV Surround Mode çalışmaları neticeye gidiyor. Satellite'lardan surround yayın başladı... Daha ne söylemeli ki? Surround stereo artık kaçınılmaz olacak diye kabul zamanı geldi de geçiyor.

Hala analog Turntable + Stylus severler var, niye olmasın ki? Bana göre olmasa da tube amplification bugün büyük bir kitleye hitap etmeye çalışıyor. Ancak hiçbir üretici (tube electronics üreticileri de dahil) surround stereo ve surround sound konularından uzak değil. Hepsi de işe tam olarak soyunmuş durumda... Peki yani 2 Channel Stereo veya Hi-End ölecek mi? ne münasebet efendim, tam aksine herkes 2 channel'ini inandığı bir surround processor çıkana kadar muhafaza edecek, daha sonra pamuk eller cebe... Birkaç tane daha power amp., hoparlör takviyesi ve sonra da istenilen şey, yani çok daha gerçekçi ses. Bir de bunu Hi-End ürünlerle yapabilirseniz ki sadece epey yüklü bir faturası olacağı kesin, alacağınız zevki düşünebiliyormusunuz? İnanın bana çok güzel...

Bu yazı bir profesyonel ama esas bir "Hi-Fi Lover" olarak kaleme alındı, herkese bu yazıda bahsedilen sistemleri dinleme tavsiyesinde bulunuyorum (hala dinlememiş ise), Hiç bir iddia ve hiç bir önyargı olmaksızın bu dinlemenin yapılmasını da, sizin için doğruyu bulma açısından, tavsiye ediyorum. Kendinizi her türlü önyargıdan arındırarak bu dinletiyi kendinize sağlayın. Size Meridian, Mark Levinson- Proceed, Enlightened Audio Designs (E.A.D) gibi bu konunun en iyilerini dinlemeyi öneriyorum.

RÖP.

Ünlü piyanist RENEEROSNES, Sonunda Jazz Dünyasına Kendisini Kabul Ettirdi

Yavuz Baydar

"Medya Beğeniye Karar Veriyor"

1980 ve 90'larda piyano deyince Renee Rosnes ilk akla gelen isimlerden biri. 34 yaşındaki Rosnes'i ilk kez Wayne Shorter'ın -Weather Report'un dağılmasının ardından kurduğu ikinci grubu olan- beşlisinin Stockholm'da 1986'da verdiği konserde dinlemiş, konser ardından tanışmıştım.

Ne kadar hızlı geliştiğini, Joe Henderson Dörtlüsü'nün bundan iki yıl sonra Kopenhag'daki konserlerinde gördüm. Duke Ellington-Bill Evans-Herbie Hancock-Richie Beirach çizgisini izleyen bir genç piyanist, kararlı adımlarla ve mutlak ciddiyetle, erkeklerin egemenliği altındaki jazz ortamında en üst sıralara oynuyordu daha o zamanlar.

Renee hızla keşfedildi. Güçlü besteciliğini, duyarlı yorumculuğunu kavrayan Blue Note şirketi, 1980'lerde başlattığı "yeni yeteneklere fırsat" atılımında ona da hak tanıdı. Rosnes'nin tutarlı çizgisinde sapma yok. Son beş yıl içinde dördüncü albümünü (Ancestors) çıkarmış durumda.

İstanbul'da geçen bahar Jay Jay Johnson'ın beşlisini izleme onurunu elde eden az ama öz sayıda jazz tutkunu, Rosnes'nin tekniğine, konsantrasyonuna, kurgu ve hayal gücüne, melodik akıcılığına hayran kaldı. Her doğaçlamasında ayrı bir tad, ayrı kokular vardı. Rosnes o gece herkesi büyüledi.

Shorter, Henderson, Johnson... Bu isimlere dikkat. Jazz'ın sert ve rekabetli ortamında bu ustaların Rosnes'yi seçmesinde bir sebep vardı elbette. Kanadalı piyanist, bugün kuşağının en önemli ustalarından biri sayılıyor.

Nicholas Payton (trompet), Chris Potter (tenor saksofon) ve (kocası) Billy Drummond (davul) gibi genç ve atak müzisyenleri biraraya getiren Ancestors, Rosnes'in beste açısından en karmaşık/gelişkin, kendi açısından ise en "özel" albümü. Kanadalı Rosnes, onu bebekken üstlenen bir ailede büyümüş. Ama öz annesini hep merak etmiş. 1992'de Hint asıllı annesi Mindo'yu bulmuş. Öz babası -o da Hintliymiş- ölmüş. Annesinin kocası ona iyi davranmış. Ailede misafir kalmış ve çok derinden etkilenmiş. Bu buluşmanın sevincini yaşarken, Avrupa kökenli olan "üvey" annesinin kansere yakalandığı haberini almış ve onu kısa bir sürede kaybetmiş (albümdeki Ache Of Loss bu olay için yazılan bir ağıt).

Rosnes, İstanbul'daki sohbetimizde, sık sık, kendi kimliğini tam olarak bulma konusunu gündeme getiriyordu. Rahatlamış, huzurlu bir hali vardı.

Ben ise, New York'da Lincoln Center Orchestra ile Duke anısına verilen konser sırasında, soloları ile dinleyicileri ayağa kaldıran, Bradlee's kulübündeki konserlerine bilet bulunamayan bu pırıltılı virtüözün ileride neleri yapacağı konusuna kafa yoruyordum.

Sımsıcak sabah güneşi altında, Rosnes'yle Ortaköy'de uzun uzun konuştuk. İşte anlattıkları:

Yeni albümünüzde değişik grup formatları var. Ancestors, Blue Note firması için yaptıklarınızın dördüncüsü. Müzik çizginizde ne gibi bir gelişmeyi ifade ediyor?

Bir önceki albümümde yaylılarla üçlü formatını denemiştim. O albümde standart ağırlığı çok belirgindi. Bunda sekiz besteden beşi bana ait. Diğerlerinden biri Brezilya'nın ünlü şarkıcılarından Elis Regina'ya ait.

Irkçılıkla ilgili yazdığı bestesi galiba...

Ah, evet! Ne yazık ki, genç yaşta ölen bu müthiş müzisyeni pek tanıyan yok. En çok etkilendiğim sanatçılardan biridir Regina... Her neyse, ben bestelerimi hazırlarken, genellikle hangi formatta yorumlayacağımı da biliyorum. Bestelerin çoğunda nefeslileri "duyarım".

Nefeslilerle "araştırmalar" gelişecek mi ileride?

Valla, bilemiyorum. Üçlü için beste pek yazmıyorum artık. Giderek artan ölçüde vurmalıları "duymaya" başladım. Belki yeni bir dönemin habercisi bu ama müzik üretiminde çok hesaplı davranmak lazım. Sizin içinizden nasıl geliyorsa öyle olmalı.

Toplam kaç besteniz oldu şimdiye kadar?

Saymadım ki! Belki 60'ı geçmiştir.

Beste yapmayı kolay buluyor musunuz?

Beste yapmayı çok seviyorum ama değişik safhaları var. Bu yeni albümde çok kuvvetli duygusal dalgalanmaların yaşandığı bir dönemin ürünleri var. Annemi kaybedişim, atalarımla ilgili yaşadıklarım, bireysel tarihimle ilgili gözden geçirmek zorunda kaldığım şeyler...

Yeni albümün nirengi noktalarından biri, davulcu Al Foster. İlk defa mı kayıt yaptınız onunla?

Yo, hayır. Daha önce bir, iki Amerikan, iki de Japon albümünde birlikte çalmıştık. Tabii turnelerde epey beraber olduk.

İyi saksofoncular sizi seçiyor. Joe Henderson'la birkaç yıl evvel izlediğim Stockholm konseriniz, hayatımın en unutulmaz müzik olaylarından biriydi.

Ah, evet! Müthiş bir gruptu o. Benim için Al gibisi yok. Olağanüstü zengin bir çalışı vardır onun. Duyarlıdır, şaşırtır, müthiş esprili çalar. Klişelere takılmaz hiç. Konserlerde yanındakileri müthiş dinler. Onunla bağlantı kurmak son derece kolaydır. Biliyorsunuz, günümüzde her davulcudan duyarlı olmasını bekleyemiyorsunuz! (gülüyor).

Joe ile çalmak müthiş olmalı, genç bir piyanist için.

Ne demezsiniz! Onunla değişik gruplarda çaldım. Joe gibisi yoktur. Her grupta farklı çaldı. Ama hiçbirinde o izlediğin dörtlü (Henderson, Rosnes, Rufus Reid ve Foster; YB) formatındaki gibi çalmadı.

Jazz ortamına girmek, orada kalabilmek bir kadın için güç mü?

Çok güç olabilir. Jazz dünyası, bir nevi "erkekler kulübü". Hiç şüphe yok, ama doğrusu nasıl baktığınıza bağlı biraz da. Eğer çok güçlü bir yorum yeteneğiniz varsa, tabii şansınız daha yüksek. Şarkıcıları bir yana bırakırsak, kadın "çalgıcıların" kendilerini ispatlamaları gerekiyormuş gibi bir durum var. Ben biraz şanslıydım; Hep yoluma en büyük müzisyenler çıktı, bana güvendiler ve özgürlük tanıdılar. Wayne Shorter, Jay Jay Johnson... Kendimi kabul edilmiş gibi hissediyorum. Öteki meslektaşlarıma gelince, onlarda durum farklı. New York'ta müthiş iyi çalan kadın müzisyenler var, ama bir türlü kör talihi kıramıyorlar. Bunun asıl nedeni, kadın olmaları. Rekabet içinde erkek ağırlığı çok büyük. Erkekler daha çok önemseniyor, bu kesin. Geçenlerde New York'ta Lincoln Center Orchestra'da çaldım. Wynton Marsalis'in beni yıllar ve yıllar sonra ilk defa işe almasıdır bu. Oysa birbirimizi çok uzun zamandır tanıyoruz. Bana karşı çok iyidir vesaire. Buna rağmen, orada çalarken kendimi yeni bir sınavdan geçiyormuş gibi hissettim. Biliyorsun Wynton gayet sert fikirlere sahip

müzikle ilgili hemen her konuda.

Belki erkekler yaşlanınca daha yumuşuyorlar...

Bak o çok doğru. Yaşlı müzisyenler için cinsiyetten veya cilt renginden çok kalite daha önemli gibi görünüyor ama gençler, özellikle siyah müzisyenler konuya çok daha farklı bakıyorlar. Jazz ortamı zor olabiliyor zaman zaman. Bu kuşaklar arasında veya ırksal anlamda kutuplaşmalara veya gruplaşmalara yol açabiliyor. Kadın grup liderleri için işlerin daha da zor olduğunu da eklemem gerek bu arada.

Şurası bence çok açık ki kadınların jazz yorumunda kolayca ayırdedilen bir farklı duyarlılık, bir başka incelik söz konusu. Örneğin Terri Lyne Carrington'ın davul tarzını hiçbir erkekte bulamıyorum ben.

Belki de jazz'da kadınların zamanı geldi. Diğer sanat formlarında ve klasik müzikte kadınlara çok rastlanıyor. Jazz'ın içine girmeleri de kaçınılmazdı.

Klasik eğitimli bir müzisyensiniz. Neden jazz?

Bunu lisedeki müzik hocama borçluyum. Annem ve babam jazz dinlemiyordu. Belki hocam olmasaydı, jazz ile çok geç tanışırdım. Beni jazz'a ne çekti? Tabii ki, ifade özgürlüğü. Doğaçlama beni çok çekiyordu. Sahnede yeni müzisyenlerle her seferinde yeni iletişim dilleri yaratmanın heyecanı... Klasik müzikte yorum, her zaman kalıplara bağlı. Jazz içinde o müthiş özgürlük var.

Ebeveyniniz bu "gayrıciddi" müzikle haşır neşir olmanıza kızmadı mı?

(Gülüyor) Onlar bayağı yaşlıydı (üvey annesini kasdederek). Annem 1915 doğumlu idi. Onlar için en önemlisi klasik müzikti. Hiç itirazsız kabul ettiler. Zira başarılıydım. Başarısız olsaydım, belki sevmezlerdi. Hiç "yapma" demediler.

Pratik yapıyor musunuz?

Evet, çok. Çok seyahat ediyorum, dolayısıyla pratik yapma imkanlarım kısıtlı olabiliyor. Ama her fırsatta kendimi vererek pratik yapıyorum.

Genç piyanistlere neler tavsiye edersiniz?

Tarihi iyi çalışmalılar. Ne varsa müzik tarihinde var. Belki bir tek besteci ve yorumcu üzerinde yoğunlaş-

manın ve onu derinlemesine tahlil etmenin yararı var. Benim çeşitli dönemlerim oldu. Sözgelimi Bill Evans, Thelonious Monk veya Herbie Hancock'tan başkalarını gözüm görmüyor, kulağım duymuyordu bir aralar. Bunun hiçbir zararı yok ama hedef, tabii ki, etkilenmek ama kendi özgün dilini sonuçta yaratmak olmalı. Birisi gibi çalmak hedef olabilir ama hiçbir zaman aynen o kişi gibi çalamayacaksınız nasıl olsa. McCoy Tyner gibi kimse çalamaz. Daha zor olanı, kendi özel yemeğinizi hazırlamak. Herbie Hancock bir zamanlar Bill Evans ve Wynton Kelly dinleyerek büyümüştü ama o dünyalardan süzülüp kendi şahsiyeti ile çıktı.

Jazz içinde sürüp giden tartışmaya ne diyorsunuz? Bir yanda "gelenekçiler" var, öbür yanda "modernistler". Jazz'ın izleyeceği yol ne olmalı?

(Uzun süre düşünüyor) Bence müzik gelişmek zorunda. Tersi olamaz. Bu, ruhuna aykırı. Tek bir söyleme takılıp kalarak, "bundan başka türlü çalınamaz ve her türlü yorum yanlıştır" gibi bir düşünceye kapılmak ne sağlıklı, ne gerçekçi, ne de eşyanın tabiatına uygun. Önce daima başka birileri vardı, sonra da olacak. Akustik jazz söyleminin en ileri noktası, jazz'ın klasik nitelik kazandığı nokta Miles Davis'in, Ron Carter, Wayne Shorter, Herbie Hancock ve Tony Williams ile kurduğu beşlinin müziğidir. Bence bunun ötesine geçen olmadı. Bunu söylerken avant-garde türünden söz etmiyorum. Çünkü o ayrı bir kategori. Ayrı kuralları var onun. Melodiden gelişen doğaçlamalı müzikte Davis'in beşlisi hemen tüm alanları araştırdı ve fethetti. Bu tabii karamsar bir durum (gülüyor). O noktada duruyor ve diyorsunuz ki: "Ee, hepsi bu muydu?" Onların yaptığını nasıl ileri götürmeli? Bunun yanıtını veremiyorum. Genç müzisyenler olarak yapabileceğimiz tek şey, herşeyimizi vererek müzik üretmek. 1990'ların ortamı öncekilerden farklı. Kurallar farklı. 10 yıl önce New York'a geldiğimde, belli bir süre ufak tefek işlere "takılmanız", "çile çekmeniz" ve bu dikenli yollardan geçtikten sonra ustalara ulaşmanız normaldi. Ama sağda, solda ustalarla çalma imkanı da vardı. Şimdilerde bütün yaşlı ustalar tek tek gidiyor. Çoğumuz için bir okul olan Art Blakey öldü, Miles yok, Dizzy, Dexter Gordon, Carmen McRae gitti. Dolayısıyla günümüzün jazz müzisyenlerini kanadı altına alacak ustaların sayısı azalıyor. Sayıları yetmiyor. Bir de bizim için onları gidip izlemek doğal olaydı. Ben Sarah Vaughan'ı birkaç kez görmüş bir müzisyenim. Charlie Rouse, Clifford Jordan, Stan Getz gibi ustaları görebildiğim için mutluyum. Genç müzisyenler bana gıpta ediyor bu yüzden. "Ah, Sarah Vaughan'ı gördün ha. Vay be!" diye yakınıyorlar. İş biraz da plak şirketlerinin insafına kaldı. Onlar piyasayı yönlendiriyor. 20 yaşında gençleri isterlerse dünyaca meşhur ediyorlar. Şimdilerde 20'likler ve 70'likler meşhur. 40 ve 50'li yaşlardakiler, sözgelimi Cedar Walton, Victor Lewis, Eddie Henderson, Kenny Barron, Gary Bartz veya Mulgrew Miller yeni yeni keşfediliyor. Bu akıl alacak birşey değil! Bu insanlar 15-20 yıl önce de bugünkü kadar müthiş çalıyorlardı! Neredeydi onlarla ilgilenmesi gerekenler? Biliyorsun, Joe Henderson, ta 1960'larda bilenler tarafından bilinirdi.

Evet ben 1970'lerde albümlerini hergün dinlemedim mi kendimi eksik hissederdim.

Hepimiz için üstaddı o zamanlarda. Birden bir gecede dünyaca meşhur oluverdi! Gülünç! Ama şunu da öğrendik: Medyanın rolünü dikkate almamız lazım. Günümüzün beğenisini plak şirketleri kadar medya da biçimlendiriyor. Kiminle ne kadar çaldınız, yeteneğinizin çapı çok önemli değil artık. İşte bu yüzden günümüzde Joshua Redman, Christian McBride ve Roy Hargrove gibi isimler var. Yanlış anlamayın: Bunların hepsi son derece yetenekli müzisyenler. Hepsi de arkadaşlarım aynı zamanda. Ama onlar için belki pek çok şey aşırı kolay oldu. Kurallar değişik çünkü ve tabii buna bağlı olarak müzik de değişiyor. Joshua ve Roy gibi müzisyenler kendi gruplarını kurup gençlerle dünyayı dolaşabiliyor ve grup elemanlarını besleyebiliyor rahatça. Bu çok güzel. Çünkü grupları için özgün bir sound elde edebiliyorlar. Gelişiyorlar. Ama bunun yanında şu da oluyor: Bildiğin gibi muhteşem bir piyanist olan Mulgrew Miller grubunu turneye götürmekte, grup elemanlarını beslemekte, bir arada tutmada zorlanıyor. Bu çok dengesiz bir durum.

Dinleyiciler de değişti mi?

Evet. Sanırım günümüzün jazz dinleyicisi medyadan ve piyasanın abartılı rakamlarından daha fazla etkilenmiş durumda. Gerçekten ilgiyi hakeden müzisyenleri ya tanımıyor ya da onlara ilgi göstermiyor.

Halk müziği size ne ifade ediyor?

Çok değişik anlamları var bence. Dünya müzikleri artık iyice kaynaşmaya başladı. Medyanın bunda önemli ve olumlu bir rolü var. Karışımdan çok güzel ürünler çıkıyor. Ben çok değişik müzikler dinliyorum. Bartok bence hem klasik, hem de folk müzisyeni. Beni halk müziği nasıl etkiledi? sorusuna yanıt veremem. Kendimi çok açık kafalı bir müzisyen olarak görüyorum. Belki etkileri ilerde daha çok ortaya çıkar.

Bestecilikte en çok etkilendiğiniz kişiler kimler?

Wayne Shorter'dan çok etkilendim.

Rüyanız nedir?

Gelecek için umutluyum. Kendi grubum var. Daha çok turneye çıkabiliyorum onlarla. Önceleri ustalar arayıp turne teklifi verdiğinde hemen evet derdim. Ama artık diyemiyorum. Kendi grubum daha bir öncelikli artık. Bestelerimi daha çok çalmak istiyorum. Bundan büyük zevk alıyorum.

Sonunda nasıl hatırlanmak isterdiniz?

Müziği insanlara duygusal düzeyde erişmiş bir müzisyen olarak. Bence müzik insanlara güzel duygular yaşatmak için var. Benim hayran olduğum tüm büyük müzisyenler, doğrudan doğruya duygularıma seslenenler.

Suşehirli Bizim Arto

Tunçel Gülsoy

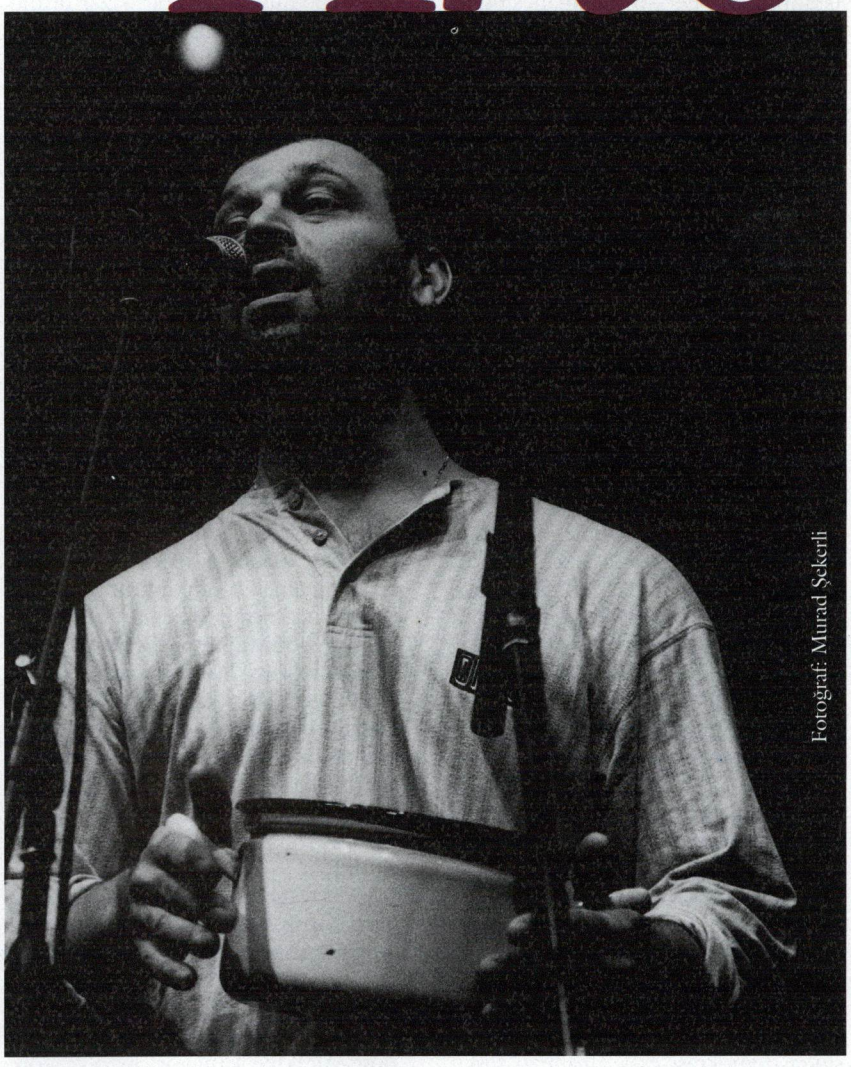

Fotoğraf: Murad Şekerli

Bazı insanları hiç tanışmamış olsanız da çok iyi tanırsınız. Mesele fiziksel olarak tanışmanın da tanıştırılmanın da çok ötesindedir. O insan zaten sizinledir, fiziksel tanışmanız ancak iç birikiminizin daha yoğun olarak ortaya çıkmasına sebep olur. İşte, Arto da böyle bir insan.

Kamil Erdem ile yapmış olduğum tatlı bir söyleşi sırasında bana söylemiş olduğu sözler aklıma geliyor. "Jazz uluslararası bir sanat ise beğenilme platformu da tüm dünya olmalıdır". Tabi o zaman beğenilme kriteri de yerelden küresele doğru hem genişler hem de zorlaşır. Bu platforma çıkmak da zordur, orada kalmak da zordur, yürek ister, inanç ve sabır ister. İşte, Arto böyle bir sanatçı.

Onu dinlemiştim ama konserine gidememiştim. Geçtiğimiz Ekim ayında yapılan Akbank Jazz Festivali aradığım fırsatı bana verdi. Arto sahneye yanlız çıkmadı tabi. Yanındaki grubu dünyaca tanınmış basçı Marc Johnson ve gitarist Wolfgang Muthspiel ile sahneye çıktıkları zaman tüm salon coşku ile onu alkışladı. Tabi "Arto'nun Grubu" ifadesi aslında hem doğru hem de yanlış. Şöyle ki, grup aslında "Right Brain Patrol" olarak anılıyor ve ille de öyle bir tanımlama gerekirse grubun lideri Marc. Ancak İstanbul'da durum değişikti. Arto ev sahibi olarak sahneye çıkmadan önce dostu Uğur Yücel onu biz dinleyicilere "bizim Suşehirli Arto" diye takdim etti. Hoş bir durum oldu; Arto, bizim Feriköylü oğlumuz Arto, Amerika'ya üniversiteye gitmiş de yaz tatilinde ailesini görmeye gelmiş bir Türk çocuğu, onu evladımız olarak bağrımıza basıyoruz. Marc ve Wolfgang da oğlumuz Arto'nun sınıf arkadaşları, Arto onları memleketine tatil yapmaya çağırmış.

O geceyi en güzel Sadettin Davran Yeni Yüzyıl'daki köşesinde anlattı: "Arto müzikte çok yol aldı. Arkadaşları ile sahnede kocaman bir ateş yaktılar. Herkes ısındı. Anadolu ninnileri söyledi Arto. CRR'deki tek konserlerine gelenlere kendi elleriyle yaptığı müziği ikram etti. Ilık, yeni sağılmış süt gibi taze bir müzikti. Duygusal gerilimini büyük bir ustalıkla korudu".

Konserden sonra kuliste de durum aynı oldu. Arto'nun odasının içi ve dışı adam doluydu. Bir ara Marc Johnson odanın önünden kontrabası ile geçmeye çalışırken Arto ile bir iki söz ettiler. Kimse onunla ilgilenmedi. Wolfgang ise ortalarda yoktu. Tüm ilgi Arto üzerineydi. Sevgili Hülya Tunçağ sayesinde Arto ile tanışma ve bir randevu almayı başardım. O gece nasıl geçti hatırlamıyorum.

Taksim'in Talimhane semtinde Feronya Otelinin 715 numaralı odasında görüştük. Odaya ilk girdiğimde benden önce onunla görüşenler henüz çıkmamıştı. Arto onlara son sözlerini söylerken ben dikkatle odayı inceledim. Bildiğimiz bir otel odasıydı, sıradan herşey olması gerektiği gibi, hiçbir ilgi çekici şey yok. Arto sabahtan beri kapalı gişe oynadığından yatağı henüz yapılmamış. Aslan ininden belli olur derler. Bir insanın odası bir gecelik kaldığı bir otel odası olsa bile kişiliğinden birşeyler yansıtır. Yatağın üzerinde kavala benzeyen bir alet ve kemençeye benzeyen ikinci bir alet dikkatimi çekti. Baş ucunda öylesine atılmış paralar gördüm. Kredi kartları ile çok barışık olmadığını düşündüm. Odasındaki küçük masanın üstünde ise bir dolu kaset ve Almanya'da yaşayan bir başka Türk çocuğunun yapmış olduğu CD vardı. Ayakkabıları yoktu. Odanın bir köşesinde konserde de giydiği bağcıkları boncuklu Adidas spor ayakkabılarını gördüm. İçimden gülmek geldi, acaba bizim kız bu modeli beğenirmiydi diye aklımdan geçirdim. Onno Tunç'un anısı ve havası odaya sinmişti. Arto'nun ağabeyi için yazmış olduğu bir yazı aynaya iliştirilmişti. Üzerindeki T-Shirt'ün üstünde ONNO yazıyordu.

Kendime yakın bir koltuk bulup oturdum ve bir futbol maçı kadar süren ancak devre arası olmayan konuşmamızı yaptık.

Sıcacık bir insan bu Arto. Tıpkı sah-

nede olduğu gibi, açık, içten ve mütevazı. Dünyanın önde gelen perküsyonistlerinden biri ama tüm davranışları ve konuşmaları ile bizim insanımız, İstanbul'un Feriköy mahallesinden kardeşim Arto.

Ona "siz" demenin çok garip kaçacağını hissettim ve doğrudan "sen" diye hitap ettim. Hiç yanılmadığımı hemen anladım. Konuşmamızda birçok konuya orasından burasından değindik dokunduk. İçeri girmeden önce hazırlamış olduğum sorular vardı ama konuşma başlayınca uçup gittiler. Ne bir programımız oldu ne de bir planımız, tıpkı jazz gibi doğaçlama. Zaten Arto gibi bir jazz sanatçısına da bu yakışmaz mı?

Ondan bir gece evvelki konserini tartıştık. Kendisini Amerika'da okuyan oğlumuzun eve gelişine benzetmemi gülerek karşıladı. Teşbihte hata olmaz, hatasız da teşbih olmaz ama hissettim ki benzetmemi aynen kabul etti. Kendi konserlerinin güzel olmasını biz dinleyicilerin güzel olmasına bağladı. "Dinleyicinin güzelliğinden biz güzel olduk, bizim bu güzellikten yarattığımız enerji de dinleyiciye geçti" dedi. Ev sahibi gibi davranmasından bahsettim, güldü. "Amerika'da konser verseydik Mark konuşacaktı, Viyana olsaydı söz Wolfgang'a düşerdi" dedi. Tabiki grubun diğer elemanlarının da aynen onun gibi düşündüklerini söylemeye gerek yok, bunu zaten hissediyorsunuz. Aralarında sevgi ve kabulden kaynaklanan sımsıkı bir dayanışma var.

Marc Johnson Jazziz Dergisinde kendisi ile yapılan bir söyleşide bu olayı söyle anlatıyor: Üçümüzün çalışmasında demokrasi esas girdimizi teşkil eder. Her birimiz müziğe kendi öz katkısını yapar. Arto'nun İstanbul'dan gelmesi ve etnik geçmişi bir girdidir. Wolfgang Avusturya'nın zengin klasik müzik geleneğinden gelen birikimini katar. Ben de hem 1960'ların rock, fusion dünyasından hem de klasik jazz geleneğinden gelen bir birikim ile müziğimize katılırım. Evet biz bir jazz grubuyuz ama kavram olarak bunun da ötesine geçiyoruz. Bizler aslında jazz lisanı konuşan, jazz'dan gelen emprovizörleriz.

Arto dergiden kendisine okuduğum bu sözleri kabul etti ve konuşmaya devam ettik. Jazz nedir? Arto bir an düşündü ve "İşte en zor soru bu, çünkü cevabı hem yok hem de çok" dedi. Arto öncelikle jazz'ı Amerika'nın etnik müziği olarak görüyor. Bu tanımlamadan bakınca AşıkVeysel'i de jazz olarak görebiliyor ama bunun ötesinde özel bir ifadesi de var. Jazz'ı bir insanın yaşadığı hayatı ses haline getirmesi olarak tanımlıyor. Kendi müziğini de 28 yıllık tecrübesinin ses halinde ifadesi olarak görüyor. Ancak bu noktada bir şeye dikkatimi çekiyor. "Bugün jazz bir pazar ürünü haline geldi. Madem jazz yaşanan hayatın ses getirmesidir o zaman 1996 yılında 1950'lerin yaşanmış ve ses haline gelmiş şeylerin bugün tekrar ses haline getirilmesi mümkün değildir, John Coltrane bugün yaşasaydı başka türlü çalardı" diye devam ediyor. Klasik müzikte durumun daha farklı olduğunu vurguluyor. Onların kalıplar içinde kalmasını yaptıkları işin tabiatı olarak görüyor. Ancak şunu da söylüyor. "Klasikçiler ile çalacaksan onları böyle kabul etmelisin ve onları değiştirmek yerine kendini değiştirmelisin". Bu noktada bence ilginç bir tartışma konusu ortaya çıkıyor. Ancak bu tartışmayı ülkemizin jazz müzisyenlerine bırakıyorum. Şunu söyleyebilirim, Arto müziği hep ileriye giden bir süreç olarak görüyor (Miles Davis'i anmamak mümkün mü?). Kalıplaşmanın gelişmeyi durdurduğunu ve müziği öldürdüğünü düşünüyor. Devam ediyoruz "müziğin güzelliği ve esası saygı, sevgi ve dürüstlüktür" diyor. Kendisinin dünya jazz'ında kabul edilmesini de yaptığı işi saygı, sevgi ve dürüstlük ile yapmasına bağlıyor. İstanbul'daki konserde kendisine gösterilen ilginin sebebini bir de böyle yorumluyor.

Gene hayata ve müzik ile bağlantısına dönüyoruz. "Müzik hayatımın sesi ama hayatım değil" diye devam ediyor. Ancak müziğin içine girdikçe hayatının müzik olduğunu da ilave ediyor. "Jazz bir yaşam biçimidir" sözlerime yürekten katılıyor. Arto'ya göre "herşeyin başlangıcı insan olmak". Önce insan sonra Türk olursun, önce insan sonra Ermeni, diye ilave ediyor. "Enstrüman değil onun arkasındaki yaratıcı beyin esasdır" diyor. "Bak işte adı üzerinde enstrüman. Ne ifade eder ki tek başına bir insan onu eline almadıkça". Bu arada yatağın üzerindeki kavalı gösteriyor. Kendisine hediye edilen bu kavalı akşam çalışı aklıma geliyor. Arto'nun nefesi ile canlanan o kavalı düşünüyorum. Sonra aklıma konserde Arto'nun sahnede davul niyetine çaldığı düz masa geliyor. Haydi masayı ben de diğer davul hevesliler gibi iyi kötü çalarım diye düşünürken Arto sahnede anamın tenceresine su doldurup çalınca pes etmiştim. Arto o içten gelen sıcaklığı ile devam ediyor; "enstrüman ancak bir araçtır, amaç müzik yapmak ise esas olan enstrümana hayat ve anlam veren arkasındaki beyindir". Yoksa diyor ayıya ceket giydirsen gene ayı olarak kalır. Bir Rus atasözünü hatırlıyorum, "sizi ceketinize göre karşılarlar, bilginize göre ağırlarlar". "Zaman insanın sahip olduğu en kıymetli şeydir" diyor. "Zaman en modern, en taze şeydir" diye devam ediyor. "Ama zaman aynı zamanda en hızlı kaybettiğimiz ve sürekli akıp giden bir şey. Zamanı yaşamasını biliyorsan yavaşlatabilirsin, ancak bu mümkün. Ama durdurmak mümkün değil. Yaşama ise yürekte olmalı. Nasıl ki beyin cansız enstrümana hayat verebiliyor aynı şekilde de yaşayan yürekte beyine ruh veriyor ve anlam kazandırıyor. Sonuçta insan yaşamdan kaynaklanan bir yürek, bir beyin ve enstrüman ile birlikte birikimini dışa vuran bir varlık. Hepsi iç içe ve birbirinden kaynaklanıyor. Peki bu çarkın ateşi nereden geliyor. O da insanın umudu. Umut yoksa hiçbir şey yoktur" diyor. Konuşmaya devam ediyoruz, ben de en az onun kadar konuşuyorum, sanki o benim ile röportaj yapıyor. İşte diyor, "jazz budur, bir sohbet, bir duygu, bir paylaşım". İşte şuracıkta konuşuyoruz, bir hazırlık yaptık mı bunun için, yapmadık ama konuşabiliyoruz. "Jazz insanın içindedir, enstrüman çalmak ise onun fiziksel olarak bir ifadesidir". (Tabi hayatımda bu kadar heveslendiğim halde jazz çalamayacağımı düşünürken birden ben de kıyısından köşesinden jazz'cı olunca çok mutlu oluyorum. Büyük bir insan bu Arto, Mevlana gibi bir yüreği var, herkese açık, herkesi seven ve herkesi yüreklendiren). O konuşuyor ben soluk almadan dinliyorum. "Jazz, müzik denen ummanda küçücük bir parça, müzik jazz'dan büyük, tıpkı insanlığın herşeyin üstünde olması gibi. Saygılı düşünce önemli, karşısındakini saygı ve sevgi ile kabul eden herkes sanatçıdır. Enstrüman da insan dili gibi sanat için bir araç, çalmak ve söylemek de insanın içinde olan sanatın fiziksel olarak performansıdır. Sanatçı olan insan nereden hangi etnik kökenden olursa olsun anlaşabilir çünkü karşısındakine saygı ve sevgi ile yaklaşır". Şaşırıyorum. Karşımda kendi hayat felsefesini çok güzel ifade eden bir insan olduğunu görüyorum. Durmuyor, devam ediyor, "Yön vermek en tehlikeli şeydir. Ben yön göstermem. Herkes kendi istediği yönü görsün ve gitsin. Bir insana en çok verebileceğiniz şey sevgi ve saygıdır. Bir insanın sizden isteyebileceği en çok şey de saygı, sevgi ve dürüstlükte yardım istemektedir. Kalanı insanın kendi başarması gereken şeyler".

İnsana nelerin yön verebileceğini irdeliyoruz, konu kitaplara ve okumaya geliyor. Bu konuda da şunları söylü-

yor. "Kitap da müzik gibi insanın kendini tanıma ve geliştirme serüveninde bir araç. Ancak tüm medya araçları gibi kitabın da arkasında kim var tanımak lazım. İnsanlar medya araçlarını şahsi komplekslerini ve fikirlerini empoze etmek için araç olarak kullanabilirler. Yazılan ve okunan kitaptan insanı tanımak mümkündür". Tüm bu fikirleri hangi okulda öğrendiğini merak ediyorum. Feriköylü bir ayakkabı tamircisi olan babası bilge bir kişiliğe sahipmiş. Babası onu okula göndermemiş ama birgün çocuklarını okula göndermesi için kendisine baskı yapılınca kızmış ve dükkanın açık olan kapısını göstererek bağırmış, "işte okul!". Küçük Arto sokağa bakmış ve okulu görememiş. O an babasının ne kastettiğini anlamış, gerçek okul sokaktır, gerçek okul sokak ile simgeleşen, yaşanan hayattır.

En ağır şey kendine karşı dürüst olmak, kendi gerçeğini kabul etmek. Hepimiz insan olarak gerçeklerden, onlarla yüzyüze gelmekten korkuyoruz. Yanlış yapmaktan korkmuyorum, yanlışlıklar bizim tecrübelerimizdir ve bizleri diğer insanlara yaklaştırır. İnsan ancak yanlışları ile doğruları öğrenebiliyor. ınsanlar kendileri ile ilgili birçok şeyi kendileri seçmiyorlar, doğdukları yer, milliyetleri, dinleri, anneleri, babaları. Ama seçebildikleri şeyler de var. İnsan dostlarını seçebilir. Sahip olduğumuz şeylerin kıymetini bilmek de çok önemli". Bu noktada kendi geçmişi ile ilgili bir ip ucu veriyor. "Müzisyenler yaptıkları işe saygı duymadıkları ve yaptıkları işten zevk almadıkları için Türkiye'den ayrıldım". Bugün de böyle mi, fazla birşey söylemek istemiyor. Derken şimdi yaşadığı yer olan Amerika hakkında konuşuyoruz. "Amerika bana sabır, saygı ve insanları olduğu gibi kabul etmeyi ve sevmeyi öğretti. Orada çok mutlumuyum bilemem ama Amerikan toprağı ile ilişki kurmakta zorlanıyorum, ancak benim kendi problemim. Toprak ile bütünleşemiyorum ve tabiata inemiyorum. Bizleri ayıran doğduğumuz yerlerdir. Her insan doğduğu toprağın karakterini temsil eder. Doğduğun topraktan uzak olmak insanı kısıtlıyor. İçimdeki kompleksleri atamıyorum, içinde yetiştiğim sistemin bana verdiği kalıpları kıramıyorum. Yoksa Amerika'nın bana karşı bir önyargısı yok. Dünyalıyım diyebilmek için içindeki kompleksi yenebilmen lazım. Benim dünyam bütün dünyadır demeye çalışıyorum, bu duyguya yakın yaşıyorum".

Ne kadar orada yaşasa da Arto'nun köklerinin ve yüreğinin burada olduğunu hissediyorum. Açıkça söylemese de satır aralarından bu okunmakta. Konuşmaya devam ediyoruz ve ben yeniden düşünmeye başlıyorum. "Farklı olabilmek esas güzelliğimizdir ama farklılık güç olarak kullanıldıkça kötü oluyor. Tek tip olunca kontrol de çok kolay olur ama esas güzellik farklılıkların armonisinden çıkar. Fasulye ve pirinç ayrı şeylerdir, çiğ olarak yanyana yenemezler, ancak piştikten sonra tüm dünyanın fasulyeleri ile güzel bir armoni oluşturur (Türklerin milli yemeğinin kuru fasulye pilav olması herhalde tesadüf değil). Milliyetçilik ve din insanın kalbinde kalması gereken şahsi şeyler. Ben buralıyım ve bu ülkenin insanıyım. Ne kadar uzak yaşasam da buradan hiç kopmadım. Ermeni olmaktan hep gurur duydum. Ermeni olduğum için ben ve ağabeyim bir baskı ve sıkıntı hissetmedik. Zaten Onno'nun cenaze töreni de Türkiye'nin onu nasıl bağrına bastığını gösterdi. Dürüstüz, ismimizi değiştirmedik. Onno, Orhan olmadı. Ayrılıklarımız var ama gittiğimiz yol aynı".

Karşımda konuştukça Arto beni bir köşeden alıp bir başka köşeye götürüyor. Biraz şaşırıyorum, biraz düşünüyorum, ama en önemlisi onun açıklığı ve sıcaklığı ile etkileniyorum. Zaman akıp geçiyor, biz Arto gibi becerikli olup, şu söyleşinin zamanını yavaşlatamıyoruz. Gene de ona son bir sözü veya Türkiye'de yaşayan insanlara bir mesajı olup olmadığını soruyorum. Şöyle diyor; "Kendinize ve birbirinize karşı dürüst, saygılı ve sevgi dolu olun. Enerjiniz varsa bunu birşeyleri yok etmek için harcamayın. Bakın bugün en kıymetli şey temiz hava ve temiz su oldu. Enerjinizi temiz hava ve temiz su için harcayın. İnsanın tek gerçek ihtiyacı bunlar. Meselenin tam özüne inerseniz bunun böyle olduğunu göreceksiniz ve bu dil, din, ırk, sosyal ve ekonomik sınıf ayrımaksızın herkes için aynen geçerli. Yıllar sonra İstanbul'a döndüm, gördüm ki Arnavutköy'den artık denize giremiyoruz. Çok üzüldüm. Madem denizleri bu hale getirecektik, o zaman neden bu vatan için kanımızı döktük ki".

Sonunda zaman bitti, odasına dışarıdan gelen telefon sesleri sıklaştı. Onu diğer insanlarla da paylaşmak gerektiğini üzülerek de olsa idrak ettim. Kendisi hakkında merak ettiğim birtakım başka şeyleri sordum ama herşeyi öğrenemedim.

Arto Aslan burcu, evli ve iki çocuğu var, karısı da bir melez. Amerika'da, New York'da, Manhattan'da yaşıyor. Bu kısımda yaşamanın her yere kolay ulaşım açısından kolaylık olduğunu belirtiyor (Amerikalı olmak ile New Yorklu olmak farklıdır, bunun için özellikle belirtiyorum. Farkı merak edenler Serdar Turgut'un yazılarını okusunlar, ben onun yazılarından öğrendim). Okulunu, müzik dışı hobilerini, sevdiği yazarları, tuttuğu takımı ve daha birçok şeyi öğrenemedim ama içimden hissettim. Zaten bunları öğrenmemin de çok bir önemi yok. Ancak Amerika'ya gitmesinde ve bugünkü kültür birikiminde rahmetli Onno'nun çok büyük bir desteği ve teşviği olmuş. Bu çok açık. İlerisi için planlarında rahmetli ağabeyi Onno için yapmak istediği bir CD var. Night Ark grubu ile de İstanbul'a gelecek ve Onno için çalacaklar. Onno Arto'nun içinde hep kalacak olan bir acı ve özlem. Konserde de söylemişti "işler eskisi gibi değil". Ondan ne zaman bahsetse sesi kısılıyor, durgunlaşıyor.

Bu noktada da gene Sadettin Davran'ın konser hakkındaki yazısına sığınıyorum. "Her konserin bir tasarımı vardır. Parçaların seçimi, sırası, takdimi; neredeyse icranın kendisi kadar önemlidir. Her konserin bir öyküsü vardır. Hiçbir konser bir diğerine benzemez, hiçbir konser başladığı gibi bitmez. Her konserin sonunda müzisyenler de dinleyenler de kendilerini konser öncesinden farklı hissederler. Araya müzik girmiştir".

İstanbul'daki konser de Marc Johnson'un popüler bestesi "Samurai Hee Haw" ile başlamıştı. Konserin son parçasında Arto davulun üstüne kurunca melodi çalan birkaç oyuncak bıraktı ve onlar hala çalarken sahneyi yavaşça terketti. Marc ve Wolfgang o giderken hala çalıyorlardı. Arto ise çocuklarını güzel masallar ve ninniler ile rahatlatarak uyutan bir anne gibi bizi bıraktı ve gitti, ta ki gelecek İstanbul seyahatine kadar.

İstanbul'daki söyleşimizde onunla konuşurken de bir başka konser yaşamış oldum, müzikal değil ama felsefi. Araya birşeyler girdi, ikimiz de farklı hissettik. Konuşma bittiği zaman ikimiz de aynı insan değildik, değiştik.

Bu söyleşiyi yaparken teyp kullanmadım, sözleri tam söylendiği gibi yazamamış olabilirim, yanlış anladıklarım veya yazdıklarım olmuştur, doğru anladıklarım da... Zaten Mevlana'nın dediği gibi "ne kadar söylersen söyle, karşındakinin anlayabildiği kadardır söylediklerin". Ben de umarım Arto'yu doğru anlayabilmişimdir. Zaten amacım da Arto denen bu dünyadan sizlere empresyonist bir rüzgar estirebilmekti.

EMİN FINDIKOĞLU

Serdar Karabatı

1956 Mart Küçük Sahne'de
İsmet Sıral Altılısı
Düzenlemeler Arif Mardin
Konuk Sanatçı Hasan Kocamaz
1956 Nisan Dizzy Gillespie
Büyük Orkestrası
Emin Fındıkoğlu'nun gittiği ilk konserler. Yaş onaltı.

Bu konserler sırasında mı müziğe ilgi duymaya başladınız?

O sıralar ben trompet üflemeye çalışıyordum, çok güzel bir etkilenme oldu tabii. Dizzy'ninki çok ciddiydi. Arif Mardin'in aranjmanlarını yaptığı konser de çok derli topluydu; her şey yazılıp çizilmiş, parçalar çok iyi sıralanmıştı. Şimdiki yerli müzisyenlerin konserlerinde hava değişmeden devam ettiği için genelde üçüncü parçadan sonra sıkıntı başlıyor. Bu olaya hiç kafayı takmıyorlar bizimkiler. İçine dönük parça olsun, ama monotonluk olmasın. Neyse, Dizzy Gillespie o zamanlar zirvedeydi, keçi sakalı, beresi, yukarı bakan eğri trompeti falan; Miles Davis'ın seksenlerdeki havası gibiydi Dizzy'nın o zamanki havası. O dönemde başka pop müzikleri vardı gerçi, ama swing zaten ikinci dünya savaşı öncesinde devrin pop müziği karakterinde olduğu için bu da onun devamı gibiydi. Bebop geleneğinin büyük orkestraya taşınmış hali, Dizzy'nın çok sükseli olduğu bir dönem. Gençler salonu dolduruyorlardı. Türkiye doğu ülkesi gibi değildi o zamanlar, hala bir batı ülkesi gibiydi. Dizzy Gillespie'nin geniş kitlelere on konser vermesi ne demek! Bir de ölmeden bir yıl önce geldi, o kadar. Soyunma odasının kapısında bekliyordu dönemin fistikları, Saray sinemasının çıkışında olay müziğin de ötesindeydi ve çok güzeldi.

Türkiye'de ortam yeniden hareketlendi. Ama altmışlardaki o dönemle arada bir kopukluk olmuş.

Arada bütün dünyada bir kopukluk oldu. Sonra yavaş yavaş geri gelmeye başladı, biz de bunu bir zaman sonra yakaladık. Ama biraz şekil değiştirerek geldi müzikler. Bir de şuna inanıyorum, bunların daha küçük bir kitlenin müziği olarak kalması lazım, büyük kitlelere yönelince sulanıyor. Büyük kitlelere gidenler konformist müziklerdir. İster istemez ucuzlayacaktır. Halbuki bu türün karakterinde anarşik olmak var ve öyle oldu daima, ama şimdilerde durum değişik. Vaziyete ayak uyduran bir fusion'la karşı karşıyayız çoğunlukla.

Daha geniş kitlelere ulaşan Afro-Amerikan aksanlı müziklerin yepyeni insanların ileride bize katılmalarını sağlayacak aktarıcı nitelikte bir işlevi olabilir.

Evet, olabilir. Ama iyisi kötüsü hep bir arada sunuluyor. Mesela bir festival yapılırken, hele bizde özellikle, bu türle uzaktan yakından alakası olmayan acayip acayip adamlar geliyor. Çok ticari gruplar geldi. Mesela Branford Marsalis'in Buckshot Lefonque'ını televizyonda izledim, bence iğrenç bir şey. Aslında Branford Marsalis çok iyi bir müzisyen, Debussy çaldığı Rromances for Saxophone'da, Shirley Horn'un arkasında çaldığı zaman veya, harika ama tek başına ortaya bir şey koyacak bir ağırlığı yok. Ancak bilen birinin onu kullanması durumunda başarılı olabilen bir insan. Milt Hinton ve Jeff Watts'lı Trio Jeepy'sını aman mutlaka dinle falan dediler, çok gariban geldi bana. Bu tip tenorlu üçlülerin eski örnekleri o kadar yüksek düzeyde ki...

Çalınanların genelinde de eskiye göre 'gariban' bir durum var mı?

Var. Kesin. Altmışlarda yapılan parçaları otuz yıl sonra yeniden çalıyorlar, komik oluyor. Bir kere tempoların bir oturaklılığı yok. Şimdi müzisyenlerın düzeyi çok yüksek aslında. Ben şuna inanıyorum, daima grupların başındaki beyinlerde problem çözülüyor. Her şeyi bilmek, çok iyi eğitim almış olmak ortaya anlamlı bir şeyler koymak için yeterli değil. Bu bazı insanlara özgü tanrı vergisi bir şey. Mesela Miles en büyüklerden, müziğin yönünü defalarca değiştirmiş. Coltrane de tabii. Coltrane o kadar değiştirmemiş, ama bir kere fena halde değiştirmiş. Belki Coltrane kadar değiştirmemiş, ama

Sevdiği Şarkıcılar
Nina Simone
Shirley Horn

Sevdiği Piyanistler
Bill Evans (Scott LaFaro'yla çalarken)
Herbie Hancock
(hepsinin en büyüğü)
Paul Bley (özel merakı)
Keith Jarrett (her zaman değil)
Geri Allen (her zaman değil)

Avrupalılar
Jasper Van't Hoff (Hollandalı)
Jon Balke (Norveçli)
Franco d'Andrea (İtalyan)
Siegfried Kessler (Alman)

Tevellüt 1940, İstanbul.
1950'lerin ortasından itibaren müzikle ilgilenmeye başladım.
Saint Joseph okul orkestrasında mellofon çalıyordum o sıralar.
Sonra trompete geçtim, gündüzleri konservatuara gitmekteyim; konservatuardan arkadaşlarla Cüneyt Sermet'in evinde toplanıp, müzik konuşuyoruz.
1959-60 arası Amerika'dan dönen Arif Mardin'den armoni ve aranjörlük dersleri aldım.
Askerliği tamamlayıp 1962'de burslu olarak Berklee'ye gittim.
1964'te Berklee'de 'A Tribute to Duke Ellington' adında bir albüm yaptık. Benim de iki düzenlemem vardı.
1966'da ülkeye dönüş. İstanbul'da yaşayan İsveçli saksofoncu Lennart Jansson'un grubunda piyano çalmaya başlıyorum. Şanslı bir başlangıç.
Müzik dolu bir yaşam başlıyor. Kurulan, dağılan topluluklar....1969'da Big Band bile kurdum, radyo programları çaldık, DJ'lik de yaptım.
1971'de kabare tiyatrosu kurdum! Hair ve Brecht-kabarenin müzikleri. İsmet Küntay ve Haldun Taner'le hazırlanan oyunlar.
Dört yıl Avrupa ve İskandinavya'da dans müziği çalmak gibi faydalı bir deneyim.
1970'lerin sonlarında Onno Tunç, 1980'lerde Tuna ôtenel ile kurulan topluluklar.
Bunların sonuncusu sekiz kişilik 'Euphony' oldu. Repertuar çok eklektik idi; Ravel'den Bartok'a, Paco'dan Carlos Gardel'e, StrayHorn'dan Paul Simon'a kadar.
1985'te Bilsak Festivali'ni başlattım, üç günde 15 konser gibi çok yoğun bir olaydı bu.
1989'dan başlayarak kışları Bodrum'da kalmayı denedim.
1990'da New York'lu piyanist Armen Donelian'ın altılısı yeni albümlerinin ilk parçası olarak 'To Waltz or Not To' adlı parçamı kullandı. Bu parçanın garip ritmini Anthony Cox-Bill Stewart ikilisi yorumladılar.
1996'nın şubat ayında, müziğe 40 yıl takıldıktan sonra kendi adıma bir albüm yaptım, piyasaya çıkması yıl sonunu buldu nedense. Asıl mesleğim aranjörlük olduğuna göre, bu albümün birazcik kalabalık bir grupla yapılmış olması gerekirdi. Ülkemizin kalburüstü üfleme çalgıcıları benim yazdığım parçaların armonileri üzerine solo yapmaktan pek hoşlaşmıyorlar, onun için kontrabasçı Mahmut Yalay ve davulcu Ateş Tezer ile piyanonun etrafına kurulu bir üçlü, ve sentetizörü az az kullanarak hafif orkestral bir hava yaratmak gibi bir çözüm yolu aradık. Dörtlü çalınan parçalarda ise Hasan Kocamaz armonikasıyla katıldı.

Sonny Rollins de öyle... Rollins ortalıktan çekilmiş, Coltrane'in hak ettiği ilgiyi yakalamasına engel olmamak için. Bir yıl boyunca kendi kendine çalışmış. Bunu yapabilecek büyük insanlar bunlar. Sonny Rollins'ın köşebaşı olacak bir kaç plağı var, mesela Live at the Village Vanguard, kontrbas Wilbur Ware, davul Elvin Jones. Sonra the Bridge. Köprünün altında çalışmış bir yıl, ondan bu isim. Coleman Hawkins'le çaldığı albüm de ayrıca. Böyle kişiliklerin ağır bastığı ortamlarda herkes onların dümen suyuna giriyor ve herkes çok iyi netice veriyor.

Hiç böyle lider tipinde biri yok mu şimdilerde?

Var mı? Kim var? En büyük hokkabaz Wynton Marsalis var! Güzel giyiniyor, kravatları, takım elbiseleri... ne çalıyor, eskilerin çaldığını çevirip kazın yanmamasını sağlıyor. Miles Shirley Horn'un bir kaç yıl önceki plağı You Won't Forget Me'de o kadar iyi çaldı ki, bir sonraki albümde de çalması planlandı, fakat ömrü yetmedi. Yerine Wynton'ı çağırmışlar. Down Beat Wynton için 'a poor replacement for the intended Davis' (çalması düşünülen Davis'in yerine zayıf geliyor) diyor. Hakikaten de öyle. Wynton güzel çalıyor, ama bu işi bir yerlere götürecek bir adam değil. Hak ettiğinden de çok fazla övülüyor.

Miles Davis'i eleştirenler de var.

Miles Davis'in Bitches Brew'den itibaren, yetmişten sonra yaptıklarını ben de dinlemiyorum şahsen. Fakat bu adam o zamana kadar öyle işler yaptı ki, ondan sonra artık oyun havası çalsa gene benim için çok büyüktür. 1945, '49'da, '56, '58'de, ve '60'larda bu adamın yaptığı korkunç şeyler var. Miles'la çalanlar daha sonra kendi başlarına da iyi işler yaptılar. Wayne Shorter'la Herbie Hancock'ı dinleyemedim İstanbul'da. Tony Williams beşlisini dinledim televizyonda, çok beğendim. Gerçi bizim Can Kozlu bırak o herifi der, davulcu olarak kendi açısından haklı olabilir. Ama Herbie Hancock'ı atlayamayız. Her türlü müziği içine alan geniş bir anlayışı var. Olayı çok güzel yerlere itiyor. Her şeyin müthiş bir incelikle tek bir piyanistte birleşecebileceğini düşünmezdim. bizde altmışlarda Nejat Cendeli vardı bu nitelikte, çok araştırmacı bir müzisyendi. Belçika'da yaşıyor. Şimdilerde bizden ağırlığı olan Aydın Esen'i görüyorum bir tek. Üstelik uluslararası platformda. Yerli yapım CD'lerle birlikte araştırma da artar diye düşünüyorum.

Çok iyi oldu CD'lerin yayınlanması. Önder'le Kerem bu işe asılıyorlar, onlar yapmasa benim aklıma gelmezdi. Türkiye'de albüm yapabileceğimiz yani. Benim sürekli yapmam gerekmez, bu yaptığımın aynını yapmanın anlamı yok. Onlar gençler sık sık yapsınlar, ben daha yavaş yavaş bir şeyler koyabiliyorum ortaya. O kadar çok yazmıyorum, yılda bir veya iki. Yeni bir parçada ortaya konulacak şey, müzisyenin daha önce bilmediği bir şey olmalı. Yani besteci bir parça yazarken kendi kendine bir şey öğrenmiş olmalı. Ortaya bir problem koyup onu çözmesi gerekir. müzikte de önceden bildiklerinin bir adım ötesine taşıması gerekir kendini. Bu da hemen olmaz. Söyleyecek yeni bir şeyim yoksa hiç yazmıyorum.

Tasarladığınız başka projeler var mı?

Türkiye'deki müzisyenler çoğunlukla enstrümantal çalıyor, fakat ben herkesten daha çok vokal müziğe meraklıyım. Şarkıcılarla çalışmayı seviyorum. Norveç'te bir orkestram vardı, orada Nükhet Ruacan söylüyordu. Türkiye'de Sunny'le çalıştım. Kimse ona eşlik etmek istemiyordu, ben ve Neşet Ruacan hariç. Müzisyenler çok rahatsız olurdu Sunny'den, ama dinleyenler bayılırdı. Şimdilerde ise yeni bir şarkıcı kattık topluluğa, Arzu Akçay, İzmir'lidir. Albümde yok, ama bizimle konserlerde ve kulüplerde söylüyor. Şarkılara yaklaşımını çok beğeniyorum.

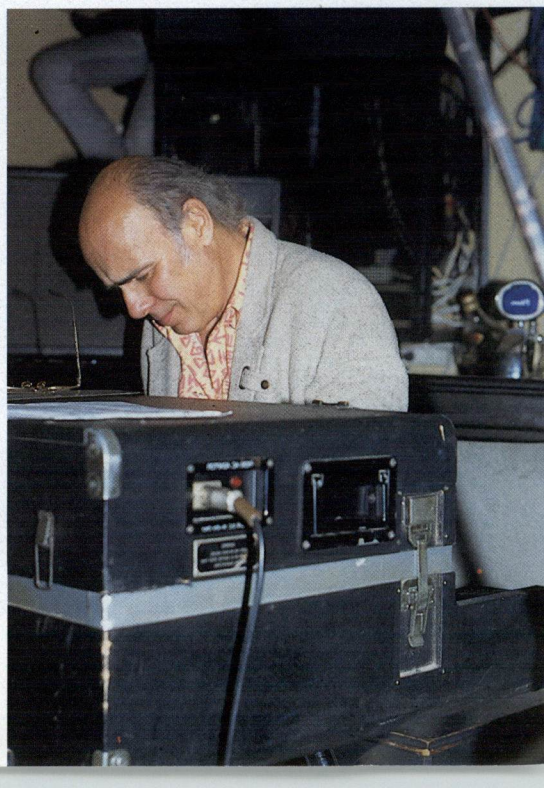

Lirik Piyanonun Küçük Prensi
MICHEL PETRUCCIANI

Tunçel Gülsoy

On yıl kadar önce idi, sevgili dostum Levent Öget Etiler'de şimdi açık olmayan bir müzik ve fotoğraf dükkanında çalışırdı. Ben o sırada Levent'den adı resmen böyle konmamış olsa da jazz dünyası dersleri alırdım. Her seferinde bana sabır ve sevgi ile yeni jazz gruplarını ve sanatçılarını dinletir ufkumu açardı (bugün aynı şeyi Radyo Forex'de FM 95.3, her Çarşamba yapıyor, meraklı arkadaşlarıma dinlemelerini tavsiye ederim). Michel Petrucciani ile de bu şekilde tanıştım. Bu yazıyı yazarken ilk aldığım Petrucciani CD'sinin üstünde kalan fiyat etiketini gördüm. 55,000.-TL. Her gidi günler hey.

Kısa zamanda umutsuz bir Petrucciani'kolik oldum. Müziği beni çok etkiledi ve buna bağlı olarak Michel'in hayatını merak ettim. Öğrendikçe daha fazla şaşırdım. Kurbağa prense benzeyen bu adamın öyküsü aslında özürlü bir insanın boyun eğmeyerek kadere karşı verdiği inanılmaz bir mücadelenin destanıdır. Hayatındaki en çarpıcı taraf çocukluğunda geçirdiği bir kemik hastalığı yüzünden vücudunun normal gelişmemesidir. Ancak Michel bu hastalığa karşı büyük bir azimle savaşıyor, hayattan kopmuyor ve bu savaşında içindeki derin müzik sevgisi ve olağanüstü müzikal kabiliyeti ona destek oluyor. O bugün jazz dünyasının en iyi piyanistlerinden biri ve bu noktaya gelişi ne tesadüf ne de kolay olmuş.

Birgün onu gerçekten görme fırsatım da oldu. İki yıl önce ıstanbul Festivalinde konseri vardı. 14 Temmuz 1994 günü konsere heyecanla gittim (daha sonra Down Beat Dergisi İstanbul Jazz Festivali'ne ayırdığı köşesinde Michel'in bu festivalde çekilmiş bir fotoğrafına yer verdi). O güne kadar hem CD'lerini dinlemiş hem de hakkında çok şey okumuştum. Fizik görünümünün olağandışı olduğunu da biliyordum ama yine de hayatta hiçbir şey insanın kendi gözleri ile görmesi gibi olmuyor. Bu konserin ilginç yanı Michel'e eşlik eden bir yaylı sazlar dörtlüsü "Graffiti"ydi. Basda ağabey Louis Petrucciani vardı. Derken başlama saati geldi. Michel ve yaylı sazlar grubunu da katarak "Septet" adını verdiği grubu sahnede yerini aldı. Michel düşündüğümden de kısa boylu ve garip vücutlu bir insandı. Üzerinde beyaz bir takım elbise ve başında da boyu ile tam bir tezat teşkil eden kocaman bir panama şapka vardı. Hani "şahdı, şahbaz oldu" derler ya, onun gibi birşey. Bu arada grubunun diğer elemanları onun arkasından sessizce ve derin bir saygı ile yürüyorlardı. Sanki sahneye Amerikalı bir gangster çetesi ile çıkıyordu. Piyanonun sahnenin sol tarafında olduğunu ve oturma pozisyonunun seyirciye arkası dönük olduğunu farkettim. Michel koltuk değnekleri ile ama kimseden yardım almadan ve dik adımlarla o güzelim Steinway'a doğru yaklaştı. Normalde konserde piyanistler piyanonun önüne gelip dizlerini bükerek piyanonun iskemlesine doğru vücutlarını indirerek otururlar. Michel ise çok farklı bir durumda idi. İskemle boyuna büyük geliyordu ve mecburen vücudunu yukarı doğru kaldırarak piyanoya oturdu. Ayakları havada kalmıştı. Koltuk değneklerini yere bıraktı. uzun boylu ağabeyi Louis de Michel ile derin bir tezat teşkil edecek şekilde onun sağ tarafında ama seyirciye dönük olarak pozisyon almıştı. Graffiti ise Michel'in sol tarafında bir set üzerinde sanki klasik bir oda

müziği çalmak için sırasını bekleyen orkestra gibi sıralandı. Herşey çok garip gözüküyordu. O an Michel'in kollarının uzun ve ellerinin büyük olduğunu farkettim. Tüm grubu ona dikkatle bakarken piyanoya doğru eğildi ve işte o an dünya değişti. Daha ilk notalar ile birlikte gangster kılıklı garip adam bir anda gitti ve piyanonun küçük prensi geldi. Hani prensesin öptüğü lanetlenmiş prensin kurbağa kılığından tekrar prens haline gelmesi gibi bir duygu bu. Yakışıklı prens çaldı, çaldı, tüm seyircisini bir başka dünyaya çekti, götürdü, getirdi. İnanılmaz bir piyano hakimiyeti vardı. Klavye onun elleri altında adeta küçülmüş gibiydi. Grup da tam teşekkül halinde bu sihirli havaya mükemmelen uymuştu. Yaylı sazlar grubu ile jazz üçlüsünün böylesine tatlı bir şekilde uyuşabileceğini düşünmemiştim. Anlatması güç ama yaşaması doyumsuz bir iki saat geçti. Konser bitti. Çıkarken de grup başta iri yarı bascı ağabey olmak üzere arkasından saygı ile sessizce çıktı ama bu sefer Michel'in o gizemli etkisi biz seyircileri de içine almıştı. O an kendimi diğer grup elemanları gibi Michel'in arkasında saygı ile yürür gibi hissettim. Michel çok büyük bir müzisyendi. Hiçbir zaman CD o duyguyu insana tam olarak aktaramazdı. Daha sonra Graffiti ile Fransız Dreyfus markası için doldurmuş olduğu "Marvellous" albümünü aldım. Burada İstanbul'daki konserden farklı olarak basda Dave Holland ve davulda Tony Williams var. Okuduğum bazı eleştirmenler yaylılar ile Michel'in klasik jazz üçlüsü arasında tam bir uyum olmadığını söyleseler de ben belki de yaylı sazlar için yazılmış olan klasik eserleri de sevmenin etkisi ile bu albümü çok beğenerek dinliyorum.

Size Michel'i biraz anlatmak istiyorum. Daha önce de belirttim. Bir Fransız ama İtalyan asıllı aileden. İtalyan dedesinin Fransa'ya göç etmesinden sonra babası Orange'e yerleşiyor ve Michel 28 Aralık 1962'de doğuyor ama çocukluğunun önemli bir kısmını Avignon yakınlarındaki Montelimar'da geçiriyor. Burada yedi yıl müzik çalışıyor. Ailesinin küçük bir müzik grubu var. Çok müziksever bir insan olan babası piyano ve gitar, ağabeyi ise bas çalıyor. Kendi tabiriyle sokakta yetişiyor ve yine kendi sözleriyle tam bir züppe, kendini beğenmiş bir firlama oluyor. Dokuz yaşına kadar okuma yazmayı öğrenemese de müziğin temel ilkelerini çok çabuk öğreniyor. Babasının müzik aletleri satan dükkanında çalışıyor ve org demo'ları yapıyor. Bunu gören bir kadın müşteri derhal orgu satın alıyor ama daha sonra dükkana dönerek aynı yaşlardaki küçük oğlunun orgdan Michel gibi sesler çıkaramadığından şikayet ediyor. Babası müşteriye sorunun orgdan kaynaklanmadığını izah edinceye kadar çok zorlanıyor.

D i s k o g r a f i

- **Michel Petrucciani Trio** - *Owl 025 CD 1981* / JFJ Clark, Aldo Romano
- **Estate** - *IRD TDM 001-2 1982/* F.De Castri, Aldo Romano
- **Oracle's Destiny** - Owl 032 CD/1982/*Solo*
- **100 Hearts** - Concord CCD 43001 1983/*Solo*
- **Note'n Notes** - Owl 037 CD/1984/*Solo*
- **Live At The Village Vanguard** - *Concord CCD 430062 CD/1984* Palle Danielsson, Eliot Zigmund
- **Cold Blues** - *Owl 042 CD/1984/* Ron McClure
- **Pianism** - *Blue Note CDP 746295-2 CD/1985* Palle Danielsson, Eliot Zigmund
- **Power Of Three** - *Blue Note B21Y 46427-2 CD/1986* Wayne Shorter, Jim Hall
- **Michel Plays Petrucciani** - *Blue Note B21 Y486979-2 CD/1987* Abercrombie, Garry Peacock, Eddie Gomez, Roy Haynes, Al Foster, Steve Thornton
- **Music** - *Blue Note B21Y92563-2 CD/1989* Joe Lovano, Gil Goldstein, Adam Holzman, Romero Lubambo, Anthony Jackson, Chris Walker, Andy McKee, Addie Gomez, Lenny White, Victor Jones, Frank Colon, Tania Maria.
- **Playground** - *Blue Note 21S 95480-2 CD/1990* Adam Holzman, Anthony Jackson, Omar Hakim, Aldo Romano, Steve Thornton.
- **Promanade With Duke** - *Blue Note CDP 780590-2/1992* / Solo
- **Marvellous** - *Dreyfus FDM 36564-2 CD/1994* Dave Holland, Tony Williams, Graffiti String Quartet.
- **An Theatre de Champs Elysees** - *Dreyfus FDM 36570-2/1995/* Solo

Jazz'a olan ilgisi dört yaşındayken televizyonda seyrettiği Duke Ellington'un etkisi ile başlıyor. Ancak babasının jazz müziğine olan düşkünlüğü ve geniş koleksiyonu sayesinde ilgisi derinleşiyor. Babası albümler konusunda oldukça seçici (bu seçicilik Michel'i de etkiliyor kendi ifadesi ile müzik konusunda içe dönük ve dar düşünceli oluyor). Koleksiyonda babasının jazz gitar çalmasının etkisi ile bu enstrüman ile ilgili sanatçılar ağırlık taşıyorlar. Michel böylece Wes Montgomery, Wynton Kelly, Tal Farlow, Red Norvo, Barney Kessel, Kenny Burrel ile tanışıyor. Bu arada diğer jazz devleri de Michel'in alemine giriyorlar. Başta Errol Garner, Oscar Peterson, Art Tatum, Fats Weller, Thelonious Monk, Bill Evans, Cannonball Adderley, Herbie Hancock ve fusion döneminden önceki çalışmaları ile Miles Davis. Ancak ilgisi babası gibi gitar değil de piyano yönünde gelişiyor. Dinlediği albümlerdeki piyanistlerin çalışlarını taklit ediyor. Oniki yaşındayken Oscar Peterson'un sağ el çalışını aynen taklit edebiliyor.

Evdeki yaşantısını özellikle fiziki özüründen dolayı kendini çok kısıtlayıcı buluyor. Müzik onun için kemik hastalığına karşı ruhsal bir tedavi oluyor. Ancak klasik ile başlamasına rağmen jazz olarak gelişiyor. Klasik müzik çalıyorlar ama küçük Michel bundan sıkılıyor ve babasına bu müziği bırakmak istediğini söylüyor. Bu müzik çok yapmacık ve burjuvalar için diye düşünüyor (ancak piyano stilinde bu klasik ekolün izi hep sürecek).

Onaltı yaşındayken birçok şeyi kendi çabası ile öğrenmiş bir insan olarak dünyayı dolaşmak üzere evi terk ediyor.

Michel'in kariyer hikayesi çok ilginç. Başarıya önce Avrupa'da ulaşıyor. Daha sonra Amerikan rüyası başlıyor. 15 yaşındayken Kenny Clarke ve Clark Terry ile çalıyor. Paris'e taşınıyor. Fransa'da çeşitli jazz festivallerine katılıyor. Ama esas yıldızının parladığı an başka. Önce onu International Herald Tribune gazetesinin yazarı Mike Zwerin keşfediyor. 1980'de ilk albümü olan "Flash" çıkıyor. Lee Konitz ile birlikte başarılı konserler veriyor. Dünya çapında bir piyanist olmasında meşhur saksofoncu Charles Lloyd'un büyük katkısı var. Onunla 18 yaşında iken bir arkadaşını ziyarete gittiği Kaliforniya'da tanışıyor ve Charles bu gencecik insandaki zeka, müzikal olgunluk ve müzikal renkliliğe hayran oluyor. Kendini emekliye ayırmış olan ve Kaliforniya'ya yerleşmiş olan Charles Lloyd Michel'in verdiği ilham ile yeniden grup kuruyor ve 1980 yılında Michel'in küçük prens öyküsü başlıyor. Lloyd onu Avrupa konserlerine de götürüyor ve Montreux Festivalindeki konserleri albüm olarak 1982'de yayınlanıyor. 1983'-

de Amerika'nın doğu yakasında verdiği konserler ile de tanınmaya başlıyor. Ünlü emprezaryo George Wein'in teşviği ile Carnegie Hall'da solo konser veriyor ve çok olumlu eleştiriler alıyor.

1985'de Blue Note ile ilk kendi adını verdiği triosu ile "Pianism" isimli albümünü yapıyor. Bu benim Levent'den aldığım 55 bin liralık ilk Petrucciani albümüm. Basda Palle Danielsson ve davulda Eliot Zigmund kendisine eşlik ediyorlar. Palle ve Eliot ile Charles Lloyd grubunda beraber çalışmışlar. Doğal olarak da Michel hakkında sayısız yazı ve yorum yayınlanıyor.

Leonard Feather onun hakkında yazdığı CD kapak yazısında (100 Hearts) şöyle diyor: "Bill Evans'ın inceliğini, McCoy Tyner'ın ritmik dinamizmi ile eriterek ve diğer başka elemanları da katarak kendine has bir stil oluşturuyor. Kendisine kimlerden etkilendiği sorulduğunda ise şöyle ifade etmiş "Benim için Bill Evans toprağın tuzudur. Coltrane ve Bird'ü de severim. Sanırım yaptığım işte Coltrane'in verdiği ilhamın yansıması vardır". Ancak Avrupa kökeni ve klasik müzik eğitiminin etkisi stilinde egemen oluyor. Küçüklüğünde dinlediği ve taklit ettiği tüm blues kökenli Amerikalı jazz piyanistlerine rağmen Avrupa romantizmini çağrıştıran bir çalış tarzı var. Michel mükemmel bir piyanist olmanın yanısıra çok iyi bir besteci de. Bu özelliğini CD'lerinde sıkca görüyoruz. "Pianism" albümündeki altı parçanın dördü kendi bestesi. Konserlerinde hem kendi bestelerini hem de jazz standartlarını çalıyor. Özellikle standartları çalarken potpori yapmayı çok seviyor. Bu çalış stilinde parçaları birbirleri içine sihirli bir şekilde dokuyor ve tek bir kumaş gibi örüyor. Bu dokuma sonunda ortaya çıkan şey ağırlık olarak en az besteci kadar Michel'in yarattığı eser oluyor. Çok beğendiği Keith Jarrett gibi çalarken zaman zaman ağzı ile melodiyi mırıldanıyor. Piyano egsersizi yaparken kullandığı ilginç bir teknik var. Sol eli ile melodiyi çalarken sağ eli ile de aynı melodiyi yarım ton üstten çalıyor ve aynı zamanda emprovizasyon yapıyor. Bu şekilde beynini birbirinden ayrı iki ayrı parça halinde kullanabildiğini söylüyor. "Bazen aklım istediğim noktaya varmak için gereken kıvraklığa erişemiyor ama tekniğim beni aklımın gitmek istediği yere taşıyor" diyor. "Bu yüzden enstrümantalistim ve piyano beni aklımın sınırlarının ötesine taşıyor" diye ekliyor. Bu teknik Michel'in müzikal ifadesini geliştiriyor ve olağan'ın ötesine taşıyor.

Michel ile ilgili sıradan hiçbir şey yok. Çalışında, icraatinde ve tutkularında sınır tanımıyor. Felsefesi sorulduğunda da ilginç cevapları var: "Felsefem çok basittir, çok fazla entellektüellik sıkıcıdır, çok fazla komedi sıkıcıdır, herşeyin fazlası sıkıcıdır, insan nerede bineceğini ve ineceğini bilmelidir. Müziğe gelince felsefemi şu Arap sözü ile açıklayabilirim, sizi mutlu edebildiğim için mutluyum, bana müziğim için teşekkür etmeyin. Bu benim zevkimdir ve egoistce kendim için yapıyorum. Size, sizi mutlu etmeme izin verdiğiniz için ben teşekkür ederim".

İki yıl önceki İstanbul konseri için yapılan program kitabında onun hakkında gerçekten ilginç şeyler söylenmiş. "Jazz tarihinde dinleyici sayısını arttırma başarısını arttıran müzisyenler oldukça azdır. Louis Armstrong, Duke Ellington ve Count Basie'nin yanısıra Erroll Garner ve Miles Davis'i içeren küçük bir topluluk, bir bakıma zorlayıcı bir ifade sayılabilecek jazz'ın geniş kitleler tarafından sevilmesini sağlamışlardır. "Lirik Piyanonun Küçük Prensi" diye de adlandırılan Fransız piyanist ve besteci Michel Petrucciani de artık bu seçkin sanatçı grubuna dahil olmuştur. Melodi ve yaratıcılık yüklü özgün stili ve müthiş tekniğiyle jazz'ın dahi piyanistlerinden biri. Gereken yaşta, gerekli birikime sahip, yeterli ölçüde bir bağımsızlığın ve aydın bir düşünce yapısının yanısıra jazz tarihinin akışını etkileyebilecek bir karizması olan, jazz düşkünü beyaz virtuözler arasında en vurucu ve en kalıcı olanı. Petrucciani'nin başarısının ardındaki sihirli kelime iletişimdir. Michel'in zengin ve duygu yüklü müziğini henüz keşfetmemiş olanlar, onun piyanonun tuşlarında yaşamla hesaplaştığı konserlerini izlediklerinde, bu kelimenin ne anlama geldiğini ve anlatılanın ne kadar dokunaklı bir yaşam öyküsü olduğunu çok iyi anlayacaklardır".

"Pianisim" ve "Marvellous" dışında benim dinlediğim diğer albümleri Jim Hall ve Wayne Shorter ile "Power of Three", Adam Holzman ve Omar Hakim ile "Playground", McCoy Tyner ile "The Manhattan Project", solo albümü "100 Hearts" ve en son olarak da Dreyfus ile yapmış olduğu son albümü "Au Theatre des Champ-Elysees". Bu sonuncusu da 100 Hearts gibi solo ve double albüm. Zaten ister solo ister grup ile çalsın Michel her zman etkileyici ve sürükleyici. Benim kişisel görüşüm Michel'in solo albümlerinin daha etkileyici olduğudur. Belki hastalığı ile yaptığı mücadeleden gelen bir özellik bu. Tek başına savaşan ve her şeyini kendi yaratan insanlara ait bir özellik. Müzik yaratmayı ve icrasını paylaşmayı sevmediğini düşünüyorum. Son albümünü dinlerken bunu daha güçlü hissettim.

Kemik hastalığına karşı vermiş olduğu savaş muhakkak ki onun kişiliğine ve müzisyenliğine çok etki yapmıştır ama bugün geldiği seviyede hastalığı onun hakkında anlatılabilecek son şeydir. Petrucciani'nin öyküsü kendini ve tabiatın kendisine verdiği sınırları büyük bir azimle aşan bir insan ruhunun öyküsüdür ve bu öyküde onu seven ve dinleyen tüm hayranları için alınacak dersler vardır.

Son dakika notu: Bu yazı yayına hazırlanırken Michel'in son albümünü keşfettik. İsmi "Flamingo". Bu seferki grup gerçekten müthiş. Kemanda Stephane Grappelli, davulda Roy Haynes ve basta George Mraz var (Dreyfus 36580-2). Size bu albümü gelecek sayımızda tanıtmayı umuyoruz.

Ölümünün 3. yılında, jazz'a hayatını vermiş *davulcumuz* EROL PEKCAN'ı saygıyla anıyoruz

(11.06.1933-11.01.1994)

Hülya Tunçağ

Nerelerdesin Erol Baba!

İri gövdesi, beyaz saçı ve sakalı, güler yüzü, sevgiyle, hoşgörüyle dopdolu yüreğiyle o, Türk jazz çevresinin Noel Baba'sıydı.

11 Ocak 1994... Türk jazz tarihinin kara günü... Türk jazzının önderi davulcu Erol Pekcan'ın kalbine yenik düştüğü gün ve henüz 61 yaşındaydı. Bütün ömrünü, bir yaşam biçimi olarak benimsediği jazz müziğine vermiş, sevdirmek için uğraşmış, pekçok genç müzikçiye elini uzatmış ve yetiştirmişti.

Bu İstanbul beyefendisi, 1933 yılında Moda'da dünyaya geldi. Haydarpaşa Lisesi'nde okudu. Jazz müziğini, ağabeyinin etkisiyle dinlediği Voice Of America Radyosu'ndaki jazz programlarıyla sevdi, tıpkı benim gibi. Ardından davula gönül verdi. Türkiye'deki ilk organize jazz topluluğunu kurdu Erol Baba...

1 Şubat 1958, Türk jazz tarihinde önemli bir olayın yaşandığı gündü. Öğleden sonra Ankara'daki Türk Amerikan Derneği'nin yeni binasının mahzeninde Erol Pekcan orkestrası bir konser verdi. Toplulukta basta Selçuk Sun, trompette Angelo Rota, piyanoda bir başka İtalyan müzikçi Atila Garai ve kornoda konservatuar öğrencisi Melih Gürel yer alıyordu. Bu konser için konservatuar yönetim kurulundan izin alabilmek sorun olmuş, sonunda jazz seven bir öğretmenin, besteci Ulvi Cemal Erkin'in çabalarıyla çözümlenmişti. Pekcan'ın, jazz'ın bu ilk yıllarında korno gibi bir bakır üfleme çalgıyı topluluğuna alması hem şaşırtıcı, hem de harika bir olaydı. Üstelik Melih Gürel, çalgısında klasik müzikte olduğu kadar jazz müziğinde de çok başarılıydı.

Erol Pekcan'ın bu tarihi topluluğunun Ankara Radyosu'ndaki emisyonları da çok ünlü ve başarılıydı. Ardından İstanbul Radyosu da jazz emisyonlarına başladı. Jazz kıvılcımı çakılmıştı bile...

Jazz kıvılcımını 1950'lerden günümüze alevlendirerek taşıyan Erol Pekcan, gerek alevi gerek jazz'ın ruhunu birçok yabancı ve Türk jazz müzikçisiyle paylaştı. Ömrünü jazz'a veren sevgili Pekcan'ın ne yazık ki İstanbul ve Ankara Radyosu'ndaki kayıtları (eğer silinmediyse) dışında yalnızca bir longplay'i ve dört 45'lik plağı bulunmaktadır. Bir de 1990'ların başında Parliament Superband'in üyeleriyle yaptığı jam-session kayıtları.

Longplay'ine gelince, 1978 yılında başçı Kudret Öztoprak, alto saksofoncu ve piyanist Tuna Ötenel ile yaptığı "Jazz Semai" idi bu albüm... Son jam-session'ı ise 28 Ekim 1992'de Parliament Superband onuruna verilen yemekte gerçekleşti. Bu görkemli müzik olayında sah-

1933'de İstanbul'da doğdu. İlk kez 1953'de Avusturyalı bir grupla beraber çalarak profesyonel müzik yaşamına başladı. Önce 1954'de Erdoğan Çaplı ile birlikte, sonra da 1957'de Melih Gürel (piyano) ve Selçuk Sun (bas) ile bir üçlü kurarak Ankara Radyosu'nda çalışmalarını sürdürdü. Yine aynı radyonun "Eğlence Program Orkestrası" olarak görev aldı ve televizyonda solistlere topluluğuyle eşlik etti. Bu arada 7 yıl süreyle TRT Hafif Müzik Denetleme Kurulu üyesi olarak çalıştı. 1984'de Urban Cities of America Sempozyumuna katıldı ve ABD'nin ünlü jazz merkezlerini dolaşarak konferanslar verdi, müzik çalışmalarına katıldı. 1985'de grubu ile 13.İstanbul Festivali'nde ve 1.Bilsak Uluslararası Caz Festivali'nde yer alan Erol Pekcan, rahatsızlandığı güne kadar TRT İstanbul Radyosu'ndaki programlarına ve çeşitli kulüplerdeki çalışmalarına devam ediyordu. Türkiye'nin ilk jazz kaydı olan Jazz Semai adlı plağı Tuna Ötenel, Kudret Öztoprak ile birlikte kaydetmiştir.

neyi Neşet Ruacan, Önder Focan, Nezih Yeşilnil, İmer Demirer, Nilüfer Ruacan, Fatih Erkoç, Phil Woods, Jesse Davis, Michael Leonart, Mike Ledonne ve Christian McBride gibi Türk ve dünya jazz'ının ustalarıyla paylaştı.
Hep olduğu gibi 1993 yılındaki Parliament Superband konserlerini sunacak, 27 Kasım'daki jam-session'a da katılacaktı. Ancak, konserlerden üç dört gün önce hastalandı ve hastaneye kaldırıldı. 1994 yılına hastane odasında yaşam aygıtlarına bağlı olarak girdi. 11 Ocak Salı akşamı da yaşamını yitirdi.
Birçok festival ve jazz konserini yanyana izlediğim sevgili Erol Pekcan'ı bütün jazz olaylarında gözlerim arıyor, özlemim gittikçe artıyor...
Nerelerdesin Erol Baba?
Biliyorum, sen artık başka bir boyutta, yakın dostun Dizzy Gillespie, Miles Davis, Sarah Vaughan, Ella Fitzgerald, Duke Ellington, Gerry Mulligan, Stan Getz, Count Basie ve Woody Herman ile jam-session'lar yapıyorsun...
Çünkü onların swingini çok seversin, bilirim...

Sebla Pekcan

Bundan 1-2 ay önce Zuhal Focan Ocak ayı içinde çıkaracağı Jazz Dergisi için babam Erol Pekcan hakkında bir yazı yazmamı istedi. Ocak 1997 canım babacığımın 3.ölüm yıldönümü ve o kapak olacaktı. Böyle bir dergiye babam hakkında yazı yazmanın ne kadar gurur verici ve ne kadar hüzünlü olduğunu anlatamam.
"Jazz Dergisi!", yaşamı boyunca böyle bir dergiyi çıkartmayı çok istemişti babam, ama ne yazık ki bu dergi o öldükten sonra çıktı ve ne yazık ki yaşarken değil de ölümünün 3.yılında kapak oldu bu dergiye. Zaten öyle değil midir? Birçok sanatçı öldükten sonra kıymetli olur.
7 yaşında, annesinin tuvalet masası önünde duran puf babamın ilk jazz davulu olmuş sonra "Voice of America"da dinlenilen büyük orkestralar ona jazz'ı çok sevdirmiş ve ailesinin tüm karşı çıkmalarına rağmen jazz davulcusu olmaya karar vermiş ve 53 sene hiç ödün vermeden kendi çapında davulunu çalmaya devam etmiş.
Jazz, müziğin dışında onu o kadar

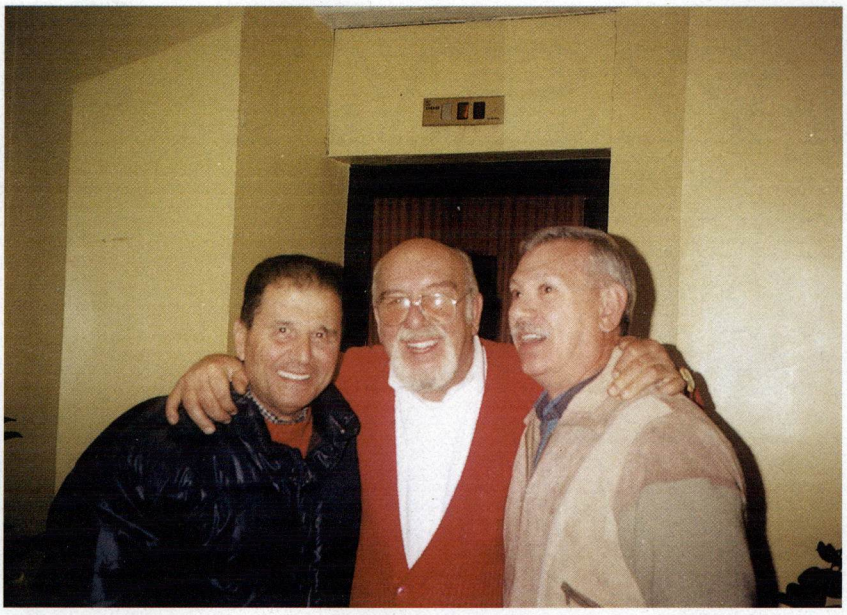

etkilemiş ki arabasının plakasından, denizdeki minicik teknesine kadar, yaşamındaki herşey jazz'la doluydu. Jazz onun yaşam biçimiydi.
Çoğu zaman, akşam iş bittikten sonra eve gelir, annemle beni uyandırır, yeni aldığı bir jazz LP'sini dinlettirirdi. Sabaha kadar müzik dinleyip daha sonra okula gittiğim zamanlar oldukça sık olurdu. En başarılı ve en iyi öğrencisi annemdi. Sürekli sınava girer ve iyi bir dereceyle sınıf geçerdi.
Her zaman böyle bir babam olduğu için gurur duydum. O çok farklı bir insandı. Asla para kazanmak uğruna ve ucuz iş yapmadı, her zaman gerçek bir sanatçı oldu. Onu hatırlayan, anan herkese teşekkürler ederim.

Selçuk Sun

Erol'suz Geçen Üç Yılım...

10.1.1994 yılı... Gününü hatırlamıyorum, evde oturmuş müzik dinliyordum ama açık söylemek gerekirse, dinlediğimden de hiç birşey anlamıyordum. Çünkü içimde tarifi mümkün olmayan bir sıkıntı vardı. Akşam üzeri saat 19:00 gibi telefon çaldı, telefonun diğer ucundaki sevgili İmer Demirer'di, bana aynen şöyle söyledi; Selçuk ağabey, Erol ağabey'i biraz önce kaybettik.
Bu sözü duyar duymaz içimdeki sıkıntının da sebebini anladım zaten, hemen giyinip bir taksi tutarak Amerikan Hastahanesinin yolunu tuttum. Orada İmer, eşi Ayşe, Erol'un ilk eşi Ayten ve kızı Sebla vardı, tabi ki Ayten'in yanına gidip onu teselli etmeye çalıştım ama üzüntüm kimsenin aklının alamayacağı kadar fazlaydı. Düşünün bir kere, 30 yıldan fazla bir beraberlik, hem de ne beraberlik. Çalarken soluma her dönüşümde o güleryüzle çalış ve bir yığın anı.
Erol ile 1957 yılının yaz ayında tanıştık. Ben o zaman Caddebostan Gazinosu'nda çalışıyordum. Türkiye'de ilk defa 9 kişilik bir orkestra kurmuştuk ve o orkestrada kimler yoktu ki; Nejat Cendeli, İsmet Sıral (rahmetli), Hırant Lüsigyan (rahmetli), Vasfi Uçaroğlu ve ben. Neyse... Garson gelip beni birisinin görmek istediğini söyledi, gittim, kar-

şımda bayağı yapılı sarışın bir genç duruyordu. Tanıştık, adının Erol Pekcan olduğunu ve benim Ankara'ya gelerek onunla birlikte çalışmamın mümkün olup olmadığını öğrenmek istediğini söyledi. Yanında da Melih Gürel vardı. Melih benim konservatuardan sınıf arkadaşım ve en sevdiğim arkadaşlarımdan biriydi. Teklifi düşünmeden kabul ettim. İşte gidiş o gidiş. Ankara'da inanılmaz güzel günler geçirdim. Zamanımın çoğu Erol'un evinde müzik dinleyerek geçti. Bu arada bizim kahrımızı çekebildiği için de Ayten'e teşekkür borçluyum.

Erol çok iyi bir davulcuydu, tekniği yoktu, nota bilmezdi, ama ruhuyla davul çalar ve çaldırırdı. Bizim radyo programlarımız denetime gireceği zaman denetim kurulu üyeleri çaylarını söyler ve zevkle dinlerlermiş.

Erol ile bir defa küstük o da Cumhuriyet Gazetesi'nde kendisine müzik tüccarı dediğim içindi, çünkü Türk jazz'ını asla kabul etmemiştim. Bana göre jazz evrensel bir müzikti ve öyle kalmalıydı. Dargınlığımız üç ay sürdü ve üç ay sonra bizi bir konserden sonra sevgili Cüneyt Sermet barıştırdı. Herşeye rağmen birbirimizi o kadar severdik ki, barıştığımız zaman bile hiç dargın gibi değildik. Zaten o vesileyle de vaz geçemeyeceğim dostum, herşeyim Ömer Tektaş'la tanıştım. Ömer'in evinde bütün konser provalarımızı yapardık. Orası adeta bir konservatuar gibiydi ama provalarda bol içki içilen bir konservatuar.

Birgün Nişantaşı Ziya Restaurant'ta televizyon çekimi yapacaktık. Erol ve Tuna Ötenel ile birlikte. Erol lacivert elbiselerini giymiş ve davullarını kurmaya çalışıyordu. Ben de onu kızdırmak için sürekli olarak, Erol, haydi çabuk ol, diye bağırıp duruyordum. O da kan ter içinde tamam tamam deyip duruyordu ama bu olayı aynen nakletsem daha iyi olacak galiba. Ziya'nın barının etrafı epeyi kalabalık. Ziya o kocaman bardağıyla viskisini yudumluyor ve kameramanlar da Erol'un işini bitir-

mesini bekliyorlar. Ben de barın içinde duruyorum. Erol davulunun zillerini de piyanonun üzerine koymuş, uğraşıp duruyor. O arada ben, Erol hadi yahu deyince, dur be oğlum, yapıyoruz işte... derken ne olduysa o arada oldu ve Erol'un kolu piyanonun üzerinde duran zile çarpmasıyla korkunç bir gürültü çıktı. O anda herkes susmuştu, ben fırsatı kaçırırmıyım, hemen o sessizlikten faydalanıp bağırdım. Tüh Allah Belanı Versin! Ziya gülmekten o koca vücuduyla sallanıyor, herkes katıla katıla gülüyordu. Erol bana baktı, ama o arada 20 saniye falan geçmişti. Bu sefer herkes yine sustu ve Erol'un vereceği cevabı bekliyorlardı. Erol kafasını kaldırdı, yorgun ve bitkin bir vaziyette Allah Senin Belanı Versin! demez mi, işte o zaman daha da çok gülmüştük. Bu anı sizlere çok komik gelmeyebilir ama anında yaşamak lazım bazı şeyleri.

Erol Amerikan Hastahanesinde yatarken, onu görmek cesaretini bir türlü kendimde bulamadım. Onu hasta yatağında kabul edemiyordum. Yalnız yatakta değil, gırtlağında nefes alabilmesi için konulan boruyu, yani o solgun ve bitkin Erol'u görmek yerine her zamanki gibi hatırımda kalması için gidip görmedim. Belki egoistlikti ama ayaklarım gitmedi. Oysa hastaneye üç defa onu görmek için gitmiştim ama her defasında geri döndüm.

Erol'a beni bırakıp gittiği için biraz da kırgınım, çünkü bu kadar erken gitmemeliydi. Dost acı söylermiş: Eğer kendisine biraz daha iyi baksaydı ve biraz disiplinli yaşasaydı, yemin ederim ki hala yaşardı.

Neyse olan oldu. Sevgili Erol nur içinde yat! Allah gani gani rahmet eylesin. Hiç bir zaman aklımdan ve kalbimden çıkmayacaksın, bunu böyle bil, olur mu sevgili Panda'cığım...

Dalgaların Swing'inde...

İki tutkusu vardı onun, Jazz ve deniz. Arabasının plakası 34 CAZ, teknesinin adı Jazz'dı. 17.Uluslararası İstanbul Festivali, yıl 1989. Charles Lloyd (saksofon, flüt), Bobo Stenson (piyano), Palle Danielsson (akustik bas) ve Jon Christensen (davul) AKM'de konserlerini tamamlarlar. Okay Temiz'in İsveç'ten arkadaşlarıdır Lloyd'a eşlik eden müzisyenler. Okay ve Erol denize davet ederler İsveçli'leri. Jon gelemez ama Okay, Bobo, Palle Erol'un "Jazz"ıyla, Ergun Eremkar kendi teknesiyle Fenerbahçe Marina'dan çıkarlar yola.

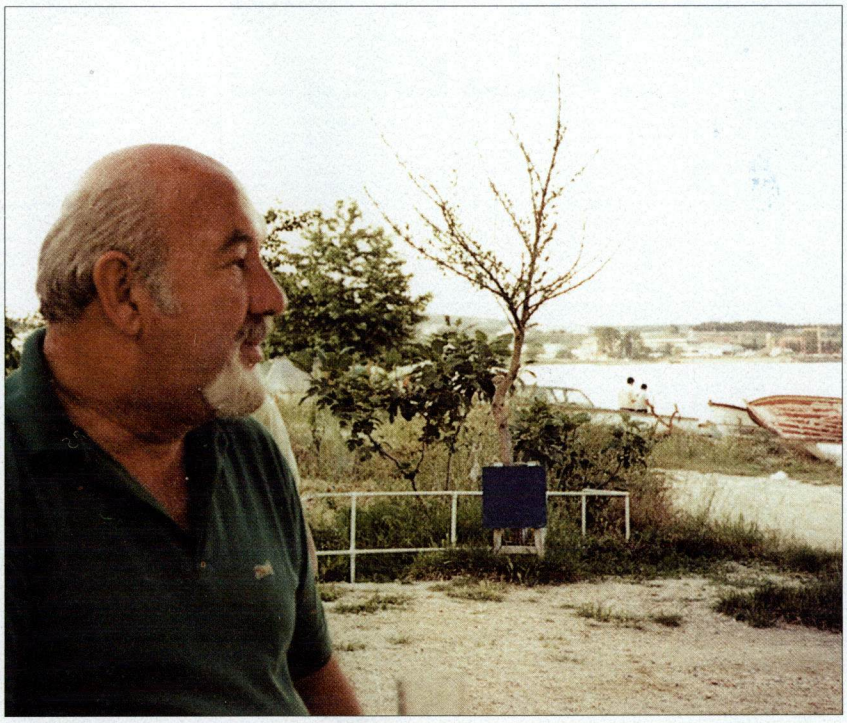

Güneş önce İsveçli'lere inat gizler yüzünü. Biriki çapari atarlar. Pek verimli değildir deniz. Yine de Bobo ile Palle'in keyifleri gıcır mı gıcır yakaladıkları birkaç istavritten.

Kınalı'nın arkasında deniz çarşaf, güneş yorgan. Rakılar önce bardaklara sonra midelere doldurulur. Tekneden tekneye yan masa muhabbeti başlar. Ee, jazz'sız olur mu? Radyo açılır. O da ne? Palle, "kaset mi?" diye sorar. Keith Jarrett ile Belonging'de kendisidir bas çalan.

Dünyanın Türkiye'sinde, Türkiye'nin İstanbul'unda, İstanbul'un Kınalıada'sı arkasında, jazz ve deniz tutkunu Erol Pekcan'ın takasında, kırk yılın birinde İsveçli Palle kendini dinler Türk radyosunda.

Jazz da deniz de tutkunlarını buluşturur birbirleriyle bir yerlerde, dalgaların swinginde...

Pek can Erol'a büyüyen sevgiyle...

PolyGram

Caz, Verve®

Verve® YENİ

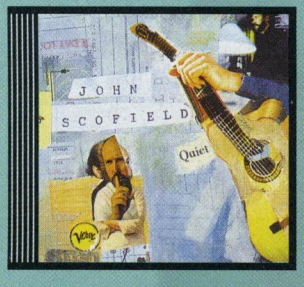

JOHN SCOFIELD
Quiet (Verve)
Caz gitarın son 15 yıldaki en büyüklerinden sayılan John Scofield' dan alışagelmişin dışında bir albüm. Pat Metheny' nin kendisine tavsiyesi ile ilk kez tamamında akustik gitar çaldığı bir albüm yapan Scofield' a Quiet' ta mükemmel bir müzisyen kadrosu destek vermiş. Randy Brecker, Wayne Shorter, Steve Swallow ve Bill Stewart albümün önde gelen eşlikçileri. Scofield, bilinen soundunu akustik gitarı ve mükemmel nefesliler ile biraz yumuşatabilmesine rağmen, her zamanki armonik yapısını özenle korumuş gibi. Gerek John Scofield hayranlarının gerekse her caz severin zevk ile koleksiyonlarına koyabilecekleri bir albüm.

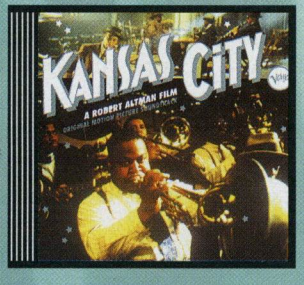

KANSAS CITY
Original Motion Picture Soundtrack (Verve)
Bir süre önce dünya sinemalarında ve bizde gösterilen, geniş yankılar uyandırmış bir film müziği. Konusunu 1930'larda Caz'ın beşiği sayılan şehirlerden Kansas City'deki yaşamdan alan filmin bir özelliği de, zamanın müzisyenlerini günümüzün genç kuşak cazcılarının canlandırması ve seslendirmesi. Joshua Redman, Nicholas Payton, Christian Mc Bride, Mark Whitfield, Don Byron, Ron Carter, Craig Handy gibi müzisyenlerin katkısıyla 1930' ların Kansas City' si tekrar canlandırılmış. Caz' a gönül verenlerin ve caz kültürünü benimseyenlerin oldukça ilgisini çekecek bir albüm. Genç kuşak müzisyenlerin yorumlarına dikkat...

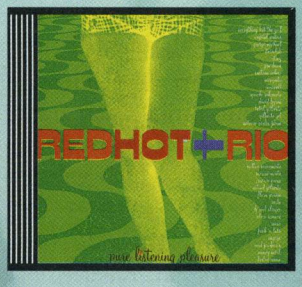

RED, HOT & RIO
(Verve)
'Hiç Sting veya George Michael latin tarzı söyler mi ?' diye düşündüyseniz, işte cevabı: Red Hot Organizasyonu, tamamını Aids yararına bağışladığı toplama albümlere dokuzuncusu Red, Hot Rio' yu ekledi. Tamamında Sting, George Michael, Everything But The Girl, Incognito, Milton Nascimento, Herbie Mann gibi sanatçıların kendi yorumlarıyla yaptıkları Latin/Bossa Nova tarzı parçaların günümüze uyarlanmış halinin bulunduğu bu albüm, Amerika' da albüm listelerinde bir numaraya çıktı. Eski ile yeninin sentezi bu albümün klasik gözdeleri: 'Desafinado', 'The Boy From Ipanema', 'Corcovado' , 'How Insensitive' , 'Black Orpheus'...

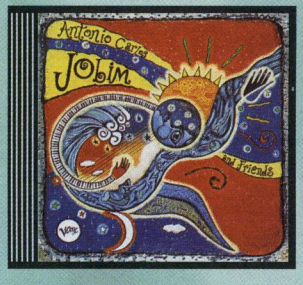

ANTONIO CARLOS JOBIM & FRIENDS
(Verve)
6 Nisan 1994' de dünyanın önde gelen caz müzisyenleri Sao Paolo Jazz Festivalinde A.C. Jobim için düzenlenen konserde kendisine eşlik ettiler . Bu mükemmel gece ne yazık ki Jobim' in ölmeden evvel memleketi Brezilya' da verdiği son konser oldu. Bu konser, bu albüm ile ölümsüzleştirildiği için ayrı bir özellik taşıyor. Herbie Hancock, Jon Henderson, Shirley Horn, Gonzala Rubalcaba, Gal Costa, Ron Carter gibi ünlülerin yorumladığı Jobim klasiklerini Jobim' in eşliğinde dinlemek müzikseverlere adeta bir şölen A.C. Jobim ve tarzına gönül verenler için kaçınılmaz, arşivlik bir albüm.

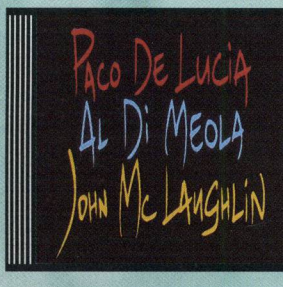

PACO DE LUCIA, AL DIMEOLA, JOHN McLAUGHLIN
The Guitar Trio (Verve)
Gitar üçlüsü deyince dünyada akla ilk gelebilecek isimlerin başında geliyorlar. "Friday Night At San Francisco" ile bir klasiğe imzalarını attılar. Bir dönem, gitarist olmak isteyen her gencin idol' leri oldular. 'Passion, Grace & Fire' ile beraberliklerini sürdürdüler. 1990' lardaki suskunluklarını ilk olarak bir dizi konser, daha sonra da uzun zamandır beklenen 'The Guitar Trio' ile bozdular. İsimlerine yakışan, çarpıcı kompozisyonlar ve mükemmel tekniğin tekrar buluştuğu, onlara gönül vermişleri, eski günlerin anısına heyecana boğacak bir albüm.

DECCA PHILIPS Classics BELART AM RECORDS GITANES polygram EDITIONS DE L'OISEAU-LYRE LONDON mercury metronome MO MOTOWN polydor VERTIGO Verve

RAKS MÜZİK

le dinlenir...

ALBÜMLER

JEFF LORBER
State Of Grace (Verve)
Piyanist Jeff Lorber pop-jazz sevenlerin pek yabancı olmadığı isim. Daha önce 'West Side Stories' ve 'Worth Waiting For' adlı albümlerle karşımıza çıkan Lorber, State of Grace' de alışagelmiş çizgisini biraz da günümüzün soundunu ekleyerek devam ettirmiş. Dave Koz ve Art Porter gibi konuk sanatçıların da bulunduğu, zevk ile dinleyebileceğimiz funk ve hiphop etkileşimli modern anlamda bir pop-jazz albümü.

TELL ME SOMETHING
The Sogs of Mose Allison with Van Morrison, Georgie Fame, Mose Allison, Ben Sidran (Verve)
Efsanevi söz yazarı ve bestekar Mose Allison' ın yapıtları bir çok müzisyen üzerinde derin bir etki yapmıştır. O' nu 20. yüzyılın en büyük bestekarları arasına sokanlar dahi vardır. Şarkı sözleri bir çok sanatçıya ilham kaynağı olmuş Allison, belki de modern blues' ı en iyi tanımlayan bir devdir. Bu toplama albümde, Van Morrison ve diğerleri Allison' un müziğini çarpıcı ber şekilde yorumlamışlar. Blues meraklıları için gerçek bir müzik şöleni.

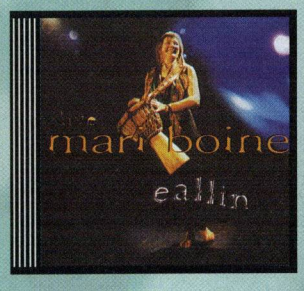

MARI BOINE
Eallin (Live) (Antilles)
Mari Boine bizlere biraz yabancı bir isim. Norveç' li vokalist özellikle Avrupa' da bilinen ve caz festivallerinde aranan bir isim. Tarzı 'World Music' kategorine giren Mari Boine' ın bu üçüncü albümü ve tamamı konser kayıtları. Etnik enstrümanların ve dünya müziği soundunun hakim olduğu bu albüm her kesimden müzikseverin ilgisini çekecek düzeyde.

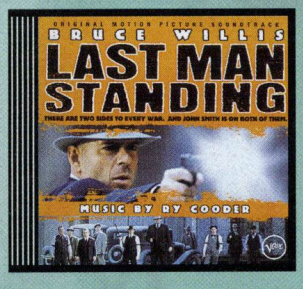

LAST MAN STANDING
Original Motion Picture Soundtrack (Verve)
Konusunu 1900' ler Amerika' sının çete hayatından alan, başrolünü Bruce Willis' in oynadığı filmin müziklerini ünlü blues gitarcısı Ry Cooder yapmış. Yıllar önce 'Crossroads' adlı filmin müzikleri ile uzun süre gündemde kalan Cooder, bu yapıtında gitarı yanında yaylı ve nefesli aranjmanlara da geniş yer vermiş. Bunların yanına bir de çarpıcı sound efektler eklenince, filmin havasına yakışan bir soundtrack ortaya çıkmış. Pek yakında ülkemizde de vizyona girecek olan bu filmi blues sevenlere ve film müziği meraklılarına ısrarla tavsiye ederiz.

ORNETTE COLEMAN
Sound Museum - Hidden Man
Sound Museum - Three Women (Verve)
Bir müzisyen, çok ender olarak müzik dinleyiş şeklimizi değiştirmiştir. Bu müzisyenlerden biri de Ornette Coleman' dır. Coleman daha New York' da sahne aldığı1950' li yıllardan itibaren dünyaya yeni müzik alternatiflerini sunmaya çalışan, dünyanın kabul ettiği öncü bir saksofoncu. Bu 2 albüm, Coleman' ın bir bakıma bilinen quartet ortamına, biraz değişik bir üslup ile geri dönüşü. Geri Allen, Charnett Moffett ve oğlu Denardo Coleman' dan oluşan dörtlüsü ile 'kompozisyonal doğaçlama' adını verdiği tarzı ön plana çıkaran Coleman, müziğin bir stil değil, bir ifade olduğunu savunuyor. Bu 2 albüm, yapısal olarak birbirlerine benzese de, içerik açısından birbirlernden farklılar. Denysel jazz ve Ornette Coleman meraklılarının epeyce ilgisini çekecek bir albüm.

Lütfen bu formu doldurup (212) 266 7518 No'lu faksımıza gönderirseniz, ücretsiz kataloğumuza sahip olabilirsiniz.

Adı, Soyadı:.....

Adres:.....

.....

Tel./Fax:.....

İlgilendiğiniz müzik dalı: ❑ Pop+Jazz ❑ Klasik

GITANES JAZZ PRODUCTIONS · polyGram · Verve

PolyGram - Raks Müzik Yapım San. Tic. A.Ş.
Merkez : Korukent Sitesi A3 Blok D. 21 Levent 80600 İstanbul
Tel: (212) 212 3651 (3 Lines) Fax: (212) 266 7518
Dağıtım : Tel: (0212) 520 8599 Fax: (0212) 520 8548

ocket · fontana · Fourth & Broadway · GEE STREET · ISLAND · REMARK · TUFF GONG · WING · REALLY USEFUL RECORDS · WILDCARD · Stockholm Records · Hollywood RECORDS

1958 yılında Milliyet Gazetesi'nde Cüneyt Sermet imzasıyla yer alan iki ayrı makaleyi yayımlıyoruz. Bize yazıları ileten, yayımlanmasına izin veren Cüneyt Sermet'e ayrıca teşekkür ediyoruz.

Cüneyt Sermet

Atila Garai Triosu, Erol Pekcan ve *Birkaç Düşünce...*

Ankara'da Intim isimli lokalde dinlediğim Atila Garai Trio'su memleketimizde de iyi caz müziği çalındığını bir kere daha ispat etmiş durumdadır. Atila Garai piyano, Tommy Hardy kontrabas ve davulda da Sandu'dan teşekkül eden bu trio hem caz hem dans müziğini mükemmel olarak çalmaktadır. Bu arada da ortaya çıkan netice Atila'nın memleketimizin en iyi caz piyanisti olmasıdır. Son derece güzel bir tekniğe, nefis fikirlere ve sağlam bir armoni bilgisine sahip olan Atila memleketimizdeki diğer bütün caz piyanistlerinden birkaç gömlek üstündür. Öyle-

ki bu piyanisti dinlerken insan ah şöyle yapsaydı böyle yapsaydı diyemiyor, çünkü Atila yapılması lazım gelen herşeyi tam yerinde ve hemen hemen en iyi şekilde yapıyor. Şimdiki halde Atila'nın yegane eksiği stildir. Zaman zaman Dave Brubeck, Pete Jolly, Hampton Hawes, Oscar Peterson v.s. tarzlarına kaçan Atila kendine has bir stil bulduğu zaman dünyanın sayılı piyanistlerinden olabilir.

Kontrabascı Tommy Hardy'de son zamanlarda bir hayli ilerlemiş. Arada bir gene yanlış notalar ve entonasyon hataları duyulmakla beraber tonu ve swing'i geçen seneye nazaran son derece tekamül etmiş vaziyettedir. Buna ilaveten armonik bir kulağa sahip olması sebebiyle chord sequence dediğimiz akor dizisini iyi takip edebilmesi dolayısıyla seçtiği notalar ekseriya diğer bascılarımıza örnek olacak mükemmeliyettedir.Kısaca bu kontrabascı teknik ve armoni bakımından zayıf olmakla beraber kuvvetli kulağı sayesinde birçok kusurlarını örtebilmektedir. Eğer ciddi bir surette çalışırsa ve arada bir cümle arasında koşmak gibi kusurlarını önlerse iyi bir basçı olmaması için hiçbir sebep yoktur. Bunun içinde iyi bir kulağa ve lüzumlu caz bilgisine sahiptir.

En büyük tekamül ise davulcu Sandu'da görülmektedir. Bir zamanların gürültücü, davulun dört bir tarafına vuran, havaya sopa atıp tutan Sandu'su yerine gayet efendice ritm tutan ve lüzumsuz gösterişe kaçmayan ciddi bir davulcu ortaya çıkmış. Şimdiki halde, bilhassa fırça kullanışı bakımından, Shelly Manne'ı hatırlatan Sandu modern caz plaklarını dinleyip hazmetmekle diğer bütün kusurlarını da örtebilir. Bunun için de tavsiyem bilhassa Erol Pekcan ile beraber plak dinlemeleri ve çalışmalarıdır. Bu şekilde ikisinin de birbirine faydası olur ve aslında kurt bir davulcu olan fakat stil bakımından geri kalmış bulunan Sandu da daha çabuk tekamül etmiş olur. Modern davul çalabilmek bakımından da Sandu gerekli davul tekniğine ve müzik bilgisine bol bol sahiptir.

Bu arada da Ankara'daki Intim Lokali'nin idaresine alenen teşekkür etmek bir vazifedir. Çünkü şimdiye kadar Türkiye'deki en iyi caz müziğini daima bu lokalde dinledim ve memnuniyetle görüyorum ki ne olursa olsun kalitesi bakımından son derece titiz davranıyorlar. Bu örnek davranışları bakımından kendilerini tebrik ederim.

***

Erol Pekcan Kuartet'in son programını banda aldım ve dinlediğim zaman hayrete düştüm. Çünkü icra bakımından en iyi Amerikan topluluklarından farkları yok. Atila Garai, Tommy Hardy, kornocu Melih Gürel ve Erol Pekcan'dan müteşekkil bu kuartetin standardı en yüksek Amerikan standartları ile mukayese edilse dahi 7-8'den aşağı düşmüyor. Teknik bakımından da kusurları yok değil fakat çalınan müzik o kadar güzel ki bu ufak tefek kusurlar arada duyulmuyor bile. Üstelik çaldıkları parçalar da ayrı nefasette. Mesela bu programda Give Me The Simple Life, What's New, All The Things You Are ve Flamingo gibi parçalar çalıyorlar. Hakiki caz müziğine meraklı bir kimse de doğrusu bunlardan fazlasını da beklemez.

Kısaca bu öyle bir kuartet ki insan dinlemeden inanamıyor. Dolayısıyla Dave Brubeck Kuarteti'nin Erol Pekcan Kuarteti'ne gösterdiği hayranlığın da sebebi kendiliğinden ortaya çıkıyor. Bu bakımdan kuartetin bütün elemanlarını tekrar tekrar tebrik ederim.

Şimdiki halde yegane üzüntüm Kuartetin mevsim dolayısıyla dağılmış olmasıdır. En büyük tesellim de bu kuarteti kışa doğru tekrar bir arada görmek ümididir.

8 Haziran Milliyet

Erol Pekcan Kuinteti

Bu grubu geçen hafta radyodan dinlediğim zaman gözlerimin yaşardığını itiraf etmek mecburiyetindeyim. Demek ki bizde de caz çalınabiliyormuş ve hem de iyi caz çalınabiliyormuş. Ankara Radyosu İstanbul'dan pek iyi duyulmadığı için bu gruptan umumiyetle bahsetmek istiyorum. İleride kendilerini yakından dinlediğim zaman daha da etraflı yazabilirim.

Korno, trompet, kontrabas, piyano ve davuldan müteşekkil bu grup icra itibarıyla Amerika'nın batı sahili müziğine meylediyor ve dolayısıyla polifonik (çok sesli) tarzı da benimsemiş durumda. Umumiyetle melodiyi kontrpuan yaparak takdim ediyorlar ve sololardan sonra gene kontrpuan yaparak bitiriyorlar. Bunda da son derece muvaffak olduklarını ayrıca kaydetmek lazım.

Elemanları tek tek ele aldığımızda kornocu Melih Gürel dikkati çekmektedir. Korno gibi icrası son derece güç bir alette bu ton ve fasilite insanı hayrete düşürüyor. Hatta öyle ki, icra tarzı, çıkardığı ton ve fasilite bakımından Bob Brookmeyer'in pistonin trombonunu hatırlatan kornocu için dünyanın en iyi caz kornocularından (belki de en iyisi) biri tabirini kullanabiliriz. Bunu söylediğimiz zaman Julius Watkins, John Graps ve Dave Amram gibi en kalburüstü kornocuları da nazarı itibara aldığımızı ayrıca belirtmeliyiz.

Trompet çalan Müfit Kiper solo kabiliyeti ve rahatlığı ile dikkati çekmiştir. Trompet tonu itibariyle Shorty Rogers ve cümle kuruşu bakımından Conte Candoli'yi hatırlatan trompetçi bu isimlerden anlaşılacağı üzere tamamen West-Coast dediğimiz batı sahili müziğine meyletmektedir. Yalnız, burada trompetçiye yapabileceğimiz tavsiye putti-putti dediğimiz staccato icra tarzından vazgeçmesidir. Böylece cümleleri köşeli ve monoton olmaktan kurtulur.

Piyanocu Willy Fashinger iyi bir tekniğe ve rahat bir icra tarzına malik olduğu halde bu grubun içinde cazı en az anlamış intibaını uyandırdı. Bunda cümlelerinin Avrupai olmasının ve çok nota çalma merakının da dahli bulunduğu muhakkak. Dolayısıyla lüzumsuz bir teknik gösterişle birkaç fikre birden teşebbüs edip bunları yarıda bırakmak yerine ekonomik icra ve mantıklı cümle silsilesi kurmaya çalışması daha yerinde olur kanaatindeyim.

Kontrabascı Selçuk Sun şimdiye kadar Türkiye'nin en iyi kontrabascısı idi. Şimdi ise dünya çapına doğru yol aldığını memnuniyetle müşahede ediyoruz. Çok güzel bir tona ve emin bir icra tarzına sahip olan Selçuk'un solo kabiliyeti de son derece gelişmiş. Dolayısıyla dünya piyasasına iftiharla sürebileceğimiz nadir müzisyenlerimizden. Stil itibarıyla Red Mitchell'i hatırlatan Selçuk'da swing kavramı da tam manasıyla yerleştiği anda (mesela Eugene Wright'da olduğu gibi) fevkalade bir kontrabascı olacağı muhakkak. Mamafih, buraya gelen Amerikalı kontrabascılarla mukayese edilirse her bakımdan Nelson Boyd'dan üstün olduğu ve bazı bakımlardan Eugene Wright'a avantaj sağladığı meydana çıkar. Selçuk'un bence şimdiki halde dikkat etmesi lazım gelen husus ritm sağlamlığı ve akompanye ederken seçeceği notaların mükemmeliyetidir. Bunu da plak dinlemekle ve meşhur kontrabascıların (Ray Brown, Percy Heart, Jimmy Blanton v.s.) çaldığı notaları analiz etmekle kısa zamanda telafi edebilir.

Davulcu Erol Pekcan muhakkak ki bizde en iyi ritm tutan eleman. Böylece bir davulcu için en mühim bir hususu bu derece kavramış olması cazı iyi bildiğinin bir delilidir. Buna ilaveten arada bir koyduğu aksanlar da ayrı bir mükemmeliyettedir. Erol'un büyük bir solist olmaması hiçbir şey ifade etmez, çünkü bu ritimle Erol dünyanın herhangi bir grubunda rahatlıkla çalabilir dolayısıyla Erol kafası işleyen bir davulcu olarak hemen nazarı dikkati celbetmektedir.

Kısaca, Erol Pekcan Kuinteti Türkiye'de en iyi caz çalan gruptur ve böyle bir topluluğa lazım gelen alakayı göstermek hepimiz için bir vazifedir.

Bu arada İstanbul Radyosu'nun da dikkatini çekmek yerinde olur kanaatindeyim. Bir tek doğru ses çıkaramayan bazı topluluklar yerine bu grubun bantlarının çalınması daha yerinde bir iş olur.

Kansas City'den Count Basie,

Count Basie'den Kansas City

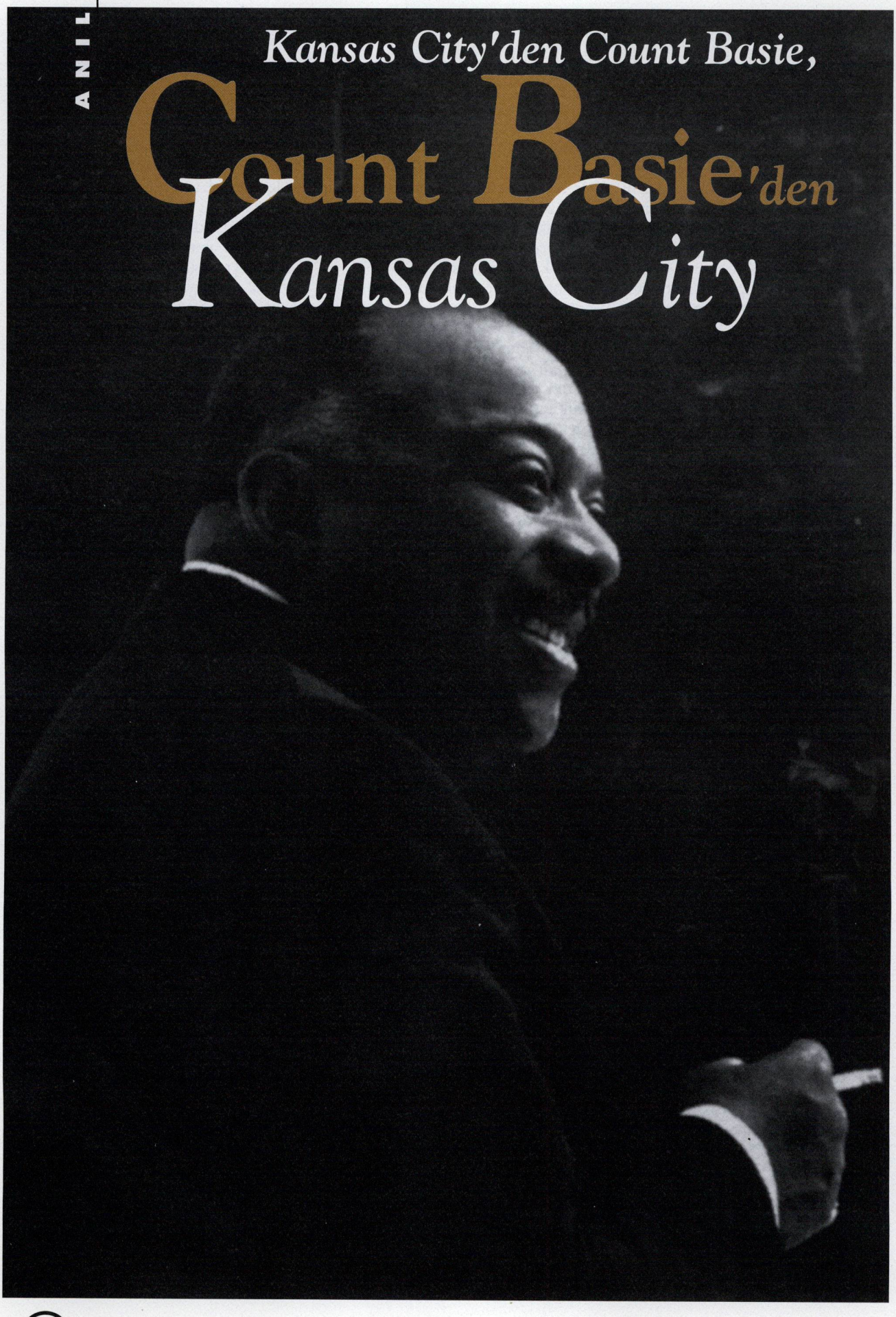

Gezici bir vodvil show grubuyla New York'-dan batı'ya doğru gidiyordum. Show'da honky-tonk piyanisti gibi bir şeydim ve başımızda gereğinden fazla dert vardı. Oturmuş bir ismimiz yoktu ve fazla iş yapamıyorduk. Bu yüzden Kansas City'ye vardığımızda çok kötü durumdaydık ve kaçınılmaz olarak dağıldık. O anda cebimde beş param yoktu ve şehri terketmem imkansızdı.

Bir köşede oturup kendime acıyarak ve "ah keşke New Jersey'i ve evimi hiç terketmeseydim" diyerek bir yere varamayacağımı biliyordum. Şehirde piyanist arayan yerleri dolaşmaya başladım ve beklediğimden çabuk kendime bir iş buldum. Eblon adlı yerel bir sinemada sessiz filmlere eşlik müziği çalmaya başladım. İtiraf etmeliyim ki, bu iş benim için çok iyi bir tecrübe oldu çünkü western melodramları, cinayet, aşk ve ihtiras öyküleri gibi her çeşit filme göre müzik yapıyordum. Eblon'da bir yıla yakın çalıştım. 1928 yılında Blue Devils adlı bir gruba katıldım. Grubun lideri çok iyi bir basçı olan ve hala çok iyi çalan Walter Page adlı bir adamdı. Evet, daha sonra orkestramın ritim bölümüne katılacak olan aynı Walter Page'den bahsediyorum.

Blue Devils olarak Kansas City ile Oklahoma City arasında epey mekik dokuduk ve 1929'da Oklahoma City'de aramıza bir blues şarkıcısını aldık. Bu şarkıcı, bana göre blues konusunda benzersiz olan Jimmy Rushing'di.

1930'lu yılların başında Kansas City'de yerel jazz ortamına tek bir orkestra hakimdi. Bennie Moten'in orkestrası. O yıllarda radyo, plak ve juke-box'lar ülke çapında yaygınlaşmadığı için bu grubu Kansas City dışından çok az kişi tanıyordu. Neyse, Blue Davils dağıldı. Page ve Rushing dahil birkaçımız Bennie'nin grubuna katıldık. Ben orkestrada "üçüncü piyanist"dim. Tabi ki, piyanonun başında Bennie vardı, kardeşi Bus da akordeon çalıyordu.

Moten'in orkestrasında çok büyük müzisyenler çalışıyordu. Beş tanesi bügüne kadar benimle çalışmaya devam ettiler. Walter Page ve Jimmy Rushing'e ilaveten, trompetçi Ed Lewis, bariton saxçı Jack Washington ve davulcu Jo Jones. Ayrıca aranjmanların çoğunu yazan tromboncu Eddie Durham ve trompetçi Hot Lips Page de bu orkestradaydı. Galiba Kansas City'deki hemen hemen bütün klüplerde çaldık. Bunlar arasında benim aklımda kalanlar Reno Club, Tower, Fairland Park, ve Plamor Ballrooms.

Benim bir band-leader oluvermemle ilgili çok çelişkili hikayeler anlatıldı. İlk olarak şunu söyleyeceğim; Bennie Moten öldüğü zaman orkestrasının başına geçmedim. 1935 yılında, orkestra Denver'ın en önemli dans mekanlarından Rainbow Ballroom'da sahne alacaktı. Ama Bennie, bademcik ameliyatı olmak için Kansas City'de kalmıştı. Açılış gecesine hazırlanırken, Bus Moten'a gelen telefonda Bennie'nin ameliyat masasında öldüğü haberi verildi. Bu haber orkestradaki herkesi derinden sarsmıştı. Hepimiz Bennie'yi çok severdik ve ilişkimiz orkestra şefi-müzisyen ilişkisinden öteydi. Bütün gücümüzle moralimizi toparladık ve Rainbow'daki açılış gecesini başarıyla tamamladık ama bir lider olmadan, orkestranın bir önemi pek kalmıyordu. Bus Moten 6 aylığına liderlik yaptıysa da orkestra dağıldı.

Bundan sonra, Moten orkestrasından birkaç arkadaşımın katıldığı ilk küçük grubumu kurdum. Daha sonra Reno Club'da çalan bu grubumu büyüttüm ve bugünkü halimizi aldık. Rushing, Page, Jo, Durham, Ed Lewis ve Jack Washington grubuma katılanlar arasındaydı.

Bu orkestrayla deliler gibi mücadeleye giriştiğimi söylemekte bir sakınca görmüyorum. Bir şeyler oluşmaya başlayana kadar bir yıl boyunca aralıklı olarak Reno Club'da sahne aldık. İşte o sırada devreye Benny Goodman ve John Hammond girdi. Kansas City'ye geldiğimde, John Reno Club'da bizim grubu seyretti. O zamanlar gençti, ama şimdiki gibi bir jazz tutkunuydu. John orkestrayı çok beğendi ve Benny Goodman dahil birçok kişiye bizden bahsetti.

O sıralarda, Reno Club'daki programımız Kansas City'nin yerel bir radyo istasyonunda yayınlanıyordu. John da Benny'e bizi bir yayın sırasında dinlemesini önerdi. Chicago'da radyodan bizi dinleyen Benny, orkestrayı şahsen canlı olarak görüp dinlemek için özel olarak Kansas City'ye geldi.

1936 yılının ilkbaharında Benny bizi dinlemek için Reno Club'a geldiğinde, hiçbirimiz bizi beğendiğinin farkında değildik. Benny, Chicago'ya döndü ve New York'daki menajeri Willard Alexander'i aradı. O sırada, John da Willard'a bizden bahsetmişti. Daha sonra Willard Kansas City'ye kendi gelerek orkestrasıyla MCA plak şirketi arasında bir anlaşma imzalattı.

Birçok çelişkili hikayenin aksine "Count" adını 1936'da Kansas City'de Reno Club'da çalışırken aldım. Daha önceleri Bill Basie olarak bilinirdim. Bir gece yayındayken, programın sunucusu olağan giriş konuşmaları için beni mikrofona çağırdı. Bill Basie ismini çok sıradan bulduğunu belirtip Earl Hines ve Duke Ellington isimli iki tanınmış band leader'dan sözetti. Daha sonra bana "Bill, galiba bundan sonra sana Count Basie diye hitap edeceğim. Sana uyar mı?" dedi. Benimle dalga geçtiğini düşünüp, omuzlarımı silkerek "Tamam" dedim ve son kez o gün Bill Basie adını kullandım. O andan itibaren Count Basie idim ve bu lakabı hiç kaybetmedim. Bu tip şeylerin insana yapışması oldukça komik. Programımı sunan veya benimle röportaj yapmaya gelen biri "Count, bu kraliyet ünvanını nasıl elde ettiğini bize anlatır mısın?" diye sorduğunda hep çok eğlenmişimdir. Bu genellikle bana sorulan ilk sorudur.

Başka sık sorulan bir soru ise giriş temamız "One O'Clock Jump"ın nasıl oluştuğuyla ilgilidir. Bu sorunun cevabı da Kansas City ile sıkı sıkıya ilgilidir. Yine bir radyo programında ortaya çıkmıştır. O günlerde, yayına çıkıldığı zaman önceden şarkılarınızı ve isimlerini belirlemeniz gerekmiyordu. Başka bir deyişle, orkestra yayına girer ve aklına eseni o anda çalardı. Bir gece yayının başlamasına beş dakika kalmıştı ve program sunucusu bana kapanış melodimizin ismini sordu. O ana kadar bu parçanın bir ismi olmadığı için birinin çok acele bir isim bulması gerekiyordu. Saatime baktım, neredeyse bire geliyordu. Sunucuya "şarkıyı One O'Clock Jump olarak sunun" dedim. Daha sonra bu şarkıyı giriş müziğimiz haline getirdik ve şarkı orkestramızın simgesi haline geldi.

Piyanistliğime gelince, pek ön plana çıkarmaktan hoşlanmıyorum.Çalmasını çok seviyorum, ama solistlerin birbirleri ardına solo yapmalarını da pek akıllıca bulmuyorum. Bu yüzden, dans edenlere piyanomdan küçük dozlarda veririm. Solo vakti gelince de, arkama güçlü ritm ögelerini alıp beklenmedik bir anda yaparım. Bu şekilde, galiba, Count'ın piyanosunun monoton olmasının önüne geçmiş olduk.

Kaynak: Hear Me Talkin' To Ya, Nat Hentoff and Nat Shapiro, 1955.

Derleyen ve Çeviren Victor Bensusan

Bir Tatlı Hüzün

Altın olarak karşılığı olmayan paranın nasıl bir değeri yoksa, sağlam bir manevi temele oturmayan müzikal ve/veya estetik ifadelerin de aynı şekilde karşılığı yoktur. Ödünç alınmış bir blues duygusu ile "blue note" (blues gamına karakteristik özelliğini kazandıran nota) çalan bir müzisyenin, o notaya basarken kalbinin kasasında yeterli miktarda manevi altın bulunmadığını hissedebiliyorsanız, bir an için umutsuzluğa kapılabilirsiniz.

Bu altın illaki belli bir ırkın yahut belli bir kesimin malı değildir. Önemli olan ruhdur ve o zaten durmadan kalıp değiştirir; beyaz, zenci, şu, bu... Ayrıca blue note her kültürde vardır ve güzel bir hüznü anlatır ama bunu tabiatıyla o belli kültürü hazmetmiş müzisyenler en iyi çalabilirler. O kültür dildir, yemeklerdir, bitki örtüsüdür, yerel çalgılardır.

Değişik dillerde ifade edilmeye çalışılan aşk ve tanrı gibi kavramlar nasıl esasta bir tek şeyseler ve insanlığın ortak malıysalar, blue note da insanlığa, insan ruhuna has bir duygudur. Değişen yalnızca müzikal dildir. Nasıl ki her damar sonuçta kalbe ulaşıyor, her kültür damarı da aynı ve Tek Yüce Kalb'e ulaşır.

Blue note'un, insanın özü ile kurduğu gayet kesif bir bağlantı anı olduğunu düşünüyorum. Bu an herhangi bir notaya veya kelimeye nüfüz ediverebilir. Herhangi bir fırça darbesine veya kalem gıcırtısına sokuverir kendisini. Beni arada bir üzen bir şey varsa, o da bu duygunun kalıplaştırılmış olmasıdır. Diğer birçok duygu gibi. Bu kalıpları öğreniyoruz ve tam tamına hissetmeden alıp kullanıveriyoruz. Herşeyin bir tek hakikisi ve birçok benzetmesi olduğu gibi bu duygunun da yok mudur? İşte, o hakikisini çalan, çizen ve yazan biz olabiliriz. Bunun için ne "jazzcı" ne "bluescu" ne de birşeyci olmamız gerekiyor. Sadece OLMAK gerekiyor. Açık, farkında, en başta kendimize ve başkalarına karşı dürüst...

Eski, ağır ve baba jazz müzisyenlerinin hepsi demeyeyim ama bazıları hiçbir zaman ne müzikleriyle ne de yüzleriyle poz verdiler. Onlar yalnızca çalışıyorlardı ve birileri onların fotoğraflarını çektiler, birileri de çaldıklarını kaydettiler. Şimdilerdeyse o babaları takip eden genç kuşağın bazı üyeleri melankolik gözlerle yere bakarken, ellerinde saksofon, arkaları dönmüş yürürken pozlar verirlerken, fotoğraf stüdyolarında siyah beyaz fotoğraflarda yoğun duygu anları yakalamaya çalışırlarken karşımıza çıkıyorlar CD'lerde ve konser afişlerinde...

Yani demin bahsettiğim o gayet insani duygu, eskiden toplum örgüsü içinde gayet doğal bir yeri olan o insani duygu, bir imaj vesilesi olarak kullanılıyor. O CD'yi alan, o konsere giden yüzlerce insan ile o müzisyenin arasına pragmatist paranoyak bir el giriveriyor. Bu elin sahibi belli değil... O içimizden biri de olabilir.

Bu tip fotoğraflarla bezenmiş bir CD'yi dinlediğimde bazen müzik şüphemi doğruluyor ve bir kenara koyuyorum onu. Ama bazen de görüyorum ki müzisyen biraz safça davranmış ve kalbi altınlaşmaya başlamış olsa da, şartlar gereği o fotoğrafi çektirmiş... Bu noktada çok iyi bir ayırtetme (tefrik) melekesine sahip olmak gerekiyor dinleyici olarak. Nasıl insan sarrafi olunursa, müzik ve ruh sarrafi da olunur. "Gaza gelmek", "gaza getirmek" diye günlük yaşamda sık sık duyduğum bir deyim vardır. İşte bugünlerde birçok müzik, dinleyicisini gaza getirmek için o şahlanma noktasını hedefliyor ve bunu doğal bir biçimde yapmıyor. Doğal olarak çalınsa, "gaz" noktası düşünülmeden çalınır çalınır, bir maceraya girilir ve oraya kendiliğinden gelinir. Dergahlarda, kabile ayinlerinde, sufi müziklerinde hep doğal olarak varılır doruk noktasına. Ama o doruk noktası bile planlanan, hesaplanan "pre-meditated" (önceden tasarlanmış) bir hale gelmişse zaten vay halimize! Klüplerde çalarken bazen her set için parça listesi yapılır ve o listeler belli bir dinleyici kaygısı ile düzenlenir. İki metre uzaklıkta oturmalarına rağmen dinleyici ile müzisyenler arasında çoğu zaman fersah fersah mesafe vardır aslında (Türkiye'de olsun başka ülkelerde olsun). Hızlı parçamız yok, hızlı parça koyalım, şimdi ağır bir parça, biraz bossa... Aslında parçalar o anın gerekliliğinde, talebine göre bellekten anında çıkıvermeli ve grup yekvücut çalmalı...

İlk yazımda da belirttiğim gibi, bir jazz kulübü, aslında bir dergahtır, bir "aşkın hale girme" odasıdır. O da bir malın alınıp satıldığı bir dükkan haline gelmiştir. Pahalı stüdyo fotoğraflarının semeresinin toplanacağı bir fırsat bir yanılsama aynaları tüneli olmuştur. Evet, kiralar çok yüksektir, jazz bir meta haline gelmiştir, doğrudur, ama o tatlı hüzün nerededir? Nerededir o tatlı hüznü paylaşıp dağılan kalabalıklar?

Mahmut Yalay

BIG BAND ANILARI

Glenn Miller 1904-1944

Bölüm I

Türk müzik severleri Glenn Miller müziğini 1940'ların başlarında önce 78 devri taş plaklarda, sonra da Beyaz Senfoni ve Caz Yıldızları adları ile gösterilen iki müzikal filmde dinlediler ve tanıdılar. Bu filmlerin reklamını yapan gazete ilanlarında "Amerika'nın ünlü GM Caz Orkestrası" ifadesi yer almıştı. Gerçekte Miller topluluğu bir jazz topluluğu değildi. Üniversite öğrenimini yarıda bırakıp jazz topluluklarında trombon çalan, düzenlemeler yapan Miller yıllar süren deneyimlerden sonra asıl sevdiği müziğin herkesin sevebileceği kaliteli dans ve konser müziği olduğuna karar vererek kendi orkestralarına bu çeşit müziği çaldırdı. Ancak o zamanki gençliğin swing müziği olan tutkusu nedeniyle de repertuarına swing müziği yapıtlarını da aldı. "In The Mood", "String of Pearls" ve "Long Tall Mama" gibi Miller swing klasikleri bu gün bile dünyanın her tarafında dinlenen ve sevilen parçalar. Miller'in dans müziği düzenlemelerine getirdiği yenilik, özellikle slow romantik parçalarda, diğer orkestralarda beş saksofon tarafından çalınan bölümleri, dört sax ve bir klarinet ile çalması idi. "Glenn Miller Sound" denilen şey buydu. Ayrıca bakır sazlar yani trombon ve trompetlerin surdin denilen ses kısıtlıyıcı aletlerle yaptıkları icralar düzenlemelere ilginç renkler katıyor, dinleyiciler tarafından çoşku ile gözleniyor ve dinleniyordu. "Frenesie" ve "Take The A Train" gibi slow düzenlemeleri, Miller orkestrasının zaman zaman çok güzel, ilginç jazz müziği çalabileceğinin örnekleridir.

Orkestranın vokal bölümünde Ray Eberle ve Maria Hutton gibi ikinci sınıf müzisyenlerin yanında Modennaires gibi çok sevilen üstün nitelikli vokal topluluğu da yer almıştı. Jazz solistleri, tenorsax All Klink, trompet Billy May ve klarinet Ernie Caceres birinci sınıf müzisyenlerdendi. Miller, trombonda zaman zaman çok iyi sololar yaptıysa da genellikle o da solist olarak ikinci sınıf kabul edilmiştir.Tex Beneke, tenorsax, romantik soloları ve vokalleri ile ilgi çekti.

Ancak, orkestranın büyük ünü aranjmanlarıyla ortaya çıktı. Önce Miller aranjmanları yapıyordu. Orkestra tanınıp işleri çoğalınca yeni aranjörler orkestraya katıldı. Önce Bill Finegan, sonra Jerry Gray ve nihayet Billy May bugün bile büyük ilgi ile karşılanılan modern, eskimeyen düzenlemeler yaptılar. Bazı başyapıtlar için Miller'in, iki veya üç aranjörünü görevlendirdiği biliniyor. "Orchestra Wives" adını taşıyan ikinci filmde çaldığı "Sereande in Blue" adlı yapıtında Billy May, Bill Finegan ve Hal Dickinson düzenlemeci olarak çalıştılar. Jerry Gray ve Hal Dickinson'un ünlü arajmanları "Chattanooga Choo Choo" ve "Kalamazoo" plakları milyonlarca satarak rekor kırdılar.

Bu yazıda kısaca andığımız GM Sivil Orkestrasını Amerika'da canlı olarak dinleyen şanslı Türklerden biri gazeteci rahmetli Hikmet Feridun Es'dir. Amerika'da yaşayan Ahmet ve Nasuhi Ertegün'lerin de dinlemiş olduklarını tahmin ederim. Ancak gelecek yazıda anacağım Ordu Orkestrasını, hiç değilse radyodan canlı olarak bütün dünya ve bu arada Türk müzikseverler de dinlediler.

Orhan Argun

Cool'un önderlerinden biri. En çok müziğin ruhsuz olduğunu söyleyenlere içerlerdi.

Dave BRUBECK

Annem piyano ile klasik müzik çalardı. Babam bir sığır çobanıydı. Jazz çalan birinin yetişmesi için ender rastlanan bir kombinasyondu!.. Babam bir de kement atmada şampiyondu. Bilirsiniz bu el çabukluğu ve iyi bir koordinasyon gerektirir. Kasabanın en iyi kement atıcısıydı ve birçok başarı kazanmıştı. En önemlisi mızıka çalardı ve bir de ağzından ıslığı hiç eksik etmezdi. Bu nedenle onun müzikle ilgisinin olduğunu sanırdım. ılk yazdığım melodilerden birisi "Dad Plays Harmonica"dır. Bir piyano kitabına örnek melodi diye alınmıştı.

İlk başlarda insanlar benim için "onun gözü karadır" diyorlardı. Kolejde öğrenciydim ve Stocton, Kaliforniya'daki Cool Corner gibi bir yerde çalışıyordum. Genellikle klüpteki tek beyaz ben olurdum. Okul arkadaşlarımızdan hiçbiri neden her gece orada çalıştığımı anlayamazdı. İlk işlerimden biri Cleo Brown'un arkasında piyano çalmaktı. Fats Waller ve Art Tatum'dan etkilenmiştim. Ama Cleo Brown korkunçtu. Hayatımda yaptığım en ilginç konserlerden birinde benimle çaldı. Eşimle beraber yazdığımız, eski ahitten bir parça vardı; "Gates Of Justice". Bunu Danver'da bir gospel korosu eşliğinde söylemiştik. Cleo'yu şarkı söylemesi için sahneye davet ettim. Neredeyse seksen yaşındaydı ve ben onu 1941'den beri görmemiştim. Sahneye çıktı ve tüm zorluklara rağmen bir gospel söyledi. Herkesi büyülemişti. Seyirciler çok farklı tabakalardan oluşuyordu. Beyazlar, zenciler, kızılderililer, v.s. hepsi büyülenmişti. Belki de hayatında söylemediği kadar güzel söylemişti.

Cleo Brown bana, Art Tatum'a verilmek üzere bir not bırakmıştı. Los Angeles'da Art'a Cleo'nun notunu verdim. Bu olay bile benim için o dönemde çok önemliydi. Onlar benim ilahlarımdı ve ben ikisi arasında haberleşmeyi sağlıyordum. Yani ikisi de bana güveniyorlardı. Onlar gibi söyleyemem ya da çalamam belki ama onlardan çok etkilendim. Cleo sonuç olarak birlikte çaldığım insanlardan biriydi. Şu an çok yaşlanmış olmama rağmen onun müziği ve kişiliği hala beni çok şaşırtır.

1954'de Time'a kapak olduğum zaman birçok insan şaşırmıştı. Onlar benim kariyerimin Time Out albümüyle başladığını düşünüyorlar. O yıllarda biz standartları sergilemeye mecburduk. Bu çok önemliydi ama bunun önemini insanlara vurgulayamadım. Standart çalmak çok önemliydi. Eğer bunu başaramıyorsan yükselemezdin ve kabul edilmezdin. Parasal olarak da zor günlerdi. Haftada yirmi dolar gibi komik paralarla haftayı geçirirdik. Bir aileye bakmaya çalışıyordum. Turneye çıktığımızda bir motelde kalmak ve para ödemek yerine tüm gece yola devam ederdik. Hiç durmadan Los Angeles'dan New York'a...

Beyaz olmama rağmen zenci lokallerde çalmamı geçmişe dayandırıyorum. 50'li yıllarda bir sürü zenci lokali vardı. Modern Jazz Dörtlüsü, Nat Cole, Ellington Orkestrası dağıldıktan sonra Johnny Hodges, Dizzy, Miles ve birçok müzisyen buralarda çalışıyordu. Birçok klüp bir tarafa beyazları diğer tarafa zencileri dizerdi ama bunu takmayıp insanların eğlenmeye başlaması fazla sürmezdi. Her tür insanın gelmediği klüplerde pek çalmadım.

Eugene Wright en iyi siyah dostlarımdan biriydi. Bir otele veya restorana girerken bazılarının onu almak istememesine tahammül edebilirdi. Bu insanlar ona "burada kalamazsın" dediklerinde o iyi vakit geçireceğini ve kimseye bulaşmayacağını söylerdi. Hiçbir zaman kızmadı ama özellikle güneyde birçok kötü olayla karşılaştı. Orta batı da olurdu. Chicago'da Blue Note'da çalardık ama zenci arkadaşlarımızla aynı otellerde kalamazdık. Bu kanunlarda yazılı bir hüküm değildi ama kapıcılardan ya da asansör bekçilerinden, yani sizi içeride kontrol eden insanlardan sürekli mesajlar alırdık.

Bir gece otel bulamamıştık. Eugene ile nerede uyuyabiliriz diye kara kara düşünüyorduk. Paul Desmond'u konserden sonra, ödünç aldığı bir Lincoln'ün içinde gördük. Arabanın sahibi bize "Burada, dışarıda ne yapıyorsunuz?" diye sordu. "Parasız, bir otelde kalamıyoruz" dedim. Bunun üzerine adam; "Onlarla gidip konuşmama aldırmazsınız değil mi?" dedi. Ben "Devam et ama bir faydası olmayacak çünkü söylemesi gerekeni söyledim" dedim. Adam içeri girdi ve az sonra dışarı çıkıp "Git kaydını yaptır" dedi. Şaşırdık. Ben, "Onlara ne söyledin?" dedim. "Eğer bu adamları almazsanız bu eski ve boktan otele haciz getirteceğini" söylemiş. Meğer otel sahibinin adama borcu varmış. Zaten adamın petrol kuyuları, birkaç tane uçağı ve çok parası varmış. Son olarak bana dönüp; "Eğer yarın bir uçağa ihtiyacınız olursa bana söylemeniz yeter!" dedi.

Ellington veya Armstrong gibileri beni sıkardı. Turnelerde sahneye çıkıp çalamayacak kadar sorunlarla dolu insanlarla çalıştım. Onlar sahnede kendilerini mahvederlerdi ama buna rağmen iyi eleştiriler alırlardı. Çünkü bunlar hep eleştirmenlerin iyi arkadaşlarıydı! Bir gece Cornegie Hall'da bir parçayı hepimizin ayrı zamanlarda çalmasını planlamıştım. Çok merak ediyordum eleştirmenler nasıl yorumlayacak diye. Parça o hali ile mükemmel oldu. Ertesi gün eleştirmenler köşelerinde "Aynı zamanda çalmayı bile beceremediler" diyorlardı.

Çeviren: Cihat Şener

Mavi Hayal Kırıklığı

Meraklısı bilir, dünya jazz başkentlerinin başlıcalarından biri New York ve özellikle de New York'un Greenwich Village semtidir. Village'ın en tanınmış, artık efsane olmuş jazz klübü de Blue Note'dur. Yaşayan ve öbür tarafa geçmiş olan birçok devin sahnesinden geçtiği, jazz tarihinin birçok efsanesinin yaratıldığı bir mekan. Kim jazz müziğine ilgi duyup da Blue Note'da bir gece geçirmek istemez.

Ben de geçen sene bir iş için bulunduğum ABD'de, hiç programımda olmamasına rağmen, binbir eziyetle yolumu New York'dan geçirmeyi başardım. Bütün valizlerimi havaalanına emanet edip şehre indim. Elektronik eşya, giyim, oyuncak türü envai çeşit tüketim eşyasına sırt çevirip doğruca Greenwich Village'in yolunu tuttum. Vardığımda öğlendi. İlk işim rezervasyon yapmanın gerekip gerekmediğini öğrenmek oldu. Tek kişi isem gerek olmadığını söylediler. Gecenin programı, o güne kadar hiç duymadığım, ismi latin çağrışımlı bir gruptu. Bunu da kendime hiç dert etmedim. Nasılsa Blue Note'un sihirli havası en vasat müzisyene bile harikalar yarattırırdı. Hele bir de güzel ortamda birkaç müzisyen gelip ekstradan jam-session yaparsa tadına doyulmaz bir gece geçirebilirdim.

Bu hayallerle akşam dokuzu zor ettim. O saatte klübün kapısına yaklaştığımda önce yanlış bir yere geldiğimi sandım. Kapıya koca bir otobüs yanaşmış, mor şemsiyeli bir turist rehberi, bir kısmı ellerinde valizler tutan bir otobüs dolusu orta yaşlı Japon turisti hizaya sokmaya çalışıyordu. Japonlar sakin, sessiz ama son derece düzensiz bir şekilde içeri girerken rehber çığlıklar atarak düzen sağlamaya çalışıyordu. Biraz keyfim kaçmıştı doğrusu, Japonlar'a karşı hiçbir önyargım yoktu gerçi ama gelen güruh hiç de jazz dinleyicisi gibi görünmemişti bana. Herneyse içerisi henüz yarı doluydu, ben de işin raconuna uygun olarak barda oturmak istedim. Zaten masalar gruplara göre ayarlanmış ve bizdeki et lokantası düzeninde, uzunlamasına birleştirilmişti. Esas bana garip gelen, içeri gelenlerin sahneye ön ve arkaları dönük olarak oturtulmalarına aldırmayıp rastgele bir yer seçmeleriydi. Gelenler valizlerini bacakları arasına alarak (New York'a gelmeden epey doldurulmuş olmalıydılar) oturuyordu. Bu arada barmen önüme okumam için bir kağıt uzattı. Kağıtta her setin 1.5 saat sürdüğü, set aralarının yarım saat olduğu, set boyunca birinci mecburi içkinin 15USD, sonraki içkilerin ise 6USD olduğu, set aralarında üst kattaki hediyelik eşya reyonundan alışveriş yapmakta alabildiğine özgür olduğumuzu, ikinci sete kalmak istersek tekrar "birinci içki" almak (yani 15USD bayılmak) zorunda olduğumuzu ve gece boyunca 3 set olacağı gibi faydalı bilgilerin bulunduğu son derece sınırları belli programı önüme koydu. Bir anda içimi bir sıkıntı kapladı, etrafıma baktım, gerçi New York'da kimin turist olduğunu anlamak zordur ama oradaki tek turist Japon grup değildi. Barmene birinci içkimi getirmesini söyledim, cevaben tahsilatın peşin yapıldığını belirtti, parayı aldıktan sonra ne istediğimi sordu, emprovize olarak istediği içkiyi yapabileceğini söyledim. Hoşuna gitti ve güldü. "Burası hakiki Blue Note mu?" diye sordum. Herhalde böyle sorulara alışıktı, Evet, hakiki Blue Note'du ancak, klüp sahip değiştirmiş ve uluslararası bir grubun eline geçmişti. Bir franchise olarak dünyanın belli başlı kentlerine yayılmak amacında idi. "McDonalds gibi", dedi barmen. "Hard Rock Cafe gibi" dedim ben de. Bunu daha çok beğendi, "evet aynen öyle" dedi. Hala Keith Jarrett gibi çok tanınmış müzisyenler buraya gelip çalıyorlar diye savunma yaparcasına ekleyince o geceki programın kötü olacağı içimden geçti. Program başladı, gerçekten de latin tarzı bir beşli çalıyordu. İzleyici donuk ve ilgisizdi. Japonların olayla tek ilgisi istisnasız hepsinin cebinden çıkarttığı kendinden flash'lı fotoğraf makinalarıyla bir poz çekmek ve sonra illaki bir saniye gülümseyip aynı donuk suratla yerine oturmaktı. Orada bulunmuşlardı, ellerinde de bir kanıt vardı. Kendimi fena halde kandırılmış hissediyordum üstelik fotoğraf makinem bile yoktu. Kronometre gibi tam 1.5 saat sonra müzik kesildi, doğrusu sözlerini tutuyorlardı, ne eksik ne fazla, şimdi satış zamanıydı, üst katta tişört ağırlıklı her türlü jazz çağrışımı yapan veya yapmayan zamazingo satılıyordu. Yarım saat aranın nedeni kuyruğa girmiş olan halka mümkün olduğu kadar çok satış yapıp, onları dışarı gönderip, yerine gelecek yeni otobüse yer açmaktı.

Oradan kızgın bir şekilde ayrıldım, "bir kale daha kaybetmişiz" dedim kendi kendime. Umarım gerçek jazz dinleyicisinin böyle soytarıca ticarethanelere uzun vadede verecek bir cevabı vardır. Yoksa birgün bütün metropollerde karşımıza bir Blue Note çıkması kaçınılmaz olacak.

Yossi Falay

Ateş Murat Temeltaş

39 Monterey Jazz Festivali

Her yıl Eylül ayında gerçekleşen, üç akşam iki gündüz süren Monterey Jazz Festivali'nin 39.yıldönümü bu yıl 20-22 Eylül tarihleri arasında yaşandı. Monterey Festivali aynı anda verilen konserlerle dört sahnede gerçekleşiyor. Bu sahnelerden biri Jimmy Lyons (Arena) alanı ve numaralı biletlerin gerektiği tek sahne. Arena biletleri festival öncesinde tümüyle satılmıştı ve çoğu kimse diğer sahnelerle yetinmek zorunda kaldılar. Arena'da jazz'ın çok daha duyulmuş isimleri yer alırken diğer üç sahnede hakikaten çarpıcı konserler vardı. Bazı sanatçılar Arena'daki konserlerini takiben diğer yerlerde de sahneye çıktılar. Diğer üç alan açık hava sahnesi olan Garden Stage, kapalı sahne olan Night Club ve festivale geçen yıl eklenen diğer kapalı sahne Dizzy's Den idi.

Bu yılki 39.Monterey Jazz Festivali'ndeki iki yıldız, jazz'ın yeni aslanları olarak tanımlanan yeni kuşağın temsilcileri saksofoncu Joshua Redman ve trompetçi Roy Hargrove idi. Redman ve Hargrove festivalin artist-in-residence'ı olarak kendi konserlerinin yanısıra diğer müzisyenlerle de bir arada çaldılar. Hargrove ve Redman'ın doğum yılı aynı; 1969. ıkisi de şu anda yetenekleri ile jazz severlerin yakından takip ettikleri sanatçılar.

Festivalin açılış konseri Garden Stage'de Monterey'in yerleşiklerinden saksofoncu John Cortes ve grubu tarafından yapıldı. Standartlardan funk'a kadar değişik bir yelpazeyi sergileyen Cortes ve grubu festivalin nelere gebe olduğunu haber verir gibiydi. Gözler Arena sahnesindeki açılıştaydı. Bu şeref bu yıl Howard Johnson ve grubu Gravity'e aitti. Johnson'ın 6 tuba'lık grubu hakikaten bu aletin jazz'da neden fazla kullanılmadığını sorgular gibiydi. Joshua Redman Band, Cuma akşamı Arena ve Cumartesi akşamı Garden Stage'de bir set çaldı. 27 yaşındaki genç sanatçı son üç yılda çıkardığı, henüz plak dükkanlarına erişememiş beşinci CD'si Freedom In The Groove albümünden seçilmiş parçalardan ağırlıklı konserleri ile hayranlarının sayısını yükseltmeye devam ediyor. Redman'ın Spirit of the Moment, Live at the Village Vanguard adlı live CD'sindeki ekibe ek olarak gruba eklenen gitarcı Peter Bernstein duygusal ve melodik soloları ile Redman'ın kompozisyonlarında yeni bir boyut bulmasının zeminini hazırlamış. Redman jazz içerisinde kalıplaşmaya karşı olan bir kişi olarak verdiği örneklerle Brezilya müziğinden Orta Doğu müziğine kadar değişik bir yelpazenin bu sanatçı üzerinde olan etkisini ve genelde müziğin evrenselliğini kanıtlayan besteleri sundular. Bunlardan en ilgi çekeni Can't Dance adında funk ritmindeki çalışma idi. Ayrıca ilgi çeken tenor saksofonu ile tanınan Redman'ın alto ve soprano saksofon çalışıydı. Gerçi Redman tenor saksofonu henüz bırakacak durumda değil ama sanatçının aradığı sesi ve müziği bulabilmesi yolundaki çalışmaları takdire değer.

Festivalin Cuma akşamındaki bir diğer konseri ise Carnegie Hall Jazz Band tarafından Jon Faddis yönetiminde gerçekleştirilen ve Lalo Schifrin'in de yer aldığı Dizzy Gillespie için yazılmış Gillespiana adlı yapımdı. Bu yapım Dizzy'nin yaşantısındaki değişik dönemleri Schifrin'in bestesi ile tanıtıyordu. Ayrıca festival sırasında Dizzy Gillespie'nin Monterey Jazz Festivali'nden olan fotoğrafları ile dolu bir sergi de jazz severler tarafından ilgi gördü.

Cumartesi öğleden sonra geleneksel olarak blues öğleden sonrası diye bilinir ve bu yılki festival blues konusunda geniş bir içeriğe sahipti: Taj Mahal, Otis Clay, Irma Thomas/Soul Queen of New Orleans, Johnny Nocturne Band, Soul Drivers ve Smokey Wilson seyircileri çabucak dansa zorlayan parçaları ile unutulmaz bir öğleden sonrası yaşattılar. Gerçi bir jazz festivalinde bu kadar blues'a yer verilmesinin bazı jazz severleri ne kadar memnun ettiği bilinmese de görünürde şikayetçi yok gibiydi.

Cumartesi günü diğer etkinlikler Roy Hargrove ve Joshua Redman'ın jazz klinikleriydi. Roy Hargrove akşam Night Club'da diğer bir genç jazz piyanisti Billy Childs ile sahneye çıktı. Childs bugünlerde daha çok beste çalışmalarına önem veriyor ve pek az konser turuna çıkıyor.

Jon Hendricks'in sunduğu ve 1 saat 40 dakika süren Evolution of the Blues adlı program jazz'ın özgeçmişini sahneleştirdi. Hendricks'in şarkı söyleyerek ve sempatik şakaları ile süslediği programa Joe Williams ve Dianne Reeves yardımcı oldular. Akşamın bir diğer güzel konseri ise Brezilyalı kardeşler Nana ve Dori Caymmi tarafından gerçekleşti. Arena'daki konserleri George Benson bitirirken bu çok yetenekli jazzcının mainstream jazzdan daha çok smooth-jazz ve pop çalmasının sebeplerini düşünmek olası değildi.

Festivale katılan Columbia müzik şirketinin müzikseverlerinin bir araya geldiği Dizzy's Den Cumartesi akşamı gerçekten güzel bir programa sahne oldu. Sahneye ilk olarak babası Clint'in jazz izlerinde yürüyen bascı Kyle Eastwood grubuyla başladı. Baba Eastwood konsere gelip oğluna destek vermekten çekinmemişti. Diğer genç bir isim ise New Orleans şehrinden Leroy Jones ve grubuydu. Jones'un ikinci CD'si plak dükkanlarına erişmek üzere. Jones geleneksel New Orleans parçaları ile jazz severler için böylesine bir gereksinimi de sağladı.

Her festivalde özellikle ilgi çeken sanatçılar vardır. Kimileri kendilerinden bekleneni verirler, kimileri ise böylesine dünya çapında bir festivalde yer almanın fırsatını bilip güzel bir set çekerler. Böylesine bir sanatçı ise davulcu Leon Parker idi. Daha önce Jacky Terrasson'un davulcusu olarak bilinen Parker, kendi grubu ile jazz'a taze kan getiriyor. Kimileri Parker'ı minimalist olarak yorumlarken kendisi buna karşı çıkıyor. Sadece bir zil ve trampet'den oluşan davul seti ile müzik yapmayı yeğleyen Parker'ı etkileyen müzikler arasında Orta Doğu müzikleri de var. Özellikle Orta Doğulu bir müzisyenin darbuka ya da dümbek gibi görünüşte basit gözüken bir aletle yaptığı müzikle kendi aletlerini kıyaslayan belki de kendisine minimalist denilmesine karşı olmasını haklı bulur. Leon Parker'ın ikinci CD'si Belief, Joshua Redman'ın yeni CD'si ile aynı tarihte, 3 Ekim'de dükkanlara erişti.

Peter Bernstein
Ateş Murat Temeltaş

Monterey Jazz Festivali genelde jazz'ın yaşatılmasını amaçlayan programları ile bilinir. Bu nedenle festivalden elde edilen gelirin büyük bir kısmı genç müzisyenlerin çalışmaları için harcanır. Festivalin Pazar günkü öğleden sonraki konserleri ise yeni yetişen jazzcı'lara açıktır. Bu nedenle üç sahnede liseli öğrencilerin oluşturduğu jazz grupları sahneye çıktı. Bu gruplar arasında festivale Amerika, Yeni Zelanda, Japonya ve Avusturalya'dan katılan gruplar da yer aldı. Yıllar önce 17 yaşında iken festivalde aynı sahneye çıkan Joshua Redman, bu sefer Roy Hargrove ile beraber Monterey Jazz Festival All Star Big Band grubuyla sahneye çıktı. Gençlerle yapılan bir diğer çalışma ise Yellowjackets grubunun Oakland Gençlik Korosu'yla yaptığı set oldu.

Kapanış gecesi yine yıllar sonra hatırlanacak bir şekilde gerçekleşti. İlk olarak sahneye çıkan Cedar Walton ve grubu Eastern Rebellion, Monterey Jazz Festivali için düzenledikleri bir orkestra bestesini gerçekleştirdiler. Jon Jang Sextet bugünlerde yaptıkları müzikle ilgi çeken bir grup. Çin-Amerikalı olan Jon Jang, Çin Halk Müziği ile jazz arasında bulduğu bağlantıyı gerçekleştirirken Jang'e yardım edenler arasında David Murray ve James Newton gibi jazz'ın ünlü isimleri yer alıyordu. Jon Jang Sextet ayrıca Charles Mingus'ın çalınması çok zor bir bestesini gerçekleştirdikten sonra alkış yağmuruna tutuldular. Jazz'ın evrenselliği konusunda herhangi bir şüphesi olanların Jon Jang CD'lerini bulup dinlemeleri tavsiye olunur.

Gecenin ve festivalin kapanışı için sahneye çıkan Herbie Hancock ve grubu özellikle bascı Dave Holland'ın güzel soloları ve karşılıklı dialoglar ile ilgi çektiler. Herbie Hancock grubuna sonradan sahneye çıkan Redman ve Hargrove da eşlik ettiler. Tam herşey bitmiş derken aceleyle sahneye ikinci bir piyano daha çıktı. Bu piyanonun başına ise Kübalı grup Irakere'nin çok usta piyanisti Chuco Valdes geçti. Valdes sahnedeki müzisyenlerle sanki yıllardır çalıyormuş gibi eşlik ederken, solosu konserde bulunanları büyüledi. Bu yazıda festivale katılan sanatçılardan bir kısmını anlatabildim. Katılan müzisyen sayısının ve halk tarafından katılımın yüksek olduğu Monterey Jazz Festivali gelecek yıl 40 yaşına girecek. Festival yönetimi bu sebeple festivalin geçmişini içeren bol resimli bir kitap çıkarmayı planlıyor. Eğer bu festivale gelmeyi planlıyor iseniz biletinizi aylar öncesinden almayı unutmayın.

İstanbul'da *Jazz Etkinlikleri* Aralıksız Sürdü...

22-23 Kasım tarihleri arasında Fuji Film World Music Days'in ikincisini düzenledi. Staras Stüdyoları'nda düzenlenen bu yılki etkinlikler iki gecede 4 konserden oluştu. Ünlü acid-DJ Gilles Peterson'un da katıldığı konserlerde Cezayirli sanatçı Khaled, Transglobal Underground, Brooklyn Funk Essentials ve reggae'ci Pato Banton yer aldılar.

Ateş Murat Temeltaş

San Francisco Jazz Festivali

(23 Ekim-3 Kasım 1996)

İki hafta süren, 14. San Francisco Jazz Festivali 23 Ekim'de Sonny Rollins'in gala dinletisi ile açıldı. Festival toplam 19 dinleti ve diğer etkinliklerle San Francisco'nun değişik yerlerinde yapıldı.

Rollins'i sahneye davet eden vali Willie Brown bu günü resmi Sonny Rollins günü ilan ederken, Rollins jazz severleri mutlu edecek enerji dolu uzun bir dinleti verdi. 66 yaşındaki Sonny Rollins 45 yıllık profesyonel jazz yaşantısının ardından yılların yorgunluğunu göstermiyor. Neşeli, hareketli geçen dinleti sırasında Rollins pek çok dinleyicisini memnun eden bir calypso parçası Duke of Iron ile tempoyu hareketli tutarken, diğer up-beat parça Long Ago and Far Away ile daha yüksek-lere tırmanıyor, fakat ballad vakti gelince Cabin in the Sky adlı parçayla bu görevini de yerine getiriyordu. Rollins'in bir jazz dehası olduğuna inanmayan tek kişi sanırım Rollins'in kendisi. Uzun doğaçlamaları ile devamlı yeni arayışlar peşinde. Özellikle trombocu Clifton Anderson ile ikili geçişleri ve Anderson'un soloları güzelliği ile büyülerken bazı eleştirmenlerin Rollins'in sahnede tek solo yapmak isteyen kişi olduğu iddialarına karşı yanıt veriyordu. Dinleti sırasında çalınan diğer besteler ise Duke Ellington'ın In a Sentimental Mood ve sonrasında Falling in Love is Wonderful adlı melodik parçalardı. Rollins'in grubunda diğer göze batan davulcu Harold Summey'di. Summey dinleti başlangıcındaki solo ve Rollins'le olan diyalogları ile marifetlerini ve bilgisini dinleyicilere ilettikten sonra dört dörtlük bir çalışma ile dinletiye renk kattı. Bu arada belki de gruba kanımca tam tamına uymayan tek müzisyen ise vurmalı çalgılar, özellikle conga ile Victor-See-Yuen'di. See-Yuen sanırım çok sevdiği değişik perküsyon aletleri ile renk katmaya çalışırken sahneyi bir laboratuara dönüştüren stili ile gruba uygunsuzluk gösterdi. Özellikle yaklaşık 6-7 dakika süren solosunun programın geneliyle olan ilişkisi pek anlaşılamadı. Bu arada belirtilmesi gereken Stephan Scott'ın piyanosunda festivale yakışmayan bir şekilde ses ayarının yanlışlığı nedeniyle çıkan problemlerdi. Bascı Bob Cranshaw ise kısa bir solo hariç pek açılmadı, fakat Rollins'i destekleyen konumundan fire vermedi. Dinleti Rollins'in sayesinde jazz severleri çok memnun etti. Yaklaşık birbuçuk saat süren dinletide uzun sololar yapan Rollins'deki enerji inanılmaz derecede.

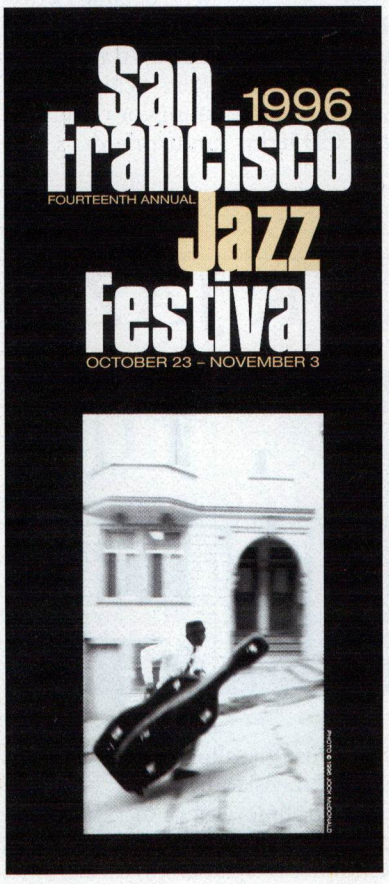

19 Ekim 1995 tarihinde İspanya'da kaybettiğimiz Don Cherry'nin anısına yapılan dinleti, San Francisco'nun Nob Hill kısmındaki tarihi Grace Cathedral binasında yapıldı. Cherry 1988 yılında San Francisco'ya taşınmış ve bu şehirde beş yıl kadar yaşamıştı. Bu sırada özellikle Peter Apfelbaum ve Multi Kulti çalışmaları ile çok renkli olan yaşamına diğer renkler katmıştı. Dinletinin açılışını 1970'li yıllarda Avrupa'da Cherry ile beraber çalan ve daha sonra New York'da Cherry ve Collin Walcott ile Cordona grubunu kuran Nana Vasconcelos uzun bir berimbau solosu ile yaptı. Kendisinin dinletiye, kendi müzik aletlerinin ise henüz tümüyle San Francisco'ya erişmediğini söyleyen müzisyen ödünç aldığı aletlerle dinleyicileri bu dinletinin aktif bir parçası haline getirdikten sonra sahneye Charlie Haden'ı davet etti. Haden uzun yıllar Don Cherry ile beraber çalışmış ve turlara çıkmış bir müzisyen olarak o günün sabahı Cherry ile ilgili olan anılarını anlatan bir söyleşiye katılmıştı. Haden'ın kontrabas'ındaki solosuna Cathedral'in arka kapısından girerek yaptığı saksofon solo ile sahneye doğru yürüyen Dewey Redman eşlik etti. Haden ve Redman daha önce şimdi hayatta olmayan Don Cherry (1936-1995) ve Ed Blackwell (1929-1992) ile beraber Old and New Dreams grubu ile çalışmışlardı. Programın diğer bir kısmı ise Cherry'nin Multi Kulti yıllarını simgeleyen Peter Apfelbaum ve Josh Jones'un katılımları idi. Programın son kısmında Peter flütle "dere geliyor dere" Türk ezgisini çalmaya başlayınca inanın dinletinin etkisiyle büyülenmiş gibiydim. Gerçekten müziğin evrenselliğini dünyanın her yanında göstermiş olan Cherry böylesine güzel ve anlamlı bir dinleti ile anılmış oldu. Birkaç yıl evvel aynı sahnede çalan Don Cherry'nin müzik dünyasındaki yeri hala boş.

Bu yılki bir diğer usta Max Roach idi. Roach jazz tarihinin büyükleri arasında yer alırken beraber çaldığı müzisyenler arasında Bud Powell, Charlie Parker, Gil Evans, Louis Jordan ve Miles Davis bulunuyor. Roach bir saat süren solo konserinde dinleyicilere tekniğini ve duygusallığını gösterirken ayrıca jazz tarihinden konuşarak geriye güzel anlar bıraktı. Kendisinin dediğine göre Louis Armstrong grubundaki müzisyenlerin ayrıca şarkı söylemelerini istermiş. Bu nedenle olacak Roach birkaç eski parçayı da seslendirdi. Roach'un davul seti söyle; snare, orta büyüklükte bass drum, top ve "ride" zili, hi-hat ve iki orta büyüklükte tom-tom'lar. Dinletinin son kısmında Mr.Hi Hat adlı parça ile dinleyicilere Count Basie'nin davulcusu

"Papa Jo" Jones'ı hatırlattı.
Daha önce Monterey Jazz Festivali'nde izlediğim genç davulcu Leon Parker'ın inanılmaz görevi ise sahneye Max Roach gibi bir ustadan sonra çıkmak oldu. Parker, Monterey'den bu yana gruba yeni bir eleman eklemiş. Brezilya'lı Rita Silva şarkıcılık, dansözlük yanısıra çeşitli vurmalı çalgılarla eşlik ediyor. Grubun diğer elemanları ise basda Harvie Swartz, soprano saksofonda Sam Newsome ve vurmalı çalgılarda Natalie Cushman. Newsome, Monterey'deki dinletiye çıkan Steve Wilson'ın yerini almış. Leon Parker'ın Columbia şirketi tarafından çıkarılan Belief adlı CD'si daha önceki Epicure şirketinin çıkardığı Above and Below tavsiye edilir.
Festivalin son günlerindeki dinletiler arasında Latin jazz ustası Chico O'Farrill'ın 75. doğum günü kutlaması vardı. Count Basie, Dizzy Gillespie ve Gato Barbieri gibi ustalara düzenlemeler hazırlamış olan O'Farrill doğal olarak kendi bestelerinin ağırlıklı olduğu bir dinletiyi 17 kişilik grubuyla verdi. San Francisco'nun dans klüplerinden Bimbo's 365 Club'da verilen dans/dinleti sanırım dans severlerden daha çok jazz severleri memnun etti.
San Francisco Festivali sırasında toplam 19 dinleti vardı. Bunlardan birkaçı San Francisco Körfez Bölgesi'nin yetiştirdiği müzisyenler tarafından verildi. Zakir Hussain'in Silk Road adlı çalışması Hindistanlı, İranlı ve Japon asıllı müzisyenleri bir araya getirdi.
Dinletiler arasında blues severler için John Lee Hooker, Charlie Musselwhite ve Ruth Brown sahneye çıkarken, Paco De Lucia, Al Di Meola ve John McLaughlin üçlüsü tekrar San Francisco'ya dönüyor ve yeni çıkan CD'lerini kutluyorlardı. Genç piyanist Jacky Terrasson, Dee Dee Bridgewater'a eşlik ederken diğer bir genç piyanist/şarkıcı Diana Krall ve grubu, Nat King Cole'u anıyordu. 91 yaşındaki Doc Cheatham ise Dr.Billy Taylor ve Dick Hyman ile beraber Fats Waller'ın anısına verilen dinletiye katıldı. Duygusallığın yaptığı her işin kökünde olduğunu söyleyen alto saksofoncu David Sanborn uzun bir aradan sonra tekrar San Francisco'da çalarken bölgenin yerleşiklerinden Charlie Hunter, diğer yeni bir isim T.J.Kirk'le sahneye çıktı.
Festival sırasındaki diğer etkinlikler arasında müzisyenlerle yapılan söyleşiler vardı. Bu söyleşilere katılanlar arasında Max Roach ve Charlie Haden da bulunuyordu. Festival organizasyonu yapanların dinletiler, seminerler, film gösterileri arasına ekleyebileceği güzel ve anlamlı bir etkinlik oldu bence.

Levent Öget — İstanbul

Kısa Adıyla: AKBANK JAZZ FESTİVALİ

Butik Festival Akbank Jazz sürerken, Duke Ellington'un şu sözü gelmeliydi akıllara: "Sadece iki tür müzik vardır, iyi ve kötü..." Sanırım John Surman o gece sadece kötü günündeydi. Savruk, iktidarsız çalışıyla akşamı eşlikçilere (bas, davul) bıraktı. Oysa ertesi gece Surman'ın yerine başka biri gelmemişti, yalnızca 'o' gelmişti... Çaldıkça açılan, açıldıkça soluğu güçlenip çalan 'dev adam', giderek şenlenen duraksız çalan bir Surman konseriyle veda etti...

Folklorik zenginlikleri, jazz'ın soğuk renklerdeki skalasında soluklandıran, tınılayan bu Kuzey Avrupa jazz'ının temsilcileri "ECM Artisti" izlerini aynen taşıdılar...

Nasıl bir konserdi? Nasıl müzik yapılmıştı?; Saçlarını arkasına dökmüş genç bir kadının sırtını gösteren bir müzik mi yapılmıştı, yoksa; Nemli bir havada, uzun bir dağ patikasında mı yürütmüştü bu konser ya da çocuklar mı hatırlanmıştı...

Kibar ateşi nefesine bulaşmış bir temkinlilikle çalan Surman, Karin Krog'un süsleme müziğine gereksinim duymayacak kadar derinlikli müziğini 'yalnız' sürdürmek istemediğini belli etti... Krog'un 'stüdyo artisti' olma özelliklerinin ağırlaştırdığı oluşum yalnız çalışmalarındaki özgür arayışlarını arayan bir John Surman dinleyicisi yarattı. Jübilesini çoktan yapmış Krog'un arkasında, kendi üstü kapalı emprovizelerinde, risksiz/uslu denemeler yapan Chris Laurence, Surman'la olan beraberliğinden bilenmiş bir başçıyı göstermiyordu. Davulcu John Marshall ise; sevdiği bu gruba 'hakim' stiliyle, Surman beraberliğinde çalışmaktan en zevk alan müzisyen gibi göründü. Zillere olan düşkünlüğü, Surman'ın en güvendiği enstrümanı bariton saksofonlu çalışlarında etkili bir zenginlik sağlıyordu. John Marshall, çoktan ununu eleyip, eleğini davulunun üstüne koymuş bir müzisyen aslında... John Surman'ın müziğindeki zenginlik için 'o' olsa olsa; "yola böyle devam etmek de çok iyi nasılsa... Tecrübenin verdiği kontrollü tınılar esnetilmiş düşüncelere kol-bacak olabilir hep" diye düşünüyordur... Deneysel engin denizin hep aynı bölgesinde dolaşılmaması gerektiğini de zaman zaman düşündüren bu dörtlü konseri iz bırakmadı.

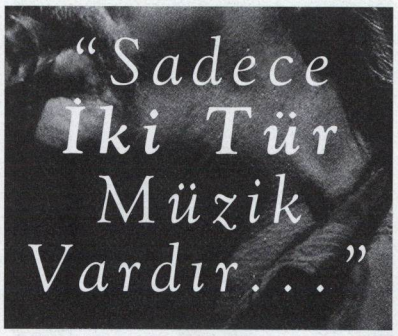

Sponsor kaprisi taşımayan bir izle süren 'Butik Festival' ise özgürlüğün jazz'lı tanımını yapıyordu...

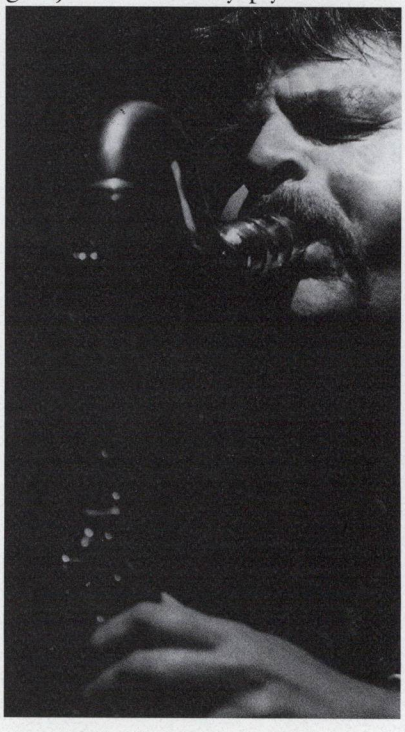

Murad Şekerli

"Shell-Jazz"

Deniz kabuklarının 'şef'li gösterisi Emin Hoca'nın havlu ve mayoları kontrolüyle başladı. Her yerde çalabildiklerini söyledikleri trombonlarını 'hoca'ya göre "öperek" çalan bu beş kişilik deniz kabukları ordusu ve perküsyonistler, Steve Turre'nin son iki albümünden 'Morning', 'Macho', 'Dinizulu' gibi örneklerle 'Jazz Fusion''un 'Afro-Cuban' tadının disiplinli bir ürününü verdiler.

Turre'nin kişiliği dokuz kişilik toplulukta hiçbir karizmanın gelişmesine izin vermeyecek kadar baskın, duyarlı ve yöneticiydi... Müziğini istediği 'ton'da ve 'tad'da düzenleyen, herkesin sadece işini yapmasını isteyen bir tavırla çaldıran/çalan bu 'sahici tromboncu', anlaşılmaz duyguları kenara bırakmış, geleneksel latin duyarlılığını, Afrika ritimlerini ustaca karıştırarak kendilerinin bir "Jazz Band"ı da olduğunu söyleyerek müziğini yapıyordu... 'Terbiyeli çocuklar' gibi sıralarını bekleyen bunalımsız iyi kalpli çalgıcılar naif stillerini 'Turre'nin müzik yapan dengesinde çıkarsızca sundular. Disiplinin perküsyonlarla, sıradışı jazz çalgılarıyla böylesine kontrollü bir çizgiye oturması Turre'nin başarısı oldu. Jazz'ın neşeli bir lütuf olduğunu hediye edercesine renkli süslemelerle ortalığa koyan Turre ve 'Kutsal Kabuklar'ı İstanbul'un bütün jazz festivallerine birçok kez gelmeye aday oldu...

Dinletme hegamonyasını farklı saatlerde farklı yöntemlerle gruplarına ve dinleyicileri üstüne kuran iki 'karizma' örneği 'müzisyen' Steve Turre ve John Lurie; Roxy'de kesişmeyen/kesişmeyecek yollarının ortasında Arto'yu buldular; tahtadan yapılmış sandalye üzeri 'kent ayini' otuzbeş dakika sürdü... Arto Arto'ydu...

Murad Şekerli

"Tek Seanslık Siyah Muhabbet"

Yirmi ya da daha fazla yıl kadar önce, soul'un kışkırtıcı kucağında da müzik yapmış adamlar+1 topluluğu. "Tek seanslık siyah muhabbet" ile Akbank Jazz Festivali gecelerinde, işlerimizin arasında hepimize iyi geldi, kahve altı, geceyarısı öncesi, anlatımın böylesi gül kokulu salonlara pek yakıştı!... Ekin'i göremedim sıralar arasında; "...at kenara ruhuna iyi gelir" demişti yıllar önce 'Chico' seansı yaptığımız bir öğleden sonrasıydı... Geçen yılki Eddie Palmieri'nin üstlendiği görevi falan devralmadı o gece Chico Freeman ve "çok iyi arkadaşlarım" diyerek tanıttığı (özellikle) Delmar Brown ve Norman Hedman kadrolu Brainstorm konseri... Brainstorm 'bazı' kafaları yeterince bulandıramadıysa da Chico ve sevgili eski arkadaşları yeterli seviye tutup, nabızları yokladılar, yeni biri daha olur mu bilinmez!...

Soul'un Rhythm&Blues'un, Funk'ın tavana vurduğu uçuşan fosforlu tüllü, portakallı festivalimizde Chico siyah gönlünün snoblaştırmadığı, hiçbir zaman gövde gösterisi alet üstünlüğündeki emprovizelere girmediği, yalnızca coşkulu seyirci elektriği arayan dingin-melodik müziğiyle ve tüm salon insanlarının aynı 'mood'a girmesini bekleyecek kadar sabırla, istekle çaldı. 'O', genç enerjilerin verdiği aceleciliğe meyilli, kopup kendini aşamayan -yine de bununla da bütünleşen- kendi derinliğine inen lirik sololarını, soul'la dolu kalbindeki öncelikli duyguları hep çıkarmak isteyen üslubuyla bildiği yoldan hiç şaşmadı... "Sweet Explosion"dan uzun uzun bölümlerle belli bir ekolün bağlılığında, funky'nin ezeli ürkekliğine hapsolmuş, sınırda kalmış, ısrarlı, güvenli, tekrarsız doğaçlamalarıyla, perküsyonsever bir grubun yolunu iyi tutturmuş davul ve basçısıyla, "orada burada değil", seviyeli uygun yerlerde çalışarak rahatlamış piyanistiyle, brainstorm'la daha uzun süreler konser verecek gibi gözüken Chico Freeman 'nur' gibi bir konser indirdi Cemal Reşit Rey'in tozlanmış sahnesine...

Sahte Jazz Oltasını Salladı

Mark Dresser'in "Film Eşliğinde Konser"inden sonra, 'Butik Festival' Akbank Jazz'da "konser eşliğinde film" seyretmek de nasip oldu sonunda.

Eğer, "festivaller görkemli kapanmalıdır" denebilirse; öyle oldu. "Lurie'nin konseri bunu yapmıştı bile... Ornette Coleman'a teşekkürler!

Hiperaktivitenin bulaşıcı olduğu, stresli arayışların, zengin armonilerin birbirlerini kendi içlerinde erittikleri zeka fışkıran müziğiyle John Lurie, 'müzisyen olma hali'ni aktörlüğüyle ve özgüveniyle yaşıyordu. Onun müziği yalnızca 'stresli keyiflilik' de değildi. Müziğinde, jazz'ında, 'bulunduğu' tüm özgürlüklerin bütünleşen sentezi uçuşuyordu. Bu 'şey' adını ve benzer tadını yalnızca bu grubun elektriğinde ve yapılmak istenen niyetlenmede bulabilirdi.

"Fake Jazz" "Sahte Jazz" oltasını salladı; ortalıkta sürekli dolaşan bu bilinçli paranoyasının gördürdüğü kontrast rüya kesinlikle 'güzel'di. Yeni istekler uyandıran 'orada' naif ve romantik hiç birşey barındırmayan mizah ve 'overdose' yüklü müziğin tüm formlarına karşı çıkan, emprovizelerin birlikte yükselip, üzerlerine yağan elektrikli enerjiyi tekrar kullanabilecekleri beklenen keşfi vardı. Müzikteki anlatı biçimlerinin sonsuz doğurganlığı, izleme fırsatına sahip herkese yaratıcı bir tüketimin şans kapılarını aralıyordu...

Kontrastlıklar göstergesindeki bir 'gösteri' konserinde, telli, tuşlu, vurmalı, nefesli enstrümanlar bilinen doğa anlayışlarının ötesinde bir arayışın bakışından gelmiş gibi çalınıyordu... Misyonsuzdu, istekliydi...

Başdöndürücü, bağımlılık yapan 'tafralı' Lurie müziği, günümüzde daha fazla olgunlaşmaya ihtiyaç hissetmiyor...

Usturuplu Kovalamaca

Her insanın anlamlar evreniyle yaşadığı, yaşayacağı çok yönlü bir serüven vardır: Bilinen, beklenen yollardan geçen değil de, bilinen, görünen yolların dışına çıkmayı gerektiren bir serüvendir bu. Çizgisel, doğrusal bir yol değildir anlamın yolu; Bütün yönlere açılabilen bir ilişkiler ağıdır, bütün yönlere 'esneyebilen' bir dokudur, anlam evreni.

Mehmet Rıfat (Homo Semioticus)

(...) Teller arasında usturuplu* kovalamaca 1,5 saat sürdü CRR'nin salı gecesinde. Kimse bir şey kazanmadı. Yalnızca, ustalarla, yaşamın nelere de sahip olduğunu anlayıp, aydınlamanın yeni bir gecesini daha geçirdik, ertesi gün ayaklar yere daha sağlam bassın diye...

Dave Holland, John Abercrombie ve Jack DeJohnette

Dave Holland, Jack DeJohnette, John Abercrombie her biri virtüöz düzeyinde müzisyenler olarak İstanbul dinleyicilerinin karşısında birçok kez konser vermekten kaçınmadılar. Seyircilerle kurdukları iletişim, onların konser yapma isteklerini hep yinelemiş oldu. 5 Kasım gecesi de böyleydi... İnişli-çıkışlı, kesik-kesik hazlarla gelen hacimli müzikle 'jazz'; "trio" halinde boy gösterdi. Kalpler sıkışmadı. Üç enstrümantalist 'kabul gören saygı'yı tartıp, bildikleri anlayışı en iyi nasıl taşıyacaklarının gösterisini yaptılar. "Gateway ortaklığı" artık düze çıkmış bir "geçit" gibi...; 30 yılın üstüne bağdaş kurmuş bir rahatlıkta kendi hayatlarını müziğe taşıdılar. Orada, ortada olan bu yaşamların ses göstergeleri-kompozisyonların bestelerdeki ve emprovizelerdeki yerleri; enstrümanlarındaki araştırmacılığın, çok çalışarak üretilmiş dengenin, klasik olmanın yolunu işaret ediyordu.

Teknik olarak; 'açgözlü' Holland, hep kucaklanmak isteyen Abercrombie ve oturan panter DeJohnette; ECM stüdyolarında Gateway'le kesiştirdikleri "ex" müziklerine cımbızla çekilmiş fikirleri demlediklerini belli ediyorlardı...

Titreyen tellerin arasına en yerleşebilen stile 'sahip' davulcu Jack DeJohnette, ince tellerle kalın telleri ayrı ayrı kulaklarla takip edip ayrı kollarla kollarken, tel şoklarının vurmalılarla çemberlendiği hiç de tuhaf olmayan anlatımı temsil etti. Sağlam tonlu davulunu en hacimli haliyle kullanmayı sürdürdü.

Kendi kendine kıymet olma yolunda çok 'rock' lokması yiyen Abercrombie, sınırlarını zorlamaktansa, bildiklerinin biraz ötesini yakalamaya çalıştı. Sokaklarda bağırdığı gibi çalan, uzatan, esneten, karıştıran tekniğiyle o, artık 'sağlıklı jazz müzisyeni' giysilerini giymişti... Gecenin 'feyz'cisi** Holland'sa bir adımlık duruşuyla 'basıı'na akıttığı zekasını duru tonuna karıştırdı durdu. Aklıyla yorulduğu bütün sorularını 'tahta bas'ıyla sordu. Eşlik de etti.

Nefes almanın ön plana çıkamadığı bir kovalamacada, uc uca eklenen takipçiliğin keyifli zoru yücelttiği bir akşamdı... "Velhasıl*** orkestra iyi çaldı".

*usturuplu; (sıfat) derli toplu ve ustalıklı. / **feyz; (ad) verimlilik, gürlük. / ***velhasıl; (bağlaç) sözün kısası, kısacası.

Füsun Levet / Paris

İrlanda Cork Jazz Festivali

Cork, Güney İrlanda'da bir kıyı kenti. Guiness bira firması bu festivali yıllardır gerçekleştirmekde. Bu yıl da 25-28 Ekim tarihleri arasında yer alan bu festivalde ben de bulundum.

İrlanda'dan ve dışarıdan 50'den fazla grubun katıldığı festival süresince, Cork'un tüm pub'larında, kahvelerinde, sokaklarında, her yerde, her şekliyle jazz müziği dinleniyor. Festival komitesi kent içindeki Hotel Metropole'e kurulmuş. Buna bağlı olarak da Opera House ve dört büyük diğer otelde konserler sabah 11:30'da başlayıp sabaha karşı 02:00'de son bulmakta. Sonra da başka yerlerdeki jam-session'lara gidilmekte. Elliyi aşkın otel roof'u ve jazz klüplerini de gözönüne alırsak organizasyonun ne kadar güçlü olduğunu görmüş oluruz.

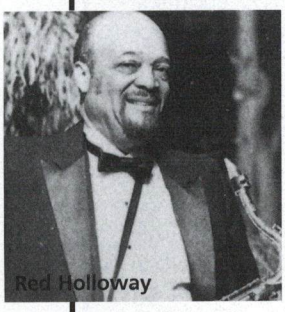
Red Holloway

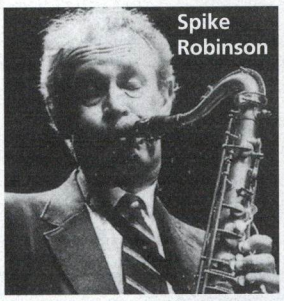
Spike Robinson

Saat 18:00'e kadar olan konserler halka açık ve parasız. 20:30'dan itibaren az bir ücretle, örneğin Hotel Metropole'e gidip beş ayrı salonda icra edilen konserlerin hepsini dinlemeye hak kazanıyorsunuz.

Ben açılış gecesinde davetli olduğum Opera House'da Campbell Burnap yönetimindeki The 100 Club Festival Allstar Band'i ve BBC Big Band'i, İngiliz vokalist Claire

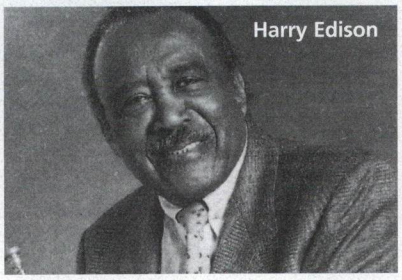
Harry Edison

Martin'i dinledim. Cumartesi günü yine Hotel Metropole'de Don Friedman Quartet vardı. Piyanoda Don Friedman, also saksofonda Dave Glasser, kontrabasta Marcus McLaurine, davulda ise Sylvia Cuenca vardı. Bilindiği gibi Friedman'ın solo olarak çıkardığı Live at Maybeck albümü onun ne kadar yetenekli bir piyanist olduğunu ortaya koymuştu. Glasser ise Count Basie, Illinois Jacquet, Dizzy Gillespie, Clark Terry, George Benson, Sarah Vaughan'a eşlik etmiş bir altocu. Hodges'a olan hayranlığı apaçık. Bascı McLaurine ise McCoy Tyner, Kenny Burrel, John Hendricks ve Abbey Lincoln'e eşlik etmiş. Sylvia Cuenca'ya gelince, Stan Getz'le çalmış desem yeterli mi? O zaman Charlie Haden, Red Holloway ve Al Grey'i de ekleyelim. Gecenin ilerleyen saatlerinde Louis Stewart Quartet'i dinledim. Shering, J.J.Johnson, Spike Robinson'a daha önce gitarıyla eşlik eden Stewart'a bu kez piyanoda Brad Mehldau, kontrabasta Jeremy Brown, davulda Stephan Keogh eşlik ettiler. Dört saat ayakta beklemenin sonucunda ise nihayet Harry Sweets Edison'u dinledim. İlerlemiş yaşına rağmen dinamizminden hiç bir şey kaybetmeyen ünlü trompetçi Red Holloway, Spike Robinson, Jim Doherty, Leon Clayton eşliğinde çaldı. Son derece nüktedan olan Edison sahnede yaptığı esprilerle de ayrı bir alkış topladı.

Ben Hotel Metropole'de bu güzellikleri dinlerken kentin diğer yerlerinde de örneğin; American Drif-

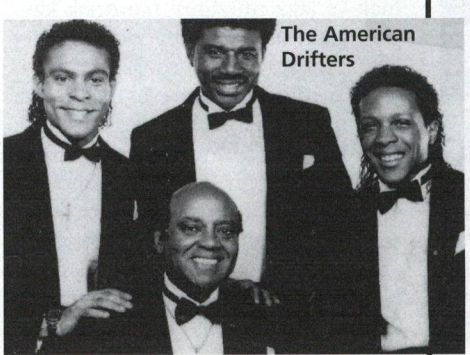
The American Drifters

ters'lar, Bobby Watson'lar, Jimmy Gourley'lar, Dana Gillespie'ler ve daha niceleri müziklerini icra ediyorlardı.

Guiness bu festival için 1 milyon dolar İrlanda lirasını gözden çıkarıyormuş deniyor. Bu denli büyük bir organizasyonu gerçekleştirmek büyük başarı.

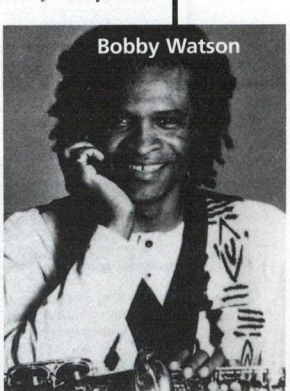
Bobby Watson

Nasıl özendim bir bilseniz, birazcık da kıskandım galiba. Ülkemizde bu tür etkinlikleri yapabilme çabalarımızı ve kısıtlı olanaklarımızı düşündüm ve kederlendim.

Bir dahaki sefere Paris'den yine bol jazz'lı haberler vermek istiyorum.

Bodrum Musicorama '96

28-30 Ekim 96' tarihlerinde Hotel Sea Garden, Garanti Bankası sponsorluğunda Bodrum '96 Music Festival adıyla bir dizi klasik ve jazz konserlerinden oluşan etkinliklere evsahipliği yaptı. La Mer Quartet, John Zaradin Classic Guitar, Kerem Görsev, Volkan Hürsever, Can Kozlu Trio, Çağlayan İnal-Can Çoker Concert, Graham Scott, Pamela Blake-Ricki Holmes bu konserlerde yer alan sanatçılardı.

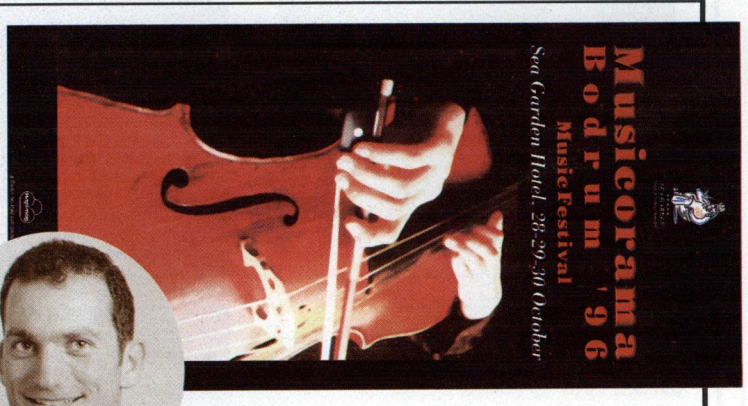

Lütfi Varoğlu

Ankara

1. ODTÜ Caz Günleri'nin Ardından

Ankara Caz Derneği kuruluşunun ardından ilk yılında en kapsamlı etkinliğini 4-8 Kasım 1996 tarihleri arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin katkılarıyla 1.ODTÜ Caz Günleri başlığı altında düzenledi. Üniversitelerimizde değerlendirilmesi gerektiği düşünülen potansiyeli canlı kılmak ve jazz müziğini tanıtmak kaygılarıyla oluşan düşünceden hareket eden Ankara Caz Derneği, bu etkinlik için ideal konum olarak 30 bini aşan nüfusuyla ODTÜ Rektörlüğü, Kültür İşleri Müdürlüğü ve Müzik Toplulukları'nın da desteği alınarak yeni açılan Kültür ve Kongre Merkezi'nin imkanlarıyla dizi konserler, gitar atölyesi, video gösterileri ve Neşet Ruacan'ın "Jazz Duygusu" üzerine söyleşisiyle etkinlikler şekillendi.

Türkiye'de ilk kez yalnızca Türk jazz müzisyenlerinin katıldığı ve kendi bestelerini üniversite ortamında seslendirdikleri bir etkinlik olması nedeniyle 1.ODTÜ Caz Günleri özel bir önem taşıyordu. Dizi konserlerde 4 Kasım günü Kaçan Keçi ve Önder Focan Dörtlüsü, 5 Kasım'da Lodos ve Ruacan Beşlisi, 6 Kasım günü Emin Fındıkoğlu Grubu ve Tuna Ötenel Beşlisi, 7 Kasım günü Acid Trippin ve 8 Kasım günü Kamil Erdem, Turay Dinleyen, Mısırlı Ahmet sahne aldılar.

Müzisyenler üniversitedeki programlara yetişemeyen Ankaralı jazz severlere Manhattan Bar'da geceleri ulaşma imkanı buldular. Türkiye'deki jazz müziğinin önemli bir panoraması niteliğindeki tüm bu konserler yoğun ilgi ile karşılandı.

Video gösterilerinde jazz tarihinden önemli isimlere yer verildi. Etkinliklerin en önemli parçalarından biri de Önder Focan ve Neşet Ruacan tarafından yönetilen Gitar Atölyesi'ydi. Dört gün boyunca atölyeye katılanlar değerli müzisyenlerin birikimlerinden yararlanma fırsatı buldular. Ülkemizde jazz müzisyenlerinin yetişme imkan(sızlık)ları gözönüne alındığında benzeri atölye çalışmalarının geliştirilmesi ve genişletilmesi ihtiyacı açıkça gözlendi.

Üniversitelerdeki potansiyelin imkanlar sağlandığında jazz etkinliklerinin coşkulu bir destek bulabileceğini ispatlayan 1.ODTÜ Caz Günleri'nin gerek aynı üniversite gerekse diğer üniversitelerde gelenekselleştirilebileceği ve bunun diğer şehirlerde de örneklenebileceği gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Ankara Caz Derneği bu bilinç ve ilk Caz Günleri'nin verdiği ivme ve birikimle benzeri etkinlikler için çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda 1997'nin ilk konserini Asiaminor verecektir.

Derneğin ve Ankara'daki diğer jazz etkinliklerinden haberdar olabilmek için:

Ankara Caz Derneği
Adres: Güniz S. 44/2 Kavaklıdere Ankara
Tel: 0312-427 0307
Fax: 0312-427 0307
E mail: acd@ada.com.tr
Web: http:/www.adacom.tr/acd

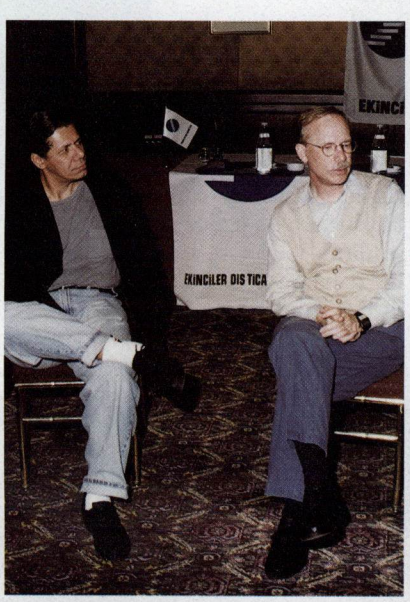

22 Kasım'da İstanbul'da Lütfi Kırdar Konser Salonu'nda, maalesef gerçek hayranlarının haberdar olamadığı, Ekinciler Holding'in sponsorluğunu yaptığı Chick Corea, Gary Burton konseri vardı.

3 Oscar'lı Michel Legrand İstanbul'da bir özel partide çaldı.

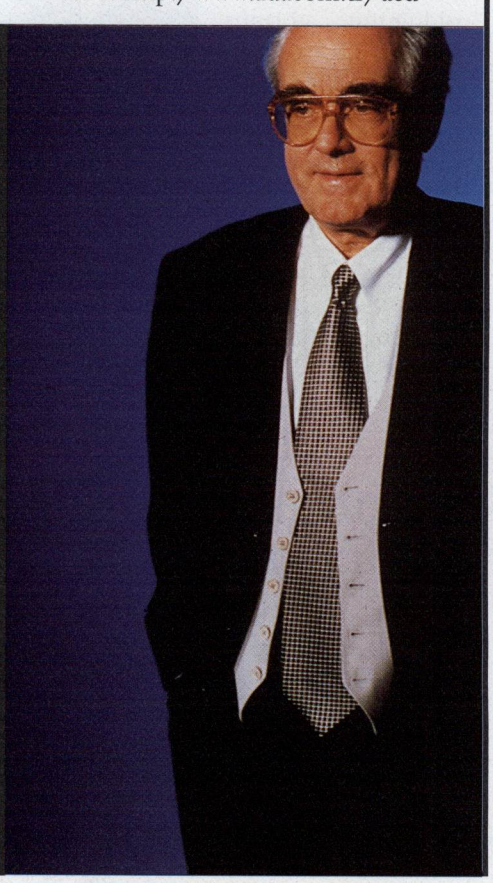

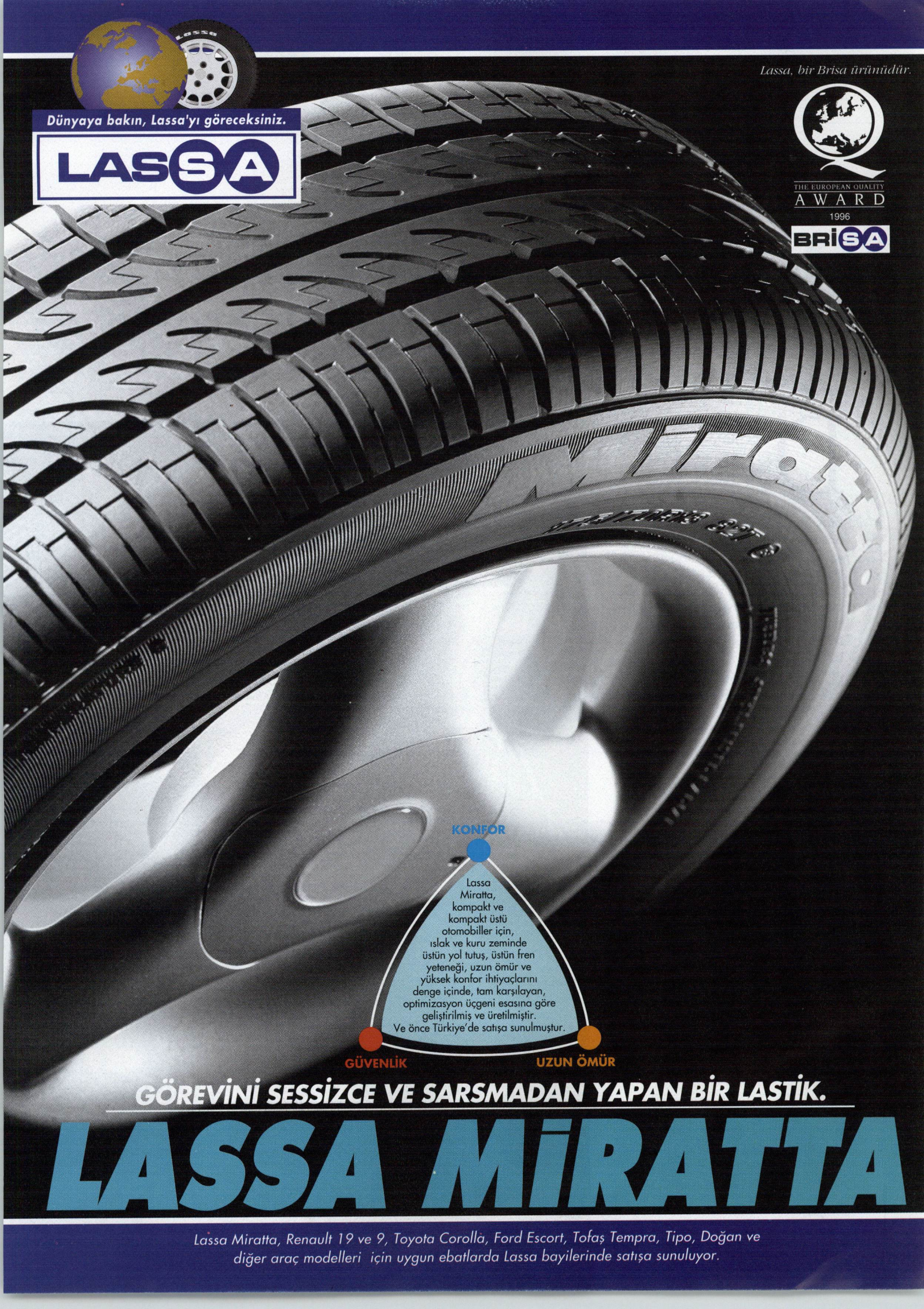
Dünyaya bakın, Lassa'yı göreceksiniz.
LASSA
Lassa, bir Brisa ürünüdür.
THE EUROPEAN QUALITY AWARD
1996
BRİSA
Miratta
KONFOR
Lassa Miratta, kompakt ve kompakt üstü otomobiller için, ıslak ve kuru zeminde üstün yol tutuş, üstün fren yeteneği, uzun ömür ve yüksek konfor ihtiyaçlarını denge içinde, tam karşılayan, optimizasyon üçgeni esasına göre geliştirilmiş ve üretilmiştir. Ve önce Türkiye'de satışa sunulmuştur.
GÜVENLİK
UZUN ÖMÜR
GÖREVİNİ SESSİZCE VE SARSMADAN YAPAN BİR LASTİK.
LASSA MİRATTA
Lassa Miratta, Renault 19 ve 9, Toyota Corolla, Ford Escort, Tofaş Tempra, Tipo, Doğan ve diğer araç modelleri için uygun ebatlarda Lassa bayilerinde satışa sunuluyor.

İstanbul Déjà-vu *in*

Hüseyin Alptekin

Dört gün sonra Fransız Devriminin 200`üncü yıl dönümü. Bütün yıl boyunca her Paris`li gibi kutlama hazırlıklarından, mavi-beyaz-kırmızı renklerin bunaltıcı istilasından, uyanıkların bu fırsattan faydalanmak, para kapmak için içine girdiği isteri nöbetinden, bu okazyon karşısında eli ayağı tutulup da hiç bir proje üretemeyen beceriksizlerin nevrotik gerginliklerinden, ben de daralan şehir gibi daraldım. Ayrıca bir de dünyanın en büyük basın ajansında çalışıyorsanız durumun vahameti kolay kavranabilir. Tarihte orospulukları sayesinde paçayı hep sıyırmış şehir, yalnızca iç ve dış turistik hafif bir yorgunluğu karnavalın hemen akabinde kendi nüfusundan nasılsa kurtularak yaşayacak. Festival cenazesini kaldırmağa mahkum arap ve zenci işçiler dışında rutin Japon ve Amerikalı turistlerse pek dert değil. Bir sabah işe giderken donum ve çoraplarımda satın alırken farketmediğim Fransız bayrağı işlemelerine dalmış bakarken aslında bilinç altımda işten ve şehirden kaçma fikrinin filizlendiğini ben de o an bilmiyordum, meğer talihli bir gün başlıyormuş. Zaten o anda da sabahın rutin yaygarası, günaydın tefekkürüm "Ya Hüseyin, Ya Hüseyin" (Nusrat Fateh Ali Khan) da bitti ve işe yollandım.

Oyunun her türlüsü üzerine bir tez yazdığımı bilen bir arkadaşım işe telefon ediyor. Partenay diye bir kasabada bir oyun festivalinden söz ediyor. Hemen festival komitesini ajansım adına arıyorum. Çok nazikler. Bütün dünya basınının Paris'te olacağı o sıralar, özellikle Paris'ten kimsenin dışarı çıkmayacağını onlar

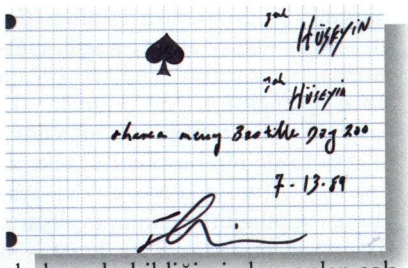

da ben de bildiğimizden onlar çok nazik, ben de çok sorgulayıcı bir tonda görüşüyoruz. Bana ve asistanıma sağlayacakları her şey pek güzel. Peki asistanım kim? -"Alo Javert - Atlantiğin hemen dibinde hoş bir ortaçağ kasabasında eğlenmeğe ne dersin?" - "Peki ben ne yapacağım?" - "Asistanım olacaksın, fotoğraf filan." -"Ama ben fotoğraf çekmeyi bilmiyorum, basın dilini bilmiyorum." - "Zararı yok, çeker gibi yaparsın, basından ciddi birileriyle karşılaşırsak çeneni kaparsın." - "Okey, ayrıca Brezilya'dan Paris'e gelecek birileri için elimde Brezilya'dan kiralanmış bir Renault 5 var, yalnız kuruşum yok." - "Aklını takma, her şey tamam, yarın öğlen gel beni al." - "Okey, Obligado." Javert dünya yakışıklısı, dünya iyisi bir arkadaş. Kendisine güzel, yakışıklı manken, aptal erkek muamelesi yapılmasından bıkmış, herşeyi öğrenmek isteyen, son derece akıllı ve duyarlı bir genç, Brezilyalı, fakir, şimdilik birinin evine kertenkele, Paris'te yırtmaktan başka hiç bir şansı yok, çat pat Fransızcayı sokaktan ya da kızlardan öğrenmeye çalışıyor, kötü İngilizcesi daha iyi.

Ertesi günü Javert zamanında beni evden aldı. Mahalledeki bir desing shop'a uğrayıp, daha önce ısmarladığım son derece şık bir dolmakalemi alıp yola koyulduk (bir Danimarkalı tasarımcının tasarladığı, Japon malı bu kalem sınırlı sayıda üretilmişti, dışı ne kadar hi-tech bir görünümdeyse içi de lastik pompalı en arkaik işleyiş prensibine göre tasarlanmıştı, dolmakalemin kabı kalemin kendisinden de şıktı. Kalemi bir başkası almıştı, benim üzüldüğümü gören bir arkadaşım da dükkana ısmarlatmış, bana da şu gün git kalemini al demişti ve hikaye buydu. Meğer ben de onu bir başkasına hediye almışım. Yarım yamalak anlattığım dolmakalem hikayesinden Javert'in kafası karıştı. Javert'in annesi Japon, babası Brezilya yerlisiymiş). Neyse yola çıktık, bütün şartlar iyi. Yollarda oyalandığımızdan Partenay'ye geç vardık. Doğrudan otele yerleştik, yemekler ve şarap harikaydı.

Ertesi sabah karşılaştığımız kasaba son derece sevimliydi. Sokaklar neşeli insanların oynadıkları oyunlarla cıvıl cıvıldı. Javert üzerinde benim ajansın ismini taşıyan T-Shirt'le çok komik görünüyordu, üstelik T-Shirt çok küçüktü. Komite bizi gezdiriyor, çevre ve festival hakkında bilgiler veriyordu. Öğlen bir şatoya yemeğe götürüldük. Nihayet korktuğum şey de başıma geldi. Yemekte masada basından bizden başka ciddi ve önemli TV kanallarından biri olan Antenne 2'den bir kızla bir oğlan vardı. Javert özellikle kocaman kamerayı görünce sarardı ve benim makina çantama daha bir sarıldı. Ancak onlar da Sipa-Press'in orada ne aradığını kavrayamadıklarından en az bizim kadar şaşırmışlardı. Rütbeli olan kızla benim aramda cereyan eden karşılıklı sorgulama ve birbiri arkasına devrilen serin içilen yöresel şarapların da etkisiyle gerginlik çözülmüştü, hatta festival or-

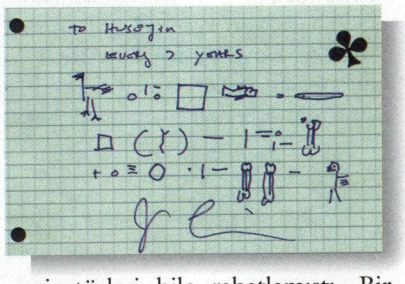

ganizatörleri bile rahatlamıştı. Bir ara, Antenne 2'den gelenlerde şu sıralar Paris'ten tüymenin esprisini yaptılar. Javert'e başlangıçta boşuna göz kaş ettiğime bile üzüldüm. Ayrıca festivale kertenkele bu ekipteki oğlan Javert'den de fake'ti. Hatta bizim yakışıklı ve sempatik Javert'e kızın kapağının kayması da bizi daha avantajlı kılıyordu. Neyse bu arada festivalcilerin taşra kuşkuculuğu da giderilmiş oldu. Çalışmak için şehre döndük.

Şimdi burada Partenay Oyun Festivalini anlatmayacağım. Asıl konumuzun John Lurie ve Lounge Lizards olduğunu biliyorum. Ancak John Lurie'yle karşılaşmam, Lounge Lizards'la yakınen tanışmam bu oyun hikayesi içinde ortaya çıktı. Lounge Lizadrs'ı tesadüfen keşfetmemse Lurie'nin J. Jarmush'un başarı ve ün kazanan, her biri birer cult movie'ye dönüşen filmlerinde oynayıp, bu filmlerin müziklerini bestelemesinden önceye rastlar. Gurubun "The Lounge Lizards", kendi ismiyle 1981'de çıkan plağını bulmamın yine oyunlarla ve işle birebir ilişkisi vardır. Okul'da oyunlar üzerine bir tez çalışması yaparken Sorbonne meydanında bir fotokopicide kertenkele statüsünden yırtmak için kaçak olarak çalışıyordum. Bizim Türkçe argodaki 'kertenkele', Fransızca argodaki timsaha "crocodile" denk düşer. Ayrıca Paris'te fakir yabancılar, öğrenciler, işsiz güçsüzler, düşkün yaşlılar, alkolikler hep binaların merdivenle ayrı bir kapıdan çıkılan 18-19. yüzyılda hizmetçi odası (chambre de bonne) olarak kullanılan çatı altlarındaki, tuvalet ve banyoları olmayan hücre gibi odalarda oturanlar birer croco (timsah) biçiminde karikatürize edilirler, timsahın argodaki pejoratif anlamı da genellikle yolsuz, lost ve loser marjinalleri simgeler. Bir başka deyişle hiç bir zaman orjinal Lacoste alamayanları, sürüngenleri imler. Öğrenciyken benim kertenkele/timsah durumundan çıkmamı sağlayan iş yerim okula iki adımdı. Plaklarımı iş ve okulumun bir alt sokağındaki "Crocodisque" adlı plakçıdan alırdım hep. Bugün bile oradan, ya ikinci el ya ucuz yeni ya da piyasada bulamayacağınız plakları (şimdi CD) temin edebilirsiniz. Bir gün orada plakları karıştırırken özellikle kapağı yüzünden bir plağa takılıp kaldım. Plağın minimalist beyaz kapağı üzerinde yalnızca plak adı mı, gurup adı mı olduğu kestirilemeyen " The Lounge Lizards" ibaresi ve üzerinde hepsinde siyah kostüm, beyaz gömlek ve siyah kravatlı yakışıklı, marjinal/elegant genç müzisyenlerin poz verdiği siyah beyaz bir fotoğraf vardı. Herşeyden önce isme takıldım. Çünkü bir kaç arkadaş hep benim salonda yaşardık. Ayrıca parasız (ya da parasızken) bütün öğrenciler ve marjinaller ikinci el koyu ceket pantolonla, 1950'lerin kravatlarıyla dolaşırdı Paris'te. Zaten 80'li yılların ilk yarısında 50'ler (1980'in ikinci yarısında 60'lar) modaydı. Amerikan baskısı plağın kapağı delikliydi. Bunun anlamı plağın ya stok fazlalığından

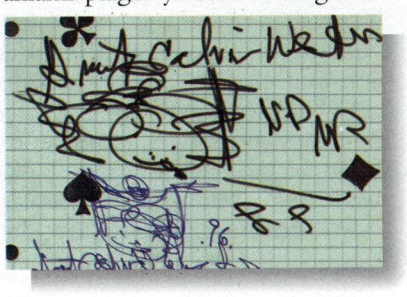

ya da satılmadığından ucuz olduğuydu, (oysa Amerikan baskısı plaklar Avrupa baskısından her zaman daha pahallıydı, Japon baskılarınsa yanına yaklaşılmazdı). Bingo. (Oysa dinleme imkanı olmayıp da sırf kapak tasarımdan ötürü aldığım plaklar hep kötü çıkardı). Bu benim, bizim müziğimizdi, o zamanın, o durumun romantizmiydi, bir tür kabareydi.

Partenay'deki durumun da bu yaşantıya benzer yanları var, birazdan göreceğiz. Yine okulla iş arasındaki salınımın bir dolaylı sonucundan ortaya çıkan bir durumun sürüklediği rastlantısallık. Aradan geçen yıllar zarfında hem okulla ilgili hem işle ilgili durum kıdemlenip kendi çapında sınıf atlamıştım. Tezin konusu yine Oyunlarla ilgiliydi, ancak iş fotokopiden fotoğrafa dönüşmüştü. Bu arada J. Jarmush'un filmleriyle J. Lurie, Lurie'yle de "Lounge Lizards" kıdemlenip cult, "in" ve moda olmuşlardı. Küçük dünyalar biz, birbirimizin kuyusunu kazarken herkes herkesi yırttırıyordu. (W. Wenders J. Jarmush'u, J. Jarmush Karusmaki'leri, hem de kurtlar sofrasında yırttırtmıştı). İşten bunalan ben okulu hatırlayıp oyuna sığınmıştım. Partenay'de akşam bir casino barda bir oyun oynamak üzere davet edilmiştik. Shanghaï 1927 oyununun gerçi kuralları vardı ama gece boyu katıldığımız oyun içinde bir yığın tuhaflıklar da yaşamadık değil. Oyun tanımı gereği kurallarla belirlenir. Ancak Partenay'de Oyunu kuralların değil de kuralların oyunu belirlediği oyunlar vardı. Tıpkı The Lounge Lizards'ın müziği gibi.

Ertesi gün son derece güzel, güneşli bir gündü. Bir önceki gece Partenay'yin en güzel lolitasıyla bizim Javert arasındaki kültürel yakınlaşma gözümden kaçmamıştı. Javert'e o gün biraz fotoğraf çekeceğimi, onun gün boyu izinli olduğunu, nasılsa kasabada bir yerlerde karşılaşabileceğimizi söyledim ve dağıldık. Zaten ertesi gün Paris'e dönmek üzere yola koyulacağımızdan biraz illüstrasyon ve ambians çekmek istiyordum, ışık çok güzeldi. Sokaklar çok canlıydı, önce bir Commedia del'Arte geleneğinden bir grubu bir trampet ve borazan bandosunun izlediği bir korteje rastladım. Başka bir köşede cambazlar, sihirbazlar, palyocolar oturmuş kahve içip dinleniyorlardı. Festivalin panayır meydanında envayi türde, oyuncaklar ve oyun setleri satılıyordu. Bir meydanda Festival boyu sürecek olan kasabadan kurulmuş iki takım arasında kurallarını kavrayamadığım bir ortaçağ oyunu oynanıyordu. Aklıma Bilge Karasu'nun "Göçmüş Kediler Bahçesi"inde ilk hikayede geçen yeşillerle morların oyunu geldi. Yorulunca kendimi bir caféye attım. Fakat o da ne? Oturduğum café'nin hemen yan duvarında afişlenmiş posterler arasında "Partenay Jazz Festival" yazanı dikkatimi çekti. Üç günlük listelenmiş programı arasında tanıdık ve varlığı bana hoş gelen bir gurup vardı. " Lounge Lizards"... Esas garip olan da Festival sürerken bir sonraki gün bu festivalin de başlayacağıydı. Yani yarın, 13.07.1988'de, bizim Partenay'den ayrılacağımız gün. Javert'le Paris'ten gelirken bir anlaşmamız vardı. 13'ünde Atlantik kıyısından geçen bir başka yoldan Paris'e dönerken denize girecektik, (Javert Brezilya'dan beri denizi çok özlemişti), sonra da Paris, itfaiyeciler balosuna ve nihayet görkemli 14 Temmuz, Fransız Devriminin 200'üncü yıl kutlamalarına yetişecektik. Javert'le karşılaşana kadar Javert'le Lolita arasında bir gönül hikayesinin başlaması için dualar ettim. Karşılaştığımızda bu gurubu, filmleri, onlara Paris'te değil fotoğraf çekmek yaklaşmanın bile zor olduğunu, ajansımızda Lurie'nin bir portresi bile olmadığını, fırsatın kendiliğinden ayağımıza geldiğini anlatmaya çalıştım. Javert ne nuh diyor, ne Lizards'ın müziğini ne de Lurie'nin filmlerini biliyordu. Kavga etttim, küstüm, ona cahil dedim.

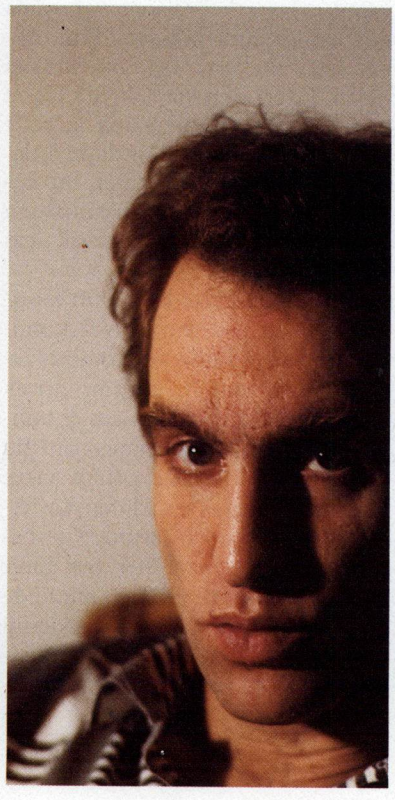

Yıldırım Arıcı

Neyse artık Paris'e ayrı döneceğimize kanaat getirdikten sonra Oyun Festivali organizatörlerine tek ve arabasız kalacağımı, Hotelimin de uzaklığını bahane ederek jazzcıların oteline geçmek istediğimi söyledim. Oyunla jazzın ayrı festivaller olduğunu, ayrıca o hotelde yer olmadığını filan öne sürerek benden kurtulmağa çalıştılar. Ne mümkün. Ertesi günü allem ettim kallem ettim Javert'i yolcu etttikten sonra binbir cazgırlıkla o Hotele yerleştim. Konserin akşamki ikinci konser olduğunu, grubun da gelir gelmez ayaklarının tozuyla sound check'e konser salonuna gideceklerini öğrendim. Zamanı gelince hemen oraya yollandım. Zira Hotele bile gelmeden salona gitmişlerdi.

Salona vardığımda ses kontrolu ve prova yerine neredeyse bir konserle karşılaştım ansızın. Resmen tabanca gibi bir parça çalıyorlardı. Sahne'ye yaklaştığımda durmuşlardı. J. Lurie beni farketti, (ekip, yüzler yorgun görünüyordu), -"No picture man". Makinaları ve çantamı bir koltuğa koydum, zaten fotoğraf filan çekmeyi düşünmüyordum. Sahnede tekrar müzisyenlerle konuşmağa, kırık kırık bir şeyler çalıp ayarlar yapmağa devam ettiler bir süre daha, bir koltuğa ilişip bekledim. John Lurie sahneden inip sigara yaktığında (elbette filitresiz Camel) yanına gittim, kendimi tanıttım; ajans için fotoğraf çekmeğe gelmediğimi, orada kendimi temsilen bulunduğumu söyledim. "John, I am coming all the way from İstanbul.", -"kiding". Sonra gerçeği, Partenay'de olduklarını söyledim. L. Lizards'ı Fransızlar gibi filmlerin başarısından sonra dinlemediğimizi, İstanbul'da epey bir insanın severek dinlediğini söyledim. "3-5 people?, en az 50-100 kişi dedim, üstelik 1983'te. İnanmadı. (Cidden Nişantaşında arkadaşlarımın o devir için efsanevi plak dükkanları Prosound'un yer altında caddeye bakan küçük vitrinine de

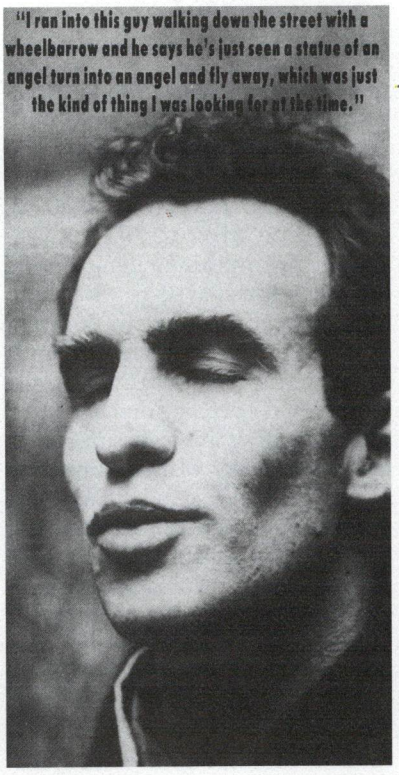

yanlış hatırlamıyorsam "Lounge Lizards" bir kaç gün konulmuştu. Ne dükkandı, bir gün bir bakardınız Jaco Pastorius vitrini, bir başka gün Steps Ahead, üstelik Avrupa baskılarının 6 ay, 1 yıl sonra çıkacağı Japon baskılarıyla) John, bir gece önce zor bir konser verdiklerini, uzun bir otobüs yolculuğundan sonra Partenay'e henüz geldiklerini, akşam konserden sonra tekrar otobüslerine atlayıp konser vermek üzere Brüksel'e gideceklerini söyledi. (Zincirleme Camel içiyordu, bir tane de bana ikram etti.) Konuştuğumuza sevindiğimi söyleyip teşekkür edip ayrıldım. Tam yollanmış giderken arkamdan seslenip akşam onlardan önceki ilk konsere gidip gitmeyeceğimi sordu, hayır dedim. "Why don't you join dinner with us? John'un konserden sonraki akşam yemeği davetini uçarak kabul ettim. Aynı Hoteldeki odamın katında gurubun bazı müzisyenleri kalıyordu. Ekibin elemanları tek tek kaldıkları odalarda dinlenmek yerine ya kendi kendilerine çalıp prova yapıyorlar ya da Walkman'den bir şeyler dinliyorlardı.

Benim için oyun festivali kafamda çoktan bitmişti. Javert bu sıralar yüzüyor olmalı. Bu arada Javert'le ilgilenen kızı gördüm, bir café'ye oturup dertleştik. Kız hem güzel, hem akıllı, hem hisli, Paris'te güzel sanatlar okumak, bu kasabadan yırtmak istiyor. Sen bakma buranın böyle neşeli olduğuna, festivalden sonra ölüm sessizliği çöker kasabanın üzerine diyor. Kız Javert'e aşık olmuş, ben kıza aşık oldum, ama hayat böyle işte. Kıza bir yalan attım. Javert'in kızı çok beğendiğini ama arabayı teslim etmesi için Paris'e dönmek zorunda olduğunu söyledim. Akşam konsere gelecek, müziği beğeneceğini pek sanmıyorum.

Akşam nihayet restaurant'da buluşuyoruz. Grupta sekiz müzisyen var, bir Alman teknisyen bir de Brezilya'lı acaip yırtıcı bir kadın Maneger var, bu çocuk kertenkelelere annelik ve dadılık yapıyor, güzel, sert; durmadan herkesi azarlıyor. 1981'den beri bir çok kez değişen kertenkele çeşitlemeleri içinde bu ekip 1996 İstanbul'dan sonra en iyi ekip (bu arada Berlin performanslarını unutmamak gerek). Zaten aşağı yukarı aynı ekip, aynı yıl 1989'da Lounge Lizards diskografisinin kendilerinin de sevdiği "Voice of Chunk"ı yaptı. Konser öncesi deliler gibi yemek yeniliyor. Yemekte daha çok John Lurie'yle konuşuyoruz. Konular yemek, şarap, müzik, gır gır. -"Cidden Türk'ler Lounge Lizards'ı dinliyorlar mı?", tekrar soruyor. Elbette kibirli Fransızlar onu hep hani şu cult filmle birlikte andığı için bozuluyor. Biz buraya müzik yapmağa geldik diyor. (İstanbul'da da backstage'te bir kaç cahil kızımız "Stranger than Paradise"da çok iyiydiniz diye güya J. Lurie'ye iltifat ediyorlar. Zaten kim ilgileniyorsa bu konuyla, her önüne gelene bir backstage kartı verilmesi yanlış gibime geliyor). Bu arada ben de bilmeden sevmedikleri bir konuyu hatırlatmışım. Hatta "out of record" ikinci plağınız "Lounge Lizards Live from the Drunken boat"u Paris'te ararken İstanbul'da bir arkadaşta buldum dediğimde, önemi yok, kötü bir çalışmaydı deyiverince, besbelli o plakla ilgili kötü bir maceraları vardı (bu kötü macerayı Pozitifçilerden edindiğim "Option" diye bir müzik dergisinde 1988'de verdiği röportaj'dan yıllar sonra öğreniyorum). İkinci plağın prodüktörü Miles Davis'in de prodüktörü olan Teo Macero'dur, J. Lurie haklı olduğu nedenlerden ötürü onunla kavga eder. Bu kayıtla ilgili hissi kaçar (o sıralar J. Lurie junkie'dir, alıngan ve utangaçtır). Halbuki plakta romantik bir kaç güzel lirik parça var. Bu bana sinematografinsinde pek anmayı istemediği tertemiz, poetik film "Hammett"i çeken Wim Wenders'i hatırlatır. Filmin prodüktörü Francis Ford Coppola'nın filme müdehalelerinden tadı kaçar Wenders'in ve "Hammett"i kendi filmi gibi algılamaz (ayrıca ikinci plaktaki "Rangers in Paradise"la, Jarmush'un filmi "Stanger than Paradise", A. Karusmaki'nin Jarmush'un yardımıyla yaptığı "Stanger than Paradise" a bir dip not olan "Shadows in Paradise" film başlıkları arasında bir bağ, bir benzerlik ilgimi çekmişti. Birbirlerini tanıyan bu takım yıldızı içinde cereyan eden bir takım bakışımlar elbette tesadüfi de olabilir).

John Lurie'nin kardeşi Evan Lurie son derece ukala ve snobdu. (İstanbul'daki yemekte Partenay'de bana kötü davrandığını söylediğimde yanıma gelerek bayağı sempatik şeyler söyledi. Son yıllarda tangoyla uğraşıyor). Bence dünyanın en iyi tromboncularından biri olan dev yapılı Curtis Fowkels Tom Amca kadar şevkatli, iyi bir insan. Konuşurken bana hep ismimle hitap etti. Sessiz ve asil saksofoncu Roy Nathanson, Curtis Fowkels'la "Jazz Passengers" projesini yıllardır sürdürüyorlar. Konserlerde J. Lurie'nin sololarına bazan aksak bazan ritmik son derece dinamik, bazan tabanca gibi patlayan fanfarlar bazan da kadife gibi şiirsel ikili sololarla eşlik ediyorlardı. Rasta bas gitarcı son derece nazik ve over cool Al M-Rll bağımlılığı yüzünden biraz sıkıntılı olduğundan pek konuşmadı, belli ki gülümserken acı çekiyordu. Perküsyoncu El Rodrigez'le davulcu Calvin Weston, iki davulla yırtıcı bir enerjiyi bazan funk bir diyaloğa dönüştürürken, bazan da nefeslilerin atıştığı polifonik örgünün boşluklarını tam anlamıyla doldurup bütünü oluşturan dokuyu sıkılaştırıp germeden bir başka dinleme düzeyine dönüştürüyorlardı. (Calvin Weston, Lurie'lerle birlikte İstanbul'a gelen üç müzisyenden biri. C. Weston'u burada dinledik. Artık tırnak içinden çıkmış Lounge Lizards Jazz'ının oturmuş contası. İstanbul'daki konser sonrası yemekte defterime attığı yedi yıl önceki ghetto/graffiti imzasını gösterdim. Aynı

tag/graffiti'yi tekrarladı). Bu arada benim grup elemanlarıyla konuşmalarıma nane olup kesen Alman teknisyen bana taktı. Adamı yok saymaya çalışıyorum ama Türk-Alman kültürel ilişkilerinin bir tür açılımı olarak, kafasında beni böyle bir bağlama oturtamadı herhalde (sanıyorum 1988'di, Berlin'de Metropol'de Lounge Lizards'i ilk kez dinlediğimde, bu yarmanın bir teknisyen olarak bu grubu bilmediğine bile bahse girerim). Bu arada J. Lurie'den ve diğer gurubun elemanlarından fotograf rica ettim. J. Lurie dolmakalemimi aldı. Müzisyenler Partenay defterimin her sayfasına ayrı ayrı imzalarını atarken J. Lurie peçetelere falan bir sürü desen çizdi. Benim hani şu Paris'ten yola çıkarken aldığım design dolmakaleme kafayı takar gibi oldu. Ama kalkıp da kalemi kendisine hediye etmemi isteyeceğini tahmin etmiyordum. Kalemi verirsem bütün kontratlarını onunla imzalayacağını; hatta bu kalemle sıkı kontratlar yapacağını sezdiğini söyledi ve buna karşılık desenlerini bana vereceğini söyledi. Anlaştık, ancak akabinde konser boyu fotoğraf çekip çekemeyeceğimi sordum? -"OK, no problem." (Bana takan teknisyen allem etti, kallem etti bu desenleri büyük bir yüzsüzlükle, ben konuşurken masadan toparladı).

Konser harikaydı, Partenay'de çaldıkları düzey, şahit olduğum yorgunluklarına rağmen, sanırım büyük kentlerde verdiklerinden daha samimiydi. Sanki kendi aralarında çaldıkları kaliteli bir prova konseriydi. Konser sonrası Hotele dönüldü, hemen toparlanıp otobüslerine atlayıp turnelerinin gelecek durağı Brüksel'e yollandılar. Otobüse son atlayan J. Lurie, Hotelin "kahvaltı salonuna iner" - gibi bir ibare taşıyan koskoca ayaklı işaret panosunu araklarken kendimi J. Lurie'nin oynadığı bir filmi seyreder gibi hissettim.

Yine Paris'e dönerken trende yorgunluktan yarı uyuklarken bir filmden çıkmıştım sanki. Oyunlar oynayan bir kasaba, büyük oyunun Kabare Müziği "Lounge Lizards", tren yolculuğunda görülen bir rüyadan sonraki ilk durak Fransız Devriminin 200'üncü yıldönümünün yaşandığı Paris Karnavalı. Gardan metroya binip eve döndüğümde yer ve zaman kavramlarını tamamen yitirmiş gibiydim. Çünkü içinde dolaşıma tekrar girdiğim Paris kutlamalar dolayısıyla bir zaman simülasyonuna bürünmüş, içinden geldiğim oyun dünyası ve bu dünyanın kinetik temsili Lounge Lizards Kabaresinden dolayı da zaten bir yer nosyonunu yitirmiştim. Beni bu iki noktaya (Partenay-Paris) bağlayan bir hiçbir yer (no where) olan trende Lounge Lizards'la ilgili aklımda kalan en güçlü şey, görüntü olarak; J. Lurie'nin Partenay'den ayrılırken Hotelden bir işaret levhasını çalarak hareket etmekte olan otobüse son kişi olarak, önce etrafı kesip sonra koşarak arka kapıdan atlayarak bir tür kaçtığı sekanstı. Aynı şekilde Partenay'yle ve oyunlarla ilgili kafama yerleşen simgeyse; yoculuğun ve bütün hikayenin başında sahip olup sonunda J. Lurie'ye ödünç vererek yitirdiğim dolmakalemimdi. En iz bırakan yaşantıysa; Lounge Lizards'ın otobüsle geldikleri kasabada doğrudan prova ve ses kontrolüne gitmeleri, oradan gittikleri hotelde odalara yollanıp ya kendi enstrümanlarını çalarak ya da müzik dinleyerek kapanmaları, sonra da herhangi bir yerde yemek yiyip konserde çaldıktan sonra hotelden ayrılarak gece otobüse binip başka bir konsere (şehire değil) yollanmalarıydı. Bu salon kertenkeleleri, salon dışında yanlızca müziğin coğrafyasında yaşıyorlardı. Yerleri, ülkeleri müzikti. Dolayısıyla Partenay'ı hiç görmemişlerdi. İstanbul'da yedi yıl sonra konuştuğumuzda -"Evet seni hatırlıyorum, ama Partenay'yi hatırlamıyorum" demişti J. Lurie. Dolmakalemi yitirdiğinden, benim de onun desenlerini kaptırdığımdan İstanbul'da bana piktogramlarla bir desen yapıp vererek yedi yıl sonra bir tür borcunu da ödemiş oldu.

Bu işaretler dizisi sanıyorum kendi hayatının yedi yıllık kesitini anlatıyor: 1989-1996. (Yakup'taki yemekte, bana yine benim kalemle - bu kez yanıma sıradan bir kalem almıştım, her ihtimale karşı- desen çizdikten sonra, kalemi araklar gibi bir jest yaptıktan sonra karşıdan bana kalemi attı. Kalem dolmakalem olmadığından havada kapamadım). Paris'e döndükten sonra ajanstaki işimi bırakmağa karar verdim, John Lurie ve Lounge Lizards diaları harika çıktı, bunları ajansımın arşivine kaydetmedim. Daha sonra ben askerdeyken fotoğraf makinalarım, objektiflerim ve onlarla birlikte nedense sadece Lounge Lizards dialarım bir sevgili tanıdık tarafından evimden ödünç/alındı. Epey bir müddet Javert'den haber alamadım. Sonradan hapse girdiğini duydum, bir daha da izini hiç bulamadım. Belki bu aralar bir yerlerde Javert'e de rastlarım kim bilir?

P.S.: İstanbul konseri son bir kaç yılda dinlediğim dört-beş iyi konserden biriydi. New York'la İstanbul arasında sadece iyi müzisyenlerin hissettiği çok tuhaf bir bağ kuruluyor. Avrupa'nın büyük kentlerinde türlü kapris ve titizlikler yaratan, geçinmesi zor olduğu söylenen J. Lurie çok sevdiği İstanbul'da hiç snobluk yapmadı. İnsanlarla konuştu, hatta Romanları dinlemek için bizimle Roxy'ye geldi. Yazın bir kaç konser vermek istiyor. Konser üzerine müzik eleştirmenlerinin yazıları son derece azdı. Müziğinin türü füzyon değil. Füzyonun teknik yetkinliğine, sağlam akışına, elektrik hızına rağmen "Lounge Lizards" Jazz'ı duygu ve mizah yüklü, akıllı olduğu kadar elegan ve lirik. Kimileri bu müziğe ve bazı başka müziklere kolayca "avantgarde" yaftasını vuruveriyorlar, bir kere avant-garde bir tür değildir. ECM'in etno-jazz denile gelen bazı ve benzer tür, son derece ucuz müzikleriyle de ilgisi yok. Zira her türlü etkiye açık bu ekipte hiç bir icra katmanında motif, hele etno motif duyamazsınız. (Bir ara 1991 Berlin konserlerinde kimilerininde Lounge Lizards müziğini "punk jazz" diye etiketlendirdiğini biliyorum). Bu çağdaş kabare müziğine, post-modern sirk fanfarına illa da bir isim konulacaksa (türü kast etmiyorum, zira bu müzik tarzı kategorinin yok oluşunu teklif ediyor) ben bu "free jazz" açılımına yine de John Lurie'nin rastlantısal yanlışından, mizahi ön sezisinden kaynaklanan "fake jazz" derdim. Orjinalini sahtesinden, taklidinden algıladığımız simülasyon dünyasında, "gibi" ve "sanki" yaşadığımız hayat tarzı/tüketim biçimi ve bir konsepte dayanmayan design ve retro "çağdaş jazz" marketi içinde ve çıkışı mizahi bir refkekse dayanan bir uydurma olsa da "fake jazz", Lounge Lizards'ın katettiği yol içinde kendine açtığı özgün yer bakımından anlamlı bir ciddiyet kazanarak kavramsal bir bağlam oluşturmuştur. Dinleyerek duyduğun aslolandır.

BLAUPUNKT

Bosch Grubu

Jazz tutkunları için özel fırsat paketleri:

Charlie Parker

Madrid RCM 105 Radyo-Teyp
(4x25 W-RDS-DMS-2x30 bellek)
RC 05 Uzaktan Kumanda
XL 200 Hoparlör (160 W)

1199 DM (KDV dahil)

Louis Armstrong

Madrid RCM 105 Radyo-Teyp
CDC-A05 CD Changer (10 CD'li)

1544 DM (KDV dahil)

Miles Davis

Madrid RCM 105 Radyo-Teyp
CDC-A05 CD Changer (10 CD'li)
BQA 160 Amplifikatör

1896 DM (KDV dahil)

"jazz"ı otomobilinizde yaşayın...

sita

ÜCRETSİZ MONTAJ

Ücretsiz montaj ve indirimden yararlanabileceğiniz bayiiler:

SİSTEM ELEKTRONİK
Levent Cad. Güvercin Sok. No.32 Levent - İstanbul
[redacted] 0 212 281 3848 - 49

MODVİ ELEKTRONİK
Atatürk Sanayi Sit. 2. Kısım 4009 Ada No.7-8
Maslak - İstanbul [redacted] 0212 286 2270

ENDER ELEKTRONİK
Cem Sok. No.15 Moda - Kadıköy - İstanbul
0 216 346 8024

FLASH ELEKTRONİK
Beşikçiler Cad. No.67/A Bursa
0 224 257 1246

PINAR İLETİŞİM
Reşit Galip Cad. No.14/C Gaziosmanpaşa - Ankara
0 312 436 5008

ÇAĞRI TELEKOMÜNİKASYON
Ali Çetinkaya Bulv. No.59/B Alsancak - İzmir
0 232 464 0228

%5 indirim kuponu

Cazseverler için %5 indirim ve ücretsiz montaj kampanyamız 28 Şubat 1997 tarihine kadar geçerlidir.

Sarp Keskiner

GRAHAMBOND

Hep siyah kardeşlerden bahsedecek değiliz ya, bu yazı için özneyi düşünürken uzun zamandır yazmayı planladığım bir beyazı hatırladım İngiliz olup da siyah hissedenler içinde belki de en ilginci. Deli demek daha doğru olur zira karizmatik çok yetersiz bir sıfat Graham Bond için.

Yıllardır ismini duyardım ve albümünü arardım. Elimdeki tek CD konser kaydı. Yukarıda gördüğünüz de bu CD'nin kapağı. Çok az fotoğrafi var, o dönemler hep etrafta olmasına karşın. Alexis Korner'dan bile az.

Canlı bir kayıt. Yardbirds ve İngiliz Blues'unun başadamı John Mayall'ın ilk albümünün kaydedildiği Klook's Kleek Club. Bond'un kumlu ve devasa cüssesine yakışan bir sesi var. Beyazlığından sıkkın bir hipster olduğu açık. Sony Boy Williamson gibi konuşuyor. Ses, Alexis Korner'dan daha yıpranık, Tom Waits kadar da konyak'lı değil. Aşırı dozda sigara ve alkol sesini kevgire çevirmiş. Hammond orguna dönemdaşları Zoot Money ve Georgie Fame'den daha siyah basıyor, kirli. Bond ile ilgili okudukça olaylara kapılıyor kütüphaneyi neredeyse yere indiriyorum: 1950'ler boyunca çalıştığı buzdolabı ve kuzine fabrikasının bölge çapında rekor kırmasını sağlayacak kadar başarılı bir pazarlama menajeri olan Bond aynı dönemde (1955-1962) Britanya'da mantar misali çoğalan Dixieland cazbantlarının da en flaş ismi. Onlarca grupla çalıyor o sıralar. Bebop olayına Britanya'dan destek çıkan birkaç adamdan en radikali. 1961 yılında Melody Maker tarafından "New Jazz Star" seçilen Bond'u diğerlerinden ayıran, siyah müzik formlarının hepsine meraklı ve vakıf olması. Graham Bond Organization, Korner Baba'nın Blues Incorporated'i sonrası repertuarında demiryolu iş şarkısı barındıran tek İngiliz grup!.

Alexis Korner ve Cyril Davis ikilisinin Muddy Waters'dan (1959 elektrikli turnesini takiben) esinlenerek kurdukları (Mayıs 1962) İngiltere'nin skiffle kofulluğu sonrası ilk gerçek blues grubu Blues Incorporated'a Cyril Davis'in daha Chicago birşeyler yapmak için ayrılması üzerine (Ekim 1962) katılan Graham Bond, grubun Korner yönetiminde şekillenen "jazz ile elele" sound'una büyük katkıda bulundu. Sonradan grubuna seçeceği Blues Inc. davulcusu Ginger Baker, basisti Jack Bruce ve saksofoncusu Dick-Heckstall Smith ile İngiliz Blues tarihinde kısa süreli gruplar kategorisinde yer alıp büyük gürültüler kopartma yakınken dağılan Graham Bond Or-

ganisation ile ismini sağlamlaştıran Bond, ekibi topladığı sıralarda saygın jazz'cı Johnny Burch'ün oktetinde çalıyor. Klasik hikaye: Bir akşam Johnny Burch (aslan terbiyecisi) hastalanıyor; Bond (sirk bekçisi) ve ekip klübü dağıtıyorlar.

Grup Şubat 1963 gibi kuruluşunu ilan ederek Graham Bond Quintet adıyla ilan ederek başlıyor. Beşinci isim sizde ufak bir irkilmeye yol açacak: Diğer blues püristlerinden (Clapton, Page, Taylor, Green...) farklı olarak modern jazz'a ilgi duyan, mistik eğilimleri ile karabüyü ve siyah kültür gurusu Bond ile en iyi anlaşan, o'nun tehditkar Hammond cümlelerine bol notalı, iğneli cevaplar veren John McLaughlin.

Bu sıralar Dich-Heckstall Smith (Roland Kirk gibi çoğul üfler!) Blues Inc.'den sıkılarak part-time çaldığı beşliye sabitlenince Bond ismi yeniler: Graham Bond Organisation. Çiğ, çılgın, gitarsız (McLaughlin 6 ay sonra ayrılır) performansları, gitaristi ön plana çıkartan gruplardan şişenlere ilaç gibi gelir.

Bond iri cüssesi, siyah aksanı, keçi sakalı, org ile saksofonu aynı anda çalma yeteneği gibi türlü çılgınlığıyla büyük bir mürid kitlesi edinir kısa zamanda. Bütün bunlara ek olarak o dönemde beş telli bas çalan belki de tek adamın Jack Bruce olduğunu belirtmek gerekir.

1964 Şubat'ı itibarıyla Decca Records'a bağlanırlar; İlk LP çıkar: Graham Bond Organisation. Fakat grup canlı performanslarındaki elektriği, ilkel güzelliği stüdyoda yakalayamayınca ruhsuz sıfatını hak eden LP az satar; Decca anlaşmayı fesheder. Altı aylık plak şirketlerini ikna turu sonrası Giorgio Gomelsky himayesinde ilk albüm kaydediliyor: Konser albümü Live At The Klook's Kleek.

Albümden heyecan duyan Columbia Records ekibi stüdyoya sokuyor. İki albüm birden dolduruyor Organisation: Sound of 1965 ve There's A Bond Between Us. Fakat o sıralar ileride Cream'i de öldürecek olan Ginger Baker-Jack Bruce savaşı patlak veriyor. Kendini Afrika dinleri, karabüyü ve eroine adayan Bond'un ortalarda görünmemesinden yararlanan Zencefil Adam, grubun mali kontrolünü eline alarak Bruce'a ilk

İngiliz jazının dev isimleri bir arada: (soldan sağa) Dick Heckstall-Smith, Ginger Baker, Graham Bond ve Jack Bruce.

golü atıyor. Bozulan Bruce, o sıralar Eric Clapton ile birlikteliğinin son birkaç ayını yaşayan John Mayall'a katılıyor; orada kısa bir süre oyalanıp Manfred Mann'a atlıyor.

Bond, en nihayet tribinden çıkıyor ve kontrolü ele geçirip Baker'ı gruptan atıyor, yerine Mayall ve Colloseum I'den hatırlayacağımız iyi davulcu John Hiseman'i alıyor. Trompetçi Mike Fellana'nın dahi katılımı olayın gidişatını düzeltemiyor. Bond kopuyor bir kere (bağlantı demektir anlamca), zamk tutmuyor Hiseman yanına Heckstall-Smith'i de alarak Mayall okuluna kaydoluyor.

Graham Bond, İngiltere'den ABD'ye blues göçünün ilk halkası olarak John Mayall da bağlantısızca onun yolunu izleyecektir. Yeni Dünya'da Eylül 1969'a kadar kalır, çeşitli kayıtlara ve jam-session'lara katılır. Döner dönmez kurduğu Initiation'ı Airforce projesine onu çağıran Ginger Baker'ın hatrına dağıtır.

Airforce'un tek albümünü dinlediğimde Bond yine o düdüklü, siren benzeri alto saksofon tonu ile kendini belli edince mutlu olmuştum.

Airforce projesi sonrası, yeni obsesyonunu işaret eden adı ile dikkat çeken Holy Magick grubunu topladı. Fakat bu sıralar uyuşturucu, aşırı kilolanma ve alkol ile başı beladaydı. Cream'in güftecisi Pete Brown ile kurduğu ekip ile tek albüm çıkartan Bond (Two Heads Are Better Than One) kontrolünden çıkan hayatına 8 Mayıs 1974 günü Finsburg Park İstasyonu'nda trenin altına uzanarak son verdi.

Hakkında hiçbir zaman biyografiler yazılacak kadar bilgi toplanamadı ama o hep ortalardaydı, oralardaydı. Her jam-session'da, sabaha kadar süren klüp performanslarında, toplantı kayıtlarında... Kapıdan girdiği an bütün dikkatleri üzerine toplayan karizması, iri cüssesi, garip kıyafetleri ve şapka koleksiyonu ile. Rastlarsanız bir yerde bu yazıyı bir daha okuyun derim.

T. Bone Walker

One of life's more rewarding decisions.

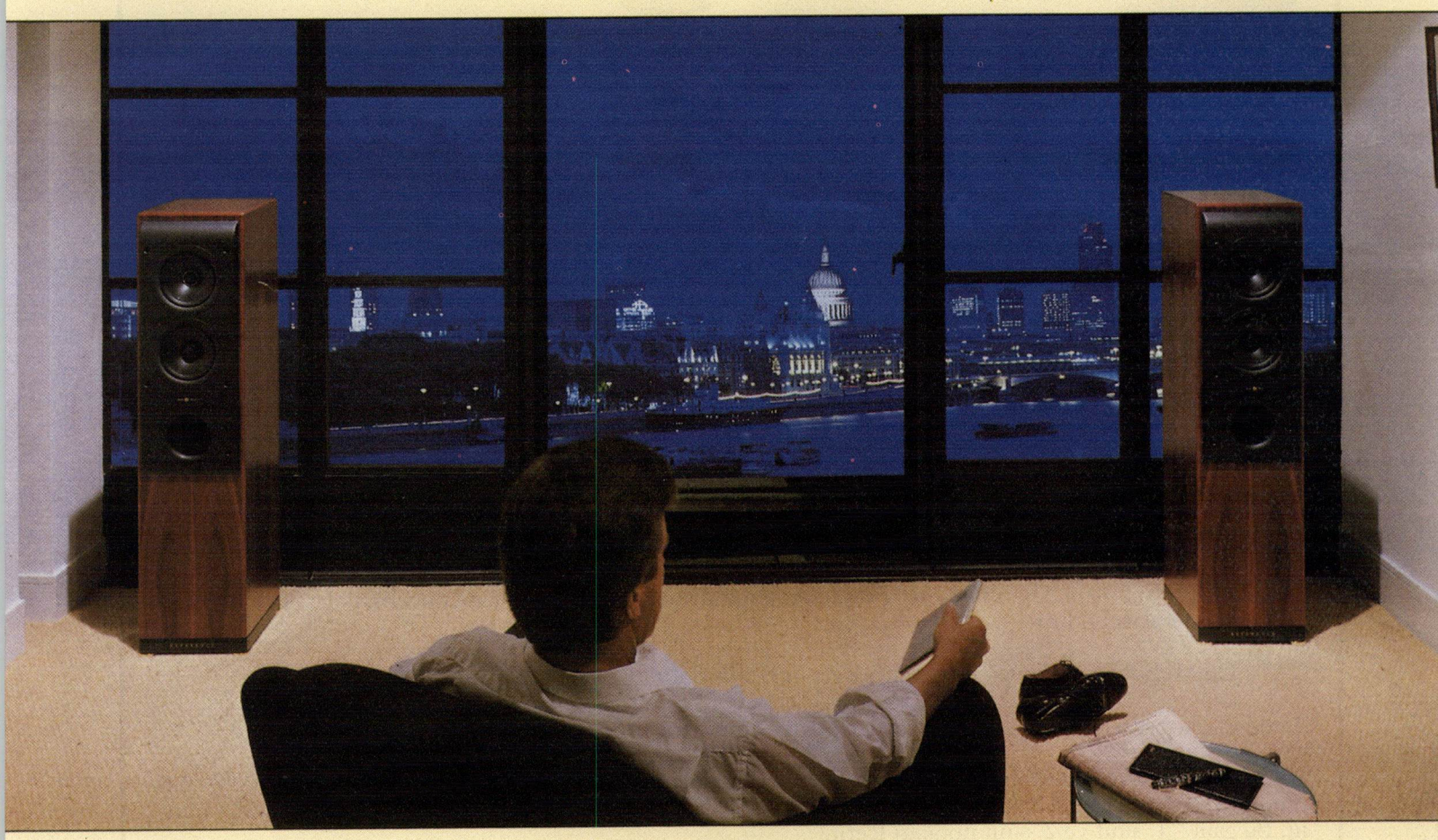

KEF
Reference
Series

If only all decisions in life were as straightforward as this.

The fact is that if you want the purest sound and the most uncompromising specification, it simply has to be New KEF Reference.

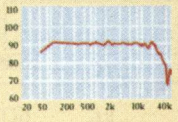

Every speaker must match our engineers' 'reference' prototype to an almost unbelievable tolerance of 0.5 decibels. This means you can be sure that the sound KEF created will be recreated in your home. Exactly.

Our breakthrough UNI-Q® technology delivers an astonishing stereo image, its unique point source design, with the tweeter at the exact acoustic centre of the mid-range cone, lets you visualise the precise location of every performer on the stage. What's more, because of Uni-Q's smooth, even dispersion you'll hear that incredible realism throughout the

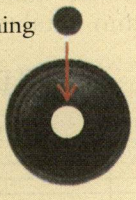

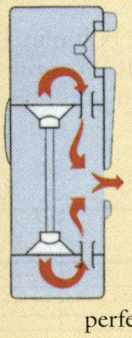

room. From speakers this good you'd expect outstanding bass performance. With KEF's famous 'coupled cavity' bass system, now further improved with interports, you get it.

We go to similar extremens in perfecting every detail.

Some you can't see, like Oxygen-Free Copper internal wiring or magnetic shielding (vital in Home Theatre). Some you can - sumptuously veneered cabinets with heavily gold-plated feet and terminals, for example.

In other words, each pair of Reference speakers is as close to perfection as KEF can make it.

When you know you can choose the best, would you willingly settle for anything less?

KEF

The experience of sound

NEFAN TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ

İstanbul: Çırağan Cad. 15/2 Beşiktaş Tel: (0212) 260 14 47-260 45 14 Fax: (0212) 260 23 09 **Dağıtım-Ankara:** Bülten Sok. No:62/3 Kavaklıdere Tel: (0312) 426 18 42 Fax: (0312) 426 37 76

Rene Macaroğlu

Dr. Jazz

Akor Gamları (Chord Scales)

Sevgili Jazz severler,

Jazz müziğinin dünya müziğine verdiği en güzel hediye hiç şüphesiz "doğaçlama" olmuştur. Ancak doğaçlamayı düzenleyen ve onun kakofoni'ye dönüşmesini önleyen önemli bir parçası da hediye paketinden çıkmıştır: Standart Akor Şifreleri - Bu şifreler en kısa yoldan icracıya o anda öncelikli olarak çalması gereken notaları bildirir:

CΔ7= Do Mi Sol Si Fm6= Fa Lab Do Re G7b9= Sol Si Re Fa Lab

Standart akor şifreleri bugün klasik müzik de dahil olmak üzere, bütün müziklerde kullanılmaktadır.

Ancak, akor şifrelerinde belirtilen notaları çalmak doğaçlama için yeterli değildir; şifrede belirtilen öncelikli notalara (çoğu kez 1 3 5 7) ilaveten akorun 2 4 ve 6'lısı da ilave edilerek 7 notalı bir "Akor Gamı" yaratılır. Bu gam " 1. sınıf ve 2. sınıf notaları içerir.

Ancak bu, bir oktavın içinde bulunan 12 notadan geriye kalan 12-7=5 nota da hiç kullanılmıyor anlamına gelmez. Bu beş adet "Kromatik" 3. sınıf nota, kısa sürelerle çalınıp ± yarım ton şeklinde en yakın 1. veya 2. sınıf notalarla "çözülür"ler. Bu çözülme yapılmadığı takdirde sanki "yanlış" çalınıyormuş hissini dinleyicide doğabilir.

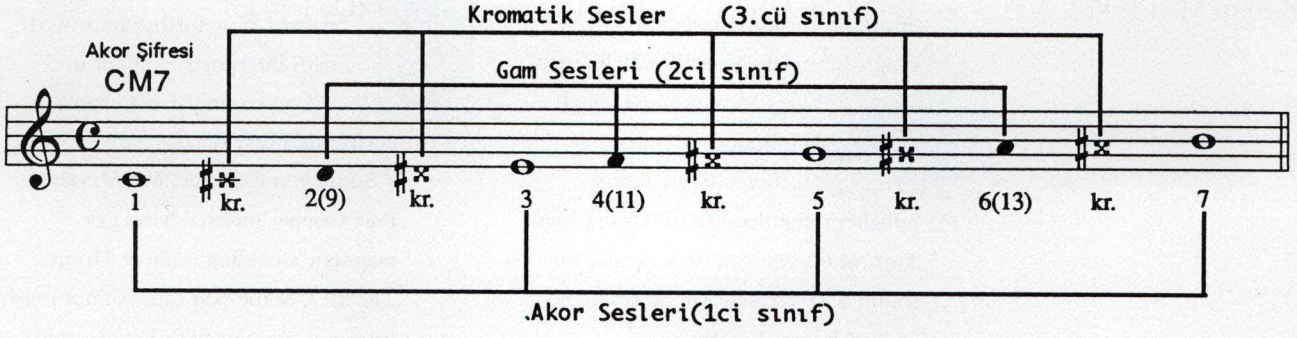

Teorik olarak her akor değiştiğinde, ona özel "akor gamını" da değiştirmek gerekir. Ancak, çoğu kez başlangıç notaları farklı olsa bile, gerçekte gamın notalarının hiç değişmediği gözlemlenebilir:

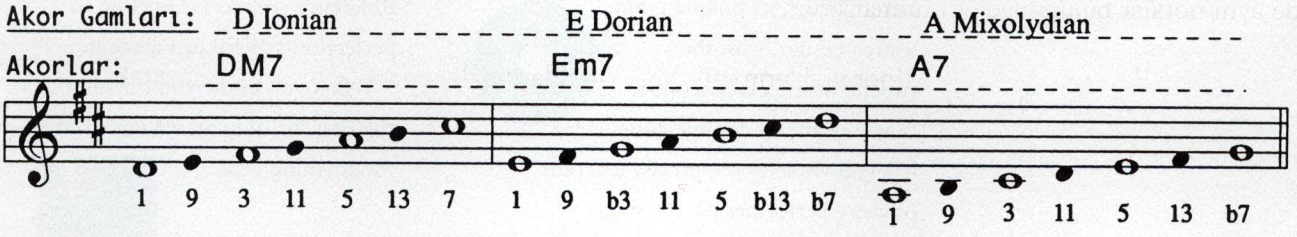

D Ionian= E Dorian= A Mixolydian=
D Major= Re Mi Fa# Sol La Si Do# Re

Kafamızı en az yorarak çalabilmek için, başlangıç notaları farklı olan, ancak içindeki notalar aynı olan gamları bir araya toplarsak, jazz müziğinde kullanılan 7 notalı gamların, zannedildiği gibi bir ansiklopediyi dolduracak kadar da çok olmadığını görürüz; hatta, gerçekte sadece "3 tane jazz gamı vardır" diyebiliriz.

1) C Majör

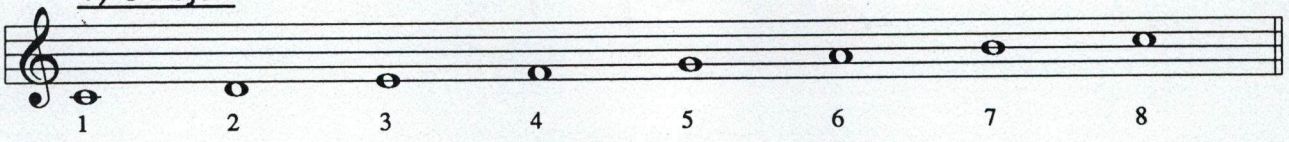

2) C Melodik Minör:

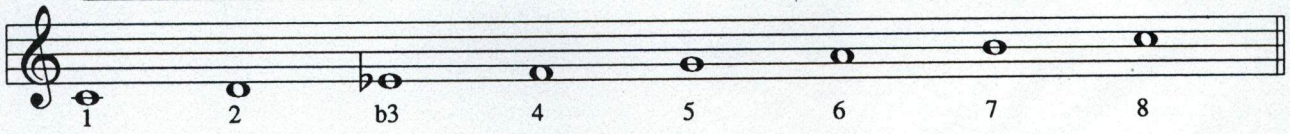

3) C Harmonik Majör:

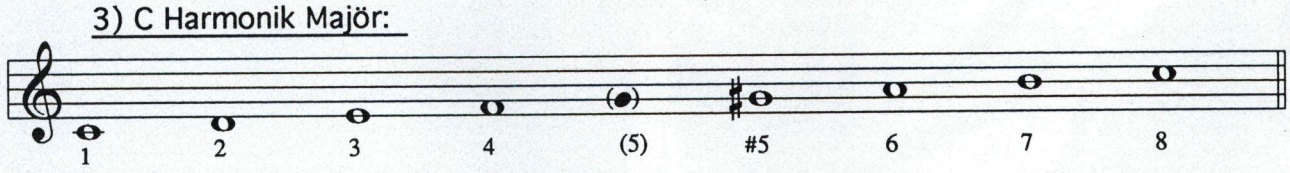

Mod Kavramı: İsterseniz şimdi de, 7 harften oluşan "kırmızı" sıfatı ile yine 7 notadan oluşan "Do Major" gamına "modal çevirme" uygulayalım.

Kırmızı Mod 1: KIRMIZI	Do Major Mod 1: DO RE Mİ FA SOL LA Sİ (Do Ionian)
KırMİzı Mod 2: IRMIZIK	Do Major Mod 2: RE Mİ FA SOL LA Sİ DO (Re Dorian)
KırMİzı Mod 3: RMIZIKI	Do Major Mod 3: Mİ FA SOL LA Sİ DO RE (Mi Phrygian-Kürdi)
KırMİzı Mod 4: MIZIKIR	Do Major Mod 4: FA SOL LA Sİ DO RE Mİ (Fa Lydian)
KırMİzı Mod 5: IZIKIRM	Do Major Mod 5: SOL LA Sİ DO RE Mİ FA (Sol Mixolydian)
KırMİzı Mod 6: ZIKIRMI	Do Major Mod 6: LA Sİ DO RE Mİ FA SOL (La Aeolian)
KırMİzı Mod 7: IKIRMIZ	Do Major Mod 7: Sİ DO RE Mİ FA SOL LA (Si Locrian)

Bu modlardan her biri, yapı itibarıyla birbirinden farklı tınılar ortaya çıkarmaktadır. Ancak hepsinin kökünde aynı notalar bulunduğu unutulmamalıdır.

Major gama ilaveten, Melodik Minor ve Harmonik Majör gamlarına da modal çevirme uygulayarak 3x7=21 adet birbirinden farklı gam elde edebiliriz.

Bütün 7 notalı gamların kökünde Major Gamlar bulunduğuna göre, Müzik Öğrencisi bütün kuvvetini 15 adet Temel Major Gamları çeşitli tonlardan öğrenmeye vermelidir.

Hepinize iyi seneler.

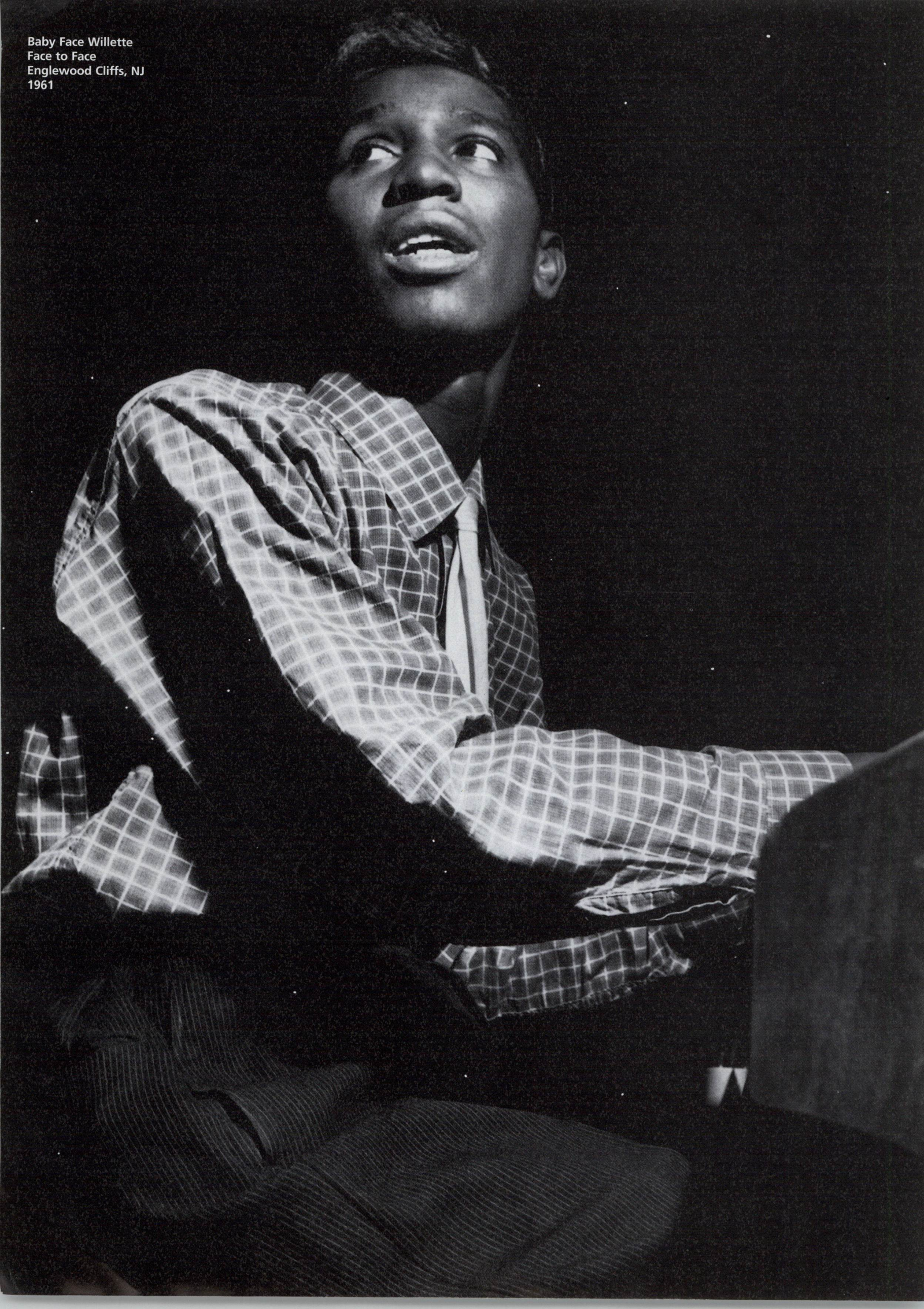

Baby Face Willette
Face to Face
Englewood Cliffs, NJ
1961

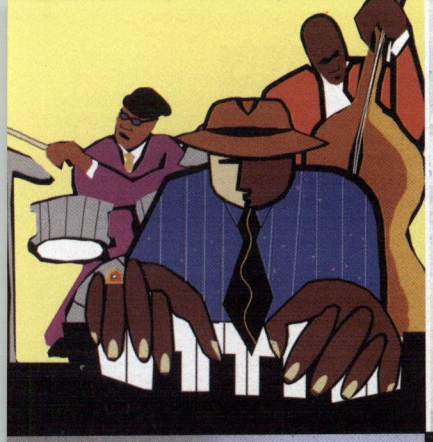

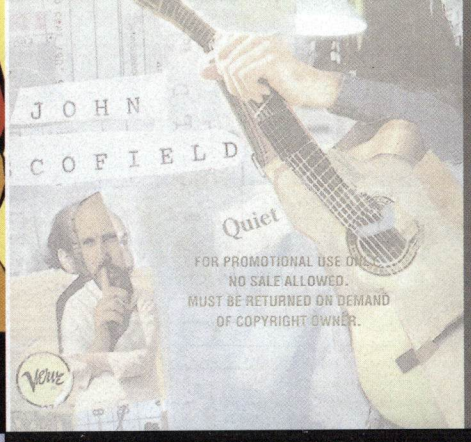
JOHN
COFIELD
Quiet
FOR PROMOTIONAL USE ONLY
NO SALE ALLOWED.
MUST BE RETURNED ON DEMAND
OF COPYRIGHT OWNER.

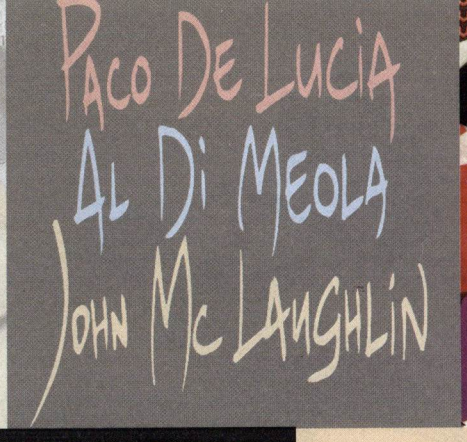
PACO DE LUCIA
AL DI MEOLA
JOHN MC LAUGHLIN

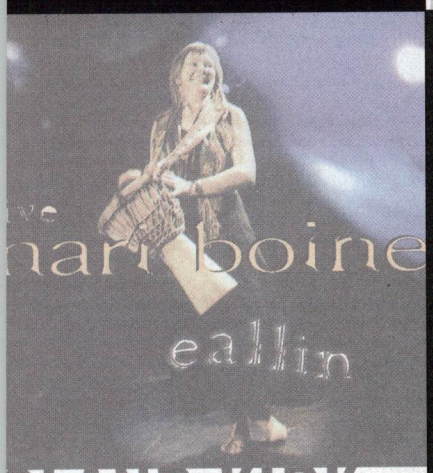

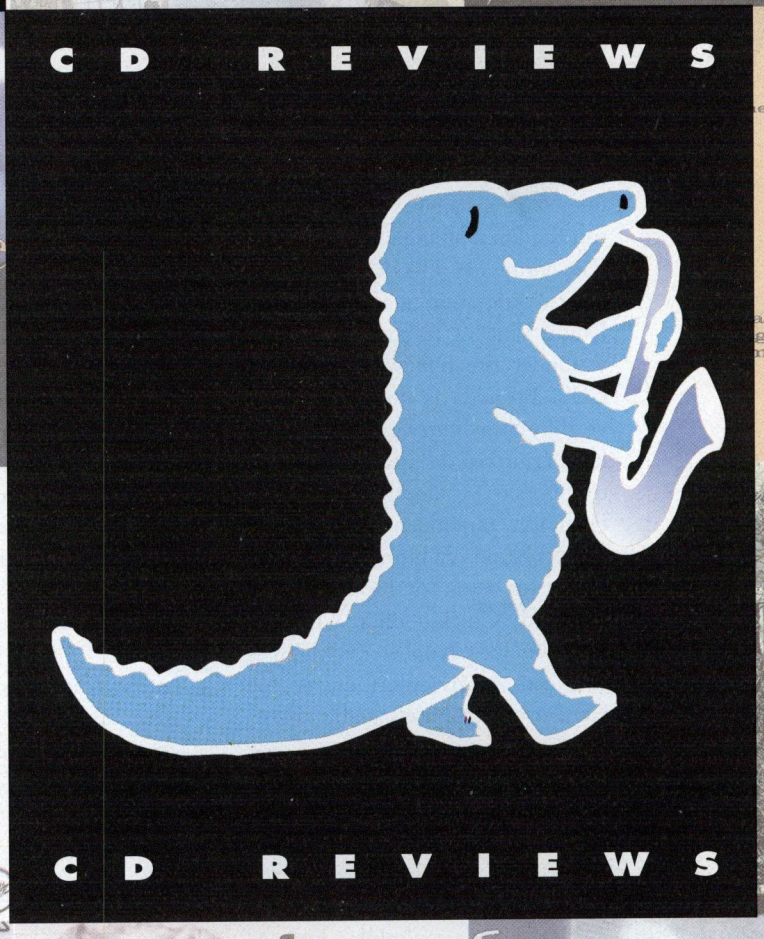
CD REVIEWS
CD REVIEWS

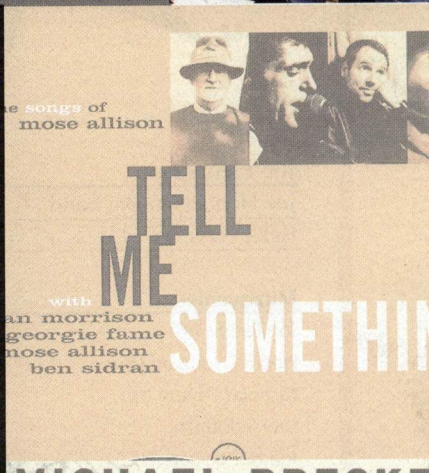
songs of
mose allison
TELL
ME
with
an morrison
georgie fame
mose allison
ben sidran
SOMETHIN

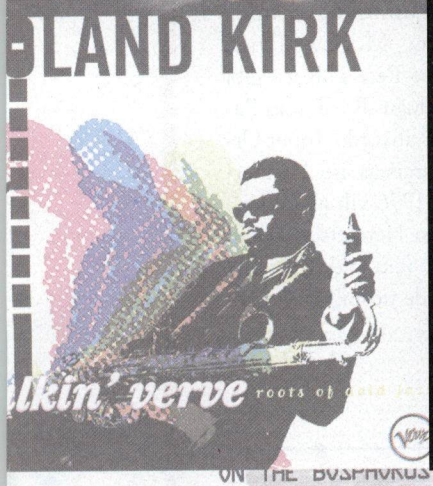
LAND KIRK
verve

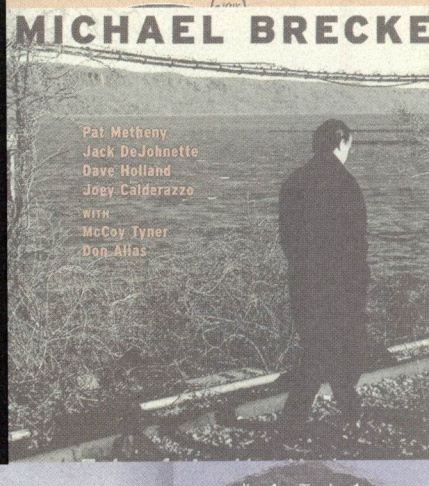
MICHAEL BRECKE
Pat Metheny
Jack DeJohnette
Dave Holland
Joey Calderazzo
WITH
McCoy Tyner
Don Alias

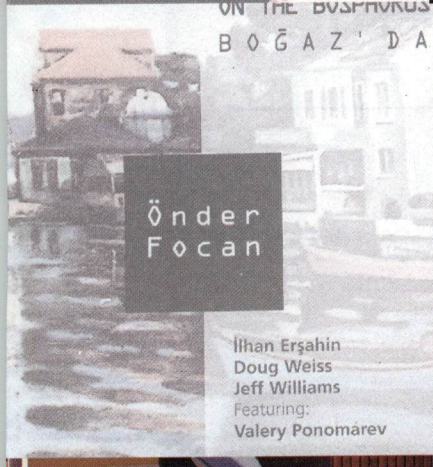
BOĞAZ'DA
Önder
Focan
İlhan Erşahin
Doug Weiss
Jeff Williams
Featuring:
Valery Ponomarev

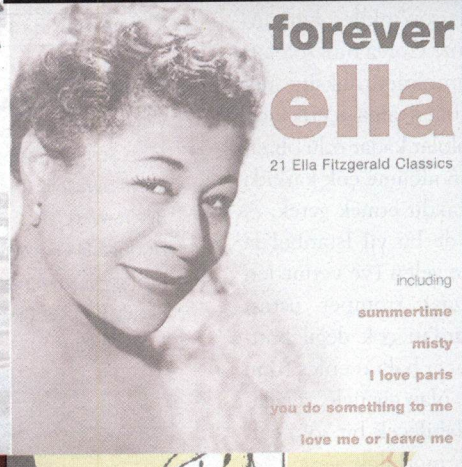
forever
ella
21 Ella Fitzgerald Classics
including
summertime
misty
I love paris
you do something to me
love me or leave me

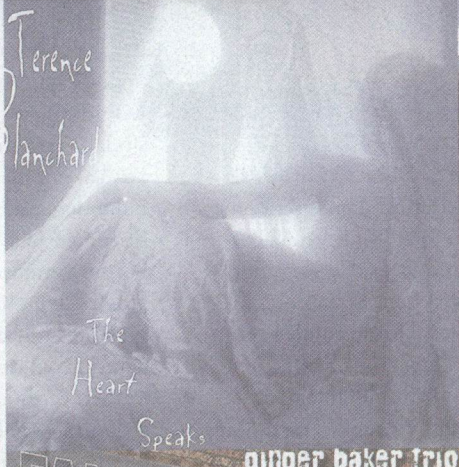
Terence
Blanchard
The
Heart
Speaks

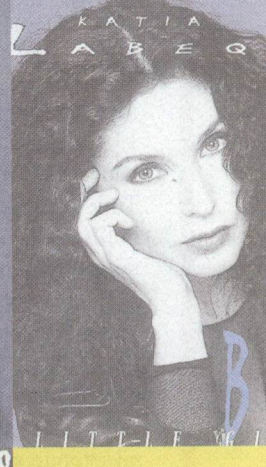
KATIA
LABEQ

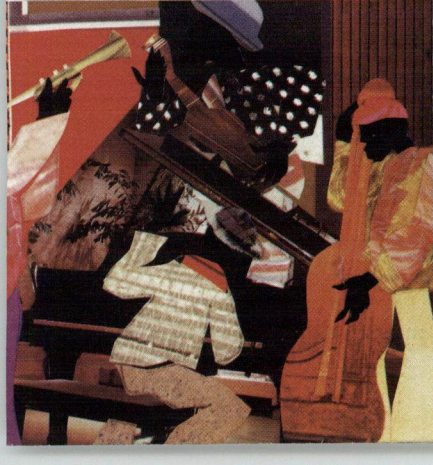

JOE HENDERSON
BIG BAND

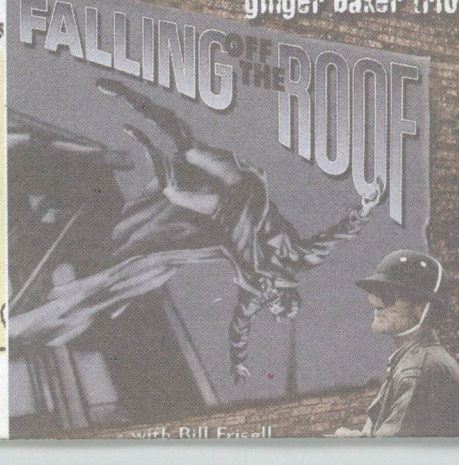
ginger baker trio
FALLING OFF THE ROOF

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**e**l db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**s**ax	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**f**l	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**t**a	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**k**eyb	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**m**an	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**w**bd	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**x**yl	xylophone

Joe Henderson

Joe Henderson Big Band

Raks/Verve 533 451-2

Müzisyenler

Jon Faddis (tp)
Freddie Hubbard (tp)
Nicholas Payton (tp)
Lew Soloff (tp)
Joe Henderson (ts)
Chick Corea (p)
Christian McBride (b)
Joe Chambers (d)
Al Foster (d)

Joe Henderson, 18 Temmuz 1994'de 1.Uluslararası İstanbul Jazz Festivali bünyesinde Açıkhava Tiyatrosu'nda Türk jazz severlerinin karşısına Bheki Mseleku, George Mraz ve Al Foster'dan oluşan dörtlüsüyle yer almıştı. Bildiğiniz gibi kendisi, müzikal yaşantısı boyunca çalıştığı isimler efsane, birlikte çaldığı gruplar birinci sınıf, yapmış olduğu albümler jazz'da kilometre taşları ve kendisi de tenor saksofonun yaşayan en büyük ustalarından.

Bu yıl Verve tarafından piyasaya çıkartılan bu kayıt Henderson'un 30 yılı aşkın bir süredir içinde taşıdığı bir düşün gerçeğe dönüşmesi. İlk olarak 1966 yılında Dom klübünde giriştiği büyük ensamble deneyimi 1992 yılında kayda alınan 3 büyük orkestra performansı ve bu yıl kaydedilen 6 parçayla birlikte Joe Henderson Big Band albümünü oluşturmuş. Parçaların 7'si Henderson bestesi, diğer 2'si de onun tarafından düzenlenmiş Vincent Youmans (bu parçayı Önder Focan'ın yorumuyla yeni CD'si Boğaz'da'da dinleyebilirsiniz) ve Billy Strayhorn besteleri. Düzenlemelerin ikisi de usta orkestra şefi, tromboncu ve düzenlemeci Slide Hampton tarafından yapılmış. İki ayrı orkestrada da birinci sınıf müzisyenler var; zaten Jon Faddis, Freddie Hubbard, Chick Corea, Christian McBride, Joe Chambers ve Al Foster gibi usta müzisyenleri ancak Joe Henderson gibi bir efsane bir orkestrada toplayabilir. Düzenlemelerde hem cross-sectional, hem de sectional yazı (kimi zaman da ikisi birarada kullanılmış) ama section'lar arası yazıda her zaman olduğu gibi daha iyi bir tını yakalanmış.

Sololar, Henderson'ınkiler haricinde, kısa ama öz, Corea'nın soloları kendi kayıtlarınınkilerin aksine nerede durmayı bilen ama içerik açısından en az sololar kadar özlü olmaları bakımından albüme çok katkıda bulunduğunu takdir etmek gerek. A Shade of Jade'de bu yıl İstanbul'da konser vermeye gelen (ve vermeden giden demeliyiz) trompet ustası Freddie Hubbard'ın çok değil bundan dört yıl önce, hala o enfes tonu kısmen yerinde olan gücüyle, ziyadesiyle uzun sayılabilecek bir solo çaldığını duymak mutluluk verici bir nokta. Christian McBride'ın albümde tek solosu Isotope'de birden bire karşımıza çıkıveriyor; McBride için ne denilebilir ki, keşke solosu daha uzun olsaymış.

Joe Henderson'un tertemiz, duru, tabir yerindeyse nevi şahsına münhasır tonu, o her perdede olağanüstü rahatlığı ve özellikle pes perdeki büyülü tınısı, en hızlı hatlarda bile kaybetmediği kusursuz entonasyonu, onun uzun ve dinamik sololarıyla birleşince dinleyende doyurucu bir tat bırakıyor. Ne var ki, Henderson'un ritmik anlayışına çok kayda değer bir taraf bulmak zor.

Albümdeki son parça olan Recordame Henderson'un 1963 yılında Kenny Dorham, McCoy Tyner, Butch Warren ve Pete LaRoca gibi isimlerle doldurduğu ilk albümü Page Une'da da yer alıyordu. Inner Urge ve Black Narcissus ise Henderson'un 1965 ve 1976 yılı albümlerine adlarını veren Henderson besteleri; dinleyenler için olduğu kadar Henderson için de nostaljik olsa gerek.

İ.Atıl İnaç

John Scofield

Quiet

Verve/Raks 314533 185-2

Müzisyenler

Wayne Shorter (ts)
John Scofield (ag)
Steve Swallow (b)
Bill Stewart (d)
Duduka Da Fonseca (d)
Konuk Müzisyenler
Randy Brecker (tp, flh)
John Clark (frh)

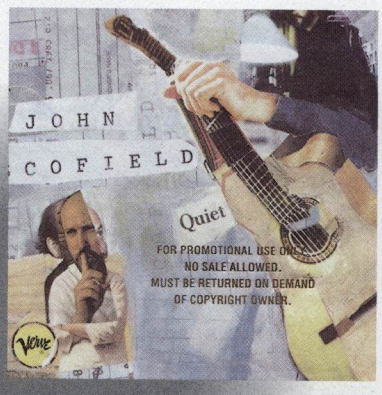

Charles Pillow (afl, eh, ts)
Lawrence Feldman (afl, fl, ts)
Howard Johnson (tu, bs)
Roger Rosenberg (bcl)

John Scofield'in ilk defa naylon telli akustik gitarda duyduğumuz Gil Evans'vari orkestrasyonlarla bezenmiş son albümü dünya piyasasıyla aynı anda Türkiye'de.

Chet Baker

I Remember You
Enja - ENJ/9077

Müzisyenler:

Chet Baker (tp, vo, p)
Doug Raney (g)
Jasper Undgaard (b)
Aage Tangaard (d)

I Remember You, West Coast akımının belki de tüm zamanların en iyi trompetçilerinden Chet Baker'ın 1985 yılındaki Danimarka turnesinde kaydedilmiş bir albümü. İlk parçadan itibaren konserdeki buğulu havayı hissetmeniz mümkün. Albümün en ilginç parçası; 'But Not For Me'. Bu parçada Chet Baker'ı piano çalarken duyabilirsiniz.

Bilinen üzere parçalara kattığı yorumlarla Chet Baker bir parçayı kaç kez çalarsa çalsın, siz parçayı her dinleyişinizde ayrı renkler buluyorsunuz. Bu albümünde de sanatçı bize bunu fazlasıyla hissettiriyor. Özellikle Chet Baker'ın piano başında olduğu parça, onun müziği düşünüşü, algılayışı ve hissedişi hakkında bilgi veriyor. Albümünün bazı parçalarında duyduğumuz hafif titrek sesi de bizi oldukça yoğunlaştırıyor.

Bas çalan Jasper Lundgaard son yirmi yılda Avrupayı ziyaret eden tüm Amerikalı müzisyenlerle çalmış önemli bir isim. Aynı gitarcı Doug Raney gibi. Aage Tanggaard ise fazla riske girmeden parçanın gerektirdiklerini çalan sade bir davulcu.

Sonuç itibariyle Chet Baker hayranları, onun farklı değişken ve sürükleyici stilini bu albümde biraz daha sevecek ve onu saygıyla anacaklar.

The Guitar Trio

Paco De Lucia-John McLaughlin-Al Di Meola
Verve/Raks 533 215-2

Müzisyenler

Paco De Lucia (g)
John McLaughlin (g)
Al Di Meola (g)

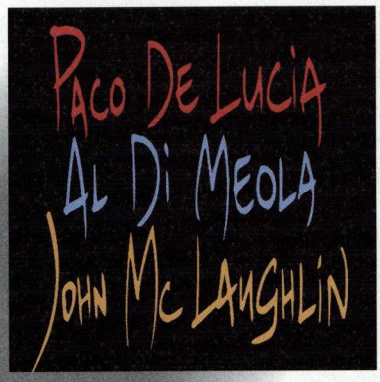

Yıllar önceki birlikteliği ile dünyayı sarsan bu üçlü uzun yıllar sonra biraraya gelerek dünya konserleri ile birlikte bu albümü de yaptılar. Bu üç gitar cambazının hayranlarının merakla bekledikleri albüm.

Joe Manieri

Three Man Walking
ECM 1597 531-023-2

Müzisyenler

Joe Maneri (clt, as, ts, p)
Joe Morris (elg)
Mat Maner (elektrik altı telli keman)

Joe Maneri 1927 yılında New York'ta doğdu. Akdeniz melodilerinden etkilenmesinde ailesinin sicilyalı olmasınında payı var. Ufak yaşlarda ailenin komşu arkadaşlarından klarinet çalmasını öğrendi. Greenwich Village'de Miff Mole, Eddie Condon ve Pee Wee Russel'ı dinledi. Devam eden sanat kariyerinde Joe Maneri için 1960'lı yıllar en yüksek performansa ulaştığı yıllar olmuştur. Bu yıllarda Boston Senfoni orkestrasına piyano konçertosu yazmakla görevlendirildi.

ECM

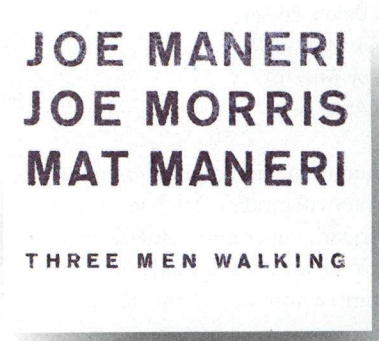

Mat Maneri 1969'da Brooklyn'de doğdu. 5 yaşından beri keman çalıyor. Robert Koff ile çalıştı, 11 yaşında Juilliard String Quartet kurucuları arasında yeraldı. Daha sonra Miroslav Vitous ve Dave Holland'dan dersler aldı.

Joe Harris 1955 New Heaven, Connecticut doğumlu. 14 yaşında kendi kendine gitar çalmasını öğrenmiş. O da grubun diğer elemanları gibi Afrika ve Amerikan müziklerini benimsiyor. 1992 yılında Flip&Spike albünü çıkardı.

Albüm, son yıllarda ilginin giderek artığı Free-Jazz ve world music (Türk, Yunan ve Ermeni) üzerine yoğunlaşmış bir müzik türüne haiz. Bü iki türü karıştırarak kendilerine özgü mikrotonal müziği geliştirdiler. Kuzey Afrika ve Akdeniz melodileri üzerine yapılan emprovizasyonlar albümün temelini oluşturuyor. ECM kayıt kalitesi ile ethnic saksofon, keman ve gitarın uyumluluğu da bizleri büyülü bir dünyaya sürüklüyor.

Hakan Gürün

Michael Brecker

Tales From The Hudson
Impulse! IMPO-191

Müzisyenler

Michael Brecker (ts)
Pat Metheny (g, synth g)
Joey Calderazzo (p)

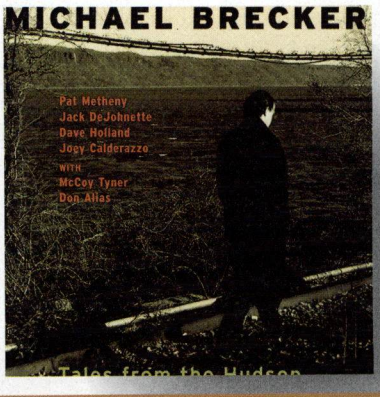

Dave Holland (b)
Jack DeJohnette (d)
Konuk Müzisyenler
McCoy Tyner (p)
Don Alias (perc)

Günümüzün en önde gelen tenor saksofoncularından Michael Brecker'ın yine süper müzisyenlerle yaptığı 96 albümü. Bu starların hayranlarının kaçırmayacaklarını zannediyoruz.

Ella Fitzgerald

Forever Ella
Verve/Raks 529 387-2

Bu yıl kaybettiğimiz vokal jazz'ın akla gelen belki de ilk ismi Ella Fiztgerald'ın 21 klasiğinin yer aldığı arşivlik bir albüm.

Joshua Redman

Freedom In The Groove
Warner Bros 9 46330-2

Müzisyenler

Joshua Redman (ts, as, ss)
Peter Bernstein (g)
Peter Martin (p)
Christopher Thomas (b)
Brian Blade (d)

Joshua Redman tenor saksofonun yeni ustalarından biri, tonu özgün, tekniği iyi, ritmik duygusu hepsinden iyi, kendisi hem II.İstanbul Jazz Festivali'nde kendi grubuyla (albümdekiyle aynı) ve geçen yıl festivalin 3.yılında Chick Corea'nın Bud Powell'ı anma projesine katılarak enerji katmıştı.
Freedon In The Groove, Redman'ın son albümü, kayıt yılı 1996. Toplam 10 parça var, hepsinin altında da besteci ve düzenlemeci olarak Redman'ın imzası var. Albümde funk, blues, avant-garde, swing ve hatta latin bile bulunuyor.
Hide and Seek orta tempoda bir funk, albümün açılış parçası olarak iyi bir seçim, çünkü hem beste eğlenceli, hem Redman'ın tenor tonu her zamanki gibi olağandışı ve çekici. Ayrıca gruba gitarı eklemesi çok akıllıca bir seçim olmuş, tamamen yeni bir sound gibi tınlıyor. Parçada basın eşliğini de ayrıca dinlemeye değer. One Shining Soul, GRP sound'unda bir ballad. Redman soprano çalmış. Parçada tek ilginç nokta saksofon ve gitarın birlikte solosu. Piyano solo sırasında gerilimi arttıran davul hareketleri eğlenceli.
Streams of Consciousness, Redman yine tenor'da. Harika tonu, kıvamında ve abartısız vibratosu, kirli enstrüman sesleri artikülasyonu ve gevşek ritmik çalışıyla Redman yine kulak dolduruyor. Peter Berstein'ın kısa fakat ritmik olarak zengin, oyuncu ve yumuşak tuşesinden çıkan solo da parçayı bir kat daha dinlemeye değer kılıyor. Invocation, albümün en güzel parçası, Redman altoda da çok başarılı bir tona, vibratoya, entonasyona (ki altoda bunların hepsi tenordan daha zor) ve artikülasyona ulaşmış. Eşliksiz başlayan Redman, solo dinlemesi keyifli bir piyano eşlikle birlikte bir blues'a dökülüyor. Hemen ardından avant-garde hareketler ve tüm parça boyunca dinleyeni etkileyen düzenleme, free, hızlı swing ve blues arasında gidip gelmeler oldukça ilginç. Albümde üzerinde epçok emek harcanmış parça bu şüphesiz.
Albümün bir başka yüzü, dinleyici davul ve bas solo'dan mahrum bırakılmış. Piyano ve gitar sololar ustaca, ne varki kısa. Grubun performansı konserde veya konser kayıtlarında sergiledikleri performansa ulaşmıyor. Besteler her zaman yeterli özenle ele alınmamış. Özellikle ballad'larda Redman parçayı hızlı ve orta hızdaki swing'lerde yaptığı kadar usta işi ele almıyor, duyarlılığı elden kaçırabiliyor. Herşeyden önemlisi tenordan aldığı tonu, tüm perdelerdeki rahatlığı ve vibratoyu sopranoda yakalayamıyor. "Keşke soprano çalmasa" dedirtiyor. Herşeye karşın albümde Redman'ın enerjisi ve ustalığı ağır basıyor.

Joshue Redman kıvrak zekasını müziğin yanısıra yazına da sokuyor.
"Müziği stilistik bir masumiyetle olduğu kadar, eleştirel bir akılla dinliyorum.
Türleri ayrımsıyorum, ama sınırlara boş vererek.
Dallarımı büyüttükçe köklerimi daha da sağlamlaştırıyorum.
Gelenekten geliyorum, ufka doğru adım atarken.
Bir yolculuğa alıp götürüyor beni, esasında yuvamın çok da yakınında tutarken.
Odaklaşmış ve eklektik, uzmanlaşma ve içine katma omuz omuza gidebilir.
Cebinin içine at elindekini, ama her zaman bıçak sırtında dursun.
Çıplak bir ruh ver ve yanında olgun bir ruh.
Temellenmiş olabilirsin, ne var ki yine de özgürsün.
Swing ile. Mükemmel bir şekilde (in the groove).
Jazz çalarak. Müzik yaparak."

İ.Atıl İnaç

Roland Kirk

Talkin' Verve (root of acid jazz)
Raks/Verve 314 533101-2

Müzisyenler

Roland Kirk (fl, manzello, ts)
Wynton Kelly (p)
Horace Parlan (p)

Hank Jones (p)
Tete Montoliu (p)
Wendell Marshall (b)
Abdullah Rafik (b)
Niels-Henning Oersted Pedersen (b)
Steve Ellington (d)
Roy Haynes (d)
Elvin Jones (d)
Phil Woods (as)

Aynı anda iki saksofonu birlikte çalmakta ün yapmış bu ünlü saksofoncunun değişik yıllarda yapmış olduğu kayıtlarının toparlanmasıyla yapılmış bir albümü.

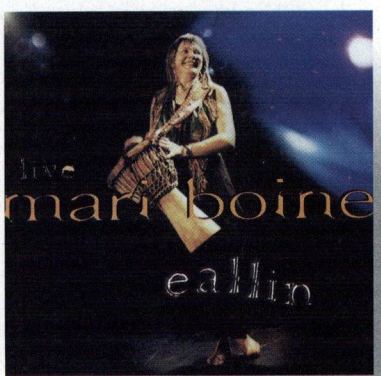

Mari Boine
Eallin (live)
Raks/Antilles 533 799-2

Müzisyenler
Mari Boine (vo)
Carlos Z.Quispe (vo)
Roger Ludvigsen (g)
Gjermund Silset (b)
Hege Rimestad (v)
Helge A.Norbakken (d)
İsveçli müzisyenlerin canlı konser kayıtları. ılginç olabilir.

Önder Focan
Boğaz'da (On The Bosphorus)
Major Müzik 9608

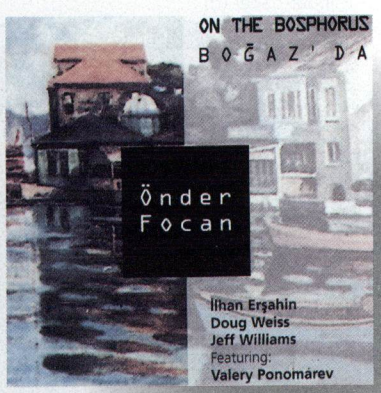

Müzisyenler
İlhan Erşahin (ts, ss)
Önder Focan (g)
Doug Weiss (b)
Jeff Williams (d)
Konuk sanatçı: Valery Ponomarev (tp)

Jazz Guitar, Erken ve Sekiz'den sonra Önder Focan'ın üç yıl içinde yaptığı dördüncü albüm Boğaz'da geçen ay RPM Stüdyolarında kaydedildi ve piyasaya çıktı. Focan'ın diğer üç kaydındaki gruplarından daha değişik bir ekiple New York'da "live to 2 track" kaydedilen albümde, soprano ve tenor saksofonda İlhan Erşahin, basta Toshiko Akiyoshi Band'dan tanıdığımız Doug Weiss, davulda Joe Lovano ile yıllardır çalışan Jeff Williams var. Trompette konuk olarak dört parçada çalan, 25 yıldır New York'da yaşayan Rus asıllı sanatçı, Art Blakey & the Jazz Massengers'ın trompetçisi olarak ünlenen Valery Ponomarev var.
Boğaz'da adlı CD'de Önder Focan'a ait 6, İlkin Deniz ve Zeki Müren'den (Beklenen Şarkı) 1'er beste ve 2 adet de standart var. Albüm bir anlamda ballad'lar albümü gibi. 10 parçanın 5'i ballad. İyi ki de öyle olmuş, çünkü özellikle Önder Focan, daha sonra da İlhan Erşahin ballad'ları hakkını çok iyi vererek, oldukça hisli çalmışlar. Albümün açılış parçası Jazz Dinliyorum ağır tempoda bir parça ama Negres'in ya da Boğaz'da'nın, hatta Akşam'ın ağırlığını taşımıyor. Negres orta tempolu bir beste; hem beste, hem parçanın dinamizmi, hem trompet ve hem de gitarın tonu parçada kulak dolduruyor. Albümün Boğaz'da ile birlikte en güzel parçalarından. Boğaz'da eşliksiz gitarın melodiyi sermesiyle başlayan harika bir ballad. Erşahin bu parçada soprano çalmış, ama bence Erşahin tenorda sahip olduğu tona ve rahatlığa sopranoda sahip değil. Buna bağlı olarak kısa ve gereken etkiyi vermeyen bir solo. Bu anlamda tenor daha iyi bir seçim olabilirdi gibi geliyor. Bunun haricinde gitar solo Boğaz'da'nın tümüyle hakkını vermiş, dinlemesi en keyifli parça.
Kanımca Boğaz'da albümünde Focan'la ilgili öğrendiğimiz yeni şey, bir müzisyen için belki de en önemli nokta besteciliği ve icracılığına iliş-kin; Ona özgü, dolgun ve yumuşak tonu. Erken'den ve Sekiz'den epeyce bilgi sahibi olmamıza rağmen bu albümden sonra gitarda duyulduğunda kendini hemen belli eden bir Focan tonu söz konusu oluyor artık. Ayrıca bir jazz kayıt stüdyosunda yapılan bu kayıtta tüm enstrümanların birbirini öldürmeden, gerektiğince tertemiz duyulabilmesi albüme hep Amerikan jazz plaklarında duymaya alıştığımız o doğal tınıyı kazandırmış.
Önder Focan albümdeki tek bir parçada tereddütlü olduğunu söylüyor, bence içi rahat etmeli, tereddütü gerektirecek hiçbir şey yok. Keyifle dinlenecek bir albüm olmuş. Bakalım beşinci albümü ne zaman dinleyeceğiz.

İ.Atıl İnaç

Jacky Terrasson
Reach
Kent/Blue Note 7243 8 37570 2 2

Müzisyenler
Jacky Terrasson (p)
Ugonna Okegwo (b)
Leon Parker (d)

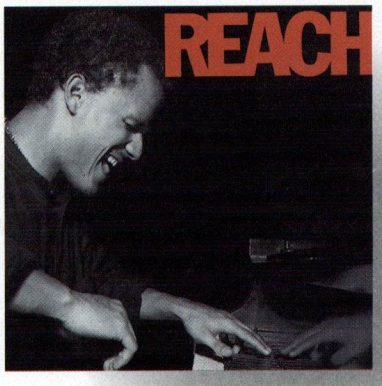

Son yılların en beğenilen piyanistlerinden '96 İstanbul Jazz Festivali yıldızı Jacky Terrasson'un trio'suyla müziğini en iyi yansıtan albümlerinden biri. Özel kayıt tekniğiyle de dikkat çekiyor.

David Sanchez
Sketches of Dreams (1995
Sony/Columbia COL 480325 2

Müzisyenler
David Sanchez (ts, ss)
Roy Hargrove (tpt)
Danilo Perez (p)
Dave Kikoski (p)

John Benitez (b)
Larry Grenadier (b)
Adam Cruz (d)
Leon Parker (d)
Milton Cardona (konga,perc, shekere)
Jerry Gonzalez (konga, perc, maracas)

David Sanchez'in (Yapı Kredi Gençlik Festivali, DSS, 1996) sondan bir önceki çalışması 'Sketches of Dreams'in ana çerçevesi kimi jazzcı küçük ve büyüklerimizin şencaz olarak adlandırdıkları latin-jazz kalıplarından farklı bir yapıya sahip. Dokuz parçanın üçünde vurmalılara yer verilmediğini görüyoruz. Bunlardan özellikle Rodgers-Hart bestesi olan ikisinde 'standard' ballad anlayışı korunmuş. Albüme adını veren bestede ise yine dingin bir hava hakim. Diğer parçalarda, orta tempolu, Afro-Cuban hislerle kıvamlandırılmış hard-bop dokunuşlu bir hat üzerinde, latin-jazzın havadarlığı ile gerilimli unsurlar arasında esneyen bir yapıyla karşılaşıyoruz. Tüm bunların sonucu olarak, çok açık olmayan, biraz 'düşünceli' diyebileceğim bir melodik kurgu ortaya çıkıyor. Bu kurgu Sanchez'in kendi bestelerinde daha da belirginleşiyor. Dikkati çeken başka bir nokta ise, her zaman iyi işler çevirme potansiyeline sahip iki genç kuşak piyanistin albümde değişmeli olarak yer almış olması. Birbirleriyle karşılaştırıldıklarında, Dave Kikoski'nin (Randy Brecker Beşlisi, CRR, 1988) daha lirik, Danilo Perez'in ise Monk esintili bir havayla çaldığını görüyoruz. Eşlikler doğal olarak bu stil farklarına göre dağıtılmış/seçilmiş ve Kikoski daha dingin, Perez de daha hareketli yerlere yönelmiş.
'Sketches of Dreams' havai fişek gösterisi bekleyenlerden çok, latin-jazzın demi koyu örneklerini sevenler için.

Serdar Karabatı

Terence Blanchard
The Heart Speaks
Columbia 483638 2

Müzisyenler
Terence Blanchard (tp)
Ivan Lins (vo, p)
Pandinho Da Costa (perc)
Oscar Castro-Neves (g)
Edvard Simon (p)
David Pulphus (b)
Troy Davis (d)
David Bohamovich (cello)
Fred Zlotkin (cello)

Terence Blanchard'ın latin etkisi taşıyan ve vokale oldukça fazla yer verdiği keyif dolu 96 albümü.

Bob James/Kirk Whalum
Joined at the Hip
Warner Bros. 9 46318-2

Müzisyenler
Bob James (p, synth)
Kirk Whalum (sax, v 8)
Chris Walker (b, v 8)
Billy Kilson (d)
Jeff Golub (gtr)
Leonard Doc Gibbs (perc 2-5, 9)
Hiram Bullock (gtr 2, 5, 8)
Hilary James (v 5)
Kevin Whalum (v 5, 8)

Saksofoncu Whalum'un ilginç bir özelliği, pop-jazz içinde sıkça rastladığımız 'kavruk' ve kalıptan çıkma öğeleri kullanmasına karşın kendini belli eden bir tona sahip olabilmesi. Whalum'un bu albümde de buna benzer bir çizgi üzerinde, ancak yer

yer daha yukarılara dokunmaya yönelik bir çaba içinde olduğunu görüyoruz. Bob James'in ise ne yaptığını bilen derleyici/toparlayıcı bir rolü kendiliğinden üstlendiğini ve bunu iyi oynadığını eklemek gerek. Piyanistin dozu iyi ayarlanmış düzenlemeler veya sololarla bazen gerçekten iyi bir tını yakaladığı hissediliyor. Ancak, bas ve davul için 'canlılar'ın seçilmiş olmasının bu sonuca ulaşmada önemli bir unsur olduğunu atlamamak gerek. Tüm bunlar albümü 'suda yüzen mantar' benzeri pop-jazzdan daha ağırlıklı bir havaya sokmuş.
Bob James ve Kirk Whalum'un yapımcı, besteci veya eşlikçi olarak uzun zamandır sürdükleri alışverişlerini bu kez albüm kapağında tescillemeyi seçerek gerçekleştirdikleri 'Joined at the Hip', ilaç niyetine olmasa bile, 'vitaminli ferahlatıcı pastil' olarak rahatlıkla ecza dolabına konulabilir.

Serdar Karabatı

Ginger Baker Trio with
Bill Frisell & Charlie Haden
Falling off The Roof
Atlantic 82900-2

Müzisyenler
Bill Frisell (g)
Charlie Haden (b)
Ginder Baker (d)

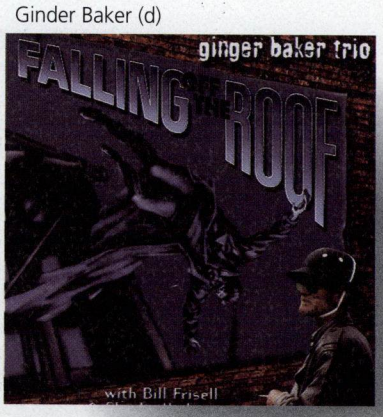

Konuk müzisyenler
Bela Fleck (bjo)
Jerry Hahn (elg)

Efsanevi Cream'in davulcusu Ginger Baker günümüz jazz'ının iki büyük ismi ile bu albümde buluştu. Büyük sürpriz.

Muddy Waters Tribute Band
You're Gonna Miss Me
(when I'm dead & gone)
Telarc CD 83335

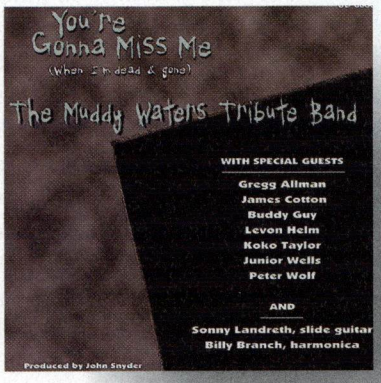

Müzisyenler
Peter Wolf (vo)
Sonny Landreth (slide g)
Bob Margolin (g)
Calvin Jones (vo, b)
Jerry Portnoy (hca)
Joe Williams (p)
Luther Johnson (vo, hca)
Willie Smith (vo, d)

Konuk Müzisyenler
Billy Brnch (hca)
Buddy Guy (vo, hca)
Greg Allman (vo)
James Cotton (vo, hca)
Junior Wells (vo, hca)
Koko Taylor (vo)
Levon Helm (vo)

Muddy Waters, Muddy Waters olmasına yakın yıllarda (1940'lar), ilk olarak ev partileri ve klüplerde çalmaya başladı. Beraberlikte alınan uyumlu sonuçlar daha sonra bu grubu doğurdu. Grubun başarıları, isimlerini günümüze kadar taşımaya yetti ve daha da yeteceğe benziyor.
İşte bu başarılı grubun anısına 1996 yılında yukarıdaki kadro ile 'Muddy Waters Tribute Band'adı altında bu albüm çıkarıldı. "Muddy Waters TributeBand", canlı performansı ve harika kayıt tekniği sayesinde sizinle adeta konuşuyor. Albümü meydana getiren tüm müzisyenler, albümün sadeliği ve kolay dinlenebilir olması konularında hemfikirler. Tabiki bu yorumlar blues dinleyiciler için yapılmış. Albümde ayrıca misafir sanatçılarda(*) yer almış. Koko Taylor uzun süre blues'un kıralı olarak anıldı, Buddy Guy, Junior Wells ve James Cotton, Chicago blues kalitesine haiz sanatçılar. Cotton ayrıca 1955'ten 1966'ya kadar Waters Band'teydi.
'Muddy Waters Tribute Band'in çaldığı neredeyse tüm Muddy Waters parçaları zamanlarında birer hit oldular. "Don't Go No Further", "Going Down Slow", "Going To Main Street" bu harika parçalardan yalnızca bir kaçı. Albüm tam olarak bir blues festivali havasında geçiyor. Canlı kayıt, oldukça heyecan katmış. Tabiki Telarc firmasının 'Pure Digital' kayıdının albüme kattığı taze liği de atlamamak gerekiyor.

Mustafa Amaç

David Sanborn
Songs From The Night Before
Elektra 61950-2

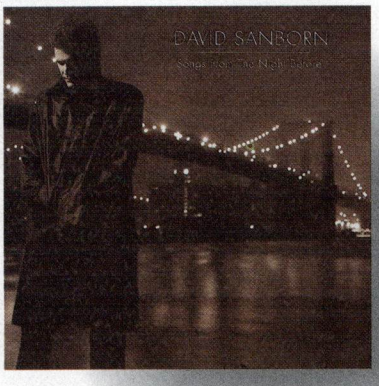

Müzisyenler
David Sanborn (as)
Ricky Peterson (keyb, b, d prg)
Paul Peterson (prg, g)
Dean Brown (g)
Don Alias (perc)

Ünlü alto saksofoncu David Sanborn'un '96 albümünü bekleyenlere.

Katia Labeque
Little Girl Blue
Dreyfus FDM 36186-2

Müzisyenler
Chick Corea (p)
Herbie Hancock (p)
Maria Labeque (p)
Gozalo Rubalcaba (p)
Joe Zawinul (keyb)
Joey DeFrancesco
Michell Camilo

Piyanist Katia Labeque kızkardeşi Marielle Labeque ile duet olarak çaldıkları klasik Avrupa müziği repertuarları ile bilinir. Ancak bu albüm bir jazz çalışması. Katia'nın jazz'a olan ilgisi eski. Bir görüşe göre sevgilisi John McLaughlin'in bu ilgide payı var. Ancak kendisi bu bağlantıyı klasik müziğin barok dönemini sevmesi ile bağlantılı olarak açıklıyor. Albümün oldukça uzun olan iç notları Katia'nın yaklaşımının felsefesine ışık tutuyor.
Chick Corea ile yapılan iki parça albümün açılış parçası olan We Will Meet Again ve Turn Out The Stars Corea'nın bu seneki İstanbul konserinde izlediğimiz Bill Evans'a saygı çalışmasının bir başka uzantısı. Bill Evans'ın geçmiş albümlerinden Conversations With Myself'de kullandığı teknik bu albümde kullanışmış ve Herbie Hancock ile olan düet My Funny Valentine böyle ortaya çıkmış. Bu parçada yukarıda anlatılmaya çalışılan yaklaşım var. Önce Miles Davis'in orijinal 1964 kaydı notaya dökülüyor. Sonra Katia Hancock'un 1978'deki aynı eserin doğaçlamalı çalışını tekrar ediyor. 3 dakika 20 saniye sonra bu sefer Hancock, Katia'nın çaldığı yoruma eşlik ediyor. Daha sonra Katia Herbie'nin

notaya dökmüş olduğu, kendisinin 1964 yorumunu çalarken ona eşlik ediyor. Besame Mucho, Gonzalo Rubalcaba ile bir duet. Çok renkli ve sürpriz dolu bir yorum. Aynı şekilde Prologo Comienzo'da Rubalcaba ile çalınmış. Ben bu parçayı Dairus Milhaud'un meşhur Scharamouch suitine benzettim.

Rubalcaba'yı son olarak gene eski bir popüler parçada görüyoruz. Quizas Quizas Quizas. Tüm parçalarında yumuşacık ve duygu dolu bir üslup ile çalıyor. On Fire, Katia'nın her zamanki partneri Marielle ile çaldığı bir Michel Camillo bestesi. Her horoz kendi çöplüğünde öter özdeyişinde olduğu gibi bence Katia ile en iyi çalan piyanist yine kendi kızkardeşi. Gerçekten ateş gibi bir parça. Albüme ismini veren parça Little Girl Blue çok bilinen bir Rogers/Hart bestesi. Burada da Oscar Peterson'un eski bir yorumu ve doğaçlaması notaya dökülerek ama bu sefer solo olarak yorumlanmış. Volcano For Hire benim en çok beğendiğim parça oldu. Burada Joe Zawinul synthesizer ile Katia'ya eşlik ediyor. İki enstrüman arasındaki ses farkından ortaya çıkan zıtlık ve beraberlik bence duet kavramına ençok yakışan şey. Summertime herhalde ençok yorumlanmış jazz standardıdır. Burada Joey DeFrancesco hem aranjmanı yapmış hem de dueti oluşturuyor. Albümün son parçası yine Latin dünyasından bir besteci piyanist Michel Camillo'nun arajmanı ile çok sevilen bir eski tango. La Comparsa. Tüm latin zarafetini ve coşkusunu ortaya koyan bir çalışma.

Albümün son sayfasında katkısı bulunan tüm erkeklere hoş bir ithaf var. "Erkekler vardır öylesine dolu ve zengin gönüllü ve kendilerini tümden verirler. Onlardan ayrıldığınızda kısa olsun, sonsuza kadar olsun süre önemli değildir. Size gelip gönlünüzü taşarcasına doldururlar ve sizden dolu dolu olan yaşam sevincinize katılmanızdan başka birşey beklemezler. Sizden çitin hangi tarafında olduğunuzu sormazlar çünkü onların dünyasında çitler yoktur. Kendilerini yaşam biçimi olarak her tehlikeye açarak hiçbir şeyin onları yaralayamayacağı bir konuma girerler". Tabii tüm kadınlar da erkeklere böyle bir güç veremezler ama belli ki Katia vermiş (Duygu Asena'nın kulakları çınlasın).

Tunçel Gülsoy

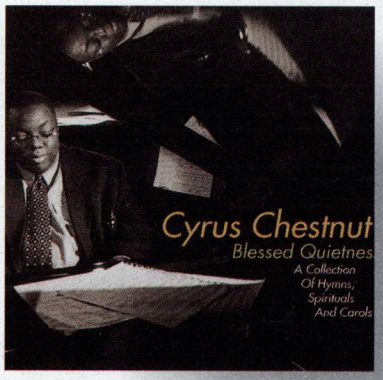

Cyrus Chestnut
Blessed Quietness
Atlantic 829448-2

Müzisyenler:
Cyrus Chestnut (p)

Son yıllarda yıldızı parlayan piyanist Cyrus Chestnut'ın ilahi ve spritüellerden meydana gelmiş bir repertuardan yaralanarak yaptığı solo piyano albümü.

Mose Allison
Tell me Something
Raks/Verve 533 203-2

Müzisyenler:
Van Morrison (vo)
Ben Sidran (p, vo)
Georgie Fame (Hammond org, vo)
Guy Barker (tp)
Leo Green (s)
Pee Wee Ellis (s)
Alec Dankworth (b)
Ralph Salmins (d)

Mose Allison'ın müziğinin plak satışlarının ötesinde bir etkisi olduğu apaçık bir gerçek. Mose Allison gibi 35 yıldan uzun bir süredir müzik piyasasının içinde olan; gerek müzisyenliği, gerekse besteciliği (karıştırmamak gerekir; çünkü bir parçayı bestelemek ile o parçayı müziğe dökmek çok farklı meziyetler) ile onun yolunu izleyen takipçiler üzerinde bu denli etki bırakan müzisyenlerin sayısı çok az.

Albüme gelince... "Tell me something", modern blues'a iyi bir örnek olarak gösterebileceğim bir albüm. Parçalarda yer alan sözler direk kalbe işliyor. Diskin kitapçığında yer alan sözlere şöyle bir göz attığımda hafif bir entellektüel havası hissettim. Fakat liriklerin notalarla uyumu müthiş (yağ çekiyorum sanmayın sakın; çünkü ne olursa olsun beğenmediğim bir albümü beğenmiş gibi yapıp sizi kandırmaya çalışmak ve albümü aldırmak bana göre değil).

Mose'un eskiden barlarda beraber müzik yaptığı ve turnelere çıktığı Van Morrison ve Georgie Fame de albümde yerlerini alarak bu projenin altına imzalarını atmışlar. "Tell me something"de hem vokalleriyle, hem de usta piyanistliğiyle albüme çok şey katan Ben Sidran'ı da unutmamak gerektiğini düşünüyorum.

Ustalar buluşmuş ve ortaya son derece usta bir yapıt koymuş. "Tell me something"le zevkin doruklarına çıkıp doyuma ulaşacağınıza eminim.

Nisso Niyego

Henry Butler
For All Seasons
Atlantic Jazz 82856-2

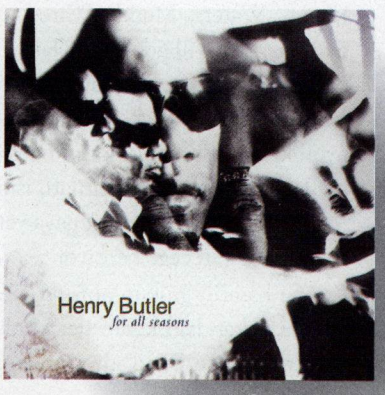

Müzisyenler:
Henry Butler (p)
Dave Holland (b)
Herman Jackson (d)
Steve Turre (tb)

Tekniği ve lirizmiyle son dönem dikkati çeken Henry Butler'ın çok iyi müzisyenlerle yaptığı 96 albümü.

Maria Schneider Jazz Orchestra

Coming About
Enja ENJ-90692

Müzisyenler:
Maria Schneider (arr, comp, dir)

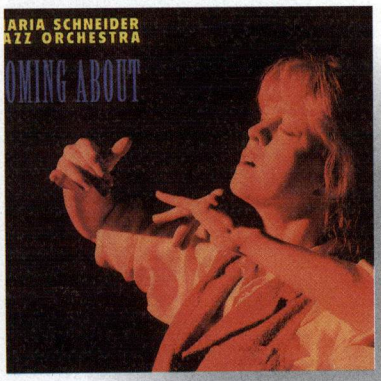

Mark Vinci, Tim Ries, Rick Perry, Scott Robinson, Charles Pillow, Tony Kadleck, Greg Gisbert, Laurie Frink, Tim Hagans, Keith O'Quinn, Rock Ciccarone, Larry Farrell, George Flynn, Ben Monder, Frank Kimbrough, Tony Scherr, Tim Horner.

Maria Schneider 35 yaşında Minnessota'lı bir sanatçı. 17 kişilik bir big band ile her pazartesi günü New York'un Visiones klübünde eski bir geleneği yaşatıyorlar. Tabii bu günün big band'leri geçmişteki modellerinden çok farklılar ve artık otuzlu yılların dans müziğini yapmıyorlar. Bugün onlara jazz orkestrası demek daha doğru bir ifade tıpkı klasik müzik orkestraları gibi dinlenmek üzere müzik yapıyorlar. Jazz müziği kadınların erkekler ile eşit olmadığı bir sanat. Ağırlıklı olarak erkekler bu sahada egemense de günümüzde her konuda olduğu gibi bu konuda da artık ağırlıklarını koyuyorlar. Jazz'da kadın denince akla gelen kategori vokal olmuşsa da günümüzde aranjman konusunda kadınların ağırlıklarını hissettirdikleri bir saha oluyor. Maria Schneider de bu kadınlardan biri. İlk albümü Evanescence 1994'de yayınlanmış ve iki ayrı kategoride Grammy ödülüne aday gösterilerek Maria'yı bir anda şöhrete taşımış. Coming About ikinci albümü ve ilk albümdeki tüm özellikleri sürdürüyor. Çok renkli, bir halı dokurcasına birbiri ile birleştirilmiş orkestra partisyonları, büyük bir zarafet ve detaya itina ile hazırlanmış bir albüm bu. Maria'nın bu özellikleri elbette ki tesadüfen değil. Hocası büyük Gil Evans. Stajiyeri olarak yanında çalıştığı Evans onun için hem kişilik hem de müzikal açıdan büyük bir ilham kaynağı olmuş. İlk albümün ismi olan Evanescence'de Maria'nın büyük ustasına olan saygısının ifadesi. Etkiler burada bitmiyor. Toshiko Akiyoshi'nin bir konserinde ilk defa büyük bir jazz orkestrasının ne zengin bir ifade gücü oluşabileceğini görmüş. Zaten geçen seneki Down Beat aranjörler sıralamasında Toshiko birinci ve Maria da Carla Bley ve Gunther Schuller'den sonra dördüncü sırada yer alıyor. Müziğini tarif ederken şu ifadeleri kullanmış: "Big band'in big band sesi vermesini istemiyorum, daha çok orkestra sesi vermesini istiyorum. Doğaçlama kompozisyon ve orkestrasyon ile iç içe örülmüş olmalıdır. Solistlerim ile orkestram arasında bir tül perde oluşturmak ve sürekli değişen renkler ve duygular ile insanları müziğime çekmek istiyorum. Gil Evans'ı taklit etmiyorum. Kendim olurken Gil'i örnek alıyorum".
Albümde 7 bölüm var. İkisi hariç diğerleri Maria tarafından bestelenmiş. Birbirlerinden bağımsız olmakla birlikte bir arada olarak da güçlü bir anlam kazanıyorlar. İlk parça El Viento, 1994'de Carnegie Hall Jazz Orchestra için ısmarlanmış bir parça. Sparacus, Gil Evans'ın etkilerinin en çok hissedildiği parça. Yıllar önce başrolünü Kirk Douglas'ın oynamış olduğu unutulmaz filminin tema müziğini burada duyulan aranjmanının Danimarka Radyosu Big Band'i için yapılmış. Bundan sonra albümün üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümünü meydana getiren Scenes From Childhood yer alıyor. Bu üç bölümlük bir "süit" olarak da tanımlanabilecek empresyonist bir eser. Maria ikinci albümü ile geçmiş birikiminden hareket ile kişiliğini ve doğrularını bulmuş bir sanatçı olarak kendini kabul ettirdi. Albümün eleştirilerinin ötesinde gerek Down Beat'de gerek Jazziz'de kendisi ile ilgili uzun yazılar yazıldı. Bu albümün klasik müziği de jazz kadar seven ve tanıyan insanlara daha çok hitap edeceğini düşünüyorum. Ayrıca buradaki müziğin derinliğine ve inceliğine varmak için dinleyicinin de Maria'nın ve 17 arkadaşının gösterdiği çabayı göstermesi gerekiyor. Bu yılın en çok konuşulacak ilginç albümlerinden biri.

Tunçel Gülsoy

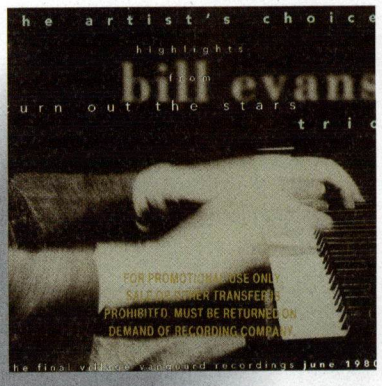

Bill Evans

The Artist's Choice
Warner Bros 9 46425-2

Müzisyenler
Bill Evans (p)
Marc Johnson (b)
Joe LaBarbera (d)

The Artist's Choice -Highlights from turn out the stars Trio, 1980 yılında New York Village Vanguard'daki programlarından yapılmış kayıtlarından bazıları. Bill Evans'ın en iyi performanslarından biri.

Ry Cooder

Last Man Standing
Raks/Verve 314 533 415-2

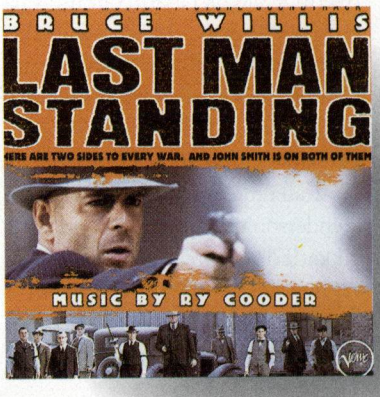

Müzisyenler:

Ry Cooder (g, keyb)
Joachim Cooder (d, perc)
Rick Cox (synth, b, s)
Konuk müzisyenler
Padmasri N.Ramani (fl)
P.Srinivasan (perc)
Majdid Khaladj (zarb)
Donn Kim (soenap fl)

Bruce Willis'in oynadığı Last Man Standing isimli filmin Ry Cooder tarafından yapılmış müziğinin soundtrack'i.

Kenny Garrett

Pursuance: The Music of John Coltrane
Warner Bros/Balet 9362-46209-2

Müzisyenler

Kenny Garrett (as)
Pat Metheny (g)
Rodney Whitaker (b)
Brian Blade (d)

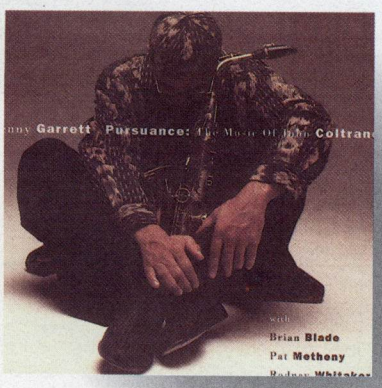

John Coltrane öleli çok oldu ama müziği yaşıyor ve yeni ilhamlar veriyor. Kenny Garrett da tıpkı Coltrane gibi Miles Davis'in tezgahından yetişmiş bir müzisyen. Alto saksofon çalıyor. Down Beat eleştirmenler anketinde kendi klasmanında altıncı sırada. Büyük ustası Miles'ı unutmasa da artık kendi çizdiği yolda yürüyor. Miles ile tanışmadan önce kariyerinde birçok başarılı jazz ustasına eşlik etmek var. 1989'da çıkan Prisoner of Love adlı albümünde bizzat Miles çalarak onu çıraklıktan ustalığa çıkartmış. 1990 tarihli African Exchange Student'da Elvin Jones ve 1992 albümü Black Hope'da ise Joe Henderson'ı konuk etmiş. Ama esas dikkatleri çeken albümü 1995'de yaptığı Trilogy olmuş. Bu albümde davul ve bas eşliğinde Miles Davis günlerini çağrıştıran ve alabildiğine serbest bir çalışma yapmış. Miles'den her zaman kendi kendini aşmayı ve yeni çalış biçimlerini aramayı öğrendiğini belirtiyor. Pursuance işte böyle bir felsefenin ürünü. Bu albümde Garrett aradan geçen 30 yıla rağmen parlaklığı ve etkisinden hiçbir şey yitirmeyen Coltrane'in müziğinin duygusal yönüne ve ruhuna kendi kişiliğinin sesini kaybetmeden yani bir bakış getiriyor ve şöyle diyor. "En zoru Coltrane'in müziğinin içine girmekti. Yıllarca bu müziği dinlediğim ve çaldığım halde içine girmek için yepyeni bir deneyim oldu ve çokşey öğrendim. Coltrane çok üretken bir besteci. Eserlerinden hangisini albüme alacağımıza karar vermek çok zor oldu. Tabii Coltrane'in müziğinin tamamını kapsayamadık. Belki de bu albümün bir devamını yapmamız gerekebilir".

Davulcu Brian Blade Elvin Jones ekolünden geliyor. Rodney Whitaker'da Terence Blanchard, Roy Hargrove, Antonio Hart ve Eric Reed ile çalışmış genç nesil bir bascı. Albümün esas sürprizi ise jazz gitarının büyük ustası Pat Metheny. Orijinal yorumlarda John Coltrane'in tenor saksofonuna McCoy Tyner'in piyanosu eşlik eder. Bu albümde ise tenorun yerini alto, piyanonun yerini ise Metheny'nin sıradışı teknik özelliklere sahip elektro gitarı alıyor. Bu şekilde Garrett Coltrane'in yorumu ile kendisi arasında belirgin bir fark koyuyor ve Coltrane gibi çalmak yerine onun ruhuna uygun çalma amacına ulaşıyor. Albüm boyunca Metheny'de McCoy Tyner'i taklit etmeden onun rolünü oynuyor ve Garrett'e istediği özgün ve özgür yorumu yapabileceği alanı açıyor. Gitarın bu albümdeki yeri konusunda değişik görüşler var. Jazziz Dergisi'nin eleştirmenleri bu enstrümanın Coltrane'in müziğine uymadığını düşünüyorlar ve Pat Metheny'nin Garrett karşısındaki performansını da renksiz buluyorlar. Buna karşılık Jazz Times ve Down Beat eleştirmenlerinin görüşleri çok olumlu. Gitar-alto ikilisinin Coltrane'in müziğine ters düşmeyeceğini tam tersine olayın ruhuna uygun orijinal bir yorum getireceğine inanıyorlar. Tüm kayıtlar çok az bir prova ile ve bir gün içinde gerçekleştiriliyor. Bu şekilde de müziğin doğaçlama özelliği biraz daha öne çıkartılıyor.

Bu albüm bence John Coltrane'i hiç tanımasanız da büyük bir zevkle dinlenebilecek çok başarılı bir çalışma. Ancak yorumunu dinlemeden önce aslını anlamak olayın daha da derinlemesine zevk alınmasını sağlayacaktır. Benim tavsiyem önce eski albümlerinden Coltrane'i içinize doldurduktan sonra bu özgün ve zarif yorumu dinlemeniz.

Tunçel Gülsoy

Jayne Cortez & the Firespitters

Taking The Blues Back Home
Raks/Verve 531 918-2

Müzisyenler

Jayne Cortez (vo)
Al MacDowell (b)
Bern Nix (g)
Talib Kibwe (as)
Frank Lowe (ts)
Billy Branch (hca)
Carl Weathersby (g)
Nakoyo Kuyateh (kora)
Salieu Suso (kora)
Abdoulaye Epizo Bangoura (dj d)
Denardo Coleman (d)

Şiirle müziğin kaynaştığı bir blues albümü.

Fred Hersch

Passion Flower, Fred Hersch Plays Billy Strayhorn
Nonesuch 7559-79395-2

Müzisyenler

Fred Hersch (p, arr)
Drew Gress (b)
Tom Rainey (d)

Fred Hersch Bill Evans'ın meşalesini günümüze taşıyan piyanistlerden biri. Her ne kadar kendisi Evans ile

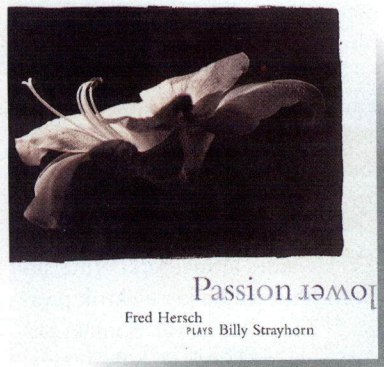

olan yakınlığını pek kabul etmese de genel olarak kabul gören görüş bu. Daha geniş ritm anlayışı olmasına rağmen teknik ve duygu olarak Hersch, Evans ile paralellikler taşıyor.

1995'de yapmış olduğu Johnny Mandel Songbook ile Grammy ödülüne aday olmuş. Lirik ve armonik nüansları iyi vurgulayan gelişmiş bir stili var.

Passion Flower, Duke Ellington'un az bilinen yakın arkadaşı, besteci ve aranjörü Billy Strayhorne'a adanmış bir çalışma. Aslında Strayhorne'un Duke Ellington'un müziğine yaptığı katkı çok geniş olmasına rağmen kişilik olarak hep onun arkasında kalmaya özen göstemiş bir insan. Ellington ile ençok özdeşleştirilen eserler Take The A Train ve Satin Doll onun besteleri. Strayhorn'un eşcinsel olmasının ve o devirdeki Amerikan toplumunun bunu popüler bir sanatçıda kabul etmemesinin de bu olayda etkisi var. Strayhorn'un hayatı bu günlerde yeniden inceleniyor ve bir yerde müzik tarihi onu saklandığı yerden çıkarıp gerçekten layık olduğu yere getiriyor.

Strayhorne hakkında yazılmış olağanüstü bir biyografi olan Lush For Life'ın yazarı David Hajdu sanatçı hakkında birçok bilinmeyen şeyi açığa çıkarttı ve onu tekrar jazz dünyasının gündemine oturttu (bu kitap araştırmacı gazeteciliğin mükemmel bir örneği).

Fred Hersch'in de Strayhorne ilgisi 70'li yıllarda ilk New York'a geldiği günlerde beraber çalıştığı Tommy Flanagan ve Jimmy Rowles'dan duydukları ile başlıyor ve hep sürüyor. Hajdu'nun kitabını okuyunca eski ilgisi artıyor. Ayrıca Hajdu ile yaptığı konuşmalar sırasında bu ilgi hem derinleşiyor hem de artıyor. Hajdu Hersch'e birçok yayınlanmamış Strayhorn eseri de veriyor. Sonunda bu albümü yapmaya karar veriyor.

Albümün iç sayfalarında Fred Hersch şöyle diyor. "Bu albümde her ne kadar Strayhorn'un daha çok bilinen eserlerini kullandıysam da parçaların alışılagelmiş şekilde yorumlanmasını bekleyenler hayal kırıklığına uğrayacaklardır. Seçtiğim tüm parçalar beni hem piyanist, hem yorumcu hem de aranjör olarak etkileyenlerdir. Bazen eserlere olan yaklaşımım çok değişik oldu ama umuyorum tüm bu çalışmalarda Strayhorn'un ruhunu kaybetmemişimdir. Billy Strayhorn birçok eserine egzotik çiçeklerin isimlerini vermişti. Ben de bu müzikal çiçeği sevgilerimle ona adıyorum".

İlk parça Lotus Blossom, orijinal yorumuna en yakın olarak ele alınan parçalardan biri. Romantik bir ballad. Daha sonra Day Dream geliyor. Albümün onbirinci parçası olan ve bütününe ad olan Passion Flower ile birlikte Johnny Hodges için yazılmış çok önemli iki ballad bunlar. Zengin armonik yapıları ile çok etkileyiciler. Burada üçlüye ayrıca yaylı sazlar orkestrası eşlik ediyor. Kimi eleştirmenlere bu iyi bir fikir gelmese de bence parçanın isminde belirtilen "hayal" anlamını çok iyi anlatıyor.

Üçüncü parça UMMG (Upper Manhattan Medical Group) kanserden ölen Strayhorn'un hayatının son günlerini geçirdiği hastahanelerle ilgili bir parça. Endişe ve umudun, ölüm ve hayatın içiçe sarmalandığını sürekli değişen ritimlerle hissediyorsunuz. Pretty Girl'de (The Star Crossed Lovers) esas tema melodi ile parçanın sonuna kadar öne çıkmıyor. Rain Check' de Hersch melodiyi üç ayrı bölüme ayırıp bunların etrafında değişen hızlarda dönen bir yapıda yorum yapıyor. Something to Live For, Strayhorn'un en önemli eserlerinden biri. Tonk zamanında Duke

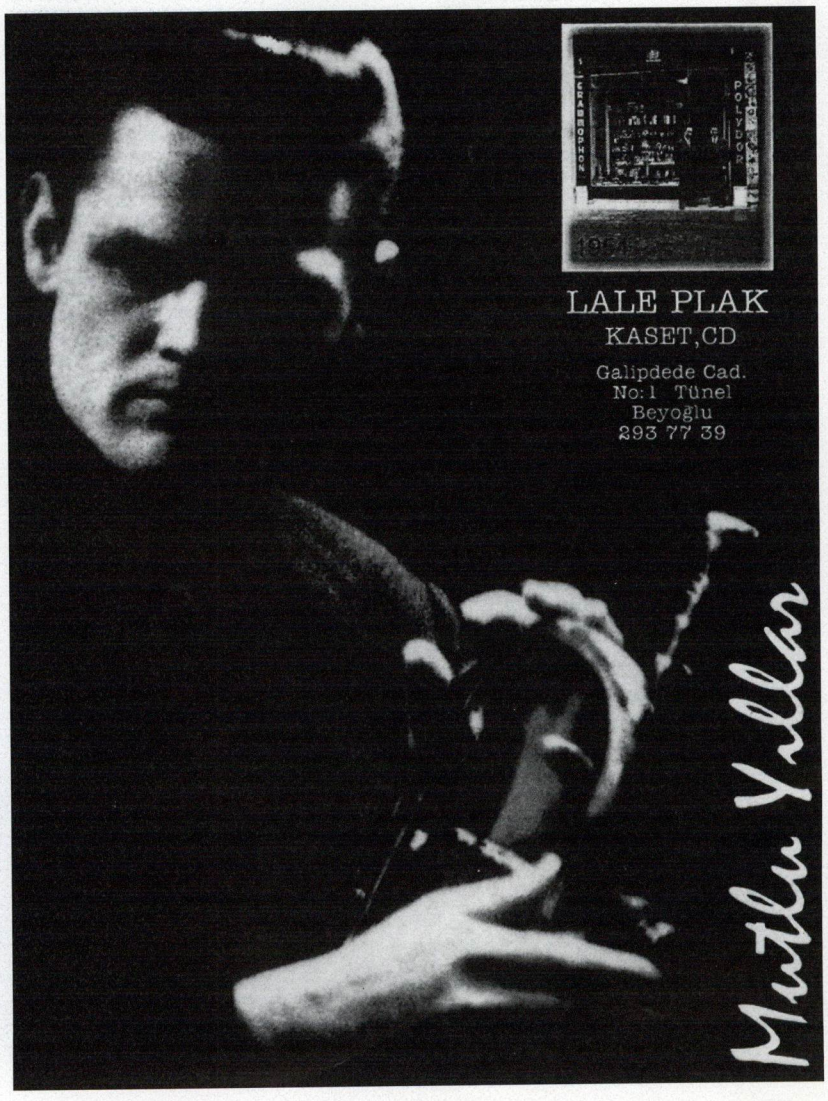

ile Billy'nin çift piyano çaldıkları bir eser. Buradaki şeklinde Hersch'e piyanist Nurit Tilles duet için katılıyor. Lament for an Orchid (Absinte) ve Ballad For Very Tired and Very Sad Lotus-Eaters ile çiçek serisi devam ediyor. Isfahan Hodges için yazılmış bir ballad. Albümün son parçası Lush Life. Çok zengin bir armonik yapısı olan bu parça derin bir şarkı ve yanlızlığı anlatıyor.
Bu dünyadan gitmiş olan bir insan yeniden canlanıyor ve sanki küllerinden dirilerek tekrar aramıza dönüyor. Bu albümü ararken dikkatli olun, bazı dükkanlarda jazz albümlerinin arasında değil klasik müziklerin arasında yer alıyor. Aslında klasik müzik kavramını çoktan haketmiş olsa da ölümünden 30 yıl sonra Billy Strayhorne'u ait olduğu yerde yani jazz'da bulamamak bence hatırasına saygısızlık olur.

Tunçel Gülsoy

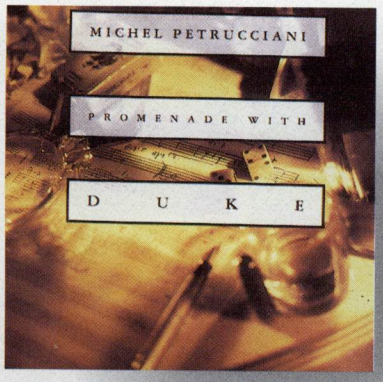

Michel Petrucciani
Promenade with Duke
Kent/Blue Note 0777 7 80590 28

Müzisyenler
Michel Petrucciani (p)

Günümüzün en önemli piyanistlerinden olan Michel Petrucciani'nin Duke Ellington bestelerine yer verip ona adadığı solo piyano albümü.

Erol Pekcan
Jazz Semai
Nino Varon Productions

Müzisyenler
Tuna Ötenel (p, as, ep, perc)
Kudret Öztoprak (eb, perc)
Erol Pekcan (d, perc)

Jazz, Blues ve Emprovize müzik dergisinin Erol Pekcan'a ayırdığı bu sayıda, Jazz Semai albümünü hem tanıtmak, hem de ilgili kişilerin dikkatini çekmek için bu köşelere getirdik. Sayılı jazz severin koleksiyonunda yerini çoktan almış olan bu albüm, Türkiye'deki jazz yolculuğunun hem ilk örneklerinden biri, hem de çok önemli özellikleri olan bir çalışma. Tuna Ötenel'in besteleri, düzenlemeleri, Erol Pekcan/Tuna Ötene/Kudred Öztoprak üçlüsünün pek çok jazz albümüne model oluşturacak bileşimi ve Türk jazzının en başarılı örneklerinden birini vermesi açısından bu köşede de yerini alıyor.

Albümdeki bütün beste ve düzenlemeler Tuna Ötenel'e ait. Bu bir yana, çok alışık olduğumuz bas-piyano-davul üçlüsü, her üç üyenin de vurmalılardaki katkılarıyla alabildiğine zenginleşmiş. Albüm boyunca tam bir "Türk" jazzı örneğiyle birliktesiniz. Bir yandan da her şarkıda giderek keyiflenen swing'e doyum olmuyor.

İlk şarkı Kızkardeş'te piyano-davul ve piyano-bas-davul konuşmaları yer alıyor. Melodiyi piyano sürdürüyor; basla davul ise cümle vurgularını üstleniyor. İkinci şarkı olan Hatıralar Tuna Ötenel'in alto saksofonuyla başlıyor. Altta piyano, bas ve davulu dinliyoruz. Özlem dolu, içli bir şarkı Hatıralar. Erol Pekcan'ın babacan davulu şarkının belkemiğini oluşturuyor. Sonraki şarkı Şenlik. Gerçekten de tam bir vurmalılar şenliği. Alto saksofon, vokal ve davul da cabası. Tuna Ötenel'in piyano solosu çok başarılı. Her sabah böyle bir şarkıyla güne başlasak her şey daha kolay olabilir.

Dördüncü şarkı, geleneksel bir melodi: Ali'yi Gördüm Ali'yi. Alto saksofonun yanık ezgisiyle şekillenen şarkının düzenlemesi çok başarılı. Ayrıca bu üçlünün sağlamlığı da bu şarkıda çok belli. Köy Yolu bir sonraki şarkı. Aksak ritimlerle şekillenen ve eş sesli çalınan piyano-saksofon ve davul melodisinin ardından Tuna Ötenel'in alto saksofon solosuyla sonlanıyor.

Erkek Kardeş altıncı şarkı. Yine aksak ritimler ve bu kez elektrik piyanoyla Tuna Ötenel var. Sonraki şarkı Arzular'da buruk ve hülyalı piyano tonları var. Tüm albümde olduğu gibi piyano ve bas tonları el ele ilerliyor. Yine bir alto saksofon solosunun ardından şarkı sonuna kavuşuyor. Rüyadaki Sesler, albümün en iyi şarkılarından biri. Alto saksofon, piyano, davul, bas ve vurmalılar sololarıyla birlikte şarkı bittiğinde sizin keyfiniz hala sürüyor. Adı üstünde, rüya işte...

Ağıt sekizinci şarkı. Hüzünlü ezginin sahibi yine alto saksofon. Son şarkı albümle adaş; Jazz Semai. Albüm sonu için iyi bir nokta.

Uzun sözün kısası, Jazz Semai Türkiye'nin üç önemli Jazz müzisyeninin jazza yıllar önce attığı ilk imza. Benim dileğim, bu çalışmanın jazz dinleyicisinin ulaşması için bir an önce CD ve kaset olarak yeniden yayınlanması. İlgili kişilerin dikkatine...

Lale Kuyucu

Anna Caram
Sunflower Time
Raks/Mercury 532 234-2

Pek çok müzisyenin yer aldığı bu CD Latin müziği severlere hararetle tavsiye olunur.

Serdar Karabatı

CEMAKSEL

Koray Kasap

Wes Montgomery • Impressions (John Coltrane)
Talkin' Verve: (Roots Of Acid Jazz • 1996 Verve)
(Özgün LP Kaydı (1965)
Montgomery (g), Wynton Kelly (p), Paul Chambers (b), Jimmy Cobb (d).
CA: (Biraz dinledikten sonra) Wes Montgomery galiba. Montgomery için özel bir şey söylemeye gerek yok. Üç beş tane iyi gitaristten biri. Ben ayrıca Pat Martino'yu severim. Yalnız bunun stüdyo kaydı yeniymiş gibi geldi.
SK: Eski kaydın yenilenmiş basımı.
CA: Tamam. Hatta şimdilerde eski kayıtların üzerine yeniden çalıyorlar. Charlie Parker'ın kayıtlarındn böyle bir albüm yapmışlar sanırım. Parçayı biliyorum... Coltrane'in bir parçası vardır, Impressions. Ancak beni Bill Evans'la başlayıp Keith Jarrett'la devam eden açık tarzları daha çok seviyorum.

Tany Williams • City Of Lights
Native Heart • 1990 Blue Note
Williams (d), Wallace Roney (tpt), Bill Pierce (s), Mulgrew Miller (p), İra Coleman (b).
CA: Bu parçayı daha önce duymadım. Tony Williams bu, Swinginden rahatlıkla çıkartıyorum. Kendi CD'siyle trompet Wallace Roney olabilir. Köşeli çalıyor Roney. Bir söyleşisinde okumuştum, Milles'in Tony Williams'lı grubundan çok etkilenmiş olduğunu söylüyordu Roney. Buradaki konserde de zaten çok uzun boşluklar bırakıyordu Tony Williams'a. Bu boşluklar da mütemadiyen bir tansiyon yaratıyor. Son zamanlarda hiç dinlemedim Tony Williams'ı aslında, ama özellikle Miles Davis grubundaki tonunu, enerjisini ve fikirlerini çok severim. Daha sonra biraz sentetikleşti. Genelde tüm davulcular da zaten eski dönemini daha çok beğenir.

Steve Coleman and Five Elements
• Aint't Goin' Out Like That
Rhythm People • 1990 BMG Novus
Coleman (as), James Wiedman (p, synth), David Gilmore (g, gsynth), Dave Holland (b), Marvin 'Smitty' Smith (d, perc).
CA: (Biraz dinledikten sonra) davulcuyu Marvin Smith'e benzettim.
SK: Nasıl anladın Smith olduğunu?
CA: Tanıdığım davulcuları zamanlamasından çıkartıyorum daha çok. Her davulcunun kendine has bir şeyleri vardır, örneğin grosscasse ve trampet üzerinde. Bir de tonundan çıkartıyorum tabii. Marvin Smith perküsyon takımı da kullanırdı, kuka falan. Mark Johnson da öyle, hi-hat değil de kuka kullanıyor. (Daha sonra) m-base ekolünden her zaman olmalarını seviyorum. Mesela bu parçanın yayınlanmamış başka bir kaydını dinlesek bambaşka bir şey duyabilirdik. Çok zor müzik.

Chad Wackerman • Hidden Places
Forty Reasons • 1991 CMP
Wackerman (d), Allan Holdsworth (g), Jim Cox (p, keyb), Jimmy Johnson (b)
CA: Okullu bir davulcu gibi tınlıyor. Bütün okullarda beşli grup hikayeleri falan çalışılır, son on yılda çıkan şeyler. Böyle davulcuları her zaman seviyorum; ritmik cümle yapıyor sürekli. (Daha sonra) Gitarist Allan Holdsworth. Davulcu Gary Husband'ı bilirim onunla çalan, sonra Level Holdsworth 42'ya girdi. Ayrıca kendi plağı var, tesadüfen arabada radyoda dinledim, bayağı hoş bir şeydi.
SK: Gary Husband değil.
CA: Chad Wackerman o zaman. O da pop albümlerinde çalıyor bayağı.

Tribal Tech • Fight The Giant (David Goldblatt)
1991 Relativity
Scott Henderson (g), Gary Willis (b), David Goldblatt (keyb), Joey Heredia (d), Brad Dutz (perc).
CA: Son zamanlarda çok takip etmediğim bir tarz bu. Bunlar hep yetmişli yıllardaki funk etkisini taşıyor gibi, Tower Of Power falan. Davulcu da kesin o dönemden bir etkilenme var, (daha sonra), şu anda ne yapmaya çalıştıklarını anlamıyorum. Tribal Tech'e benzettim. Davulcu Joey Heredia olması gerekir. Bunlar biraz müzisyenlerin kendileri için belli problemleri çözmek için çaldıkları şeyler. Davulcu olarak ne yapmışlar diye dinlerim. Ama evde müzik işleri gibi geliyor. Çok zor tabii bunları çalmak, müzisyenler çok yüksek. Yine de jazz fazla yazılı çizili olduğu zaman biraz bozuluyor gibi.

DÜZELTME: Geçen sayımızda, ilk parçanın kadrosu içinde yer alan saksofoncu Eric Dolphy'nin ismi çıkmamıştır.
Düzeltir, özür dileriz.

Joe Henderson
New York, NY
1963

Jazz radyolar

		PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
AÇIK RADYO/94.9	06.30-07.30	**SABAHLIK** • Osman Tümay (Günün ilk saatlerine uygun her tür müzik)						
	09.30-12.00							**MAVİ NOTA** Cengiz Işılay Jazz ve Fusion
	12.00-14.30	**ÖĞLEN AÇIK**• Mehmet Güzelbeyoğlu (Jazz, Acid Jazz, Soul, Funk, Latin ve Dünya Müzikleri)						
	13.00-14.00							**YÖRÜNGE** Yavuz Baydar Modern Meditasyon
	14.00-15.00							**DALDAN DALA** Osman Tümay Çeşitlemeler
	14.00-15.00						**ŞİMDİ NOSTALJİ** Gürsel Öztürk 60-80 Batı Müziği	
	20:00-21.00	**ARZIN MERKEZİNE SEYAHAT** Gökhan Akçura Blues - Rock	**YAŞAYAN BLUES** Eyüp İblağ Blues	**HIGH TIMES** Osman Osman Reggee	**DİNAZOR** Emre Senan/Sinan Ünal 70'lerden Rock			
	21:00-22:00		**GİTARESK** Jak Kohen Rock-Blues	**LATİN LOVER** Ayhan Sicimoğlu Latin		**JAZZ GİBİ** Mehmet Güzelbeyoğlu New Beats of Jazz		
	22:00-23-00	**JAZZ EFSANELERİ** Atıl İnaç Mainstream Jazz	**MODERN MÜZİK** Nedim Tanyolaç Jazz - Rock			**ÖBÜR DÜNYA** Ahmet Uluğ Reggae, Hip-Hop, Dub...	**JAZZ DERGİSİ** Atilla Aksoy Jazz gündemi	
	23.00-00.00	**JAZZ EFSANELERİ** Atıl İnanç Mainstream Jazz	**VOODOO ZONE** Cem Yegül Post-Bop	**VOODOO ZONE** Cem Yegül Post-bop	**CAZIRTI** Mehmet Uluğ Jazz ve Ötesi			
	00.00-01:00							
TRT3 / 88.2	16:00-17:00	**CAZDA ALTIN YILLAR** (İzmir Radyosu)	**DÜNYADA CAZ** (Ankara Radyosu)					**CAZ DÜNYASINDAN** Teoman Baber
	17:20-18:00			**JAZZ DÜNYASI** (Ankara Radyosu)		**TRT JAZ ORK.** (İstanbul Rad.)	**CAZ ŞARKICISI** (İzmir Radyosu)	
	20:00-21:00	**ŞU JAZZ DEDİKLERİ** Ali Sönmez			**DÜNDEN BUGÜNE JAZZ MÜZİĞİ** (Ankara Rad.)			**CAZ PANORAMASI** Ahmet Berker
	21:00-22:00						**GÜNÜMÜZDE CAZ** Hülya Tunçağ	
FOREKS 95.3	19:00-20:00			**ALTERNATİF** Levent Öget (Modern, Etnik Jazz, Dünya Müziği)				
CAPITOL 95.9	20:00-24:00				**JAM SESSION** Cem Çınlar			**JAZZİNO** Orhan Argun Bigband'ler, Vokalistler
RADYO ODTÜ 103.1	21.00-22.00							**CAZNAME** Lale Kuyucu Jazz Akımları Jazz Müzisyenleri
YAPI RADYO 102.2	23:00-2400	**KİNETİK** Önder Focan (Canlı Yayın)	**KİNETİK** Önder Focan			**LADY BLUE** Hülya Tunçağ	**SEYAHATNEME** Serhan Güngör	

JAZZ. BLUES. EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

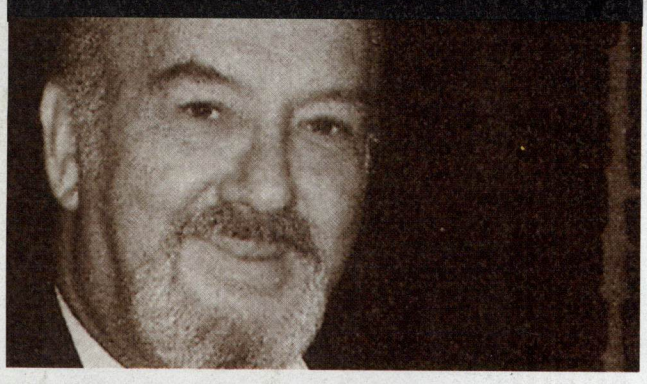

Artık sizin de bir Jazz *derginiz* var...

JAZZ müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

JAZZ müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlar ile birlikte **JAZZ** dergisi kapatacak...

ABONE FORMU

YILDA DÖRT SAYI YAYINLANAN JAZZ DERGİSİNE ABONE OLMAK İSTİYORUM

ADI. SOYADI: ..... ADRESİ: .....

..... POSTA KODU: .....

ŞEHİR: ..... TEL: ..... FAX: .....

KREDİ KARTI İLE

KREDİ KARTI HESABIMA 1.400.000. TL.'Yİ BORÇ KAYDEDİNİZ

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

KREDİ KARTI NO |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

ADI SOYADI |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

GEÇERLİLİK TARİHİ |_|_| |_|_| İMZA: .....

ŞİRKET İSE VERGİ DAİRESİ VE NO'SU: .....

HAVALE İLE

ABONE BEDELİ 1.400.000. TL.'Yİ BOYUT YAYINCILIK A.Ş.'NİN

- ❑ Boyut A.Ş. Posta Çeki 344648 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.
- ❑ Dışbank İstanbul şubesi 1488 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.
- ❑ İş Bankası Altınbakkal şubesi 30421-243949 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.
- ❑ Vakıflar Bankası Harbiye şubesi 2007557 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.

BOYUT YAYIN GRUBU

Cumhuriyet Cad. No.317 Harbiye -İstanbul
Tel. 0.212.231 40 80 (5 Hat) 225 85 41 (6 Hat)
Fax. 0.212. 240 48 24

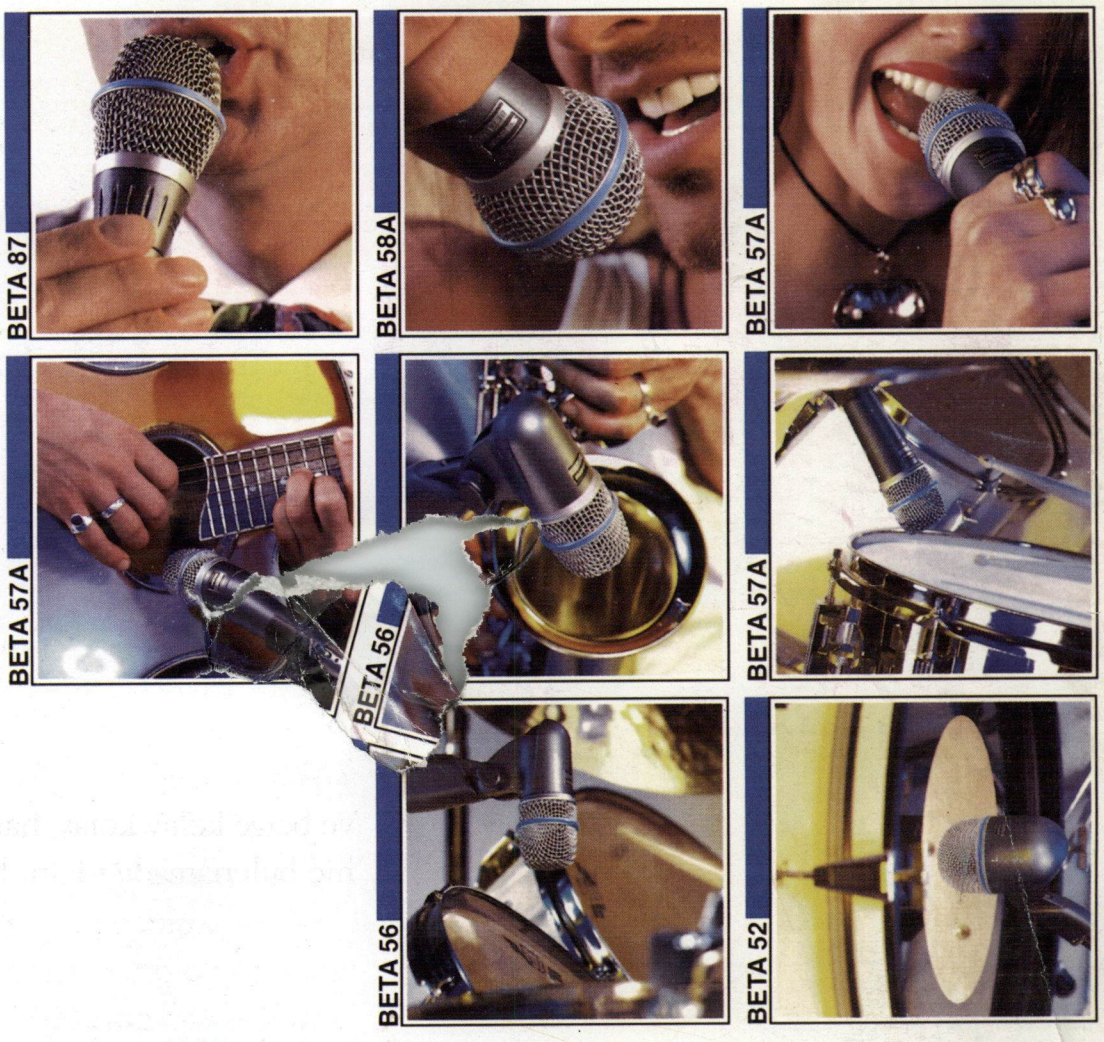

BETA LINE

THE ART OF ENGINEERING

Uzun yıllardır müzisyenlerin birinci tercihi **Shure**

şimdi yepyeni **Beta** serisi mikrofonlarla Türkiye'de

- Beta 87 Kondensatörlü vokal mikrofonu
- Beta 58A Dinamik süperkardiyoid vokal mikrofonu
- Beta 52 Dinamik bas ve enstrüman mikrofonu
- Beta 56 Enstrüman mikrofonu
- Beta 57 A Vokal ve enstrüman mikrofonu

SHURE®

NEFAN TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ

İstanbul: Çırağan Cad. 15/2 Beşiktaş Tel:(0212) 260 14 47-260 45 14 Fax:(0212) 260 23 09 **Dağıtım-Ankara:** Bülten Sok. No:62/3 Kavaklıdere Tel:(0312) 426 18 42 Fax:(0312) 426 37 76

Oyak Sigorta

850 milyar sermayesi, Ordu Yardımlaşma Kurumu, Türkiye Emlak Bankası ve Fransa'nın büyük sigorta şirketi Axa'nın ortaklığıyla daha güçlü...

Müşteri mutluluğunu temel alan ve değişen müşteri beklentilerini etkin bir biçimde karşılayabilecek yepyeni organizasyon yapısıyla daha çağdaş...

6 Bölge Müdürlüğü, 449 acentesi, 390 Emlak Bankası şubesi, eğitimli, genç ve uzman kadrosuyla daha dinamik...

ve istikrarlı büyüme ilkesiyle zirveye

Daha...

daha yakın...

OYAK SİGORTA

Genel Müdürlük: Meclisi Mebusan Cad.
Oyak İş Hanı, No: 81 80040 Salıpazarı-İSTANBUL
Tel: (212) 252 60 20 Faks: 249 48 28
Ankara: (312) 232 20 30 Faks: 232 17 24
İzmir: (232) 464 33 00 Faks: 463 39 97
Adana: (322) 457 19 65 Faks: 457 45 10
Bursa: (224) 250 40 60 Faks: 250 40 62
Samsun: (362) 234 15 55 Faks: 230 20 42
Antalya: (242) 247 49 00 Faks: 242 47 68

"Oyak Sigorta bir Ordu Yardımlaşma Kurumu ve Emlak Bankası kuruluşudur."

ALTERNATİF